

**Gabinet Tècnic
d'Auditoria i Consultoria, s.a.**

**Gabinet Tècnic
d'Auditoria i Consultoria, s.a.**

**FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A.
(Societat Unipersonal)**

**INFORME D'AUDITORIA
COMPTES ANUALS DE L'EXERCICI 2012
INFORME DE GESTIO DE L'EXERCICI 2012**

Març 2013

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS

A l'accionista únic de **FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A. (Societat Unipersonal)**

Hem auditat els comptes anuals de **FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A.**, que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2012, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria corresponents a l'exercici anual finalitzat en aquesta data. Els Administradors són responsables de la formulació dels comptes anuals de la Societat, d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable a l'entitat (que s'identifica en la Nota 2.1 de la memòria adjunta) i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi conté. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els esmentats comptes anuals en el seu conjunt, basada en el treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, que requereix l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels comptes anuals i l'avaluació de si la seva presentació, els principis i criteris comptables utilitzats i les estimacions realitzades, estan d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals de l'exercici 2012 adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de **FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, S.A.** a 31 de desembre de 2012, així com dels resultats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu corresponents a l'exercici anual finalitzat en aquesta data, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació i, en particular, amb els principis i criteris comptables en ell continguts.

Sense que afecti a la nostra opinió d'auditoria, parem esment a allò assenyalat en les Notes 3 i 8 de la memòria adjunta, en les quals s'informa que actualment està en negociació, entre l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM), les seves Administracions Consorciades i l'Administració General de l'Estat, el Contracte-Programa pel finançament del transport metropolità, el qual hauria de concretar les aportacions de les Administracions per a la cobertura de les necessitats corrents i d'inversió dels exercicis 2013 i següents, així com el sanejament financer i els compromisos de les Administracions derivats de la liquidació del Contracte Programa 2011-2012. En espera de concloure aquesta negociació, la Societat ha comptabilitzat per a l'exercici 2012 les subvencions necessàries per cobrir el compte de pèrdues i guanys, el sanejament financer i els compromisos per pensions. Addicionalment els Consells d'administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, S.A. i de Transports de Barcelona, S.A. han anat establint des de l'exercici 2011 diverses mesures de racionalització i ajustament de despesa per tal de contribuir a l'assoliment d'un marc financer que permeti la cobertura de les seves necessitats per part de les Administracions.

L'informe de gestió adjunt de l'exercici 2012 conté les explicacions que els Administradors consideren oportunes sobre la situació de la Societat, l'evolució dels seus negocis i sobre altres assumptes i no forma part integrant dels comptes anuals. Hem verificat que la informació comptable que conté l'esmentat informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals de l'exercici 2012. El nostre treball com a auditors es limita a la verificació de l'informe de gestió amb l'abast esmentat en aquest mateix paràgraf i no inclou la revisió d'informació diferent de l'obtinguda a partir dels registres comptables de la Societat.

Barcelona, 25 de març de 2013

GABINET TÈCNIC
D'AUDITORIA I CONSULTORIA, S.A.

Antoni Clapés i Donadeu
Soci – Auditor de Comptes

COL·LEGI
DE CENSORS JURATS
DE COMPTES
DE CATALUNYA

Membre exercent:

GABINETE TECNICO DE
AUDITORIA Y
CONSULTORIA, S.A.

Any 2013 Núm. 20/13/00542
IMPORT COL·LEGIAL: 96,00 EUR

Informe subjecte a la taxa establerta
a l'article 44 del text refós de la
Llei d'auditoria de comptes, aprovat per
Reial decret legislatiu 1/2011, d'1 de juliol.

Transports
Metropolitans
de Barcelona

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (Societat Unipersonal)

COMPTES ANUALS 2012

ÍNDEX

1- BALANÇ.....	1
2- COMPTE DE PÈDUES I GUANYES.....	3
3- ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET.....	4
4- ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU.....	5
5- MEMÒRIA	
NOTA 1. ACTIVITAT DE L'EMPRESA.....	7
NOTA 2. BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS.....	13
NOTA 3. APLICACIÓ DE RESULTATS.....	15
NOTA 4. NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ.....	16
NOTA 5. IMMOBILITZAT MATERIAL.....	29
NOTA 6. INVERSIONS IMMOBILIÀRIES.....	38
NOTA 7. IMMOBILITZAT INTANGIBLE	39
NOTA 8. ENTITATS PÚBLIQUES.....	41
NOTA 9. INSTRUMENTS FINANCERS	56
NOTA 10. MONEDA ESTRANGERA.....	85
NOTA 11. SITUACIÓ FISCAL.....	86
NOTA 12. INGRESSOS I DESPESES.....	92
NOTA 13. PROVISIONS I CONTINGÈNCIES.....	97
NOTA 14. INFORMACIÓ SOBRE EL MEDI AMBIENT.....	99
NOTA 15. RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI AL PERSONAL.....	102
NOTA 16. SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS.....	105
NOTA 17. FETS POSTERIORIS AL TANCAMENT.....	108
NOTA 18. OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES.....	112
NOTA 19. ALTRA INFORMACIÓ.....	116
NOTA 20. INFORMACIÓ SEGMENTADA.....	119

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA
BALANÇ

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

Balanc de Situació a 31 de Desembre de 2012 i 2011

(Milers d'euros)

	Nota	Any 2012	Any 2011
ACTIU			
ACTIU NO CORRENT		629.146	643.507
Immobilitzat intangible	7	6.324	6.290
Aplicacions informàtiques		6.324	6.290
Immobilitzat material	5	356.963	377.728
Terrenys i construccions		106.974	94.816
Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material		191.070	197.056
Immobilitzat en curs i acomptes		58.919	85.856
Inversions immobiliàries	6	82	87
Terrenys		28	28
Construccions		54	59
Inversions en empreses del Grup i associades a llarg termini	9	5.003	5.003
Instruments de patrimoni		5.003	5.003
Inversions financeres a llarg termini	9	260.774	254.399
Instruments de patrimoni		3.257	3.257
Valors representatius de deute		1	1
Derivats financers		0	0
Altres actius financers		28.670	23.760
Entitats Públiques	8	228.846	227.381
Deutors per subvencions Contracte Programa		228.846	227.020
Altres deutes Entitats Públiques		0	361
ACTIU CORRENT		144.470	132.530
Existències		5.411	5.109
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	9	118.899	113.388
Empreses del Grup, deutors	18	899	979
Deutors varis		16.953	14.098
Personal		477	553
Altres crèdits amb Administracions Públiques		16.876	29.958
Entitats Públiques	8	83.694	67.800
Deutors per subvencions Contracte Programa		81.304	66.466
Altres deutes Entitats Públiques		2.390	1.334
Inversions en empr. del grup i associades a curt termini	18	13.521	6.468
Assistència financera a TB		13.521	6.468
Inversions financeres a curt termini	9	25	26
Derivats financers		0	0
Altres actius financers		25	26
Periodificacions a curt termini		628	861
Efectiu i altres actius líquids equivalents		5.986	6.678
Tresoreria		1.923	1.833
Altres actius líquids equivalents		4.063	4.845
TOTAL ACTIU		773.616	776.037

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

Balanç de Situació a 31 de Desembre de 2012 i 2011

(Milers d'euros)

	Nota	Any 2012	Any 2011
PATRIMONI NET I PASSIU			
PATRIMONI NET		216.517	224.155
Fons propis	9.10	118.693	118.693
Capital escripturat		10.227	10.227
Reserves		108.466	108.466
Resultats de l'exercici		0	0
Ajustaments per canvi de valor	9	-4.571	-3.731
Operacions de cobertura		-4.571	-3.731
Subvencions, donacions i llegats rebuts	16.1	102.395	109.193
PASSIU NO CORRENT	9	303.486	313.622
Deutes a llarg termini		303.486	313.622
Deutes amb entitats de crèdit		193.511	193.574
Creditors per arrendament financer		84.283	96.547
Derivats financers		2.987	2.784
Altres passius financers		22.705	20.717
PASSIU CORRENT		253.613	238.260
Provisions a curt termini	13	1.882	2.423
Deutes a curt termini	9	115.295	133.861
Deutes amb entitats de crèdit		91.756	85.824
Creditors per arrendament financer		12.793	12.858
Derivats financers		2.197	1.204
Altres passius financers		8.549	33.975
Creditors comercials i altres comptes a pagar		130.255	96.053
Proveïdors		8.022	8.217
Proveïdors, empreses del Grup i associades		77	641
Creditors varis		109.580	73.256
Personal, remuneracions pendents de pagament		7.570	7.876
Altres deutes amb Administracions Públiques		5.006	6.063
Periodificacions a curt termini		6.181	5.923
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		773.616	776.037

Les notes 1 a 20 de la Memòria adjunta formen part del Balanç a 31 de desembre de 2012.

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

Compte de Pèrdues i Guanys dels exercicis 2012 i 2011

(Milers d'euros)

	Nota	Any 2012	Any 2011
A) OPERACIONS CONTINUADES			
INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	12.1		
Vendes		237.845	228.979
Accessoris a l'explotació		17.559	19.823
Subvencions especials		3.108	3.163
Subvencions al servei		177.632	199.387
TOTAL INGRESSOS		436.144	451.352
DESPESES D'EXPLOTACIÓ	12.2		
Aprovisionaments		7.734	8.406
Electricitat		31.498	27.345
Personal operatiu		154.914	164.897
Aportació al Sistema Complementari de Pensions		943	1.615
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Jubilació</i>		0	838
<i>Sistema Complementari de Pensions Contingència Risc</i>		943	777
Personal en procés de regulació		299	672
Serveis exteriors		187.498	199.936
Tributs		149	158
Variacions de provisions		493	1.195
Resultat per vendes d'immobilitzat		108	206
TOTAL DESPESES ABANS D'AMORTITZACIONS		383.636	404.430
Amortitzacions	12.3	43.894	42.767
Subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys	12.5	-6.798	-6.798
AMORTITZACIONS NETES		37.096	35.969
TOTAL DESPESES D'EXPLOTACIÓ		420.732	440.399
DESPESES FINANCERES	12.4		
Despeses financeres per sanejament CP		12.085	8.247
Despeses financeres estructurals		3.289	2.706
TOTAL DESPESES FINANCERES		15.374	10.953
RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES ABANS DE L'IMPOST SOBRE SOCIETATS		38	0
Impost sobre Societats		-38	0
RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES (Després de l'Impost sobre Societats)		0	0
B) OPERACIONS INTERROMPUDES			
RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS INTERROMPUDES (Després de l'Impost sobre Societats)		0	0
RESULTAT DE L'EXERCICI		0	0

Les notes 1 a 20 de la Memòria adjunta formen part del Compte de Pèrdues i Guanys a 31 de desembre de 2012.

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA
ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

ESTAT DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CORRESPONENT ALS EXERCICIS ACABATS EL 31-12-2012 I 31-12-2011

(Milers d'euros)

A) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CORRESPONENT ALS EXERCICIS ACABATS EL 31-12-2012 I 31-12-2011

	Notes	Any 2012	Any 2011
A) Resultat del compte de pèrdues i guanys		0	0
Ingressos i despeses imputades directament al patrimoni net			
II. Per cobertures de fluxos d'efectiu	9	-2.626	-3.989
III. Subvencions, donacions i llegats rebuts	16.1	0	12.554
B) Total ingressos i despeses imputades directament al patrimoni net		-2.626	8.565
Transferències al compte de pèrdues i guanys			
IX. Per cobertures de fluxos d'efectiu	9	1.786	621
X. Subvencions, donacions i llegats rebuts	16.1	-6.798	-6.798
C) Total transferències al compte de pèrdues i guanys		-5.012	-6.177
TOTAL D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS		-7.638	2.388

B) ESTAT TOTAL DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CORRESPONENT ALS EXERCICIS ACABATS EL 31-12-2012 I 31-12-2011

	Capital		Reserves	Resultats d'exercicis anterior	Resultat de l'exercici	Ajustaments per canvis de valor	Subvencions, donacions i llegats rebuts	TOTAL
	Esripturat	No exigit						
SALDO INICIAL DE L'EXERCICI 2011	10.227		108.466			-363	103.437	221.767
I. Total ingressos i despeses reconeguts						-3.368	5.756	2.388
SALDO FINAL DE L'EXERCICI 2011	10.227		108.466			-3.731	109.193	224.155
I. Total ingressos i despeses reconeguts						-840	-6.798	-7.638
SALDO FINAL DE L'EXERCICI 2012	10.227		108.466			-4.571	102.395	216.517

Les notes 1 a 20 de la Memòria adjunta formen part de l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net a 31 de desembre de 2012.

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA
ESTAT DE FLUXOS D'EFECTIU

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

ESTAT DE FLUXOS D'EFFECTIU CORRESPONENT ALS EXERCICIS ACABATS EL 31-12-2012 I 31-12-2011

(Milers d'euros)

	Notes	Any 2012	Any 2011
A) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ			
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos		38	0
2. Ajustaments del resultat		53.071	48.323
a) Amortització de l'immobilitzat (+)	12.3	43.894	42.767
c) Variació de provisions (+/-)	12.2	493	1.195
d) Imputació de subvencions (-)	12.5	-6.798	-6.798
e) Resultats per baixes i vendes de l'immobilitzat (+/-)	12.2	108	206
f) Resultats per baixes i vendes d'instruments financers (+/-)	9.5	0	0
g) Ingressos financers (-)		-1.446	-1.442
h) Despeses financeres (+)	12.4	16.799	12.377
i) Diferències de canvi (+/-)	12.4	21	18
k) Altres ingressos i despeses (+/-)		0	0
3. Canvis en el capital circulant		-14.057	-94.989
a) Existències (+/-)		-280	-410
b) Deutors i altres comptes a cobrar (+/-)	9	-48.360	-110.491
c) Altres actius corrents (+/-)	9	234	54
d) Creditors i altres comptes a pagar (+/-)	9	33.160	14.837
e) Altres passius corrents (+/-)	9	258	335
f) Altres actius i passius no corrents (+/-)		931	686
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació		-15.122	-9.308
a) Pagament d'interessos (-)	12.4	-15.646	-10.257
b) Cobrament de dividends (+)	9.8	316	650
c) Cobrament d'interessos (+)	12.4	801	713
d) Cobraments (pagaments) per impost sobre beneficis (+/-)	11,3	-38	
e) Altres pagaments (cobraments) (+/-)	12.4	-555	-414
5. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ (1+2+3+4)		23.930	-55.974

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA

ESTAT DE FLUXOS D'EFFECTIU CORRESPONENT ALS EXERCICIS ACABATS EL 31-12-2012 I 31-12-2011

(Milers d'euros)

	Notes	Any 2012	Any 2011
B) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ			
6. Pagaments per inversions (-)		-49.996	-57.657
b) Immobilitzat intangible	7	-900	-1.438
c) Immobilitzat material	5	-37.450	-47.560
e) Altres actius financers	9	-11.646	-8.659
g) Altres actius		0	0
7. Cobraments per desinversions (+)		42.519	25.164
b) Immobilitzat intangible	7	99	0
c) Immobilitzat material	5	7	0
e) Altres actius financers		41.369	23.623
g) Altres actius	9	1.044	1.541
8. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ (6+7)		-7.477	-32.493
C) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT			
9. Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni		0	0
e) Subvencions, donacions i llegats rebuts (+)	16	0	0
10. Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer		-17.145	88.822
a) Emissió:			
2. Deutes amb entitats de crèdit (+)	9	68.522	133.276
4. Altres Deutes (+)	9	47	470
b) Devolució i amortització de:			
2. Deutes amb entitats de crèdit (-)	9	-75.130	-34.227
3. Deutes amb empreses del Grup i associades (-)		-103	-2.166
4. Altres deutes (-)	9	-10.481	-8.531
12. FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT (9+10)		-17.145	88.822
E) AUGMENT / DISMIN.NETA DE L'EFFECTIU O EQUIV.(5+8+12)		-692	355
Efectiu o equivalents al principi de l'exercici		6.678	6.323
Efectiu o equivalents al final de l'exercici		5.986	6.678

Les notes 1 a 20 de la Memòria adjunta formen part de l'Estat de Fluxos d'Efectiu a 31 de desembre de 2012.

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA
MEMÒRIA

NOTA 1 – ACTIVITAT DE L'EMPRESA

1.1 – Constitució i inscripció

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (en endavant també Metro o la Societat) es va constituir per temps indefinit segons consta en l'escriptura autoritzada pel que va ésser notari d'aquesta ciutat Don Antonio Gallardo Martínez el dia 17 de desembre de 1920, amb el nom de "Ferrocarril Metropolitano de Barcelona, S.A.", sofrint posteriorment diverses modificacions recollides en les pertinents escriptures públiques, com la municipalització de la Societat el 1959, la fusió per absorció de les Societats "Gran Metropolitano de Barcelona, S.A." i "Ferrocarril Metropolitano de Barcelona, S.A.", mitjançant l'augment del capital social de la societat absorbida, Gran Metropolitano de Barcelona, S.A., posteriorment, el canvi a la denominació de "Ferrocarril Metropolità de Barcelona, S.A., (S.P.M.)", el 1981 i, finalment, el canvi a la denominació actual de "Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA", després de la seva metropolitanització a l'abril de 1991. Figura inscrita en el Registre Mercantil de Barcelona, volum 29.381, NIF A-08005795.

El seu domicili social es troba al carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, de la ciutat de Barcelona.

1.2 – Objecte social i Estatuts

D'acord amb el que estableix l'article 150 del Real Decret Legislatiu 1564/1989 de 22 de desembre, amb el qual s'aprova la refosa de la Llei de Societats Anònimes, la Junta General de la Societat celebrada el dia 7 de juny de 2001, va acordar modificar l'objecte social que recull l'article 2 dels Estatuts amb el següent redactat:

Constitueix l'objecte de la Societat:

- a) Exercir l'activitat de gestió, d'explotació, d'organització, d'administració i en definitiva de prestació dels serveis urbans i metropolitans relacionats amb el transport col·lectiu per camí fix de rodament o per cable, especialment ferrocarril, funicular, tramvia, telefèric o qualsevol altre mode de transport, tant de superfície com subterrani o aeri i de llurs concessions; i proveir la seva prestació sota les directrius i reglaments emanats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).
- b) El disseny, la construcció, la gestió, l'explotació i l'administració de qualssevol dels serveis que es creïn, rescatin, incorporin o reverteixin, dins de la competència que l'AMB té atribuïda, en matèria de transport públic de persones o objectes i sigui quin sigui el tipus de vehicle, el seu mitjà de tracció o el seu emplaçament.
- c) Les activitats que li encomani l'AMB dintre dels anteriors enunciats.
- d) Projectar, prestar, gestionar o realitzar, per si mateixa o amb participació d'altres empreses, obres de construcció d'infraestructures de transport, de serveis d'explotació i operacions de transport, generació d'energia, sistemes de telecomunicacions, transferència de tecnologia, realització d'estudis, assessorament i peritatges en tots els camps del transport i tant en l'àmbit territorial que li és propi, com fora d'ell i àdhuc a l'estranger i crear empreses filials, per si mateixa o amb qualsevol forma de col·laboració o cooperació amb altres societats o entitats, tant nacionals com estrangeres.
- e) La prestació de serveis i la realització d'activitats comercials complementàries i relacionades amb el transport, per als seus clients o per a tercers, tot comprnent la comunicació i formació, escrita i gràfica, per ràdio, televisió o qualsevol altre mitjà tecnològic, la publicitat, tant pròpia com de tercers, en qualsevol modalitat, incloent l'explotació d'espais per aquesta finalitat, la telefonia i qualsevol sistema de telecomunicacions, inclòs el transport de senyals o comunicacions, per cable o altres mitjans.
- f) L'adquisició, construcció, reparació, muntatge, reforma, conservació i manteniment de tota mena de béns immobles i d'edificis, materials, equipaments, instal·lacions elèctriques i de telecomunicacions, estructures,

terrenys, dependències i tota classe de béns mobles necessaris o afectes a l'explotació de serveis de transport i tant per l'explotació de tot el patrimoni com per a la seva comercialització i rendibilització, de manera directa o juntament amb d'altres empreses sigui quin sigui el seu objecte social, tant nacionals com estrangeres.

L'objecte social es pot realitzar per la Societat, directament o indirecta mitjançant la titularitat d'accions o participacions en societats amb objecte idèntic, anàleg o semblant.

El 8 de novembre de 2012 el Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va aprovar per unanimitat la proposta d'adequació dels Estatuts, i es va acordar presentar-la a la Junta General per a la seva aprovació. Els Estatuts s'han adequat a la llei que va crear l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que és el nou titular de les accions, i s'ha aprofitat per fer uns canvis per adequar-los a modificacions de lleis que també els han afectat, bàsicament la Llei de societats de capital, el text refós de la qual va aprovar el RD Llei 1/2010, de 2 de juliol.

El 18 de desembre de 2012 el Consell Metropolità de l'AMB, constituït en Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, va aprovar la modificació dels Estatuts i sotmetre el text refós a informació pública pel termini de 30 dies.

Passat el termini d'informació pública, sense haver rebut al·legacions, el 5 de febrer de 2013 la Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha aprovat definitivament els Estatuts.

1.3 – Principal activitat i actius no generadors de fluxos d'efectiu

La principal activitat de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA és el transport col·lectiu soterrani de viatgers a la ciutat de Barcelona i municipis del seu entorn metropolità, complementant-se amb la xarxa d'autobusos existent i amb la resta d'empreses de l'àrea. La prestació del servei es realitza en l'àmbit de l'AMB (Àrea Metropolitana de Barcelona), que es va constituir el 21 de juliol de 2011 i assumeix les competències per successió

administrativa universal que fins llavors tenia l'Entitat Metropolitana del Transport, i per tant, és l'Ens que coordina els serveis de transport públic urbà de viatgers dels municipis inclosos en la seva àrea territorial. Igualment, l'AMB té assignada com a competència la prestació del servei públic soterrani de viatgers de Barcelona, sense perjudici de les competències de la Generalitat de Catalunya.

Dins de l'àmbit de competències en el que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA desenvolupa la seva activitat cal assenyalar que en el Decret 48/1997 de 18 de febrer del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, publicat en el Diari Oficial de la Generalitat del 25-02-1997, s'aprova la constitució del Consorci per a la coordinació del sistema metropolità de transport públic de l'àrea de Barcelona. L'Autoritat del Transport Metropolità es constitueix en data 19 de març de 1997 com un Consorci entre la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i té com a funcions principals la planificació de les infraestructures del transport públic, la planificació del servei i l'elaboració i aprovació d'un marc tarifari comú i actuar com a ròtula financera del sistema de transport públic de la regió metropolitana de Barcelona, entre altres.

L'oferta de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA es presta dins de l'àrea territorial de l'AMB, àmbit en el que també hi actua FGC (Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya). Aquesta oferta està formada, bàsicament, per 8 línies de Metro (s'inclou el Funicular integrat a la línia 3) amb una longitud total (semisuma de recorreguts d'anada i tornada) a 31-12-2012 de 102,6 quilòmetres i 141 estacions de les quals 99 eren senzilles, 15 dobles o d'enllaç i 4 de triple enllaç, la qual cosa permet el transbord entre línies.

El 19 de setembre de 2011 es va posar en servei l'estació de Santa Rosa situada entre les de Fondo i Can Peixauet de la línia 9 al terme municipal de Santa Coloma de Gramenet.

L'esmentada xarxa presta servei a una població de 2,4 milions d'habitants, a 8 municipis de l'àrea metropolitana, enllaçant la ciutat de Barcelona amb els municipis de L'Hospitalet de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Badalona, Sant Adrià de Besòs i Montcada i Reixac.

Com a servei dirigit bàsicament al segment de l'oci i turisme hi ha el Telefèric de Montjuïc, que es troba a la muntanya de Montjuïc, enllaçant el funicular amb el castell situat al cim de la muntanya. Va tancar les seves instal·lacions el dia 3 d'octubre de 2004 per a procedir a la seva renovació. El 16 de maig de 2007 es va tornar a obrir al públic, havent-se creat una nova societat per a l'explotació d'aquest servei, entre altres finalitats, anomenada "Telefèric de Montjuïc, SA" amb capital de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA. El 14 d'octubre de 2008 es va procedir a canviar la raó social d'aquesta societat, passant a ser "Projectes i Serveis de Mobilitat, SA".

Cal esmentar que el 29 de juliol de 2008 el Consell de Govern de la Generalitat de Catalunya va concedir a l'EMT (actualment AMB) l'explotació de la totalitat de la línia 9/10 de metro. En la sessió del 2 d'octubre de 2008, l'EMT acordà gestionar directament aquest servei per mitjà de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de conformitat amb l'article 255 de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya. En data 13 de desembre de 2009 es va posar en servei el primer tram en 5 estacions: Can Zam, Singuerlin, Església Major, Fondo i Can Peixauet, totes dins el terme municipal de Santa Coloma de Gramenet. En data 18 d'abril de 2010 van entrar en funcionament les estacions de Gorg, La Salut, Llefià dins el terme municipal de Badalona (L-10) i Bon Pastor a Barcelona i també el tram de Can Peixauet a Bon Pastor, i en data 26 de juny de 2010 es van posar en funcionament 2 estacions més, Onze de Setembre i La Sagrera, pertanyents al terme municipal de Barcelona, a part de l'anteriorment esmentada de Santa Rosa el 19 de setembre de 2011.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presta, a més a més, un conjunt de serveis especials orientats a satisfer demandes puntuals en la celebració d'esdeveniments de caràcter social, esportiu, d'interès ciutadà, etc., així com d'altres d'assessorament a empreses i institucions nacionals i estrangeres relacionades amb el transport públic.

D'acord amb la seva activitat, els elements de l'immobilitzat material i intangible de la Societat no es mantenen amb la finalitat d'obtenir un rendiment comercial (beneficis) sinó els fluxos econòmics socials que generen aquests actius i que beneficien a la col·lectivitat, és a dir, el seu benefici social o potencial de servei.

En definitiva, la totalitat dels actius materials i intangibles de la Societat són actius no generadors de fluxos d'efectiu, d'acord amb els pronunciaments de l'ICAC i de la IGAE, pel tractament d'aquest tipus d'actius a les empreses públiques (Ordre EHA/733/2010 de 25 de març de 2010 per la qual s'aproven aspectes comptables d'empreses públiques que operen en determinades circumstàncies).

1.4 – Informació sobre les empreses del Grup

La Societat pertany al Grup Consolidat Transports Metropolitans de Barcelona, amb domicili al carrer 60, núm. 21-23, Sector A, Polígon Zona Franca, de la ciutat de Barcelona, que disposa els seus Comptes Anuals Consolidats, pendents de formulació al Registre Mercantil de Barcelona. La dominant última de la Societat és l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), amb domicili al municipi de Barcelona.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA forma part del Sector Públic Metropolità, atès que la totalitat de les seves accions són propietat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, en la qual estan integrats els Ajuntaments de Badalona, Badia del Vallès, Barberà del Vallès, Barcelona, Begues, Castellbisbal, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cervelló, Corbera de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, L'Hospitalet de Llobregat, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Montgat, Pallegà, La Palma de Cervelló, El Papiol, El Prat de Llobregat, Ripollet, Sant Adrià de Besòs, Sant Andreu de la Barca, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló, Santa Coloma de Gramenet, Tiana, Torrelles de Llobregat i Viladecans.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presta els seus serveis de transport de viatgers de forma totalment coordinada amb Transports de Barcelona, SA, sota la denominació de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB). La primera per al transport soterrani i la segona per al transport de superfície, essent comuna la direcció i la gestió del negoci.

Les societats Projectes i Serveis de Mobilitat, SA i Transports Metropolitans de Barcelona, SL també formen part del Grup TMB, del qual Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA n'és la Societat que formula els Comptes Anuals Consolidats, per les següents raons:

- a) L'estratègia de transport del Grup es vertebrà sobre Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.
- b) L'activitat de Transports de Barcelona, SA és complementària a la de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.
- c) Com a conseqüència dels punts anteriors, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA lidera la política de transports del Grup.

Addicionalment tant el nombre de viatgers transportats, com la xifra de negoci i el valor dels actius immobilitzats en explotació ho confirmen.

1.5 – Moneda funcional i de presentació

Els Comptes Anuals de la Societat es presenten en milers d'euros. L'euro és la moneda funcional i de presentació de la Societat.

NOTA 2 – BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS

2.1 – Imatge fidel

Els Comptes Anuals adjunts s'han preparat a partir dels registres comptables de la Societat i es presenten d'acord amb la legislació mercantil vigent i amb les normes i principis establerts en el Pla General de Comptabilitat aprovat pel RD 1514/2007 i les seves posteriors modificacions, amb l'objecte de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de

la situació financera, dels resultats de les seves operacions així com de la veracitat dels fluxos incorporats en l'Estat de Fluxos d'Efectiu.

Cal esmentar que el compte de pèrdues i guanys es presenta en un format adaptat a les característiques que particularitzen la Societat.

Aquests Comptes Anuals se sotmetran a l'aprovació de la Junta General d'Accionistes, i s'estima que seran aprovats sense cap modificació.

No hi ha cap disposició legal en matèria comptable que, tenint un efecte significatiu en els Comptes Anuals, s'hagi deixat d'aplicar.

2.2 – Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa

La preparació dels Comptes Anuals requereix la realització per part de la Direcció de la Societat de determinades estimacions comptables i la consideració de determinats elements de judici. Aquests s'avaluen contínuament i es fonamenten en l'experiència històrica i altres factors, incloent les expectatives de successos futurs, que s'han considerat raonables d'acord amb les circumstàncies.

Si bé les estimacions considerades s'han realitzat sobre la millor informació disponible a la data de formulació dels presents Comptes Anuals, qualsevol modificació en el futur d'aquestes estimacions s'aplicaria de forma prospectiva des d'aquell moment, reconeixent l'efecte del canvi en l'estimació realitzada en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en qüestió.

Les principals estimacions i judicis considerats en l'elaboració dels Comptes Anuals són els següents:

- Vides útils dels elements de l'immobilitzat material (notes 4.2 i 5).
- Valors raonables dels instruments financers no cotitzats (notes 4.5 i 9).

- Les hipòtesis emprades en el càlcul actuarial dels compromisos per pensions (notes 4.12 i 15).
- El càlcul de les provisions (nota 4.10).

2.3 – Comparabilitat de la informació

Els Comptes Anuals del present exercici han estat formulats utilitzant els mateixos criteris de presentació i classificació de la informació que en l'exercici anterior, presentant-se el balanç tal i com indica el Pla General de Comptabilitat, aprovat pel RD 1514/2007, de 16 de novembre de 2007 i el compte de pèrdues i guanys en un format d'acord amb les característiques que particularitzen la Societat.

La Societat participa amb el 39% en l'UTE CETECAM "Siemens, SA, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Universitat Politècnica de Catalunya", la qual no està integrada en els presents Comptes Anuals ja que la seva integració no tindria cap incidència significativa sobre els mateixos.

NOTA 3 – APLICACIÓ DE RESULTATS

En data 27 de Desembre de 2012 es va signar el nou Contracte Programa per al finançament del transport regular de viatgers de Barcelona dels exercicis 2012 i regularització de l'exercici 2011, entre les Administracions Consorciades (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i AMB) que integren l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) i l'Administració General de l'Estat.

Aquest Contracte Programa estableix la cobertura de les necessitats corrents i de les inversions dels exercicis 2011-2012, així com el sanejament financer i els compromisos per pensions i altres contingències.

En els Contractes Programa es recullen les subvencions necessàries per cobrir les necessitats a nivell de TMB.

Tal i com s'indica a la nota 8 d'Entitats s'ha comptabilitzat com a subvenció al servei la diferència entre els ingressos i despeses a l'objecte de cobrir el compte de pèrdues i guanys, per la qual cosa el resultat de l'exercici 2012 és zero.

NOTA 4 – NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ

Les principals normes de registre i valoració utilitzades per la Societat en l'elaboració dels presents Comptes Anuals, han estat les següents:

4.1 – Immobilitzat intangible

Aplicacions informàtiques: Figuren valorades pel seu cost d'adquisició minorades per l'amortització acumulada. S'amortitzen linealment en un termini de cinc anys.

Les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de pèrdues i guanys.

4.2 – Immobilitzat material

L'immobilitzat material es valora pel seu cost d'adquisició, ajustat per les actualitzacions de valor practicades a l'empara de la legislació vigent en el seu moment (Llei 76/1961, Llei 74/1980, Llei 9/1983), i minorat per l'amortització acumulada i, si procedís, per les pèrdues estimades per deteriorament que resultessin de comparar el valor net comptable amb el seu valor en ús. Aquest valor en ús es calcula per als actius no generadors de fluxos

d'efectiu com el seu valor actual considerant el seu potencial de servei en el moment de l'anàlisi, determinat per referència al cost de reposició depreciat de l'actiu.

Les reparacions que no representen una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment es carreguen directament al compte de pèrdues i guanys. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a una major duració dels béns són objecte de capitalització. Els acomptes pagats a proveïdors a compte d'equipaments a incorporar als trens són classificats com a immobilitzacions materials en curs.

Les inversions realitzades per a l'explotació i operació de material mòbil disposat en cessió per a la prestació del servei públic de transport col·lectiu s'amortitzen amb aplicació dels coeficients detallats en el quadre següent.

L'amortització es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil i els coeficients resultants es troben dins l'interval dels autoritzats pel Reglament de l'Impost sobre Societats.

Les dotacions a l'amortització es practiquen a partir del moment en que els elements s'incorporen a l'actiu.

Els coeficients aplicats l'any 2012 són els que resulten de prendre els períodes d'amortització que tot seguit es detallen:

	<u>Anys</u>
- Instal·lacions fixes	10-33
- Edificis i altres construccions	10-66
- Maquinària i instal·lacions	10-12,5
- Utillatge	4
- Elements de transport	
Trens sèries noves	25
Trens sèries antigues	16,6
Flota auxiliar	7
- Mobiliari i estris	10
- Equips per a processos d'informació	4
- Recanvis per a l'immobilitzat	4
- Instal·lacions complexes especialitzades	10-16

Les inversions d'exercicis anteriors que havien estat objecte d'actualització han estat amortitzades prenent els valors nets actualitzats i el nombre d'anys de vida útil restant en cada cas.

4.3 – Inversions immobiliàries

L'epígraf d'inversions immobiliàries del balanç de situació recull els valors dels terrenys i edificis que es mantenen, per explotar-los en règim de lloguer o per obtenir plusvàlues mitjançant la seva venda en el llarg termini com a conseqüència de l'increment en el futur dels preus de mercat.

Aquests actius es valoren d'acord amb els criteris esmentats en la nota 4.2, relativa a l'immobilitzat material.

4.4 – Arrendaments

Els arrendaments es classifiquen com arrendaments financers sempre que de les condicions dels mateixos es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. Els altres arrendaments es classifiquen com a operatius.

Arrendaments financers

En les operacions d'arrendament financer en que la Societat actua com arrendatària, es presenta el cost dels actius arrendats en el balanç de situació segons la naturalesa del bé objecte del contracte i, simultàniament, un passiu pel mateix import. Aquest import és el menor entre el valor raonable del bé arrendat i el valor actual a l'inici de l'arrendament de les quantitats mínimes acordades, inclosa l'opció de compra, quan no existeixin dubtes del seu exercici. No s'inclouen en el càlcul les quotes de caràcter contingent, el costos dels serveis i els impostos repercutibles a l'arrendador. La càrrega financera total del contracte s'imputa al compte de pèrdues i guanys en l'exercici que es merita aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Les quotes de caràcter contingent es reconeixen com a despesa de l'exercici en que s'incorren.

Els actius registrats per aquest tipus d'operacions s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials, atenent a la seva naturalesa.

Arrendaments operatius

Les despeses derivades dels acords d'arrendaments operatius es carreguen al compte de pèrdues i guanys en l'exercici que es meriten.

Qualsevol cobrament o pagament que es pugui efectuar al contractar un arrendament operatiu, es tracta com un cobrament o pagament avançat que s'imputa a resultats en el decurs del període d'arrendament, a mesura que es cedeixin o rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

La informació relativa als arrendaments financers mantinguts per la Societat es detalla en les notes 5.7 i 9 i la informació relativa a arrendaments operatius en les notes 12.6 i 12.7.

4.5 – Instruments financers

a) Criteris emprats per a la qualificació i valoració de les diferents categories d'actius financers i passius financers

De forma general, en el balanç adjunt es classifiquen com a corrents els actius i passius amb venciment igual o inferior a l'any, i com a no corrents si el seu venciment supera l'esmentat període.

La Societat classifica els instruments financers en les diferents categories atenent a les característiques i les intencions de la Direcció en el moment del seu reconeixement inicial.

Actius financers

- Préstecs i partides a cobrar

Són aquells actius financers que s'originen per la venda de béns i la prestació de serveis per operacions de tràfic de la Societat. També s'inclouen en aquesta categoria els crèdits per operacions no comercials que es defineixen com aquells actius financers que, no sent instruments de patrimoni ni derivats, no tenen origen comercial, els seus cobraments són fixos o determinables i no cotitzen en un mercat actiu.

Es registren inicialment al valor raonable de la contraprestació lliurada incloses les despeses de transacció que li siguin directament imputables. Posteriorment es valoren pel seu cost amortitzat. Els interessos meritats es comptabilitzen al compte de pèrdues i guanys aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu.

Malgrat tot, aquells crèdits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com les bestretes i crèdits al personal i els saldos amb entitats públiques, els imports dels quals es preveu rebre en el curt termini, es valoren a valor nominal, tant en la valoració inicial com en la valoració posterior, quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu.

Almenys al tancament de cada exercici s'efectuen les oportunes correccions valoratives necessàries per deteriorament de valor si existeix evidència de que no es cobraran tots els imports consignats, reconeixent les correccions de valor i les seves possibles reversions en el compte de pèrdues i guanys. L'import de la provisió és la diferència entre el valor comptable de l'actiu i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs estimats, descomptats al tipus d'interès efectiu.

- Inversions en el patrimoni d'empreses del Grup, multigrup i associades

Inclouen les inversions en capital en les esmentades empreses.

Després del seu reconeixement inicial es valoren pel seu cost, menys les oportunes correccions valoratives acumulades per deteriorament.

Actius financers mantinguts per negociar i altres actius financers a valor raonable amb canvis al compte de pèrdues i guanys

Estan inclosos en aquesta categoria aquells actius que s'adquireixen amb el propòsit de procedir a la seva venda en el curt termini o formen part d'una cartera instrumentada per obtenir guanys a curt termini, així com els actius financers que designa la Societat en el moment del seu reconeixement inicial en aquesta categoria per resultar en una informació més rellevant. S'inclou en aquesta categoria la cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013 i la materialització de provisions.

Aquests actius es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors a valor raonable, imputant les diferències que es produeixin al compte de pèrdues i guanys.

- Actius financers disponibles per a la venda

En aquesta categoria s'inclouen els valors representatius de deute i instruments de patrimoni que no es classifiquen en cap de les categories anteriors. S'inclouen en els actius no corrents a no ser que es vulguin vendre en el curt termini.

Es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors, a valor raonable registrant els canvis que es produeixin directament en el patrimoni net fins que l'actiu es vengui i deteriori, moment en que les pèrdues i guanys acumulades al patrimoni net s'imputen al compte de pèrdues i guanys, sempre que sigui possible determinar l'esmentat valor raonable. En cas que no sigui possible, es registren pel seu cost menys les pèrdues per deteriorament de valor.

En el cas d'instruments de patrimoni que es valoren a cost, atès que no és possible determinar el seu valor raonable, la correcció de valor es realitza com si fossin inversions en el patrimoni d'empreses del Grup, multigrup i associades.

Passius financers

- Dèbits i partides a pagar

Són aquells dèbits i partides a pagar que té la Societat tant amb origen financer com comercial i que no són considerats instruments financers derivats.

Es registren inicialment pel seu valor raonable que es correspon a l'efectiu rebut net dels costos de transacció. Posteriorment aquestes obligacions es valoren a cost amortitzat, utilitzant el tipus d'interès efectiu.

Malgrat tot, aquells debits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com altres comptes a pagar no comercials, els imports dels quals es preveu liquidar en el curt termini, es valoren a valor nominal, tant en la valoració inicial com en la valoració posterior, quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu.

- Passius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys

Estan inclosos en aquesta categoria aquells passius financers que designa la Societat en el moment del seu reconeixement inicial en aquesta categoria per resultar en una informació més rellevant. S'inclouen les partides cobertes amb cobertures de valor raonable.

Aquests passius es valoren, tant en el moment inicial com en les valoracions posteriors a valor raonable, imputant les diferències que es produeixin al compte de pèrdues i guanys.

b) Criteris emprats per al registre de la baixa d'actius financers i passius financers

La Societat registra la baixa d'un actiu financer quan s'ha extingit o s'han cedit els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu financer, essent necessari que s'hagin transferit de forma substancial els riscos i beneficis inherents a la seva propietat, que en el cas concret de comptes a cobrar s'entén que aquest fet es produeix en general si s'han transmès els riscos d'insolvència i de mora.

De forma similar, la baixa d'un passiu financer es reconeixerà quan l'obligació s'hagi extingit.

c) Criteris emprats en la determinació dels ingressos o despeses procedents de les diferents categories d'instruments financers

Tant els ingressos per interessos d'actius financers com les despeses financeres, quan no són objecte de capitalització com a major cost de l'immobilitzat associat, són

reconeguts al compte de pèrdues i guanys atenent a la seva meritació com a ingressos o despeses, respectivament.

d) Derivats financers i cobertures comptables

El derivats financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable. El mètode per reconèixer les pèrdues i guanys resultants, depèn de si el derivat s'ha designat com a instrument de cobertura o no i, en tot cas, del tipus de cobertura. La Societat designa determinats derivats com:

- Cobertures de valor raonable

Els canvis en el seu valor raonable es registren en el compte de pèrdues i guanys, junt amb qualsevol canvi en el valor raonable de l'actiu o passiu cobert que sigui atribuït al risc cobert.

- Cobertures de fluxos d'efectiu

La part efectiva dels canvis en el seu valor raonable (que en el futur ens serviran per cobrir fluxos d'efectiu de la partida coberta) es registren transitòriament en el patrimoni net. La seva imputació al compte de pèrdues i guanys es realitza en els exercicis en els que l'operació coberta prevista afecti al resultat. La pèrdua o guany atribuïble a la part no efectiva es reconeix immediatament a pèrdues i guanys.

El valor raonable dels diferents instruments financers derivats es calcula mitjançant els següents procediments:

- Per als derivats cotitzats, la seva cotització al tancament de l'exercici.
- En cas de derivats no negociables, la Societat utilitza el descompte de fluxos de caixa esperats i es basa en les condicions del mercat, tant de comptat com de futurs, a la data de tancament de l'exercici.

4.6 – Existències

Les existències, que corresponen a materials per al consum i reposició, són valorades a preu mitjà ponderat d'adquisició corregides per la corresponent provisió per deteriorament, si s'escau.

En el decurs de l'exercici s'han aplicat 22 milers d'euros de correccions per deteriorament, restant un saldo a 31 de desembre de 2012 de 243 milers d'euros. A l'exercici 2011 es van dotar 109 milers d'euros per aquest concepte.

4.7 – Transaccions en moneda estrangera

Les transaccions en moneda estrangera es converteixen a la moneda funcional de la Societat (euro) utilitzant els tipus de canvi vigents a la data de la transacció. Les pèrdues i guanys en moneda estrangera que resulten de la liquidació d'aquestes transaccions i de la conversió als tipus de canvi de tancament dels actius i passius monetaris denominats en moneda estrangera es reconeixen al compte de pèrdues i guanys.

4.8 – Impost sobre Beneficis

La Societat està subjecta a l'Impost sobre Beneficis amb bonificació del 99% sobre la quota líquida positiva. La Societat segueix el criteri de no activar els crèdits fiscals derivats de les bases imposables negatives i dels incentius pendents de deducció i de no aplicar diferències temporànies atesa la seva bonificació fiscal.

4.9 – Ingressos i despeses

Els ingressos es registren, d'acord amb el principi de meritació i el de correlació entre ingressos i despeses, pel valor raonable de la contraprestació rebuda o a rebre per la

venta de béns i serveis en el curs ordinari de les activitats de la Societat, descomptant les devolucions, rebaixes, descomptes i l'impost sobre el valor afegit.

La Societat reconeix els ingressos quan l'import dels mateixos es pot valorar amb fiabilitat, és probable que els beneficis econòmics futurs vagin a fluir a la Societat i es compleixin les condicions específiques per cadascuna de les activitats.

Les despeses es reconeixen en funció del criteri de meritació.

4.10 – Provisions i contingències

Tenen per objecte fer front a responsabilitats probables o certes, procedents de litigis en curs i obligacions pendents, de quanties indeterminades. Les estimacions dels imports de les provisions s'han fet considerant les possibilitats de resolució de cadascun dels litigis.

Les provisions es reconeixen quan la Societat té una obligació present, ja sigui legal o implícita, com a resultat de successos passats, és probable que sigui necessària una sortida de recursos per liquidar l'obligació i l'import es pot estimar de forma fiable.

Les provisions es valoren pel valor actual dels desemborsaments que s'espera seran necessaris per liquidar l'obligació utilitzant un tipus abans d'impostos que reflecteixi les avaluacions del mercat actual del valor temporal del diner i els riscos específics de l'obligació. Els ajustaments en la provisió amb motiu de la seva actualització es reconeixen com una despesa financera conforme es meriten.

Les provisions amb venciment inferior o superior a un any, amb un efecte financer no significatiu, no es descompten.

Quan s'espera que part del desemborsament necessari per liquidar la provisió sigui reemborsat per un tercer, el reemborsament es reconeix com un actiu independent, sempre que sigui pràcticament segura la seva recepció.

Per la seva part, es consideren passius contingents aquelles possibles obligacions sorgides com a conseqüència de successos passats, la materialització dels quals està condicionada a que esdevingui o no un o més fets futurs independents de la voluntat de la Societat. Aquests passius contingents no són objecte de registre comptable i se'n presenta un detall a la memòria.

4.11 – Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

Les despeses derivades de les actuacions empresarials que tenen per objecte la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen, si escau, com a despeses de l'exercici en què s'incorren. No obstant això, si suposen inversions com a conseqüència d'actuacions per minimitzar l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

No s'ha considerat cap dotació per a riscos i despeses de caràcter mediambiental atès que no existeixen contingències relacionades amb la protecció del medi ambient.

4.12 – Compromisos per pensions

Els compromisos per pensions de la Societat així com els seus criteris de registre i valoració es detallen a la Nota 15. Per aplicació de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2012, de 29 de juny de 2012, la Societat no ha fet aportacions corrents per jubilació corresponents a l'exercici 2012.

4.13 – Subvencions, donacions i llegats

Les subvencions que tinguin caràcter de reintegrables es registren com a passius fins complir les condicions per considerar-se no reintegrables, mentre que les subvencions no reintegrables es registren com a ingressos directament imputats al patrimoni net i es

reconeixen com a ingressos sobre una base sistemàtica i racional de forma correlacionada amb les despeses derivades de la subvenció.

A aquests efectes, una subvenció es considera no reintegrable quan existeix un acord individualitzat de concessió de la subvenció, s'han complert totes les condicions establertes per a la seva concessió i no existeixen dubtes raonables de què es cobrarà.

Les subvencions de caràcter monetari es valoren pel valor raonable de l'import concedit referit al moment del seu reconeixement.

Les subvencions no reintegrables relacionades amb l'adquisició d'immobilitzat material s'imputen com a ingressos de l'exercici en proporció a l'amortització dels corresponents actius o, si és el cas, quan es produeixi la seva alienació, correcció valorativa per deteriorament o baixa al balanç.

D'altra banda, les subvencions no reintegrables relacionades amb despeses específiques es reconeixen al compte de pèrdues i guanys en el mateix exercici en què es meriten les corresponents despeses.

4.14 – Criteris emprats en transaccions entre parts vinculades

Les operacions entre empreses del Grup i vinculades es realitzen a valor de mercat.

4.15 – Entitats Públiques

Inclou els imports a cobrar d'Entitats Públiques a curt i llarg termini, derivats dels diferents compromisos de finançament assumits en el Contracte Programa 2011-2012 i anteriors, per l'Administració General de l'Estat i les Administracions Consorciades (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i AMB) que integren l'Autoritat del Transport Metropolità (veure nota 8).

Es recullen també en aquest apartat altres deutes per subvencions especials i operacions comercials.

NOTA 5 – IMMOBILITZAT MATERIAL

L'actiu immobilitzat no inclou el valor de les infraestructures (ni de part de les superestructures) dels trams de línia construïts a partir de l'any 1967. Aquest diferent tractament comptable és l'efecte de les successives normes que han modificat la distribució de competències, titularitats i finançament entre els diversos Ens Públics relacionats amb el servei, alhora que les actes de lliurament no defineixen amb claredat el títol jurídic sota el qual la Societat rep aquests actius. Així doncs, només s'inclouen a l'immobilitzat les inversions finançades directament per la Societat, i resten excloses les finançades per l'Estat i la Generalitat de Catalunya amb càrrec als seus Pressupostos.

En conseqüència, l'amortització es limita exclusivament a les inversions que han estat finançades per la Societat.

En tot cas, l'eventual incorporació al compte de pèrdues i guanys de les despeses pel seu ús suposaria alhora una major subvenció corrent rebuda de les Administracions.

5.1 – Estat de moviments de l'immobilitzat material

Els moviments registrats pels comptes, en milers d'euros, que integren l'epígraf d'immobilitzacions materials han estat els següents:

	Terrenys i Construccions			Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat material						Immobilitzat en curs i acomptes	Total
	Terrenys i béns naturals	Edificis i Construccions	Instal·lacions fixes	Instal·lacions tècniques i Maq.	Mobiliari i estris	Elements de transport	Altres				
							immobilitzats				
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2011	1.373	22.692	207.910	133.087	6.020	366.494	36.094	72.644	846.314		
(+) Adquisicions	0	101	3.076	2.285	496	7.342	1.866	30.474	45.640		
(-) Baixes	0	181	7.496	2.330	5	14	124	0	10.150		
(+/-) Traspassos entre partides	0	1.292	5.738	5.463	9	3.106	866	-17.262	-788		
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2011	1.373	23.904	209.228	138.505	6.520	376.928	38.702	85.856	881.016		
SALDO INICIAL BRUT, EXERCICI 2012	1.373	23.904	209.228	138.505	6.520	376.928	38.702	85.856	881.016		
(+) Adquisicions	0	252	6.273	3.865	291	2.480	2.659	6.652	22.472		
(-) Baixes	0	0	6	154	3	9	9	0	181		
(+/-) Traspassos entre partides	0	1.266	12.514	9.843	673	1.819	5.531	-33.589	-1.943		
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2012	1.373	25.422	228.009	152.059	7.481	381.218	46.883	58.919	901.364		
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERCICI 2011	0	6.977	131.330	73.866	2.719	228.151	29.944	0	472.987		
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	977	7.927	9.399	534	18.383	3.025	0	40.245		
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
(-) Disminuc. per sortides, baixes, red. cc. o trasp.	0	168	7.354	2.288	5	5	124	0	9.944		
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2011	0	7.786	131.903	80.977	3.248	246.529	32.845	0	503.288		
AMORT. ACUM., SALDO INICIAL EXERCICI 2012	0	7.786	131.903	80.977	3.248	246.529	32.845	0	503.288		
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	775	8.495	10.216	643	17.263	3.771	0	41.163		
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	0	0	0	0	1.591	0	1.591		
(-) Disminuc. per sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	0	1.129	483	3	17	9	0	1.641		
SALDO FINAL BRUT, EXERCICI 2012	0	8.561	139.269	90.710	3.888	263.775	38.198	0	544.401		
V.NET COMPT., SALDO FINAL EXERCICI 2012	1.373	16.861	88.740	61.349	3.593	117.443	8.685	58.919	356.963		

5.2 – Inversions de l'any

Les inversions dels exercicis 2012 i 2011, en milers d'euros, han estat les següents:

	Any 2012
Remodelació d'estacions/xarxa	4.170
Remodelacions trens sèrie 3000/4000	2.986
Vies	2.680
Material de reserva de trens	2.433
Sistema de validació i venda	1.841
Senyals, Enclavaments i Telecomandament	1.358
Equips informàtics	1.285
Sistemes seguretat i protecció contra incendis	1.274
Elements mobilitat passatge (ascensors/escales mec.)	777
Subcentrals	339
Mobiliari oficines	291
Millores edificis	252
Climatització	217
Sistemes de veu i dades	199
Instal·lació Mou TV en trens sèrie 5000/6000	179
Ventilació estacions i túnels	177
Maquinària manteniment	101
Centre transformació	91
Túnels i màquines de rentar	68
Equips de mesura i laboratori	54
Pous ventilació	40
Varis	1.660
Total	22.472

A efectes de la inversió de Contracte Programa, a l'any 2012, s'ha d'incloure la inversió en immobilitzat intangible.

	Any 2011
Construcció de 6 nous trens	12.554
Remodelació d'estacions/xarxa	7.436
Remodelacions trens sèrie 3000/4000	6.680
Vies	3.519
Equips informàtics	3.441
Vehicles auxiliars	1.855
Senyals, enclavaments i telecomandament	1.773
Material de reserva de trens	1.194
Sistema de validació i venda	1.057
Subcentrals	611
Millores edificis	478
Centre transformació	460
Sistemes seguretat i protecció contra incendis	357
Mobiliari oficines	348
Pous ventilació	342
Ventilació estacions i túnels	277
Material de parc sèrie 5000	253
Elements mobilitat passatge (ascensors/escales mec.)	221
Climatització	211
Equips de mesura i laboratori	186
Senyalització estàtica i sistema metratge	161
Sistemes de veu i dades	159
Maquinària manteniment	131
Bombeig interestacions	119
Varis	1.817
Total	45.640

A efectes de la inversió de Contracte Programa, a l'any 2011, a més d'incloure la inversió en immobilitzat intangible, s'ha d'excloure la inversió corresponent als 6 trens de la Sèrie 9000, atès que es finança en Contracte Programa en partida a part.

5.3 – Vida útil

L'amortització es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil i els coeficients resultants es troben dins l'interval dels establerts pel Reglament de l'Impost sobre Societats (veure nota 4.2).

5.4 – Béns totalment amortitzats

Al tancament dels exercicis 2012 i 2011, els comptes d'immobilitzat inclouen béns totalment amortitzats en ús, amb el següent detall en milers d'euros:

	Any 2012	Any 2011
Construccions	90.644	86.781
Resta d'immobilitzat material:		
- Maquinària	34.815	31.113
- Mobiliari	961	868
- Equips per a processos d'informació	7.642	7.022
- Elements de transport	97.543	12.707
- Recanvis	23.613	21.663
Total Resta d'immobilitzat material	164.574	73.373
Total	255.218	160.154

5.5 – Subvencions rebudes

Les subvencions rebudes relacionades amb l'immobilitzat material, així com l'import dels actius relacionats, es mostren a continuació, en milers d'euros:

Any 2012

(Milers d'euros)	Subvencions rebudes	Cost dels actius relacionats	Valor net comptable
Subv. Infraestr. Generalitat 2on Conveni	2.807	2.807	0
Subv. Integració tarifària	1.455	1.455	0
Subv. Peatge L-2	162	207	0
Subv. Infraestr. Generalitat 1er Conveni	7.373	7.373	323
Subv. 6 trens per conversió L-4 a L-2	36.365	36.365	20.200
Subv. ATP-ATO trens Can Cuiàs	12.403	12.403	7.921
Subv. 16 portes frontals trens L-9	6.350	6.350	5.587
Total	66.915	66.960	34.031

Any 2011

(Milers d'euros)	Subvencions rebudes	Cost dels actius relacionats	Valor net comptable
Subv. Infraestr. Generalitat 2on Conveni	2.807	2.807	0
Subv. Integració tarifària	1.455	1.455	0
Subv. Peatge L-2	162	207	0
Subv. Infraestr. Generalitat 1er Conveni	7.373	7.373	511
Subv. 6 trens per conversió L-4 a L-2	36.365	36.365	21.654
Subv. ATP-ATO trens Can Cuiàs	12.403	12.403	8.417
Subv. 16 portes frontals trens L-9	6.350	6.350	5.841
Total	66.915	66.960	36.423

5.6 – Assegurances

És política de la Societat contractar totes les pòlisses d'assegurances que s'estimen necessàries per donar cobertura als possibles riscos que poguessin afectar els elements de l'immobilitzat material.

5.7 – Béns finançats en règim de leasing

Fan referència als següents contractes vigents, els imports dels quals estan expressats en milers d'euros (nota 9.1.2), corresponents a les inversions totalment activades:

Any 2012 Data	Nº Elements	Cost	Amortització	Valor Net
FRANFINANCE(Grup Société Générale) 28-07-2010 (Leaseback trens)	12	67.137	57.727	9.410
BANESTO 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	21.072	19.158	1.914
Crédit Agricole Leasing i Factoring 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	26.436	18.755	7.681
Diversos 04-12-2001 (Leaseback trens)	4	24.541	11.299	13.242
ING Lease (España), E.F.C., SA 23-09-2004 (Leaseback trens)	5	26.435	11.136	15.299
BBVA 21-06-2005 (Escala mecàniques THYSSEN)	29	3.997	2.812	1.185
BBVA 20-07-2005 (Escala mecàniques OTIS)	28	4.113	2.404	1.709
Total		173.731	123.291	50.440

Any 2011 Data	Nº Elements	Cost	Amortització	Valor Net
FRANFINANCE(Grup Société Générale) 28-07-2010 (Leaseback trens)	12	67.137	54.168	12.969
BANESTO 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	21.072	18.255	2.817
Crédit Agricole Leasing i Factoring 28-07-2010 (Leaseback trens)	4	26.436	17.554	8.882
Diversos 04-12-2001 (Leaseback trens)	4	24.541	10.317	14.224
ING Lease (España), E.F.C., SA 23-09-2004 (Leaseback trens)	5	26.435	10.078	16.357
BBVA 21-06-2005 (Escala mecàniques THYSSEN)	29	3.997	2.412	1.585
BBVA 20-07-2005 (Escala mecàniques OTIS)	28	4.113	1.993	2.120
Total		173.731	114.777	58.954

En l'exercici 2009 es van formalitzar 3 contractes d'arrendament financer per al finançament de l'adquisició de 6 trens de la sèrie 9000, per a la línia 9, que a 31 de desembre de 2011 i 2012 es mantenen com a inversió en curs per un import total de 43.674 milers d'euros. Els dos primers contractes es van signar en data 8 d'abril de 2009 i el tercer en data 23 de juny de 2009.

5.8 – Baixes d'immobilitzat material

El resultat dels exercicis 2012 i 2011 derivat de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat material, en milers d'euros, és el següent:

Any 2012	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Baixes maq., inst. i utilatge per inventari	7	7	0	0
Devolució dipòsit obres	6	0	6	0
Baixa sistema de projecció	125	0	0	-125
Baixa equips d'elevació	7	7	0	0
Baixa caldera calefacció	15	15	0	0
Donació equips oficina	3	3	0	0
Donació ordinadors	9	9	0	0
Venda d'una furgoneta	9	9	0	0
Total	181	50	6	-125

Any 2011	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Baixes edificis i construccions per inventari	181	168	0	-13
Baixes instal·lacions fixes per inventari	7.496	7.354	0	-142
Baixes maq., inst. i utilatge per inventari	2.251	2.210	0	-41
Baixa furgoneta	14	5	0	-9
Baixa caldera calefacció	17	17	0	0
Baixa SA's	35	35	0	0
Baixa terminals estacions	26	26	0	0
Donació ordinadors personals	124	124	0	0
Donació Tronzadora	2	1	0	-1
Venda d'una fotocopiadora	4	4	0	0
Total	10.150	9.944	0	-206

En l'exercici 2011 es va realitzar un inventari físic de tots els elements de l'immobilitzat, això va suposar algunes baixes d'actius amb un valor net comptable de 196 milers d'euros.

5.9 – Compromisos d'adquisició d'immobilitzat i fonts de finançament

A 31 de desembre de 2012 els compromisos d'adquisició d'immobilitzat de la Societat són d'11.632 milers d'euros (a 31 de desembre de 2011 eren de 34.085 milers d'euros). Aquestes inversions es preveuen finançar amb recursos de Contractes Programa.

NOTA 6 – INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

6.1 – Estat de moviments de les inversions immobiliàries

S'inclouen dins aquest apartat d'inversions immobiliàries els edificis que no estan afectes a l'explotació, que en aquest cas es tracta de l'edifici de Jocs Florals.

El moviment registrat durant els exercicis ha estat el següent:

(Milers d'euros)	Terrenys	Construccions	Total
Saldo inicial brut, exercici 2011	28	197	225
(+) Adquisicions	0	0	0
(-) Baixes	0	0	0
(+) Traspassos d'altres partides	0	0	0
Saldo final brut, exercici 2011	28	197	225
Saldo inicial brut, exercici 2012	28	197	225
(+) Adquisicions	0	0	0
(-) Baixes	0	0	0
(+) Traspassos d'altres partides	0	0	0
Saldo final brut, exercici 2012	28	197	225
Amort. acum., saldo inicial exercici 2011	0	134	134
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	4	4
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	0
(-) Disminuc. per sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	0	0
Saldo final brut, exercici 2011	0	138	138
Amort. acum., saldo inicial exercici 2012	0	138	138
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	0	5	5
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0	0	0
(-) Disminuc. per sortides, baixes, reducc. o trasp.	0	0	0
Saldo final brut, exercici 2012	0	143	143
VALOR NET COMPTABLE, SALDO FINAL EXERCICI 2012	28	54	82

NOTA 7 – IMMOBILITZAT INTANGIBLE

7.1 – Estat de moviments de l'immobilitzat intangible

Els moviments registrats durant els exercicis han estat els següents:

(Milers d'euros)	Aplicacions informàtiques
Saldo inicial brut, exercici 2011	19.508
(+) Adquisicions	1.438
(-) Baixes	0
(+) Traspassos d'altres partides	787
Saldo final brut, exercici 2011	21.733
Saldo inicial brut, exercici 2012	21.733
(+) Adquisicions	900
(-) Baixes	99
(+) Traspassos d'altres partides	1.942
Saldo final brut, exercici 2012	24.476
Amort. acum., saldo inicial exercici 2011	12.925
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	2.518
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0
(-) Disminucions per sortides, baixes, reduccions o traspassos	0
Saldo final brut, exercici 2011	15.443
Amort. acum., saldo inicial exercici 2012	15.443
(+) Dotació a l'amortització de l'exercici	2.726
(+) Augments per adquisicions o traspassos	0
(-) Disminucions per sortides, baixes, reduccions o traspassos	17
Saldo final brut, exercici 2012	18.152
VALOR NET COMPTABLE, SALDO FINAL EXERCICI 2012	6.324

7.2 – Béns totalment amortitzats

El valor dels elements de l'immobilitzat intangible que es troben totalment amortitzats a la data de tancament dels exercicis i que segueixen en funcionament presenta el següent detall, en milers d'euros:

	Any 2012	Any 2011
Aplicacions Informàtiques	11.367	9.852
Total	11.367	9.852

7.3 – Baixes d'immobilitzat intangible

El resultat de l'exercici derivat de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat intangible, en milers d'euros, és el següent:

Any 2012	Valor inventari	Import amortitzat	Ingressos	Resultat
Venda software SVV	99	17	99	17
Total	99	17	99	17

No hi va haver baixes d'elements de l'immobilitzat intangible ni resultats derivats de l'alienació o disposició per altres mitjans d'elements de l'immobilitzat intangible, al llarg de l'exercici 2011.

NOTA 8 – ENTITATS PÚBLIQUES

El marc financer en el qual es desenvolupa l'activitat de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA es concreta en els Contractes Programa negociats entre les diverses Administracions amb competències sobre el Transport. I aquests inclouen tant els ingressos per vendes de títols de transport i altres prestacions de serveis, com les aportacions de les Administracions en forma de subvencions al servei.

Fins ara s'han signat Contractes Programa per als períodes 1990-1993, 1995-1997 (amb regularització any 1994), 1999-2001 (amb regularització any 1998), 2002-2004, 2005-2006, 2007-2008, 2009-2010 i 2011-2012.

En data 27 de desembre de 2012 s'ha signat l'últim Contracte Programa entre l'ATM i l'Administració General de l'Estat (AGE), que cobreix el període 2011-2012 i en el qual es contempla la cobertura de les necessitats del sistema de transport públic de la Regió Metropolitana de Barcelona. En aquest document es recullen com a subvencions finalistes a TMB (Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA) els fons compromesos per les Administracions fins a cobrir la totalitat de les necessitats per compte de pèrdues i guanys i inversions, les aportacions corresponents al sanejament financer i els compromisos per pensions. Aquestes subvencions s'aporten durant el període del propi Contracte Programa i els dels Contractes Programa següents.

En aquest document també s'han inclòs els compromisos d'aportacions de les Administracions Consorciades de l'ATM (Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i Àrea Metropolitana del Transport) per al període esmentat.

A la present nota es fa una enumeració dels objectius que persegueixen els Contractes Programa, i la descripció dels principals aspectes econòmics que es recullen en el Contracte Programa 2011-2012. En ell s'ha inclòs una clàusula de continuïtat per la que, en cas de finalització del període sense haver-se signat un nou Contracte Programa, les Administracions s'obliguen a consignar en els respectius pressupostos una partida de subvenció per als següents exercicis, la liquidació definitiva de la qual se supeditarà al que estableixi el següent Contracte Programa, actualment en negociació.

Aquest nou Contracte Programa haurà de concretar les aportacions de les Administracions per a la cobertura de les necessitats corrents i d'inversió dels exercicis 2013 i següents, així com el sanejament financer i els compromisos de les Administracions derivats de la liquidació del Contracte Programa 2011-2012.

En aquest sentit els Consells d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA han anat establint des de l'exercici 2011 diverses mesures

de racionalització i ajustament de despesa per tal de contribuir a l'assoliment d'un marc financer que permeti la cobertura de les seves necessitats per part de les Administracions. Aquestes mesures han anat dirigides a la reducció i optimització de despeses corrents a totes les àrees de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, a la racionalització del servei mitjançant ajustaments de l'oferta i a la reducció de despeses de personal.

Així mateix s'assenyala en aquesta nota el deute que l'Ajuntament i l'AMB tenen amb la Societat per altres relacions de caràcter mercantil.

8.1 - Objectius del Contracte Programa 2011-2012

Amb el Contracte Programa 2011-2012 es persegueixen els següents objectius:

- a) La potenciació del transport públic, a fi d'atendre les necessitats de mobilitat i reduir la congestió del trànsit.
- b) La definició d'un marc estable de finançament de les Societats, compatible amb els escenaris pressupostaris de les Administracions implicades.
- c) La planificació i direcció integrada de les xarxes de transport públic col·lectiu servides per les Societats, tant les que recorren per carretera o vies urbanes com les que tenen infraestructures pròpies.

8.2 – Liquidació Contracte Programa 2009-2010

La Comissió de Seguiment del Contracte Programa 2009-2010, en la seva reunió de 7 de juliol de 2011, va aprovar la proposta de liquidació corresponent a l'exercici 2010 i la regularització de l'exercici 2009. En el quadre següent s'indiquen els imports per conceptes i anys:

COMISSIÓ DE SEGUIMENT CP 2009-2010

(Milers d'euros)	2009	2010	TOTAL
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	252.424	277.052	529.476
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	53.372	64.376	117.748
Sistema Complementari de Pensions	28.218	29.064	57.282
Sanejament Financer / Amortització deute passat	48.440	0	48.440
Sanejament Financer / Amortització deute 2009-2010	0	14.430	14.430
Inversió neta (2)	12.945	10.061	23.006
Total necessitats	395.399	394.983	790.382
Cobraments	307.659	302.022	609.681
Imputació devolució prorata de l'IVA	3.828	3.828	7.656
Imputació saldo liquidació CP 2005-2006	12	0	12
Endeutament	83.900	89.133	173.033
Total aportacions	395.399	394.983	790.382

(1) Inclou els interessos de sanejament i no inclou el rènting de trens.

(2) A l'any 2009 inclou l'import de 6.350 milers d'euros en concepte de 32 portes dels 16 trens de la L-9 i L-10.

Atès, que finalment la xifra d'endeutament contractada pels anys 2009 i 2010 va ser de 70.700 i 101.847 milers d'euros respectivament, va quedar pendent de cobrir un import de 488 milers d'euros, que es va incorporar com a més necessitats a cobrir de l'any 2011.

En data 21 de maig de 2012 la Intervenció General de l'Estat (IGAE) ha elaborat un informe definitiu sobre l'execució del Contracte Programa 2009-2010 subscrit entre l'Administració General de l'Estat i l'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona, en relació a l'exercici 2010 i liquidació final del Contracte Programa 2009-2010. Un cop realitzat el control financer sobre la proposta de liquidació de l'exercici 2010 i la proposta de liquidació final del Contracte Programa 2009-2010, la IGAE ratifica les xifres de necessitats establertes per la Comissió de Seguiment per a les dues Societats en la seva reunió de data 7 de juliol de 2011.

8.3 – Contracte Programa 2011-2012

El Contracte Programa 2011-2012 recull la previsió de necessitats de TMB (Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA) a finançar per les Administracions per als exercicis 2011 i 2012 tal com s'indica a continuació:

CONTRACTE PROGRAMA 2011-2012			
(Milers d'euros)	2011	2012	TOTAL
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	299.440	259.069	558.509
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	73.754	72.940	146.694
Sistema Complementari de Pensions	29.762	0	29.762
Sanejament Financer / Amortització deute ATM	18.041	42.372	60.413
Sanejament leasing 6 trens sèrie 9000	1.072	1.643	2.715
Inversió neta	0	0	0
Total	422.069	376.024	798.093

(1) No inclou el rènting de trens.

Dins de la partida "Sanejament / Amortització deute ATM" s'inclou un import de 488 milers d'euros en concepte de liquidació pendent de cobrir del Contracte Programa 2009-2010.

Per atendre aquestes necessitats, el Contracte Programa 2011-2012 determina fer-ho amb aportacions de la pròpia ATM complementades amb l'aplicació de la devolució de la prorrata de l'IVA per import de 3.828 milers d'euros per l'any 2011 i amb endeutament de TMB autoritzat per l'ATM. L'esmentat endeutament autoritzat i el seu cost financer, s'incorporaran a les necessitats dels futurs Contractes Programa a subscriure entre l'ATM i l'AGE en virtut dels acords presos per les Administracions Consorciades en el Consell d'Administració de l'ATM.

En el Contracte Programa 2011-2012 s'inclou el quadre d'amortització de l'endeutament requerit i autoritzat per l'ATM en el període 2009-2012, tal com s'indica a continuació:

	Import Contractat	Deute 31/12/2011	Deute 2012	Venciments								
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Any 2009												
Crèdit Sindicat	70.700	42.420		14.140	28.280	0	0	0	0	0	0	0
Total any 2009	70.700	42.420		14.140	28.280	0	0	0	0	0	0	0
Any 2010												
Crèdit Sindicat	81.047	78.214		12.091	12.091	12.091	12.091	12.091	12.091	2.833	2.833	0
Préstec bilateral	5.800	4.930		580	580	580	580	580	580	580	580	290
Préstec bilateral	15.000	15.000		0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	0	0	0
Total any 2010	101.847	98.144		12.671	15.671	15.671	15.671	15.671	15.671	3.413	3.413	290
Any 2011												
Crèdit Sindicat	42.200	42.200		9.378	9.378	9.378	9.378	4.689	0	0	0	0
Préstec bilateral	9.500	9.500		0	2.375	2.375	2.375	2.375	0	0	0	0
Préstec bilateral	10.000	10.000		949	2.362	2.485	2.615	1.588	0	0	0	0
Crèdit Sindicat	26.170	26.170		5.234	5.234	5.234	5.234	5.234	0	0	0	0
Total any 2011	87.870	87.870		15.561	19.349	19.472	19.602	13.886	0	0	0	0
Any 2012												
Préstec bilateral			66.876	0	0	6.688	13.375	13.375	13.375	13.375	6.688	0
Total any 2012			66.876	0	0	6.688	13.375	13.375	13.375	13.375	6.688	0
Total 2009-2012	260.417	228.434	66.876	42.372	63.300	41.831	48.648	42.932	29.046	16.788	10.101	290

Addicionalment el Consell d'Administració de l'ATM en sessions de 24 de juliol de 2008 i 23 de desembre de 2008 va autoritzar a TMB per a l'adquisició, mitjançant arrendament financer, de 6 trens per a la línia 9, les obligacions econòmiques de la qual s'incorporen a les necessitats dels següents Contractes Programa a subscriure entre l'ATM i l'AGE. Els imports d'adquisició dels esmentats 6 trens han estat de 15.039 milers d'euros, 16.082 milers d'euros i 12.554 milers d'euros per als anys 2009, 2010 i 2011, respectivament.

Els imports reals registrats al tancament dels exercicis 2011 i 2012 i la seva distribució entre Societats es detalla a continuació:

Any 2011 (real)

SUBVENCIONS	METRO	TB	TOTAL
(Milers d'euros)			
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	74.779	173.807	248.586
Necessitats compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10	50.854	0	50.854
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	73.754	0	73.754
Sistema Complementari de Pensions	11.737	18.025	29.762
Amortització deute 2009-2010	17.553	0	17.553
Import pendent de cobrament CP 2009-2010	488	0	488
Amortització leasing 6 trens s/9000	1.072	0	1.072
Total	230.237	191.832	422.069

(1) No inclou el rènting de trens ni els cànon de L9/L10.

Any 2012 (real)

SUBVENCIONS	METRO	TB	TOTAL
(Milers d'euros)			
Necessitats compte de pèrdues i guanys (1)	52.018	147.163	199.181
Necessitats compte de pèrdues i guanys per cànon L9/L10	49.743	0	49.743
Necessitats compte de pèrdues i guanys per rènting trens	75.871	0	75.871
Amortització deute 2009-2011	42.391	0	42.391
Amortització leasing 6 trens s/9000	1.644	0	1.644
Total	221.667	147.163	368.830

(1) No inclou el rènting de trens ni els cànon de L9/L10.

D'acord amb el que preveu el Contracte Programa 2011-2012, aquestes necessitats tenen el següent finançament:

Any 2011-2012 (real)

	<u>METRO</u>	<u>TB</u>	<u>TOTAL</u>
(Milers d'euros)			
Total 2011	230.237	191.832	422.069
Total 2012	221.667	147.163	368.830
Total necessitats	451.904	338.995	790.899

Cobraments previstos (ATM) 2011-2012	623.577
Endeutament autoritzat 2011	87.870
Endeutament autoritzat 2012	41.616
ATM aportació pendent 2012	34.008
Imputacions 2011 devolució prorata de l'IVA	3.828
Total aportacions	790.899

8.4 – Deutors i creditors per subvencions a 31-12-2012 i 31-12-2011

La composició dels saldos pendents per aquest concepte per a les dues Societats queda establerta segons els quadres següents, en milers d'euros:

Any 2012	METRO	TB	TOTAL
PENSIONS			
Pensions segons CP anteriors, anys 2011-2012	25.644	34.742	60.386
Cobraments any 2011	-11.737	-18.025	-29.762
Cobraments any 2012	-9.843	-15.416	-25.259
Total pensions	4.064	1.301	5.365
SANEJAMENT DEUTE CP 2009-2010			
Any 2009	56.560	0	56.560
Any 2010	101.557	0	101.557
Cobraments any 2011	-17.553	0	-17.553
Cobraments any 2012	-26.811	0	-26.811
Total sanejament deute CP 2009-2010	113.753	0	113.753
INVERSIÓ TRENS L9 CP 2009-2010 i ANY 2011			
Any 2009	15.039	0	15.039
Any 2010	16.082	0	16.082
Any 2011	12.554	0	12.554
Cobraments any 2011	-1.072	0	-1.072
Cobraments any 2012	-1.644	0	-1.644
Total inversió trens L9 CP 2009-2010 i any 2011	40.959	0	40.959
RESTA ATM			
Desviació Provisional CP 2009-2010	488	0	488
Subvenció corrent any 2011 (sense rènting)	125.633	173.807	299.440
Subvenció corrent any 2012 (sense rènting)	101.761	147.163	248.924
Cobraments any 2011	-24.492	-128.193	-152.685
Cobraments any 2012	-47.952	-124.268	-172.220
Total resta ATM	155.438	68.509	223.947
Total a cobrar per TMB	314.214	69.810	384.024
Compromisos futurs de pensions	-4.064	-1.301	-5.365
Total balanç	310.150	68.509	378.659

Dins els cobraments de l'any 2012 per 172.220 milers d'euros, s'inclou l'import de 71.988 milers d'euros corresponents a l'any 2011. El total pendent de cobrament "Resta ATM" per 223.947 milers d'euros inclou els següents conceptes:

	<u>METRO</u>	<u>TB</u>	<u>TOTAL</u>
(Milers d'euros)			
Sanejament deute 2011	87.870	0	87.870
Cobraments 2012	-15.580	0	-15.580
Sanejament deute 2012	66.876	0	66.876
ATM aportació pendent 2012	10.168	23.840	34.008
ATM pagaments pendents 2012	6.104	44.669	50.773
Total Resta ATM	155.438	68.509	223.947

Les subvencions corrents inclouen els interessos del sanejament financer calculats al tipus de 4,8%

Any 2011	METRO	TB	TOTAL
PENSIONS			
Any 2011-2012	23.358	36.760	60.118
Anualitat 2011	-11.737	-18.025	-29.762
Total pensions	11.621	18.735	30.356
SANEJAMENT DEUTE CP 2009-2010			
Any 2009	56.560	0	56.560
Any 2010	101.557	0	101.557
Anualitat 2011	-17.553	0	-17.553
Total sanejament deute CP 2009-2010	140.564	0	140.564
INVERSIÓ TRENS L9 CP 2009-2010			
Any 2009	15.039	0	15.039
Any 2010	16.082	0	16.082
Anualitat 2011	-1.072	0	-1.072
Total inversió trens L9 CP 2009-2010	30.049	0	30.049
RESTA ATM			
Desviació Provisional CP 2009-2010	488	0	488
Subvenció corrent any 2011 (sense rènting)	125.633	173.807	299.440
Anualitat 2011	-37.763	-173.807	-211.570
Sanejament deute 2011	87.870	0	87.870
Total Anualitats 2011	-68.125	-191.832	-259.957
Cobraments 2011	-54.854	-146.218	-201.072
ATM Anualitat 2011	-13.271	-45.614	-58.885
Inversió trens L-9	12.554	0	12.554
Total a cobrar per TMB	296.417	64.349	360.766
Compromisos futurs de CP per a ATM en concepte de pensions	-2.931	-5.293	-8.224
Total balanç	293.486	59.056	352.542

Les subvencions corrents inclouen els interessos del sanejament financer calculats al tipus del 4,8%.

Els saldos de l'epígraf Entitats Públiques Creditores a 31 de desembre de 2011 es zero i corresponia a la devolució prorata IVA pels imports del principal d'ingressos deguts per aquest concepte pendent d'aplicació. Durant els anys 2007, 2008, 2009, 2010 i 2011 es va procedir a l'aplicació com a cobraments de l'ATM segons indicaven els Contractes de Programa 2007-2008, 2009-2010 i 2011-2012 amb el següent detall:

(Milers d'euros)			
	METRO	TB	TOTAL
ATM devolució prorata IVA	23.442	40.993	64.435
Aplicació a cobraments any 2007	0	-7.292	-7.292
Aplicació a cobraments any 2008	-15.806	-29.853	-45.659
Aplicació a cobraments any 2009	-2.545	-1.283	-3.828
Aplicació a cobraments any 2010	-2.545	-1.283	-3.828
Aplicació a cobraments any 2011	-2.546	-1.282	-3.828
Saldo pendent d'aplicar	0	0	0

8.5 – Classificació del deute per períodes

Els saldos comptables de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA a 31 de desembre de 2012 i 2011, expressats en milers d'euros i corresponents als deutes per subvencions, es classifiquen a continuació en funció dels períodes i de les Administracions Públiques que els assumeixen.

Any 2012 (Milers d'euros)	Curt Termini			Llarg Termini			TOTAL
	METRO	TB	Subtotal	METRO	TB	Subtotal	
ADMINISTRACIONS PER CP							
Pensions	4.064	1.301	5.365	0	0	0	5.365
ATM Sanejament deute 2009	28.280	0	28.280	0	0	0	28.280
ATM Sanejament deute 2010	15.671	0	15.671	69.802	0	69.802	85.473
ATM Sanejament deute 2011	19.384	0	19.384	52.906	0	52.906	72.290
ATM Sanejament deute 2012 (1)	0	0	0	66.876	0	66.876	66.876
ATM Aportació pendent 2012 (2)	16.272	44.669	60.941	0	23.840	23.840	84.781
Inversió trens L9 2009-2011	1.697	0	1.697	39.262	0	39.262	40.959
Total a cobrar per TMB	85.368	45.970	131.338	228.846	23.840	252.686	384.024
Compromisos futurs de pensions	-4.064	-1.301	-5.365	0	0	0	-5.365
Total balanç	81.304	44.669	125.973	228.846	23.840	252.686	378.659

(1) Inclou l'import destinat a pla de reequilibri i aportacions per a contingències de risc, segons acord del Consell d'Administració de l'ATM de 20 de desembre de 2012 (25.260 milers d'euros).

(2) L'import previst per a necessitats corrents a llarg termini està previst cobrar-lo als anys 2014 i 2015.

Any 2011 (Milers d'euros)	Curt Termini			Llarg Termini			TOTAL
	METRO	TB	Subtotal	METRO	TB	Subtotal	
ADMINISTRACIONS PER CP							
Pensions	11.621	18.735	30.356	0	0	0	30.356
ATM Sanejament deute 2009	14.140	0	14.140	28.280	0	28.280	42.420
ATM Sanejament deute 2010	12.672	0	12.672	85.472	0	85.472	98.144
ATM Sanejament deute 2011	15.561	0	15.561	72.309	0	72.309	87.870
Inversió trens L9 2009-2011	1.644	0	1.644	40.959	0	40.959	42.603
Resta ATM	13.759	45.614	59.373	0	0	0	59.373
Total a cobrar per TMB	69.397	64.349	133.746	227.020	0	227.020	360.766
Compromisos futurs de CP per a ATM en concepte de pensions	-2.931	-5.293	-8.224	0	0	0	-8.224
Total balanç	66.466	59.056	125.522	227.020	0	227.020	352.542

8.6 – Altres deutes

A més de les obligacions derivades del finançament del dèficit d'exploració, les dues Societats mantenen relacions comercials amb l'Ajuntament de Barcelona i amb l'AMB motivades per la prestació de serveis de transport a determinats col·lectius i d'altres operacions de petita quantia.

El deute dels exercicis 2012 i 2011 d'ambdues Entitats amb Ferrocarril Metropolità de Barcelona, és el següent, en milers d'euros:

Any 2012 (Milers d'euros)	Ajuntament	AMB	Total
Subvencions especials			
Tarifació Social	0	2.361	2.361
Comptes de tràfic	27	0	27
Cambra de Compensació M-Card	2	0	2
Total	29	2.361	2.390

Any 2011 (Milers d'euros)	Ajuntament	AMB	Total
Subvencions especials			
Tarifació Social	0	1.659	1.659
Comptes de tràfic	50	0	50
Cambra de Compensació M-Card	2	0	2
Impost sobre béns immobles	-16	0	-16
Total	36	1.659	1.695

El deute de l'AMB per tarifació social a 31 de desembre de 2012, per import de 2.361 milers d'euros és a curt termini (361 milers d'euros a llarg termini a 31 de desembre de 2011).

- a) En data 22 de novembre de 2001 es va signar el conveni entre la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (actualment AMB), l'EMT (actualment AMB), Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, per al sistema de tarifació social, pel qual es determinava el sistema de finançament del servei de transport per part de l'EMT (actualment AMB). En l'esmentat conveni s'establia que els deutes per aquest concepte generats en el període 2001-2003 es pagarien en un període de carència (manca) de 2 anys i durant 8 anys de liquidació de principal. També s'estableix el pagament d'interessos per part de l'EMT (actualment AMB) en concepte d'aportacions pendents de pagament, que es calcularan des de l'1 de gener de l'exercici següent al de la seva meritació fins a la data d'abonament i al tipus d'interès legal del diner.
- b) En data 15 de maig de 2008 es va signar un conveni entre l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'establia el finançament de tarifació social per l'any 2008 per un import de 7.770 milers d'euros, dels quals 2.300 milers es van cobrar durant l'any 2008 i la resta, 5.470 milers, seran assumits per l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) amb càrrec als pressupostos anuals dels quatre exercicis següents al 2008 en una quantia anual equivalent a una quarta part. A 31 de desembre de 2012 s'ha acabat de cobrar la totalitat de l'import de tarifació social corresponent a l'any 2008.

- c) En data 7 d'abril de 2011 es va signar un conveni entre l'Entitat Metropolitana del Transport (actualment AMB) i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'establia el finançament de tarifació social per l'any 2011 per un import de 7.770 milers d'euros amb liquidacions trimestrals.
- d) En data 19 d'octubre de 2012 s'ha signat un conveni entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA on s'estableix el finançament de tarifació social per l'any 2012 per un import de 7.770 milers d'euros, segons el previst en el Contracte Programa 2011-2012. De l'import total compromès, l'AMB ha liquidat per a l'any 2012 un import de 2.770 milers d'euros, restant un import pendent de liquidar de 5.000 milers d'euros.

8.7 - Cobraments de Subvencions amb posterioritat al tancament de l'exercici

S'han rebut els següents imports, en milers d'euros, per al conjunt de les dues Societats:

DATA VALOR	ADMINISTRACIÓ	CONCEPTE	TOTAL
31/01/2013	Administracions per CP	Subvenció 2012	28.624
28/02/2013	Administracions per CP	Subvenció 2012	15.266
Total			43.890

Resta pendent de cobrament un import de 6.883 milers d'euros corresponent a l'anualitat de 2012.

NOTA 9 – INSTRUMENTS FINANCERS

9.1 – Categories d'actius financers i passius financers

El valor en llibres de cadascuna de les categories d'actius financers i passius financers, dels exercicis 2012 i 2011, es mostra als quadres que s'acompanyen a continuació:

9.1.1 – Actius financers, excepte inversions en el patrimoni d'empreses del Grup, multigrup i associades

Any 2012				
(Milers d'euros)	ACTIUS FINANCERS A LLARG TERMINI			
	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Categories				
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			22.500	22.500
Préstecs i partides a cobrar			235.016	235.016
Actius disponibles per a la venda:				
- Valorats a valor raonable				0
- Valorats a cost	3.257	1		3.258
Total	3.257	1	257.516	260.774

Any 2011

ACTIUS FINANCERS A LLARG TERMINI

(Milers d'euros)

Categories	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			20.551	20.551
Préstecs i partides a cobrar			230.590	230.590
Actius disponibles per a la venda:				0
- Valorats a valor raonable				
- Valorats a cost	3.257	1		3.258
Total	3.257	1	251.141	254.399

Any 2012

ACTIUS FINANCERS A CURT TERMINI

(Milers d'euros)

Categories	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Préstecs i partides a cobrar			115.569	115.569
Total	0	0	115.569	115.569

Any 2011

ACTIUS FINANCERS A CURT TERMINI

(Milers d'euros)

Categories	Instruments de Patrimoni	Valors representatius de deutes	Crèdits, derivats i altres	Total
Préstecs i partides a cobrar			89.924	89.924
Total	0	0	89.924	89.924

a) Instruments de patrimoni

Ferrocarril Metropolità de Barcelona SA participa en les empreses i pels imports, en milers d'euros, que es detallen a continuació:

Any 2012	Data de constituïció	Capital Social	Participació Metro Import	%
Ensitrans AEIE	01-08-91	44	4	10,00
Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA	24-12-93	1.532	60	3,92
Fundació Motivació Recursos Humans	24-07-97	78	3	3,85
Tramvia Metropolità, SA	03-03-04	21.061	2.625	2,50
Catalunya Carsharing, SA	05-03-04	619	52	8,37
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	02-01-03	20.520	513	2,50
TOTAL			3.257	

Any 2011	Data de constituïció	Capital Social	Participació Metro Import	%
Ensitrans AEIE	01-08-91	44	4	10,00
Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA	24-12-93	1.532	60	3,92
Fundació Motivació Recursos Humans	24-07-97	78	3	3,85
Tramvia Metropolità, SA	03-03-04	21.061	2.625	2,50
Catalunya Carsharing, SA	05-03-04	619	52	8,37
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	02-01-03	20.520	513	2,50
TOTAL			3.257	

- Ensitrans, Agrupació Europea d'Interès Econòmic es va crear l'1 d'agost de 1991. Està formada per les empreses Metropolitano de Lisboa, Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, Transports de Barcelona, SA, Sener-Técnica Industrial y Naval, SA i Ferconsult-Consultoría, Estudios e Proyectos de Engenharia, SA. El seu objecte social és la prestació de serveis d'estudi, consultoria, projectes, assistència tècnica, etc., als sistemes de transport.

- Barcelona Regional, Agència Metropolitana de Desenvolupament Urbanístic i d'Infraestructures, SA té com objecte social la realització d'estudis i anàlisis sobre aspectes urbanístics i territorials, i la projecció, promoció, desenvolupament, direcció, assessorament, execució i explotació de tot tipus d'obres, edificacions, infraestructures i sistemes urbans.
- Fundació per a la Motivació dels Recursos Humans té com a objectiu donar servei per a afavorir la motivació laboral i fomentar la investigació sobre les tècniques modernes en aquest camp.
- Tramvia Metropolità, SA tenia com a objectiu l'explotació del Trambaix i, en compliment de les condicions de la seva adjudicació, es va efectuar una donació a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de 60.000 accions amb valor nominal de 43,74 euros/acció. Els fons propis d'aquesta societat a 31 de desembre de 2011 eren de 36.132 milers d'euros i el seu patrimoni net 26.634 milers d'euros. En data 13 de setembre de 2010 es va produir la fusió entre les societats Operadora del Tramvia Metropolità, SA i Tramvia Metropolità SA, passant a ser la participació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA del 2,5% del capital social amb 32.105 accions de 16,40 euros de valor nominal cadascuna. En data 31 de maig de 2011 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va cobrar 35 milers d'euros en concepte de dividends extraordinaris amb càrrec a reserves de lliure disposició. En data 30 d'abril de 2012 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 15 milers d'euros en concepte de dividend a compte de l'any 2011. En data 23 d'octubre de 2012 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 15 milers d'euros en concepte de resta dividend de l'any 2011.
- Catalunya Carsharing, SA té com a objectiu el desenvolupament dels projectes necessaris per a la implantació d'un servei de mobilitat anomenat "Car sharing" consistent en l'ús temporal de flotes compartides de vehicles que es troben estacionades en aparcaments. El percentatge de participació és del 8,37%. En l'exercici 2010 es va registrar un deteriorament de 48 milers d'euros per aquesta participació financera.
- Tramvia Metropolità del Besòs, SA té com a objectiu l'explotació del tramvia que cobreix el recorregut Sant Martí - Besòs i en compliment de les condicions de la seva adjudicació en dates 2 i 8 de setembre de 2009 es van

efectuar dues donacions a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de 30.000 accions amb valor nominal de 17,10 euros per acció. En data 23 de maig de 2011 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va cobrar 615 milers d'euros en concepte de dividends extraordinaris amb càrrec a reserves de lliure disposició. En data 30 d'abril de 2012 i 22 d'octubre de 2012 Ferrocarril Metropolità ha cobrat dos imports de 94 milers d'euros, totalitzant 198 milers d'euros, en concepte de dividends de l'any 2011. En data 24 de desembre de 2012 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha cobrat 100 milers d'euros en concepte de dividend a compte de l'any 2012. Els fons propis d'aquesta societat a 31 de desembre de 2011 eren de 32.122 milers d'euros i el seu patrimoni net de 24.147 milers d'euros.

b) Altres actius financers a llarg termini

L'epígraf d'altres actius financers a llarg termini del balanç de situació adjunt inclou els següents conceptes:

(Milers d'euros)	Saldo	Saldo
	31-12-12	31-12-11
Préstecs al personal	2.836	3.187
Acomptes al personal per acords socials	3.307	0
Materialització de provisions	11.735	10.691
Fiances i dipòsits	27	22
Imposicions a llarg termini	10.765	9.860
Total	28.670	23.760

Préstecs al personal

Es relacionen seguidament amb les seves característiques de venciment i rendibilitat.

Any 2012	Import (Milers d'euros)	Tipus	Venciment
Al personal	2.836	3%-4,25%	En 5-6 anys
TOTAL	2.836		

Any 2011	Import (Milers d'euros)	Tipus	Venciment
Al personal	3.187	3%-4,25%	En 5-6 anys
TOTAL	3.187		

Els préstecs concedits al personal són per a la compra i l'adequació d'habitatges, en virtut d'acords contractuals regulats per conveni col·lectiu.

Els acomptes al personal per acords socials corresponen a la compensació econòmica a efectuar en l'exercici 2015 per ampliació del període en el que s'han de fixar les vacances per als anys 2013 i 2014.

Imposicions a llarg termini i materialització de provisions

Les imposicions a llarg termini corresponen a la materialització en una cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013.

La materialització de provisions correspon a d'altres inversions financeres a llarg termini.

9.1.2 – Passius financers

Any 2012 (Milers d'euros)				
Categories	PASSIUS FINANCERS A LLARG TERMINI			
	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
Dèbits i partides a pagar	277.794		205	277.999
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			22.500	22.500
Derivats de cobertura			2.987	2.987
Total	277.794	0	25.692	303.486

Any 2011				
Categories	PASSIUS FINANCERS A LLARG TERMINI			
	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
Dèbits i partides a pagar	290.121		166	290.287
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys			20.551	20.551
Derivats de cobertura			2.784	2.784
Total	290.121	0	23.501	313.622

Any 2012
(Milers d'euros)

PASSIUS FINANCERS A CURT TERMINI

Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
Dèbits i partides a pagar	104.549		133.798	238.347
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys				0
Derivats de cobertura			2.197	2.197
Total	104.549	0	135.995	240.544

Any 2011

PASSIUS FINANCERS A CURT TERMINI

Categories	Deutes amb entitats de crèdit	Obligacions i altres valors negociables	Derivats i altres	Total
Dèbits i partides a pagar	98.682		123.965	222.647
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys				0
Derivats de cobertura			1.204	1.204
Total	98.682	0	125.169	223.851

a) Passius financers a llarg termini

Corresponen als següents conceptes, en milers d'euros:

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
a) Endeutament amb Entitats de Crèdit	193.511	193.574
b) Pla de Pensions aportacions futures a llarg termini (nota 9.1.1b)	10.789	9.860
c) Leasings	84.283	96.547
d) Derivats a llarg termini	2.987	2.784
e) Fiances i dipòsits	51	46
f) Altres deutes (materialització de provisions) (nota 9.1.1b)	11.735	10.691
g) Deutes a llarg termini transformables en subvencions	130	120
Total	303.486	313.622

Préstecs amb entitats de crèdit

Els deutes amb Entitats de Crèdit a llarg termini corresponen a crèdits i préstecs bancaris concedits a la Societat i que figuren a continuació amb expressió dels seus venciments:

Any 2012		Venciments				
(Milers d'euros)	Total	2014	2015	2016	2017	Resta
Caixa Pens.(Pla P.) vt.31-12-2014	2.104	2.104	0	0	0	0
BBVA vt.31-12-2019	3.810	635	635	635	635	1.270
Bankinter vt.01-07-2017	12.000	3.000	3.000	3.000	3.000	0
Banco Pastor vt.30-06-2020	3.770	580	580	580	580	1.450
Crèdit Sindicat vt.23-07-2019 Tram A	16.863	2.793	2.800	2.806	2.814	5.650
Crèdit Sindicat vt.23-07-2017 Tram B	36.803	9.162	9.188	9.212	9.241	0
Crèdit Sindicat vt.12-04-2016	23.232	9.246	9.308	4.678	0	0
Crèdit Bankia vt.25-07-2016	7.125	2.375	2.375	2.375	0	0
Crèdit Bankinter vt.22-07-2016	6.590	2.464	2.573	1.553	0	0
Crèdit Sindicat vt.27-12-2016	15.493	5.127	5.164	5.202	0	0
Crèdit Caixabank vt.30-06-2019	65.721	6.339	13.075	13.134	13.212	19.961
Total	193.511	43.825	48.698	43.175	29.482	28.331

Any 2011	Venciments					
(Milers d'euros)	Total	2013	2014	2015	2016	Resta
Caixa Pens.(Pla P.) vt.31-12-2014	4.207	2.103	2.104	0	0	0
BBVA vt.31-12-2019	4.445	635	635	635	635	1.905
Crèdit Sindicat vt.15-12-2013	28.157	28.157	0	0	0	0
Bankinter vt.01-07-2017	15.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Banco Pastor vt.30-06-2020	4.350	580	580	580	580	2.030
Crèdit Sindicat vt.23-07-2019 Tram A	19.649	2.787	2.793	2.800	2.806	8.463
Crèdit Sindicat vt.23-07-2017 Tram B	45.941	9.138	9.162	9.188	9.212	9.241
Crèdit Sindicat vt.12-04-2016	32.421	9.188	9.247	9.308	4.678	0
Crèdit Bankia vt.25-07-2016	9.500	2.375	2.375	2.375	2.375	0
Crèdit Bankinter vt.22-07-2016	8.968	2.324	2.458	2.600	1.586	0
Crèdit Sindicat vt.27-12-2016	20.936	5.234	5.234	5.234	5.234	0
Total	193.574	65.521	37.588	35.720	30.106	24.639

A l'exercici 1999 es va concertar una pòlissa de crèdit amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona per un límit de 21.035 milers d'euros per a finançar les transferències de fons en el procés d'externalització del Pla de Pensions, la qual es va disposar a l'exercici 2000.

En data 20 d'octubre de 2008 es va signar un préstec amb BBVA per 6.350 milers d'euros per a finançar la instal·lació de noves portes d'evacuació frontals per als 16 trens de la línia 9 de l'empresa ALSTOM.

En data 29 de juliol de 2009 es va signar amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Caja Madrid, Banesto i Barclays un crèdit sindicat de 70.700 milers d'euros per a realitzar inversions previstes i complementar les aportacions de l'ATM per a la cobertura de la diferència entre ingressos tarifaris i les despeses d'exploració de l'any 2009, amb el compromís de l'ATM d'aportar l'import del servei financer en els propers Contractes Programa (nota 8.3). Es va acordar la domiciliació irrevocable dels imports a rebre en concepte de Contractes Programa amb autorització, per tal que el banc agent pugui efectuar les retencions oportunes pel cobrament de les quotes de l'esmentat crèdit.

En data 30 de juny de 2010 es va signar un préstec amb Banco Pastor per import de 5.800 milers d'euros i venciment 30 de juny de 2020. En data 1 de juliol de 2010 es va signar un préstec amb Bankinter per import de 15.000 milers d'euros i venciment 1 de juliol de 2017. En data 23 de juliol de 2010 es va signar amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Caja Madrid, Banesto, Barclays, Société Générale i Banco Popular un crèdit sindicat per import de 81.047 milers d'euros estructurat en un tram A de 25.500 milers d'euros amb venciment 23 de juliol de 2019 i un tram B de 55.547 milers d'euros amb venciment 23 de juliol de 2017.

Aquests préstecs signats durant el 2010 eren per a realitzar inversions previstes i complementar les aportacions de l'ATM per a la cobertura de la diferència entre els ingressos tarifaris i les despeses d'explotació de l'any 2010, amb el compromís de l'ATM d'aportar l'import del servei financer en els propers Contractes Programa (nota 8.3). En el crèdit sindicat es va acordar la domiciliació irrevocable dels imports a rebre en concepte de Contracte Programa amb autorització, per tal que els bancs agents puguin efectuar les retencions oportunes pel cobrament de les quotes dels esmentats crèdits.

En data 12 d'abril de 2011 es va signar amb la Caixa d'Estalvis de Pensions de Barcelona, Banesto, Barclays, BBVA, Bankinter i Banco Popular un crèdit sindicat per import de 42.200 milers d'euros i venciment 12 d'abril de 2016. En data 29 de juny de 2011 es va signar un préstec amb Bankia per import de 9.500 milers d'euros i venciment 25 de juliol de 2016. En data 22 de juliol de 2011 es va signar un préstec amb Bankinter per import de 10.000 milers d'euros i venciment 22 de juliol de 2016. En data 27 de desembre de 2011 es va signar amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona i BBVA un crèdit sindicat per import de 26.170 milers d'euros i venciment 27 de desembre de 2016.

Aquests préstecs signats durant el 2011 eren per a realitzar inversions previstes i complementar les aportacions de l'ATM per a la cobertura de la diferència entre els ingressos tarifaris i les despeses d'explotació de l'any 2011, amb el compromís de l'ATM d'aportar l'import del servei financer en els propers Contractes Programa

(nota 8.3). En els crèdits sindicats es va acordar la domiciliació irrevocable dels imports a rebre en concepte de Contracte Programa amb autorització, per tal que els bancs agents puguin efectuar les retencions oportunes pel cobrament de les quotes dels esmentats crèdits.

En data 19 de juny de 2012 s'ha signat amb Caixabank un crèdit per import de 66.876 milers d'euros i venciment 30 de juny de 2019.

Aquest préstec signat durant el 2012 és per a realitzar inversions previstes i complementar les aportacions de l'ATM per a la cobertura de la diferència entre els ingressos tarifaris i les despeses d'explotació de l'any 2012, amb el compromís de l'ATM d'aportar l'import del servei financer en els propers Contractes Programa (nota 8.3).

A 31 de desembre de 2012 la Societat mantenia formalitzades pòlisses de crèdit amb venciment 2013 amb un límit de 39.000 milers d'euros i un import disposat de 23.691 milers d'euros. A 31 de desembre de 2011 aquest límit era de 45.000 milers d'euros i un import disposat de 39.039 milers d'euros.

Leasings dels trens

- Per als 4 trens de la sèrie 2100 de la línia 3 fabricats per CAF, ALSTOM i MERAK comprats l'any 1999 i que van entrar en servei a mitjan any 2001 es va formalitzar una operació de lease-back per cadascun dels trens i amb les entitats Hispamer Servicios Financieros, Madrid Leasing Corporación, Crèdit Agricole i Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor tenint un venciment de 15 anys, excepte el contracte signat amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona que és de 12 anys (nota 5.7).
- A l'any 2004 es va firmar una altra operació de lease-back per a 3 trens de la sèrie 2100 i 2 trens de la sèrie 500 amb ING Lease (España) E.F.C., SA. El

tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor, tenint un venciment de 10 anys.

- A l'any 2009 es van adquirir 6 trens a ALSTOM de la sèrie 9000 per la línia 9 (veure nota 5.7), per aquesta raó es van formalitzar tres contractes de leasing financer amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA i Bankinter. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor, tenint un venciment de 20 anys.
- El leasing de trens amb MB DEAL 97, SL es va signar en data 30 de juliol 1996 i portava associada una operació de finançament entre el Bank of Amèrica i un grup d'entitats financeres, amb venciment al cap de 7 anys. L'any 1997 el Bank of Amèrica va cedir els seus drets en aquesta operació a la seva empresa filial MB DEAL 97, SL que és qui va signar el contracte de refinançament, estenent-se el crèdit fins l'any 2010, moment en el que es va exercir l'opció de compra als 14 anys de vida de l'operació.

El grup d'entitats financeres era el mateix, amb el canvi de dos d'elles, havent-se produït el canvi d'agent, que abans era Crèdit Suisse-London Branch i va ser substituït per la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.

El tipus d'interès es mantenia en un 8,28%, per a 9.213,3 milers d'euros (un 13% de l'operació), mentre que era variable (mitjançant un swap), amb referència a l'Euribor, per a la resta, que és el que va ser refinançat. L'objecte d'aquesta operació van ser 20 trens pertanyents a les sèries 2000 i 3000 de la flota de Metro.

En data 30 de juliol 2010 es va exercir l'opció de compra i es van tornar tots els imports als bancs prestadors. Posteriorment, el mateix dia, es va formalitzar una operació de leaseback refinançant aquest import mitjançant 3 operacions de leasing financer, una primera amb Franfinance per import de 33.574 milers d'euros per finançar 12 trens amb venciment 30 de juliol de 2020, el tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor; la segona operació amb

Banesto per import de 11.529 milers d'euros per finançar 4 trens amb venciment 30 de juliol de 2020 i tipus d'interès variable amb referència a l'Euribor; i una tercera operació amb Crèdit Agricole Leasing i Factoring per import de 10.076 milers d'euros per finançar 4 trens amb venciment 30 de juliol de 2020 al tipus d'interès variable amb referència a l'Euribor.

Any 2012 (Milers d'euros)	Venciments						Resta
	Total	2014	2015	2016	2017	2018	
Amortització capital	82.631	10.000	8.680	8.979	7.664	7.804	39.504
Total	82.631	10.000	8.680	8.979	7.664	7.804	39.504

Any 2011 (Milers d'euros)	Venciments						Resta
	Total	2013	2014	2015	2016	2017	
Amortització capital	94.033	11.402	10.000	8.680	8.979	7.664	47.308
Total	94.033	11.402	10.000	8.680	8.979	7.664	47.308

Leasing d'escales mecàniques

A l'any 2005 es van firmar dues operacions de leasing financer per un total de 57 escales amb el BBVA, disposades en la seva totalitat a l'exercici 2007. El tipus d'interès és variable amb referència a l'Euribor, tenint un venciment de 10 anys en ambdós casos.

Any 2012 (Milers d'euros)	Venciments						Resta
	Total	2014	2015	2016	2017		
Amortització capital	1.652	887	724	41	0		0
Total	1.652	887	724	41	0		0

Any 2011 (Milers d'euros)	Venciments					
	Total	2013	2014	2015	2016	Resta
Amortització capital	2.514	863	887	723	41	0
Total	2.514	863	887	723	41	0

b) Deutes no comercials a curt termini

Corresponen als següents conceptes, en milers d'euros:

Deutes amb Entitats de Crèdit

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Per préstecs bancaris	89.824	84.457
Per interessos meritats pendents de pagament	1.932	1.367
Total	91.756	85.824

Deutes amb Creditors per arrendament financer

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Deute per leasing de trens	11.402	11.072
Deute per leasing d'escales	863	840
Deute per interessos de leasing	528	946
Total	12.793	12.858

Altres passius financers

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Proveïdors d'immobilitzat	7.888	22.866
Pla de Pensions creditor reequilibri c/t (nota 15)	0	8.690
Fiances i dipòsits rebuts	52	55
Altres deutes	609	2.364
Total	8.549	33.975

El Pla de Pensions Creditor per reequilibri a curt termini correspon al venciment a curt termini del dèficit per serveis passats. A 31 de desembre de 2012 la Societat ha acabat d'aportar els imports corresponents per serveis passats.

Remuneracions pendents de pagament

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Periodificació de les gratificacions extraordinàries	7.114	7.086
Sous i salaris pendents de pagament	-227	-164
Periodificació d'incidències de nòmines	995	840
Retencions als empleats i altres	-312	114
Total	7.570	7.876

La resta de dèbits i crèdits a pagar a curt termini corresponen a proveïdors, creditors variis i empreses del Grup i associades.

9.2 – Actius financers i passius financers valorats a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys

S'han inclòs a la categoria d'altres actius financers a valor raonable amb canvis al compte de pèrdues i guanys, amb coherència amb la política de gestió d'aquests actius, la cartera de valors dels fons de Contracte Programa rebuts per a finançar les despeses per pensions que es meritin a partir de l'any 2013 (amb un valor comptable de 10.765 milers d'euros a 31 de desembre de 2012, 9.860 milers d'euros a 31 de desembre de 2011) i la materialització de provisions (amb un valor comptable d'11.735 milers d'euros a 31 de desembre de 2012, 10.691 milers d'euros a 31 de desembre de 2011).

Per ambdós conceptes també s'han classificat com a d'altres passius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys els passius associats per un import equivalent.

Per a tots els actius financers classificats en aquesta categoria, la variació en el valor raonable ha estat equivalent a la variació en el valor raonable dels passius financers associats i per tant també designats en aquesta categoria.

9.3 – Classificació per venciments

Els venciments previstos de les diferents partides d'actius i passius financers que tenen un venciment determinable i que integren el balanç al tancament de l'exercici, es detallen en cadascuna de les notes d'aquesta memòria descriptives d'aquests instruments financers.

9.4 – Correccions per deteriorament de valor originades pel risc de crèdit

Els moviments dels exercicis, per a cada classe d'actius financers, dels comptes correctors representatius de les pèrdues per deteriorament originades pel risc de crèdit, es detallen a continuació:

Any 2012 (Milers d'euros)	Crèdits, derivats i altres	Total
Pèrdues per deteriorament a l'inici de l'exercici 2012	18	18
Dotacions	23	23
Baixes	-8	-8
Pèrdues per deteriorament al final de l'exercici 2012	33	33

Any 2011 (Milers d'euros)	Crèdits, derivats i altres	Total
Pèrdues per deteriorament a l'inici de l'exercici 2011	35	35
Dotacions	8	8
Baixes	-25	-25
Pèrdues per deteriorament al final de l'exercici 2011	18	18

En l'exercici s'ha procedit a donar de baixa definitiva aquelles correccions per a les quals no existeixen expectatives de recuperar més efectiu.

9.5 – Informació relacionada amb el compte de pèrdues i guanys i el patrimoni net

Any 2012 (Milers d'euros)	ACTIUS FINANCERS	
	Pèrdues (-) o guanys nets (+)	Ingressos financers per aplicació del tipus d'interès efectiu
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0	0
Préstecs i partides a cobrar	0	590
Actius disponibles per a la venda	316	0
Total	316	590

Any 2011		
	ACTIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanys nets (+)	Ingressos financers per aplicació del tipus d'interès efectiu
Actius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0	0
Préstecs i partides a cobrar	0	703
Actius disponibles per a la venda	650	0
Total	650	703

Any 2012		
	PASSIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanys nets (+)	Despeses financeres per aplicació del tipus d'interès efectiu
Dèbits i partides a pagar	0	-14.652
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0	0
Derivats de cobertura (nota 9.6.2)	-2.626	0
Total	-2.626	-14.652

Any 2011		
	PASSIUS FINANCERS	
(Milers d'euros)	Pèrdues (-) o guanys nets (+)	Despeses financeres per aplicació del tipus d'interès efectiu
Dèbits i partides a pagar	0	-11.867
Passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	0	0
Derivats de cobertura (nota 9.6.2)	-3.989	0
Total	-3.989	-11.867

9.6 – Comptabilitat de cobertures

9.6.1 – Cobertures de tipus d'interès

Cobertures de fluxos d'efectiu

Per a cobrir la despesa financera del crèdit sindicat signat en data 29 de juliol de 2009 es va contractar, en data 7 de gener de 2010, un swap de tipus d'interès per 35.350 milers d'euros que coincideix amb el 50% de l'import del deute. La cobertura es va tancar amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto, Caja Madrid i Barclays, les cinc entitats participants en el crèdit. Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA paga tipus fix del 2,14% i rep tipus variable Euribor a 3 mesos. La cobertura és totalment efectiva perquè les dates dels seus fluxos estan associades als pagaments d'interessos.

En data 30 de setembre de 2010 es va signar una cobertura de 40.520 milers d'euros amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto, Caja Madrid, Barclays, Société Générale i Banco Popular per cobrir el 50% de l'import del crèdit sindicat signat en data 23 de juliol de 2010. La cobertura es va instrumentar en dos collars sobre l'Euribor a 3 mesos, un per cada tram del crèdit. Per al tram A es va fixar el cap del collar en 4,50% i el floor en 1,49% per a totes les entitats participants i pel tram B es va establir el cap del collar en 4,50% per a totes les entitats participants i el floor en 1,40% per a sis de les set entitats participants i 1,36% per a Banco Popular. Els fluxos dineraris de la cobertura coincideixen amb les dates de pagament d'interessos del crèdit i fan que la cobertura sigui totalment efectiva.

Entre els dies 23 i 29 de març de 2011 es van contractar 10 swaps sobre l'Euribor a 6 mesos per cobrir els corresponents leasings per un import total de 67.371 milers d'euros. El tipus mig ponderat del swap va ser de 2,850% i el termini cobert era de 4 anys. Les entitats que van participar en aquestes operacions de cobertura van ser la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto i Société Générale.

L'11 de juliol de 2011 es va tancar un collar sobre l'Euribor a 6 mesos per cobrir el 50% del préstec sindicat de 42.200 milers d'euros, és a dir 21.100 milers d'euros, signat a l'abril. El cap es va tancar al 4,00% i el floor al 2,07%.

El 23 de setembre de 2011 es va tancar un collar de 4.750 milers d'euros sobre l'Euribor a 6 mesos per cobrir el 50% de l'import del préstec contractat amb Bankia el 29 de juny del mateix any, el nivell del cap es va tancar al 2,72% i el floor a l'1,50% i es va establir un inici diferit al 25 de gener de 2012.

El valor raonable d'aquestes cobertures a 31 de desembre de 2012 i 2011 és:

(Milers d'euros)	Any 2012		Any 2011	
	Actius	Passius	Actius	Passius
Cobertures de fluxos d'efectiu	0	5.184	0	3.988

En l'exercici 2012 s'ha imputat en el compte de pèrdues i guanys un import de 1.786 milers d'euros de despesa financera, 621 milers d'euros a l'exercici 2011.

9.6.2 – Ingressos i despeses a patrimoni net

En el decurs de l'exercici 2012 s'han registrat a patrimoni net variacions de valor de derivats de cobertura de fluxos de efectiu per un import total negatiu de 2.626 milers d'euros (l'any 2011 va ser negatiu per 3.989 milers d'euros) i s'han efectuat transferències de despesa de patrimoni net al compte de pèrdues i guanys per un import total de 1.786 milers d'euros (l'any 2011 es van transferir despeses per 621 milers d'euros).

9.7 – Valor raonable

El valor raonable dels instruments financers que cotitzen en mercats actius es basa en els preus de mercat a la data de tancament.

Per als instruments financers no negociats en un mercat actiu la Societat utilitza el descompte de fluxos de caixa esperats, i es basa en les condicions del mercat tant de comptat com de futurs a la data de tancament de l'exercici.

Per als préstecs a cobrar i a pagar a tipus variable, s'ha estimat que el valor raonable coincideix amb l'import pel que estan enregistrats. També s'ha efectuat aquesta mateixa estimació per als que estan formalitzats a tipus fix, sempre que aquest s'aproximi al de mercat a la data de tancament de l'exercici.

En la nota 9.1.1 es descriuen els instruments de patrimoni no cotitzats classificats com a actius disponibles per a la venda i que s'han valorat a cost, atès que no ha estat possible determinar de forma fiable el seu valor raonable com a conseqüència de la tipologia de les participacions de capital incloses en aquesta partida.

Ateses les consideracions anteriors i que el valor raonable dels diferents instruments financers ja s'ha anat detallant en els apartats corresponents a cada tipus d'actiu i passiu només cal informar que no es manté cap instrument financer amb un valor raonable significativament diferent al seu valor comptable.

9.8 – Empreses del Grup

Empreses del Grup

Al tancament dels exercicis 2012 i 2011 les empreses del Grup de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA presentaven els següents valors comptables:

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Transports Metropolitans de Barcelona, SL	1	1
Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	5.002	5.002
Total	5.003	5.003

- **Transports Metropolitans de Barcelona, SL**

En data 6 d'octubre de 2004 es va constituir la societat "Transports Metropolitans de Barcelona, SL" en la que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA hi participa amb 155 accions numerades de la 156 a la 310 per un valor nominal de 1.550 euros, la qual cosa representa una participació del 50%, essent el capital social de la mateixa de 3.100 euros. Té el seu domicili social a la ciutat de Barcelona, carrer 60, núm.21-23, sector A de la Zona Franca, i constitueix el seu objecte social la gestió, l'explotació i l'operació de serveis i modes de transport públic, de persones i equipatges, tot incloent el seu disseny, planificació i construcció, així com l'administració dels béns que els integrin o estiguin afectes. Als exercicis 2012 i 2011 aquesta societat no ha estat operativa.

- **Projectes i Serveis de Mobilitat, SA**

En data 6 d'octubre de 2004 es va constituir la societat "Telefèric de Montjuïc, SL" en la que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA hi va participar amb 155 accions numerades de la 156 a la 310 per un valor nominal de 1.550 euros, la qual cosa representa una participació del 50%, essent el capital social de la mateixa de 3.100 euros. Té el seu domicili social a Barcelona, carrer 60, núm. 21-23, sector A de la Zona Franca, i constitueix el seu objecte social el projecte, el disseny, la planificació, la construcció, la gestió i l'explotació de serveis i modes de transport públic o d'altres formes de mobilitat de persones i equipatges, amb caràcter o finalitat de lleure, turística o cultural. En data 28 d'abril de 2005 "Telefèric de Montjuïc, SL" es converteix en Societat Anònima efectuant una ampliació de capital de 7.000.000 d'euros en la que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA subscriu 250.000 noves accions numerades de la 450.311 a la 700.310 tots dos inclosos, que representen un capital de 2.500.000 euros desemborsat en un 25% del seu valor. En data 15 de gener de 2007 es procedeix a efectuar el desemborsament pendent del 75%. En data 30 de març de 2007 es va efectuar una nova ampliació de capital de 3.000.000 d'euros en la que Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA subscriu 250.000 noves accions, numerades de la 700.311 a la 950.310 tots dos inclosos, amb la qual cosa la participació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA en aquesta societat és de

5.001.550 euros, representant un 50% del total. El capital està totalment desemborsat. En data 16 de maig de 2007 aquesta societat va començar a prestar servei. En el balanç tancat a 31-12-2012, els fons propis totals són 27.941 milers d'euros (respecte als 23.200 milers d'euros de l'exercici 2011), amb un capital social de 10.003 milers d'euros i un benefici de l'exercici 2012 de 4.741 milers d'euros (l'any 2011 va ser de 4.189 milers d'euros). El 14 d'octubre de 2008 es va procedir a canviar la raó social d'aquesta societat, passant a ser "Projectes i Serveis de Mobilitat, SA".

Durant els exercicis 2012 i 2011 Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA no ha cobrat dividends d'aquesta societat.

Cal esmentar que la resta d'accions d'aquestes dues societats del Grup pertanyen a Transports de Barcelona, SA.

Magnituds dels Comptes Anuals Consolidats del Grup TMB

A continuació es detallen les principals magnituds dels Comptes Anuals Consolidats del Grup TMB dels exercicis 2012 i 2011:

BALANÇ DE SITUACIÓ		(Milers d'euros)	
Actiu		Any 2012	Any 2011
Actiu no corrent		970.820	971.392
Actiu corrent		203.343	220.119
Total Actiu		1.174.163	1.191.511
Patrimoni Net i Passiu			
Patrimoni Net		396.539	404.827
Passiu no corrent		425.933	442.595
Passiu corrent		351.691	344.089
Total Passiu		1.174.163	1.191.511
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS			
Ingressos		722.374	766.853
Despeses d'explotació		-700.395	-749.468
Despeses financeres		-18.173	-13.113
Particip.en beneficis soc.posades en equivalència		718	271
Resultat abans impostos		4.524	4.543
Impost sobre societats		-66	-84
Resultat consolidat de l'exercici		4.458	4.459

9.9 – Informació sobre la naturalesa i el nivell de risc procedent d'instruments financers

9.9.1 – Informació qualitativa

Les activitats de la Societat estan exposades a diversos riscos financers: risc de mercat (que inclou els risc de tipus de canvi, risc del tipus d'interès i risc de preus), risc de crèdit (reduït atesa l'activitat de la Societat) i risc de liquiditat. El programa de gestió del risc global de la Societat es centra en la incertesa dels mercats financers i tracta de minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva posició financera.

La gestió del risc està controlada pels serveis financers de la Societat que identifiquen, avaluen i cobreixen els riscos financers d'acord amb les polítiques aprovades per la Direcció de la Societat i el seu Consell d'Administració.

La Societat utilitza derivats per cobrir part dels riscos financers.

En data 7 de gener de 2010 es va formalitzar una operació de cobertura amb efectes des de mitjan desembre de 2009 per a fixar en un 2,14% el tipus d'interès de referència per al 50% del nominal del crèdit sindicat esmentat a la nota 9.1.2 per 70.700 milers d'euros. Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA paga tipus fix i rep tipus variable. La cobertura és totalment efectiva ja que les dates dels seus fluxos estan associades als pagaments dels interessos per a tota la durada de l'esmentat crèdit.

En data 30 de setembre de 2010 es va signar una cobertura de 40.524 milers d'euros amb la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, BBVA, Banesto, Caja Madrid, Barclays, Société Générale i Banco Popular per cobrir el 50% de l'import del crèdit sindicat signat en data 23 de juliol de 2010. La cobertura es va instrumentar en dos collars sobre l'Euribor a 3 mesos, un per cada tram del crèdit. Pel tram A es va fixar el cap del collar en 4,50% i el floor en 1,49% per a totes les entitats participants i pel tram B es va establir el cap del collar en 4,50% per a totes les entitats participants i el floor en 1,40% per a sis de les set entitats participants i 1,36% per a Banco Popular. Els fluxos dineraris de la cobertura coincideixen amb les dates de pagament d'interessos del crèdit i fan que la cobertura sigui totalment efectiva.

Tenint en compte que la major part de l'endeutament de la societat estava referenciada a tipus d'interès variable, i donat que totes les entitats financeres creien que a principis de 2011 ens trobàvem en una situació de mínims històrics de tipus d'interès, es va decidir tancar entre el 23 i 29 de març de 2011 un total de 10 swaps de tipus d'interès per un període de 4 anys. Es va prendre com a punt de partida l'import corresponent al 50% de l'endeutament variable a 31 de desembre de 2010 i es van seleccionar 10 operacions de leasing que sumaven aquest import.

Des de la seva contractació, els swaps han tingut liquidacions negatives ja que el tipus Euribor a 6 mesos s'ha mantingut per sota dels nivells de swap. Les cobertures han estat del tot efectives ja que els seus fluxos han estat relacionats amb els pagaments d'interessos dels leasings als que estan associats.

Hi ha un swap que venç el 2013, un altre el 2014 i la resta durant el 2015 coincidint tots amb els venciments dels leasings.

Al juliol de 2011 es va tancar un collar per cobrir el 50% de l'import del crèdit sindicat, és a dir 21.100 milers d'euros signat a l'abril de 2011 per import de 42.200 milers d'euros. El nivell cap es va situar al 4% i el floor al 2,07%. Els fluxos de cobertura i del crèdit tenen les mateixes dates fent que la cobertura sigui efectiva.

Seguint el que estava estipulat en el contracte de préstec signat al juny de 2011 amb Bankia de 9.500 milers d'euros, es va contractar al setembre de 2011 un altre collar per cobrir el 50% del seu import (4.750 milers d'euros). El cap es va fixar en el 2,72% i el floor en el 1,50% i amb inici diferit a 25 de gener de 2012. La cobertura és totalment efectiva, ja que els fluxos de la cobertura coincideixen amb els del préstec.

9.9.2 – Informació quantitativa

En els apartats anteriors ja s'ha detallat la informació quantitativa relativa als instruments financers més significatius de la Societat.

En relació als derivats, els valors raonables per als anys 2012 i 2011 són els següents:

Any 2012 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2012	Valoració a 31-12-2012
Swap sindicat 70.700	14.140	-280
Collar sindicat 81.000 Tram A	9.917	-390
Collar sindicat 81.000 Tram B	23.145	-691
Collar sindicat 42.200	16.411	-547
Collar Bankia ICO 9.500	4.750	-109
10 swaps leasings	56.595	-3.167
Total	124.958	-5.184

Any 2011 (Milers d'euros)	Subjacent a 31-12-2011	Valoració a 31-12-2011
Swap sindicat 70.700	21.210	-385
Collar sindicat 81.000 Tram A	11.333	-158
Collar sindicat 81.000 Tram B	27.774	-313
Collar sindicat 42.200	21.100	-393
Collar Bankia ICO 9.500	4.750	-32
10 swaps leasings	66.898	-2.707
Total	153.065	-3.988

9.10 – Fons Propis

Durant els exercicis 2012 i 2011, les partides que componen els fons propis no han presentat cap variació:

Any 2012 (Milers d'euros)	Saldo 01-01-2012	Aplicació Resultat 2012	Saldo 31-12-2012
Capital Subscrit	10.227	0	10.227
Reserves de revalorització	108.466	0	108.466
Resultats de l'exercici	0	0	0
Total	118.693	0	118.693

Any 2011 (Milers d'euros)	Saldo 01-01-2011	Aplicació Resultat 2011	Saldo 31-12-2011
Capital Subscrit	10.227	0	10.227
Reserves de revalorització	108.466	0	108.466
Resultats de l'exercici	0	0	0
Total	118.693	0	118.693

a) Informació sobre la partida "Capital"

En data 7 de juny de 2001 la Junta General Ordinària de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, d'acord amb l'article 144 de la Llei de Societats Anònimes, acordà redenominar el capital social en euros.

Després d'aquesta red denominació el capital social es fixa en deu milions dos cents vint-i-sis mil set-cents noranta-set euros i quaranta-vuit cèntims representat per accions nominatives completament alliberades.

Les accions estan distribuïdes en dues sèries: Sèrie A) d'un milió nou-centes quaranta-dues mil accions de tres euros i un cèntim cadascuna; i Sèrie B) de set-centes vint-i-nou accions de sis mil deu euros i dotze cèntims cadascuna.

b) Titularitat de les accions

Corresponen en la seva totalitat a l'AMB (abans EMT), en virtut dels següents acords: El dia 9 d'octubre de 1990 es va signar entre l'Administració General de l'Estat, l'Ajuntament de Barcelona i l'EMT, el Contracte Programa per al finançament de les Empreses Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, en el període 1990-1993.

En el marc dels acords continguts a l'esmentat document es preveia la possibilitat de transferència de les accions d'ambdues Empreses a l'EMT per part del seu propietari, l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta possibilitat es va materialitzar per acord del Plenari de l'Ajuntament de Barcelona de data 30 de novembre de 1990, continuació d'un altre anterior de data 7 de gener de 1987.

**Transports Metropolitans
de Barcelona**

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

D'altra banda, el Consell Metropolità de l'EMT en data 29 de novembre de 1990 va assumir la titularitat de les accions de les societats Transports de Barcelona, SA i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

Com a conseqüència de tot això, el 15 d'abril de 1991 es va signar el conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i l'EMT, pel qual es va formalitzar l'acta de transferència de les accions de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i de Transports de Barcelona, SA.

En data 21 de juliol de 2011 es va constituir l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), en virtut de la Llei 31/2010 del 3 d'agost, i en la mateixa data el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va adoptar l'adscripció a l'AMB de les societats mercantils de capital íntegrament públic Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA. L'AMB succeeix a l'EMT en la titularitat de les accions de les societats mercantils en que aquesta participava d'acord amb l'esmentada llei.

No hi ha contractes amb l'accionista únic, excepte aquells que puguin derivar-se de la pròpia activitat i que s'esmenten en aquesta memòria.

NOTA 10 – MONEDA ESTRANGERA

10.1 – Transaccions en moneda estrangera

Les transaccions efectuades en moneda estrangera durant els exercicis 2012 i 2011, són les següents:

Any 2012					
CLASSIFICACIÓ PER MONEDES	Lliura esterlina	Euro	Ien	Euro	Dòlar Euro
Compres			15.066.500	135.237	
Serveis rebuts	10.500	13.408			
Total	10.500	13.408	15.066.500	135.237	0 0

Any 2011					
CLASSIFICACIÓ PER MONEDES	Lliura esterlina	Euro	Ien	Euro	Dòlar Euro
Compres			35.153.000	306.135	
Serveis rebuts	20.500	24.188			5.310 3.910
Total	20.500	24.188	35.153.000	306.135	5.310 3.910

NOTA 11 – SITUACIÓ FISCAL

11.1 – Informació de caràcter fiscal

La Societat té oberts d'inspecció tots els exercicis no prescrits i per als tributs i cotitzacions socials als quals està sotmesa. D'acord amb la normativa legal aplicable, les autoliquidacions no poden considerar-se definitives fins que no hagin estat comprovades per la inspecció tributària o laboral o hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys establert per a tots els tributs i cotitzacions socials. En cap cas s'ha produït l'efecte d'interrupció del termini de prescripció.

Poden existir interpretacions o criteris en matèria tributària no compartits per la inspecció fiscal. En opinió de la Direcció de la Societat, si es produïssin les circumstàncies anteriors en la revisió dels exercicis oberts a la inspecció, els passius contingents que podrien originar-se no serien d'import significatiu. Tanmateix, la Societat presenta totes les seves

declaracions acomplint estrictament les seves obligacions fiscals tant formals com materials.

11.2 – Hisenda Pública. Comptes deutors i creditors

A 31 de desembre de 2012 i 2011 els saldos que componen els epígrafs deutors i creditors d'Administracions Públiques són els següents:

(Milers d'euros)	Any 2012		Any 2011	
	Deutors	Creditors	Deutors	Creditors
Administracions Públiques Deutores				
Per IVA	16.062		29.588	
Per Impost sobre Societats	814		363	
Per devolució quota Seguretat Social	0		7	
Administracions Públiques Creditores				
Per IRPF (Retencions mes de desembre)		2.166		2.883
Per Seguretat Social (Quotes mes de desembre)		2.814		3.180
Per Impost sobre Societats		26		0
Total	16.876	5.006	29.958	6.063

Dins l'epígraf Administracions Públiques Deutores, s'inclouen els següents conceptes i situacions:

- Retencions a compte de l'Impost sobre Societats dels exercicis 2012 i 2011 pendents de devolució per 451 milers d'euros i 363 milers d'euros respectivament. En data 10 de gener de 2013 s'ha cobrat la liquidació de l'Impost sobre Societats de 2011.
- En data 26 d'abril de 2012 s'ha cobrat la liquidació de l'IVA de l'exercici 2011 per un import de 29.588 milers d'euros.

Amb data efecte 1 d'abril de 2012 la Societat queda inscrita en el Registro de Devolución Mensual de l'IVA de l'AEAT (REDEME). En data 31 de desembre de 2012, el deute per IVA pendent de cobrar és de 16.062 milers d'euros. En data 7 de febrer de 2013 s'han cobrat 138 milers d'euros corresponents a la liquidació de l'IVA de novembre de 2012, restant pendent de cobrament 15.924 milers d'euros de l'IVA de desembre 2012.

11.3 – Impost sobre Beneficis

a) Les bases imposables dels exercicis 2012 i 2011, tenen el següent detall:

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Resultat comptable de l'exercici	0	0
Diferència positiva permanent	180	0
Impost sobre Societats	38	144
Base Imposable prèvia	218	144
Compensació Bases Imposables negatives d'exercicis anteriors (25% 2012/50% 2011)	-55	-72
Base Imposable	163	72

b) Bases imposables negatives d'exercicis anteriors

A continuació es relacionen les bases imposables negatives d'exercicis anteriors pendents de compensació, així com els exercicis fins als quals es poden aplicar:

(Milers d'euros)	Bases imposables negatives d'exercicis anterioris	Any de termini per a la compensació
Any		
1999	1.648	2017
2000	36.492	2018
TOTAL	38.140	
Pendent de deduir	235	

c) Deduccions

A continuació es relacionen les deduccions pendents d'imputar i que es poden aplicar durant els 15 anys següents a l'exercici en que s'originen:

(Milers d'euros)		
Concepte	Exercici d'origen	Import pendent d'imputar
Inversions per a medi ambient	2004	7
	2005	31
	2006	6
	2007	16
	2008	3
	2010	2
	2011	8
Creació ocupació minusvàlids	1999	26
	2000	14
	2003	4
	2004	1
	2007	1
	2008	16
	2009	18
	2010	3
	2011	21
Despeses de Formació Professional	1997	2
	1998	9
	1999	15
	2000	26
	2001	19
	2002	25
	2003	6
	2004	44
	2005	15
	2006	52
	2007	51
	2008	38
	2009	17
	2010	10
Contribucions a Plans de Pensions	2003	256
	2004	199
	2005	190
	2006	167
	2007	112
	2008	70
	2009	48
	2010	25
Donacions a entitats sense ànim de lucre	2007	3
	2008	1
	2010	271
	2011	51
Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004	2004	8
Total		1.907

11.4 – Altres aspectes fiscals

En data 27 de novembre de 2007 la Societat va presentar davant l'Agència Tributària, reclamació per al càlcul dels interessos en la devolució dels imports de la prorrata de l'IVA, dels anys 2001 a 2004, degut a les diferències de criteri en la data d'inici de la seva meritació. En data 26 de març de 2008 la Societat va rebre acord desestimatori i en data 3 d'abril de 2008 la Societat va presentar reclamació davant el Tribunal Económico Administrativo Central. En data 17 de maig de 2010 la Societat va rebre acord desestimatori i en data 15 de juny de 2010 la Societat va presentar recurs contenciós-administratiu davant la Sala de lo Contencioso Administrativo de la Audiencia Nacional.

En data 23 d'octubre de 2009 la Societat va presentar davant l'Agència Tributària, reclamació per al càlcul dels interessos en la devolució dels imports de la prorrata de l'IVA, dels anys 1999 i 2000, degut a diferències de criteri en la data d'inici de la seva meritació.

En data 1 de desembre de 2009 la Societat va rebre acord desestimatori i en data 16 de desembre de 2009 la Societat va presentar reclamació davant el Tribunal Económico Administrativo Central. En data 31 de maig de 2010 la Societat va rebre acord desestimatori i en data 15 de juny de 2010 la Societat va presentar recurs contenciós-administratiu davant la Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional. En data 11 de gener de 2011 la Societat va presentar una nova demanda en el curs del procediment contenciós-administratiu referent als interessos de demora de la devolució dels imports de la prorrata de l'IVA dels anys 1999 a 2004 davant la Sala de lo Contencioso Administrativo de la Audiencia Nacional, fixant la quantia del recurs de manera conjunta per al període 1999-2004 en 651 milers d'euros. En data 22 de novembre de 2012 s'ha rebut resolució desestimatòria de la Audiència Nacional. Aquesta resolució és definitiva, ja que la Llei 37/2011 indica que solament es pot admetre recurs de cassació quan l'import superi els 600 milers d'euros en algun període reclamat, el que no succeeix en aquest cas.

La Societat està al corrent de les seves obligacions fiscals pel que es refereix a les declaracions, liquidacions o notificacions.

NOTA 12 – INGRESSOS I DESPESES

En els quadres següents es descriuen i quantifiquen, en milers d'euros, els conceptes que integren cadascuna de les rúbriques del compte de pèrdues i guanys.

12.1 – Ingressos

	Any 2012	Any 2011
Vendes. Recaptació		
Viatgers transportats segons validacions (en milions)	374	389
Tarifa mitjana (euros)	0,64	0,59
Recaptació	240.690	231.506
Descomptes sobre vendes	-398	-421
Ràpels sobre vendes	-5	-7
Comissions per venda de títols	10.489	9.766
Despeses sistema tarifari integrat	-12.931	-11.865
Suma	237.845	228.979
Ingressos accessoris a l'explotació		
Publicitat	2.839	4.015
Instal·lacions comercials	813	771
Màquines vènding	567	522
Cessió d'ús d'infraestructura	463	453
Vendes de residus	261	134
Serveis a l'exterior	7.779	9.006
Serveis a Transports de Barcelona, SA	969	1.014
Serveis a Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	237	231
Serveis a l'ATM	24	23
Intervenció - Inspecció	1.382	949
Ingressos Pla de Pensions	943	1.615
Penalitzacions a proveïdors	165	0
Ingressos per cobertura de telefonia mòbil	816	785
Altres	301	305
Suma	17.559	19.823
Subvencions especials (veure nota 16.3)		
Targeta Rosa Metropolitana	3.108	3.108
Altres subvencions	0	55
Suma	3.108	3.163
Subvencions al servei (veure nota 16.2)		
Administracions per Contracte Programa	177.632	199.387
Suma	177.632	199.387
Total ingressos	436.144	451.352

12.2 – Despeses d'explotació

	Any 2012	Any 2011
Aprovisionaments		
Material de consum i reposició	7.374	7.779
Material d'oficina	277	396
Bitlletatge	83	231
Suma	7.734	8.406
Energia		
Electricitat	31.498	27.345
Suma	31.498	27.345
Personal		
Sous i salaris	112.913	120.879
Altres despeses de personal	7.084	7.018
Seguretat Social	35.143	37.525
Indemnitzacions	73	147
Suma	155.213	165.569
Sistema complementari de pensions		
Aportacions corrents per pensions contingència jubilació	0	838
Aportacions corrents per pensions contingència risc	943	777
Suma	943	1.615

	Any 2012	Any 2011
Serveis exteriors		
Cessió de trens (nota 12.6)	75.871	73.754
Cànon L9/L10	49.744	50.854
Altres lloguers i cànon	195	306
Reparació i conservació d'elements de transport	4.718	5.474
Reparació i conservació de la resta de l'immobilitzat	17.296	22.422
Transports	360	564
Assegurances	1.703	1.963
Assistència tècnica i estudis	2.385	2.174
Seguretat i vigilància	17.859	20.911
Transport i manipulació de recaptació	1.348	2.148
Contracte d'interrelacions Metro - TB	337	428
Despeses d'informàtica	2.311	2.247
Arxiu extern	22	21
Projectes de cooperació exterior	155	96
Neteja i sanejament	9.637	11.367
Promoció i comunicació	411	1.484
Consums	447	418
Comunicacions	484	637
Altres	2.215	2.668
Suma	187.498	199.936
Tributs		
Taxes diverses	149	158
Suma	149	158
Variacions de provisions		
Provisions per tràfic	493	1.195
Suma	493	1.195
Resultat per vendes d'immobilitzat		
Resultat per vendes d'immobilitzat (notes 5.8 i 7.3)	108	206
Suma	108	206
Total despeses d'explotació	383.636	404.430

12.3 – Amortitzacions

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
D'immobilitzat intangible	2.726	2.518
D'immobilitzat material	41.163	40.245
D'inversions immobiliàries	5	4
Total d'amortitzacions	43.894	42.767

12.4 – Resultat financer abans de subvencions

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Despeses financeres		
De crèdits i préstecs	14.466	11.343
Interessos Pla de Reequilibri	186	524
Interessos de derivats financers	1.786	621
Diferències negatives de canvi	29	21
Altres	546	413
	17.013	12.922
Ingressos financers		
De crèdits i préstecs	385	128
D'inversions financeres	316	650
Ingressos Pla de Reequilibri	186	524
Diferències positives de canvi	7	3
Interessos de comptes bancaris	12	0
Altres	733	664
	1.639	1.969
Total resultat financer abans de subvencions	15.374	10.953

12.5 – Subvencions en capital imputades a pèrdues i guanys (nota 16.1)

	Any 2012	Any 2011
Subvenció obres d'infraestructura	188	188
Subvenció Contracte Programa 1999-2001	643	643
Subvenció Contracte Programa 2005-2006	168	168
Subvenció Contracte Programa 2007-2008	842	842
Subvenció Contracte Programa 2009-2010	501	501
Subvenció en capital trens Can Cuiàs i conv. L4 en L2	1.951	1.951
Altres subvencions en capital	2.505	2.505
Total subvencions de capital imputades a pèrdues i guanys	6.798	6.798

12.6 – Cessió de trens

En data 25 de juliol de 2006 l'ATM va formalitzar la cessió a la Societat de l'explotació i operació de 39 trens per la xarxa de Metro, objecte del Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 8 d'agost de 2003 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i CAF, SA.

A 31 de desembre de 2008 s'havia efectuat la cessió dels 39 trens.

En data 21 de setembre de 2006 l'ATM va formalitzar la cessió a la Societat de l'explotació i operació de 50 trens per a la xarxa de Metro, objecte del Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 23 de juliol de 2004 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i Alstom Transporte, SA.

A 31 de desembre de 2010 ja s'havia efectuat la cessió de tots els trens.

A 31 de desembre de 2008 també s'havia efectuat la cessió dels 10 trens corresponents al Contracte marc i d'arrendament operatiu subscrit en data 18 d'abril de 2005 per l'ATM, Alquiler de Trenes Agrupación de Interés Económico, SA i CAF, SA, segons conveni de cessió de 2 de juliol de 2007 formalitzat entre l'ATM i la Societat.

En virtut dels convenis formalitzats entre l'ATM i la Societat, aquesta haurà de satisfer anualment les contraprestacions previstes per la cessió de l'explotació i operacions dels trens mitjançant compensacions amb les subvencions que l'ATM hagi d'abonar a la Societat anualment per aquest concepte. Per als anys 2012 i 2011, aquest import ha estat de 75.871 i 73.754 milers d'euros, respectivament.

12.7 – Cànon línia 9 i línia 10

D'acord amb les respectives ordres de la Generalitat de Catalunya per les quals s'estableixen els cànon ferroviaris per a la utilització de les infraestructures ferroviàries de les línies 9 i 10 de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per als anys 2012 i 2011, la Societat ha reconegut una despesa de 49.744 i 50.854 milers d'euros, respectivament, per aquest concepte.

NOTA 13 - PROVISIONS I CONTINGÈNCIES

13.1 – Provisions i contingències

S'han dotat provisions per fer front a responsabilitats probables o certes, d'acord amb la norma de valoració descrita a la nota 4, el moviment de les quals, en milers d'euros, es descriu a continuació:

Any 2012 (Milers d'euros)	Saldo	Variació Provisions		Saldo
	01-01-2012	Dotacions	Aplicacions	31-12-2012
Provisió "La Sudamèrica"	1.111	0	0	1.111
Provisió contingències fiscals Seg.Social	1.178	0	1.178	0
Altres provisions	134	665	28	771
Total	2.423	665	1.206	1.882

Any 2011 (Milers d'euros)	Saldo	Variació Provisions		Saldo
	01-01-2011	Dotacions	Aplicacions	31-12-2011
Provisió "La Sudamèrica"	1.323	0	212	1.111
Provisió contingències fiscals Seg.Social	0	1.178	0	1.178
Altres provisions	197	61	124	134
Total	1.520	1.239	336	2.423

La provisió per "La Sudamèrica" correspon a l'import previst per a l'exteriorització restant dels compromisos de la Societat meritats a 31-12-2012 en relació a aquesta pòlissa d'assegurances.

La provisió per a contingències fiscals seguretat social correspon a la Inspecció feta dels anys 2007-2010 durant l'any 2011 i liquidada a l'any 2012.

13.2 – Altres contingències

El RD Llei 20/2012 de 13 de juliol de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, va establir per a l'any 2012 la supressió de l'import equivalent a una paga extraordinària per al personal del sector públic. Com a resultat de l'aplicació efectuada per Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA de l'esmentat RD Llei 20/2012 les despeses per sous i salaris de l'exercici 2012 s'han vist minorades en 5.117 milers d'euros.

Addicionalment d'acord amb el mateix RD Llei 20/2012 les quantitats derivades de la supressió de la paga extraordinària es destinaran en exercicis futurs a realitzar aportacions a plans de pensions o contractes d'assegurança col·lectius que incloguin la cobertura de contingències de jubilació amb subjecció a la llei d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera en els termes i abast que es determini en les corresponents lleis de pressupostos. En funció de l'opinió de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, recollida en una de les seves consultes per el Instituto de Contabilidad y Auditoría de

**Transports Metropolitans
de Barcelona**

Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

Cuentas, no es pot considerar probable, en la situació actual, que existeixi una obligació present en relació a les eventuals aportacions que contempla el RD Llei 20/2012.

NOTA 14 – INFORMACIÓ SOBRE MEDI AMBIENT

14.1 – Inversions

Les inversions acumulades associades a medi ambient, en milers d'euros, són les següents:

Any 2012 (Milers d'euros)	Valor d'adquisició	Amortització	Valor net
Subministrament i instal·lació de depuradores als locals de:			
- Boixeres	140	128	12
- Sagrera	139	83	56
- Sant Genís	172	131	41
- Roquetes	73	28	45
- Santa Eulàlia	61	33	28
- Triangle Ferroviari	102	65	37
- Can Zam	9	1	8
Suma	696	469	227
Estació de regulació i mesura de gas al Triangle Ferroviari	51	37	14
Panells solars a Sagrera	24	15	9
Canvi de Gasoil C a gas natural a:			
- Sagrera	85	85	0
- Vilapicina	45	45	0
- Santa Eulàlia	69	68	1
- Mercat Nou	17	10	7
Suma	216	208	8
Compactadora per reciclar cartró	8	8	0
Instruments per a medició de sorolls i vibracions	6	6	0
Punts verds a:			
- Santa Eulàlia	40	18	22
- Sagrera	42	19	23
- Triangle Ferroviari	6	2	4
- Sant Genís	1	1	0
- Vilapicina	54	19	35
- Can Zam	33	4	29
- Roquetes	10	1	9
Suma	186	64	122
Reducció sorolls Tallers Sagrera	88	31	57
Sistema de gestió mediambiental	94	66	28
Pantalla sònica entrada Tallers Santa Eulàlia	93	0	93
Instal·lacions tèrmiques Tallers	304	30	274
Projecte Scada	68	2	66
Total inversions	1.834	936	898

No hi ha contingències ni responsabilitats de tipus mediambiental i les que puguin haver estan cobertes per l'assegurança de responsabilitat civil.

14.2 – Despeses

Les despeses incorregudes en els exercicis 2012 i 2011 per a la protecció i millora de medi ambient es mostren al següent detall:

Materials i serveis exteriors (Milers d'euros)	Any 2012			Any 2011		
	Serveis			Serveis		
	Materials	exteriors	Total	Materials	exteriors	Total
Auditories medi ambient	0	6	6	0	33	33
Actuacions de millora	0	8	8	0	8	8
Tractaments de residus	0	417	417	0	570	570
Gestió mediambiental	13	188	201	9	509	518
Total despeses	13	619	632	9	1.120	1.129

14.3 – Inversions de l'any

Les inversions realitzades durant els exercicis 2012 i 2011 per raons mediambientals corresponen a:

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Projecte Scada	45	0
Depuradora Sagrera	44	0
Pantalla sònica Tallers Santa Eulàlia	0	73
Sistema depuració Can Zam	0	9
Sistema de gestió mediambiental	0	20
Total	89	102

NOTA 15 – RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI AL PERSONAL

La Societat manté compromisos per pensions d'aportació i prestació definida amb els seus empleats, instrumentats mitjançant un pla de pensions d'ocupació, tal i com estableix la normativa que regula l'exteriorització de compromisos per pensions.

Per aplicació de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2012 de 29 de juny de 2012, la Societat no ha fet aportacions corrents per jubilació en l'exercici 2012 i per tant l'import de 943 milers d'euros, registrat com a despeses de personal al compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2012 correspon a aportacions per contingències de risc (1.615 milers d'euros a l'exercici 2011 en concepte d'aportacions per jubilació i risc).

El 20 de setembre de 2000 es va presentar a la Dirección General de Seguros el Pla de Reequilibri per a l'exteriorització dels compromisos per pensions. Prèviament la Societat va efectuar la promoció del Pla de Pensions, en la modalitat d'ocupació per als seus empleats, registrat a la Dirección General de Seguros el 19 de novembre de 1997, i al qual es van adherir fins a 31 de desembre de 1997 un total de 1.993 empleats sobre una plantilla total de 2.519.

Després d'un procés de concurrència d'ofertes, es va seleccionar com a Entitat Gestora del Pla de Pensions a Vidacaixa i a la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona com a Entitat Dipositària.

El mateix dia de la seva presentació a la Dirección General de Seguros es va efectuar la transferència al Fons dels recursos constituïts fins aquella data, per un import de 35.097 milers d'euros. En data 23 d'octubre de 2001 es va rebre de la Dirección General de Seguros y Fondos de Pensiones (Ministeri d'Economia) l'aprovació del Pla de Reequilibri corresponent al Pla de Pensions dels empleats de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

En data 27 de desembre de 2002 es va presentar una modificació del Pla de Reequilibri en adaptació a la Disposició Addicional divuitena del Projecte de Llei de Mesures de

Reformes del Sistema Financer, que va ser acceptada posteriorment per la Direcció General de Seguros.

El Pla de Reequilibri va establir que les aportacions per amortitzar els dèficits de Passius i Actius que resultaven dels càlculs actuariais es farien en 12 anys (2000-2012) a un tipus d'interès del 4%:

Hipòtesis:	De tipus d'interès	4%
	Biomètriques	
	Taules de mortalitat d'actius	EVK 90 (Actius)
	Taules d'invalidesa d'actius	SS 90
	Taules de mortalitat de passius	GR 80 (-2 anys)
	Taules de mortalitat d'invàlids	EVK 80 (Invàlids)

En data 22 de febrer de 2011, la Comissió de Control del Pla de Pensions va acordar la modificació de les bases tècniques del Pla de Pensions de forma que el tipus d'interès tècnic va passar a ser el 3,2% amb efectes 1 de gener de 2011, segons l'acord de data 26 d'abril de 2011.

(Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Obligacions:			
Passius	55.334	105.080	160.414
Actius	54.627	40.702	95.329
Transferència de fons constituïts	-35.097	-27.998	-63.095
Dèficit per serveis passats	74.864	117.784	192.648

En data 19 de desembre de 2008 la Comissió de Control del Pla de Pensions d'ocupació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va acordar substituir la taula de mortalitat de passius GR 80 (-2 anys) per la taula PER 2000P (producció).

A més a més, cada Societat ha de fer les aportacions corrents mensuals corresponents al personal en actiu que, juntament amb les aportacions dels partícips, proveiran al Pla dels recursos establerts per fer front a les prestacions que recullen els Reglaments dels Plans de Pensions.

Per fer front a aquestes obligacions de passat les Societats disposaven de les aportacions a rebre de les Administracions per aquest concepte en el període 2000-2012 (veure nota 8.5).

El Pla d'amortització dels dèficits per serveis passats de partícips i beneficiaris presenta els següents venciments de principal:

(Milers d'euros)	METRO	TB	TOTAL
Anys			
2000-2010	57.642	91.794	149.436
2011	8.532	12.548	21.080
2012 (nota 9.1.2)	8.690	13.442	22.132
Total 2000-2012	74.864	117.784	192.648

A 31 desembre de 2012, la Societat ha acabat d'aportar els imports corresponents als dèficits per serveis passats de partícips i beneficiaris.

NOTA 16 – SUBVENCIONS, DONACIONS I LLEGATS

16.1 – Subvencions en capital, donacions i llegats

Any 2012 (Milers d'euros)	Saldo a 01-01-2012	Incorporac. 2012	Trasp. a rtats. 2012	Saldo a 31-12-2012
Generalitat de Catalunya	512	0	189	323
Obres d'Infraestructura	512	0	189	323
Subv.conversió trens L-4 a L-2	26.182	0	1.454	24.728
Subv.trens ATP-ATO Can Cuiàs	8.930	0	496	8.434
Subv.en capital mat.mòbil L-2	7.713	0	642	7.071
Subv.en capital CP 2005-2006	669	0	169	500
Subv.en capital CP 2007-2008	6.299	0	842	5.457
Subv.en capital CP 2009-2010	2.350	0	225	2.125
Subv.en capital CP 2009-2010 L-9	49.749	0	276	49.473
Tramvia Metropolità, SA	2.624	0	0	2.624
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	513	0	0	513
Altres ingressos de capital	3.652	0	2.505	1.147
Total	109.193	0	6.798	102.395

Any 2011 (Milers d'euros)	Saldo a 01-01-2011	Incorporac. 2011	Trasp. a rtats. 2011	Saldo a 31-12-2011
Generalitat de Catalunya	700	0	188	512
Obres d'Infraestructura	700	0	188	512
Subv.conversió trens L-4 a L-2	27.637	0	1.455	26.182
Subv.trens ATP-ATO Can Cuiàs	9.426	0	496	8.930
Subv.en capital mat.mòbil L-2	8.356	0	643	7.713
Subv.en capital CP 2005-2006	837	0	168	669
Subv.en capital CP 2007-2008	7.141	0	842	6.299
Subv.en capital CP 2009-2010	2.575	0	225	2.350
Subv.en capital CP 2009-2010 L-9	37.471	12.554	276	49.749
Tramvia Metropolità, SA	2.624	0	0	2.624
Tramvia Metropolità del Besòs, SA	513	0	0	513
Altres ingressos de capital	6.157	0	2.505	3.652
Total	103.437	12.554	6.798	109.193

Les subvencions dels Contractes Programa 1999-2001, 2002-2004, 2005-2006, 2007-2008 i 2009-2010 deriven dels acords esmentats en aquests Contractes. Les

corresponents al període 2007-2008 es van començar a traspasar al compte de pèrdues i guanys en el passat exercici 2009, al tancament del procés inversor corresponent i l'aprovació d'aquest per la Comissió de Seguiment.

En relació a les subvencions per obres d'infraestructura i integració tarifària, els imports reconeguts corresponen al total d'inversions executades en referència a sengles convenis formalitzats el 25 de juliol de 1996 entre la Generalitat de Catalunya i Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA per al finançament de diverses actuacions previstes en el conveni de finançament d'infraestructures ferroviàries subscrit el 28 de juliol de 1995 entre l'Administració General de l'Estat i la Generalitat de Catalunya. En el d'integració tarifària també hi intervenia Transports de Barcelona, SA amb 5.379 milers d'euros del total de 8.991 milers, que es van cobrar.

El Tramvia Metropolità, SA correspon a la donació d'accions realitzada en el seu moment (nota 9.1.1).

El Tramvia Metropolità del Besòs, SA correspon a la donació d'accions realitzada a l'any 2009 (nota 9.1.1).

La subvenció en capital dels anys 2009-2010 de L-9 correspon a les 32 portes frontals (prevista en Contracte Programa 2009-2010) i als 6 nous trens de L-9 que es finançaran en propers Contractes Programa (nota 8.3).

16.2 – Subvencions al servei

Any 2012 (Milers d'euros)	METRO	TB	TMB
ATM per Contracte Programa			
Necessitats Corrents	177.632	147.163	324.795
Total	177.632	147.163	324.795

Els imports comptabilitzats corresponen als compromisos adquirits per l'ATM per a l'any 2012 (nota 8.3).

Any 2011 (Milers d'euros)	METRO	TB	TMB
<u>ATM per Contracte Programa</u>			
Necessitats Corrents	199.387	173.807	373.194
Total	199.387	173.807	373.194

Els imports comptabilitzats corresponen als compromisos adquirits per l'ATM per a l'any 2011 (nota 8.3).

16.3 – Altres Subvencions

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Entitat Metropolitana del Transport		
Àrea Metropolitana de Barcelona	3.108	3.108
Suma	3.108	3.108
Altres subvencions		
UTE Siemens-TMB-UPC	0	55
Suma	0	55
Total	3.108	3.163

Les subvencions per Targeta Rosa Metropolitana, per als anys 2012 i 2011, tenen el seu origen en els acords contractuals establerts entre les Societats Ferrocarril Metropolitana de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA amb l'AMB (veure nota 8.6).

NOTA 17 – FETS POSTERIORIS AL TANCAMENT

17.1 – Noves tarifes

El dia 1 de Gener de 2013 entren en vigor les noves tarifes.

Les tarifes inclouen la lliure circulació dins de cada zona, en tots els serveis de Ferrocarrils de la Generalitat, Renfe, Metro, Tramvia i Autobús. A continuació es detallen els títols més utilitzats:

QUADRE SISTEMA TARIFARI INTEGRAT	
T-10 (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar 10 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Títol multipersonal i horari.
T-50/30 (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar 50 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té una validesa per a 30 dies consecutius des de la seva primera validació. Títol unipersonal i horari.
T-Mes (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar un nombre de desplaçaments il·limitats, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té una validesa de 30 dies consecutius des de la seva primera validació. Títol personalitzat mitjançant DNI, NIE o passaport.
T-Dia (1 a 6 zones)	Títol que permet realitzar un nombre de desplaçaments il·limitats, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar. Té validesa per 1 dia des de la seva primera validació fins l'acabament del servei. Títol unipersonal.
T-4	Títol vàlid per a realitzar 10 desplaçaments integrats a la xarxa d'autobusos i metro de TMB (excepte els serveis especials i Bus Turístic), xarxa d'autobusos de l'AMB, FGC i TRAM (únicament Zona 1). Títol personal, vàlid únicament adjuntant alguna de les següents targetes identificatives: -Targeta Rosa Metropolitana de tarifa reduïda -Carnet Rosa Metropolità de tarifa reduïda -Carnet Groc Metropolità -Targeta de Pensionista "B" de FGC
Targeta Rosa	Targeta personal i intransferible amb la qual es pot viatjar gratuïtament o bé amb tarifa reduïda, en: -Línies regulars d'autobús de TMB -Ferrocarrils de la Generalitat (dins la 1a.corona metropolitana) -Metro -Trambaix -Trambesòs i Funicular de Montjuïc Serveis regulars de les següents empreses dins de l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB): Tusgsal, Authosa, Sagalés, Rosanbus, Oliveras, Soler i Sauret (Urbans de Sant Feliu, Esplubús, JustTram i JustMetro), Mohns i TCC2 (PR4).
Targeta T-12	Títol de transport per als nens i nenes de 4 a 13 anys que els permet fer gratuïtament un nombre il·limitat de viatges a la xarxa de transport públic del sistema tarifari integrat dins la mateixa zona tarifària en la que resideix el nen o la nena.
Targeta T-Jove	Títol de transport que permet fer un nombre il·limitat de desplaçaments, a les zones delimitades per la primera validació, en tots els modes de transport segons les zones a travessar (d'1 a 6 zones). Validesa: 90 dies consecutius des de la primera validació. Títol personalitzat mitjançant DNI o carnets acreditatius dels operadors, per a persones menors de 25 anys.
Targeta T-Familiar (70/30)	Tarjeta multiviatge que permet fer 70 desplaçaments integrats en tots els modes de transport segons les zones a travessar (d'1 a 6 zones). Validesa: 30 dies consecutius des de la primera validació. Títol multipersonal i horari.

PREUS DELS TÍTOLS INTEGRATS ANY 2013 (en euros)						
	1 Zona	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones
Bitllet senzill (no integrat)	2,00					
T-10	9,80	19,40	26,40	33,95	39,00	41,50
T-50/30	39,20	65,50	91,90	114,50	135,00	150,00
T-Mes	52,75	77,45	105,00	124,50	143,00	153,00
T-Dia	7,25	11,50	14,50	16,35	18,40	20,65
T-4	3,75					

PREUS DELS TÍTOLS INTEGRATS ANY 2012 (en euros) (després del canvi del tipus d'IVA) (*)						
	1 Zona	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones
Bitllet senzill (no integrat)	2,00					
T-10	9,45	18,75	25,50	32,80	37,70	40,10
T-50/30	37,70	63,30	88,80	110,50	130,45	145,15
T-Mes	50,95	74,85	101,35	120,20	138,00	147,70
T-Dia	7,00	11,15	14,00	15,80	17,80	19,95
T-4	3,65					

(*) 1 de setembre de 2012.

Comparació de preus zona 1 any 2013 amb preus any 2012

	Any 2013	Any 2012
Bitllet senzill	2,00	2,00
T-10	9,80	9,45
T-50/30	39,20	37,70
T-Mes	52,75	50,95
T-Dia	7,25	7,00
T-4	3,75	3,65

Comparació de preus zona 1 any 2012 amb preus any 2011

	Any 2012	Any 2011
Bitllet senzill	2,00	1,45
T-10	9,45	8,25
T-50/30	37,70	33,50
T-Mes	50,95	51,00
T-Dia	7,00	6,20
T-4	3,65	3,40

NOTA 18 – OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES

18.1 – Transaccions amb empreses del Grup i altres parts vinculades

Les operacions i saldos amb empreses vinculades al tancament dels exercicis 2012 i 2011 són les següents:

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
Serveis rebuts de Transports de Barcelona, SA		
Serveis prestats pel personal de Transports de Barcelona, SA en l'explotació de Metro	1.225	1.168
Serveis de llançadores	337	428
Total serveis rebuts	1.562	1.596
Serveis prestats a Transports de Barcelona, SA		
Serveis prestats pel personal de FMB, SA en l'explotació	1.185	1.256
Serveis d'assistència i altres en virtut del Contracte d'Interrelacions	969	1.013
Total serveis prestats	2.154	2.269
Serveis prestats a Projectes i Serveis de Mobilitat, SA		
Serveis prestats pel personal de FMB, SA en l'explotació de PSM, S	237	231
Total serveis prestats	237	231
Serveis prestats a la Fundació TMB		
Serveis prestats pel personal de FMB en la Fundació TMB i serveis subcontractats.	85	153
Donació i ingressos a compte de la Fundació TMB	-180	-150
Total serveis prestats	-95	3
Despesa financera		
Interessos assist.financera de Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	103	208
Interessos assist.financera de Transports de Barcelona, SA	0	58
Total despesa financera	103	266
Ingrés financer		
Interessos assist.financera a Transports de Barcelona, SA	316	62
Total ingrés financer	316	62

SALDOS AMB PARTS VINCULADES EN L'EXERCICI

(Milers d'euros)	Any 2012	Any 2011
	Altres empreses del Grup	Altres empreses del Grup
Actiu no corrent		
Instruments de Patrimoni	5.003	5.003
Total Actiu no corrent	5.003	5.003
Actiu corrent		
Deutors comercials	899	979
Inversions en empreses del Grup i associades	13.521	6.468
Total Actiu corrent	14.420	7.447
Passiu corrent		
Deutes amb empreses del Grup i associades	0	0
Creditors comercials	77	641
Total Passiu corrent	77	641

18.2 – Fundació TMB

En data 22 de juliol de 2010 es va constituir la Fundació TMB (Transports Metropolitans de Barcelona) amb una aportació al fons dotacional de 60 milers d'euros. Els socis fundadors i la seva aportació figuren en el detall següent:

(Milers d'euros)	Aportacions
Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA (FMB)	18
Transports de Barcelona, SA (TB)	18
Projectes i Serveis de Mobilitat, SA	18
Fundació Privada ECOM	3
Fundació ONCE para la Cooperación e Inclusión Social de Personas con Discapacidad	3
Total Fons Dotacional	60

La Fundació TMB és un entitat sense ànim de lucre i té per objecte la conservació de fons de material històric i documental del patrimoni històric, cultural i social de TMB, el foment i promoció del transport públic i l'impuls d'accions de caire social per promoure la integració de certs col·lectius socialment menys afavorits.

18.3 – Consell d'Administració i Alta Direcció

El Consell d'Administració ha estat format, en el decurs de 2012, per 15 membres. L'Alta Direcció de la Societat recau en els Consellers que tenen delegació especial del Consell.

El total de remuneracions per a tots els conceptes dels membres del Consell ha estat de 97 milers d'euros (en l'exercici 2011 van ser de 115 milers d'euros), dels quals corresponen a retribucions de l'Alta Direcció la quantitat de 81 milers d'euros (90 milers d'euros en l'exercici 2011).

La resta del personal directiu té formalitzats contractes de treball de caràcter comú, essent-los d'aplicació l'Estatut dels Treballadors i altres disposicions de caràcter general.

El personal d'Alta Direcció té el dret d'inscriure's al Pla de Pensions d'Ocupació que, tant Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA com Transports de Barcelona, SA, tenen establerts per als seus empleats. En conseqüència, el règim d'aportacions al que està obligada la Societat i de percepció de prestacions a que té dret aquest personal són els mateixos que regeixen per al conjunt de la plantilla, i dels quals s'informa amplament en la nota 15. No s'han fet aportacions per a aquest col·lectiu durant l'any 2012 ni 2011.

Pel que fa al pagament de primes d'assegurances de vida i de crèdits concedits al personal d'Alta Direcció, aquest no n'ha fet ús durant els exercicis 2012 ni 2011.

No s'han pagat indemnitzacions per cap concepte al personal d'Alta Direcció en el decurs dels exercicis 2012 i 2011 ni s'ha concedit cap acompte al personal de l'Alta Direcció, ni les Societats han assumit cap obligació a favor seu en concepte de garantia.

18.4 – Informació article 229 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital

En les comunicacions individuals lliurades per tots els administradors de la Societat en relació a les situacions que preveu l'article 229 de la Llei de Societats de Capital (TRLSC) aprovada mitjançant el Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol de conflicte d'interessos:

- a) En relació als aspectes relatius a la seva persona o persones vinculades:
  - i. Participació en el capital social d'una societat amb el mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat.
  - ii. Exercici de càrrecs o funcions en alguna societat amb el mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat al que constitueix l'objecte social de la Societat.
  - iii. Realització per compte propi o aliè d'alguna activitat amb el mateix, anàleg o complementari gènere d'activitat al que constitueix l'objecte social de la Societat.
  - iv. Qualsevol altra situació de conflicte.

Els administradors que es relacionen exerceixen càrrecs a les següents entitats amb gènere d'activitat semblant o complementari a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA: el senyor Enric Ticó i Buxadós, com a president de les societats Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Autometro, SA, Cargometro Rail Transport, SA, FGC Mobilitat, SA i Federació Espanyola de Transitaris Expedidors Internacionals, i conseller de les societats Tramvia Metropolità, SA, Tramvia Metropolità del Besòs, SA, i Centrals i Infraestructures per a la Mobilitat i les Activitats Logístiques, SAU (Cimalsa); el senyor Ricard Font i Hereu, com a conseller de les societats Ifercat i de l'Autoritat del Transport Metropolità i com a vicepresident de la societat Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya; el senyor Joaquim Mestre Garrido, com a conseller de Cetram, SA; el senyor Eduard Freixedes Plans com a conseller de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya; el senyor Joaquim Forriol Chiariello com a president de Transports de Barcelona, SA; i el senyor Didac Pestana Rodríguez, com a vicepresident executiu de Transports de Barcelona, SA, conseller de Transports Ciutat Comtal, SA i representant de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA a

Tramvia Metropolità, SA i a Tramvia Metropolità del Besòs, SA així com administrador únic de les societats Transports Metropolitans de Barcelona, SL i Projectes i Serveis de Mobilitat, SA.

- b) La Societat, a través dels seus òrgans d'Administració, ha avaluat que no existeix conflicte d'interès potencial o cert.
- c) S'ha inclòs a la Memòria dels Comptes Anuals tota la informació necessària i adequada per complir amb el requerit a l'article 229 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital.

NOTA 19 – ALTRA INFORMACIÓ

19.1 – El nombre mitjà de persones empleades en els exercicis 2012 i 2011, expressat per activitats, es desglossa a continuació:

Activitat	Nombre mitjà de persones	
	Any 2012	Any 2011
Material Mòbil Metro	332	335
Manteniment i Projectes Infraestructures	526	533
Gerències de línies convencionals i automàtiques	1.829	1.891
Serveis operatius de suport	234	231
Àrees funcionals	275	280
Plantilla a disposició	5	15
Plantilla cedits de Metro a TB	18	20
Total	3.219	3.305

El nombre total de persones distribuïdes per activitat i sexe al final dels exercicis 2012 i 2011 és el següent:

Any 2012	Activitat	Total a 31-12-2012	Homes	Dones
	Material Mòbil Metro	369	366	3
	Manteniment i Projectes Infraestructures	587	562	25
	Gerències de línies convencionals i automàtiques	2.066	1.135	931
	Serveis operatius de suport	253	180	73
	Àrees funcionals	312	184	128
	Plantilla a disposició	0	0	0
	Plantilla cedits de Metro a TB	21	13	8
Total		3.608	2.440	1.168

Any 2011	Activitat	Total a 31-12-2011	Homes	Dones
	Material Mòbil Metro	375	372	3
	Manteniment i Projectes Infraestructures	607	582	25
	Gerències de línies convencionals i automàtiques	2.124	1.196	928
	Serveis operatius de suport	255	180	75
	Àrees funcionals	320	187	133
	Plantilla a disposició	21	17	4
	Plantilla cedits de Metro a TB	21	13	8
Total		3.723	2.547	1.176

19.2 – L'import dels honoraris corresponents als exercicis 2012 i 2011 per auditoria de comptes i altres serveis prestats es detalla a continuació:

(Milers d'euros)

**Honoraris per auditoria de comptes i altres serveis
prestats per la societat auditora**

	Any 2012	Any 2011
Serveis d'auditoria	62	61
Altres serveis	18	22
Total	80	83

**19.3 – Informació sobre els ajornaments de pagaments a proveïdors. Deure
d'informació de la Llei 15/2010 de 5 de juliol. Disposició Addicional Tercera.**

A continuació es detalla la informació requerida per la Disposició Addicional Tercera de la Llei 15/2010 de juliol:

(Milers d'euros)

**Pagaments realitzats i pendents de
pagament a 31 de desembre**

	Any 2012		Any 2011	
	Import	%	Import	%
Realitzats dins el termini màxim legal	78.982	46	77.113	42
Resta	94.559	54	107.039	58
Total pagaments de l'exercici	173.541	100	184.152	100

Termini mig ponderat excedit (dies)	111	111

No s'inclouen dues factures d'Administracions Públiques pagades l'any 2012 amb venciment 2011, ja que estan pendents de compensar amb factures a favor de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

	<u>Any 2012</u>	<u>Any 2011</u>
Ajornaments que a data 31 de desembre sobrepassen el termini màxim legal	83.427	68.635

Dels ajornaments que a 31 de desembre de 2012 sobrepassaven el termini màxim legal, 78.798 milers d'euros corresponen, en part, a factures pendents de rebre conformitat i de la resta, la major part s'ha pagat durant el mes de gener de 2013.

NOTA 20 – INFORMACIÓ SEGMENTADA

L'import de la xifra de negoci es desglossa tot seguit:

<u>XIFRA DE NEGOCI</u>		
<u>(Milers d'euros)</u>	<u>Any 2012</u>	<u>Any 2011</u>
Vendes netes línies Metro	237.845	228.979
Total	237.845	228.979

La Societat realitza les seves activitats econòmiques ordinàries dins d'un únic mercat, el de transport urbà de viatgers, circumscrit a l'àmbit geogràfic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, raó per la qual no es fa cap tipus de desglossament d'activitats ni d'àrees geogràfiques.

Els membres del Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA en reunió del dia 21 de març de 2013, donen per formulats els Comptes Anuals 2012, recollits en aquest document que consta de 120 pàgines incloent la de signatures.

Didac Pestaña Rodríguez

Vicepresident executiu

Assumpta Escarp Gibert

Consellera

Juan Mª Parralejo Aragonese

Conseller

Joaquim Mestre Garrido

Conseller

Enric Tico i Buxadós

Conseller

José Chito Salazar

Conseller

Joaquim Forn i Chiariello

President

Mª Lluïsa Ibáñez Boira

Consellera

Antoni Vives i Tomàs

Conseller

Jordi Portabella Calvete

Conseller

Ricard Font i Hereu

Conseller

Antoni Poveda Zapata

Conseller

Eduard Freixedes Plans

Conseller

Sergi Alegre Calero

Conseller

Jordi Mas Herrero

Conseller

Informe de gestió 2012 de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

Març 2013

Transports Metropolitans
de Barcelona

INDEX	<u>Pàgina</u>
1) EXPOSICIÓ SOBRE L'EVOLUCIÓ DEL NEGOCI	4
1.1 Demanda	5
1.1.1. Passatgers transportats	
1.1.2. Ràtio d'ocupació	
1.2 Oferta del servei.	8
1.2.1. Places-km ofertes	
1.2.2. Cotxes-km útils recorreguts	
1.2.3. Oferta de trens en servei a l'hivern en hora punta (dies feiners)	
1.2.4. Velocitat comercial.	
1.3 Evolució dels costos per viatger transportat i per cotxe-km total recorregut.	11
1.4 Evolució de la recaptació.	13
1.5 Evolució del Material Mòbil, les Instal·lacions Fixes i l'Operació	14
1.5.1. Edat mitjana del parc mòbil	
1.5.2. Novetats i millores	
1.5.3. Fiabilitat de funcionament	
1.5.4. Consum d'energia	
1.6 Gestió de la qualitat i el medi ambient	34
1.7 Estudis	39
1.8. Administració i Finances	43
1.9 Recursos Humans	48
1.10 Desenvolupament de nous negocis, recerca i desenvolupament, i consultoria externa	59
1.11 Àrea de Tecnologia	62
1.12 Comunicació amb els clients, els empleats i la ciutadania	68
1.13 Fundació TMB	81
1.14 Esdeveniments de l'exercici.	86
2) EXPOSICIÓ SOBRE LA SITUACIÓ DE LA SOCIETAT	92
2.1. Principals dades de la Xarxa de Metro	93
2.2 Plantilla a 31 de desembre	95
2.3 Inversions	96
2.4 Compte de Pèrdues i Guanys	98
2.5. Balanç de situació a 31 de desembre	101
3) ESDEVENIMENTS IMPORTANTS DESPRÉS DEL TANCAMENT DE L'EXERCICI	102
4) EVOLUCIÓ PREVISIBLE DE LA SOCIETAT I PROJECTES DE FUTUR	104
5) SITUACIÓ DE LA PARTICIPACIÓ EN ALTRES EMPRESES	107

EXPOSICIÓ SOBRE L'EVOLUCIÓ DEL NEGOCI

1.1 Demanda

1.1.1. Passatgers transportats

Dins de la conjuntura de crisi econòmica actual, aquest any 2012 s'ha produït un descens de passatge del 3,8% en el conjunt del sistema de transport integrat de l'àmbit de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) i del 4,7% en l'ús del cotxe privat (font: www.atm.cat). Això representa prop de 36 milions menys de viatgers que l'any anterior en el Sistema de transport públic de la RMB. La recessió econòmica i la destrucció de llocs de treball estan tenint un efecte directe sobre la mobilitat ciutadana. La taxa d'atur a la província de Barcelona ha passat d'un 6,6% al 22,6% entre els anys 2007 a 2012 (mitjanes anuals. Font Idescat).

Dins d'aquest context de caiguda generalitzada de la demanda a la Regió Metropolitana, les xarxes de metro i bus de TMB també s'han vist afectades. Així per exemple, el nombre de viatgers del metro ha baixat un 4% respecte l'any anterior, ja que ha passat de 388,98 milions l'any 2011 als 373,50 milions d'aquest darrer exercici. No obstant això, si s'homogeneïtza la comparació entre el passatge dels dos anys, aïllant l'efecte de les vagues del 2012 i dels calendaris dels dos anys, el descens de viatgers hagués estat inferior, concretament, del 3,3%.

Viatgers transportats a Ferrocarril Metropolità de Barcelona (en milions)

	2012	2011	Diferència	%
Xarxa de metro	373,50	388,98	-15,47	-4,0

Els principals factors que explicarien aquesta baixada del passatge serien els següents:

- El creixement de l'atur, que provoca una davallada de la mobilitat ocupacional.
- La caiguda del consum privat, que provoca una disminució de la mobilitat personal (per motius de compres, lleure...)
- Una disminució de la població, tant pel retorn de nouvinguts als seus llocs d'origen com per la sortida de població activa jove autòctona del país.
- Les dues vagues generals dels dies 29 de març i 14 de novembre de 2012 per un costat, i, per l'altre, els diversos dies d'aturades de servei de metro en protesta per l'aplicació del Real Decret-Llei 20/2012 (dies 17 i 24 de setembre, dies 7, 22 i 31 d'octubre i el dia 23 de novembre).
- L'any 2011 hi va haver un increment de viatgers atípic a la xarxa de metro com a conseqüència del tall del servei de Rodalies, aquell mes d'agost, entre les estacions de Sants i de L'Hospitalet de Llobregat.

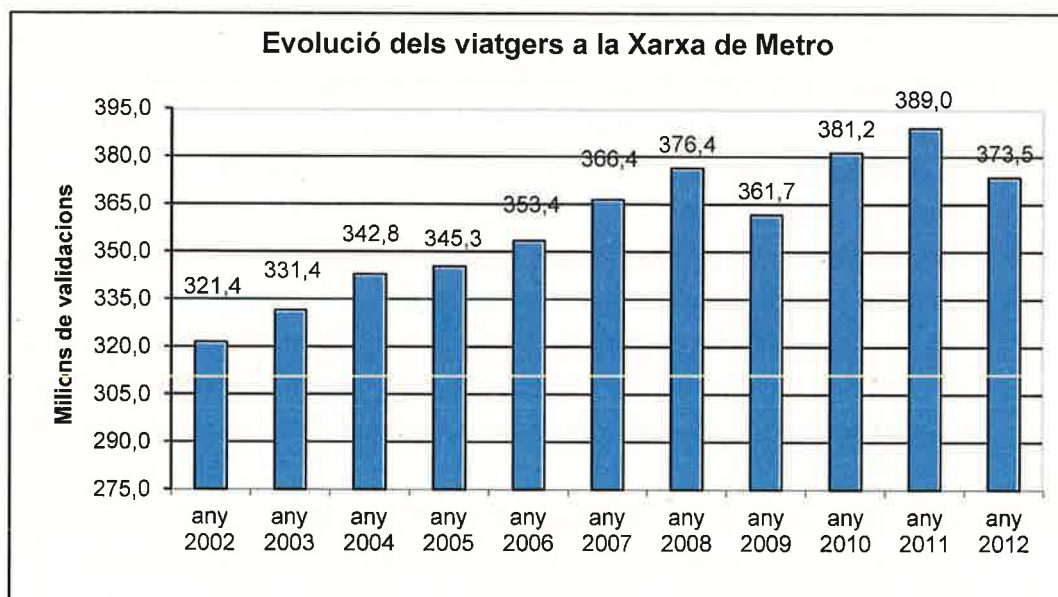

Com es pot veure en el quadre següent, la baixada del passatge s'ha produït a totes les línies, a excepció de la Línia 9/10 i la 11. En el cas de la primera el creixement obeeix bàsicament a la posada en marxa de l'estació de Santa Rosa el setembre de 2011.

Viatgers transportats per línies de metro (en milions)

Línia	2012	2011	Diferència	%
L1	101,845	107,660	-5,815	-5,4
L2	41,907	43,520	-1,613	-3,7
L3	81,759	86,256	-4,497	-5,2
L4	50,794	52,071	-1,276	-2,5
L5	87,007	89,762	-2,755	-3,1
L9 i L10	8,406	7,916	0,490	6,2
L11	1,030	1,027	0,003	0,3
Funicular	0,757	0,766	-0,009	-1,2
Total	373,505	388,978	-15,473	-4,0

En el gràfic següent es mostra l'evolució de la demanda de Metro dels darrers anys. Com es pot observar, des de la posada en marxa de la integració tarifària, si s'exceptua l'any 2009, s'ha anat produint un increment gradual del passatge, coincidint amb un creixement de la xarxa, fins arribar l'any 2011, a partir del qual es produeix de nou una altra baixada de la demanda. Destacar que, malgrat aquest context de crisi econòmica, acompanyat de restriccions pressupostàries, l'empresa continua fent esforços per mantenir uns estàndards de qualitat òptims per satisfer les necessitats de mobilitat dels clients.

1.1.2. Ràtio d'ocupació

Tot i el descens de passatge comentat anteriorment, l'ocupació mitjana de la xarxa, entesa com el nombre de viatgers/cotxes-km útils recorreguts, s'ha situat en 4,38 viatgers/cotxe-km útil, és a dir, un 2,05% superior a la de l'any anterior. Aquest augment s'explica per la posada en marxa de mesures de racionalització de l'oferta per adaptar-la a les necessitats reals de la demanda.

	2012	2011	%
Viatgers (milions)	373,50	388,98	-3,98%
cotxes-km útils (milers)	85.230,19	90.585,00	-5,91%
Ràtio d'ocupació	4,38	4,29	2,05%

1.2. Oferta del Servei

1.2.1. Places-km ofertes

Arran de la minoració dels recursos de les administracions públiques, derivada de la crisi econòmica actual, l'any 2012 TMB ha continuat aplicant un pla de racionalització de la despesa per continuar reduint les necessitats de finançament de les empreses que, entre altres accions, ha comptat també amb mesures de racionalització dels serveis de metro i autobusos, tot i tenint present les necessitats de la ciutadania.

Per aquest motiu s'han produït ajustos en l'oferta de metro, sobretot en aquelles franges horàries en les quals la capacitat oferta superava àmpliament les necessitats de la demanda.

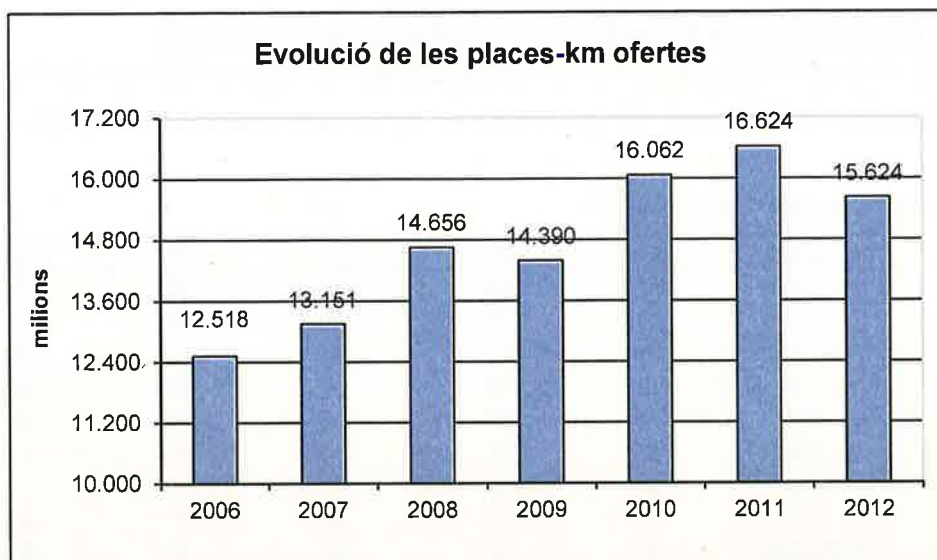
Aquesta adaptació de l'oferta a la demanda per un costat i, per un altre, les aturades que s'han produït en el servei fruit de dues vagues generals (dels dies 29 de març i 14 de novembre) i de les aturades de servei en protesta per l'aplicació del RDL 20/2012, són els factors que expliquen el descens de l'oferta de metro del 2012 respecte l'any anterior.

Així, es pot veure que les places-km a la xarxa de Metro han disminuït un 6,0% respecte l'any anterior fins a situar-se en 15.623,6 milions.

Places-km ofertes (en milions)

Línia	2012	2011	Diferència	%
L1	3.514,67	3.728,02	-213,35	-5,72
L2	2.215,28	2.418,89	-203,61	-8,42
L3	2.750,33	2.940,37	-190,04	-6,46
L4	2.353,12	2.488,54	-135,42	-5,44
L5	3.158,69	3.367,02	-208,33	-6,19
L9/10	1.558,63	1.607,77	-49,14	-3,06
L11	72,91	73,45	-0,54	-0,74
Total	15.623,62	16.624,06	-1.000,44	-6,02

Com es pot veure en el gràfic següent, malgrat els ajustos de l'any 2012, la xifra de places-km ofertes ha crescut notablement els darrers anys, fruit del creixement de la xarxa amb la posada en marxa de la L9/10 i les prolongacions de les línies 2, 3 i 5 i de la millora de les freqüències de pas.

1.2.2. Cotxes-km útils recorreguts.

Aquest descens de l'oferta, al qual s'ha fet referència, també es reflecteix en l'evolució dels cotxes-km útils recorreguts de l'any 2012. Així, el quilometratge recorregut per la flota de trens ha estat de 85,2 milions de cotxes-km útils, és a dir, un 5,9% inferiors als de l'any anterior.

Evolució dels cotxes-km útils recorreguts (en milers)

Línia	2012	2011	Diferència	%
L1	17.584,72	18.570,48	-985,75	-5,31
L2	12.132,20	13.247,15	-1.114,95	-8,42
L3	16.658,73	17.751,65	-1.092,93	-6,16
L4	13.319,87	14.096,22	-776,35	-5,51
L5	17.129,80	18.259,56	-1.129,76	-6,19
L9/10	7.992,95	8.244,95	-252,00	-3,06
L11	411,91	414,99	-3,08	-0,74
Total	85.230,19	90.585,00	-5.354,81	-5,91

1.2.3. Oferta de trens en servei a l'hivern en hora punta (dies feiners)

La xifra de trens en hora punta del matí corresponents a un dia feiner d'hivern (inclòs el Funicular de Montjuïc) era a final d'any de 138 unitats, és a dir, no ha variat respecte l'any anterior.

Trens en hora punta (dia feiner)

Línia	2012	2011	2010	2009	2008
L1	26	26	26	26	24
L2	22	22	22	22	22
L3	27	27	27	27	25
L4	19	19	19	19	19
L5	30	30	30	29	29
L9	6	6	5	3	-
L10	4	4	4	-	-
L11	2	2	2	2	2
Funicular	2	2	2	2	2
Total	138	138	137	130	123

1.2.4. Velocitat comercial

En el següent quadre es mostra la velocitat comercial de cadascuna de les línies de metro, en hora punta d'un dia feiner d'hivern. Respecte l'any anterior, les úniques línies que han variat han estat les línies L2, L10 i L11.

Velocitat comercial (km/hora)

Línia	2012	2011
L1	26,8	26,8
L2	27,6	28,1
L3	26,6	26,6
L4	28,4	28,4
L5	26,3	26,3
L9	29,3	29,3
L10	32,4	33,0
L11	24,0	23,7
Funicular	25,0	25,0

1.3. Evolució dels costos per viatger transportat i per cotxe-km total recorregut

◆ Costos per viatger transportat

L'activitat de FMB s'ha continuat desenvolupant aquest any 2012 en un entorn de crisi econòmica general, que ha obligat a les empreses de TMB a continuar aplicant mesures per contenir i/o disminuir les despeses, sense perjudicar la prestació del servei, i reduir així les necessitats financeres de TMB. Una d'aquestes actuacions ha estat la posada en marxa d'un pla de racionalització de l'oferta per adaptar-la a les necessitats reals de la demanda.

Aquestes actuacions per racionalitzar la despesa s'han traduït en un descens del cost total per viatger transportat (sense incloure-hi el rènting dels trens i els cànon de la L9/10). Així, aquest darrer any el cost total/viatger de Metro s'ha situat en 0,83 euros/viatger, un 1,0% inferior al de l'any anterior. Aquest descens s'explica bàsicament per la baixada dels costos d'explotació per viatger, que han disminuït un 3,7%, ja que els costos per viatger de les Altres Despeses i de les Despeses financeres, han crescut respectivament 0,5 i 1,3 cèntims d'euro per viatger. L'increment de les Despeses Financeres obeeix en gran manera al creixement de la carga financera per l'endeutament de la empresa per fer front a les necessitats financeres que s'han hagut de cobrir amb endeutament, per requeriment de les Administracions.

Dins dels costos d'explotació per viatger, destacar sobretot l'esforç en la disminució dels costos/viatger dels Serveis exteriors, els quals han baixat un -14,4% aquest darrer exercici.

Costos per viatger transportat (en euros)

Concepte	Any 2012 euros	Any 2011 euros	Diferència en cèntims d'€	%
Despeses d'Explotació				
Aprovisionaments	0,021	0,022	-0,09	-4,2
Electricitat/Carburant	0,084	0,070	1,40	20,0
Personal	0,416	0,426	-1,01	-2,4
Serveis Exteriors	0,166	0,194	-2,80	-14,4
Variacions de les provisions	0,001	0,003	-0,18	-57,1
Total Desp. d'Explot. sense Rènting trens ni Cànon L9/10	0,688	0,714	-2,67	-3,7
Tributs	0,000	0,000	0,01	22,9
Amortització neta	0,099	0,092	0,68	7,4
Resultat per vendes d'immobilitzat	0,000	0,001	-0,02	-45,4
Pensions	0,003	0,004	-0,16	-39,2
Total Altres Despeses	0,103	0,098	0,51	5,2
Despeses Financeres:				
Sanejament Contracte Programa	0,032	0,021	1,12	52,6
Estructurals	0,009	0,007	0,18	26,6
Total Despeses Financeres	0,041	0,028	1,30	46,2
TOTAL COST/VIATGER TRANSPORTAT	0,831	0,840	-0,86	-1,0
 Viatgers transportats (en milers)	 373.505	 388.978	 -15.473	 -4,0

Nota: No s'hi inclou el rènting de trens ni els cànon de la L9/10.

♦ **Cost per cotxe-km total recorregut**

A diferència del cas de la demanda, quan es relaciona els costos totals de FMB amb l'oferta de cotxes-km totals recorreguts, s'observa un lleuger increment en aquest exercici respecte l'any anterior. Concretament, el cost total (sense rènting de trens ni cànon de la L9/10) ha passat de 3,55 euros/cotxe-km l'any 2011 a 3,58 euros/cotxe-km aquest darrer exercici, el que representa un increment del 0,9%, molt per sota de l'IPC de l'any que ha estat del 2,9%.

No obstant, si s'analitza la composició del cost total per viatger, es pot apreciar un descens dels costos d'explotació per cotxe-km del 1,8%, mentre que, per altra banda, han augmentat considerablement els costos/cotxe-km total de l'Amortització neta i de les Despeses Financeres.

Com en el cas dels costos per viatger, aquesta disminució dels costos d'explotació per cotxe-km recorregut també s'ha produït a totes les partides a excepció del cost/cotxe-km de l'Energia.

En l'apartat "2.4. Comptes de Pèrdues i Guany" es pot veure l'anàlisi més detallada de l'evolució de les partides de despesa.

Costos per cotxe-km total recorregut (en euros)

Concepte	Any 2012 euros	Any 2011 euros	Diferència en cèntims d'€	%
Despeses d'Explotació				
Aprovisionaments	0,089	0,091	-0,21	-2,3
Electricitat/Carburant	0,363	0,297	6,63	22,4
Personal	1,790	1,797	-0,76	-0,4
Serveis Exteriors	0,713	0,818	-10,42	-12,7
Variacions de les provisions	0,006	0,013	-0,73	-56,2
Total Desp. d'Explot. sense Rènting trens ni Cànon L9/10	2,961	3,016	-5,48	-1,8
Tributs	0,002	0,002	0,04	25,3
Amortització neta	0,428	0,390	3,73	9,5
Resultat per vendes d'immobilitzat	0,001	0,002	-0,10	-44,3
Pensions	0,011	0,018	-0,67	-38,0
Total Altres Despeses	0,442	0,412	3,01	7,3
Despeses Financeres:				
Sanejament Contracte Programa	0,139	0,090	4,98	55,7
Estructurals	0,038	0,029	0,85	29,1
Total Despeses Financeres	0,177	0,119	5,84	49,1
TOTAL COST/COTXE-KM	3,580	3,547	3,36	0,9
 cotxes-km totals recorreguts (en milers)	 86.735	 92.129	 -5.394	 -5,9

Nota: No s'hi inclou el rènting de trens ni els cànon de la L9/10.

1.4. Evolució de la recaptació

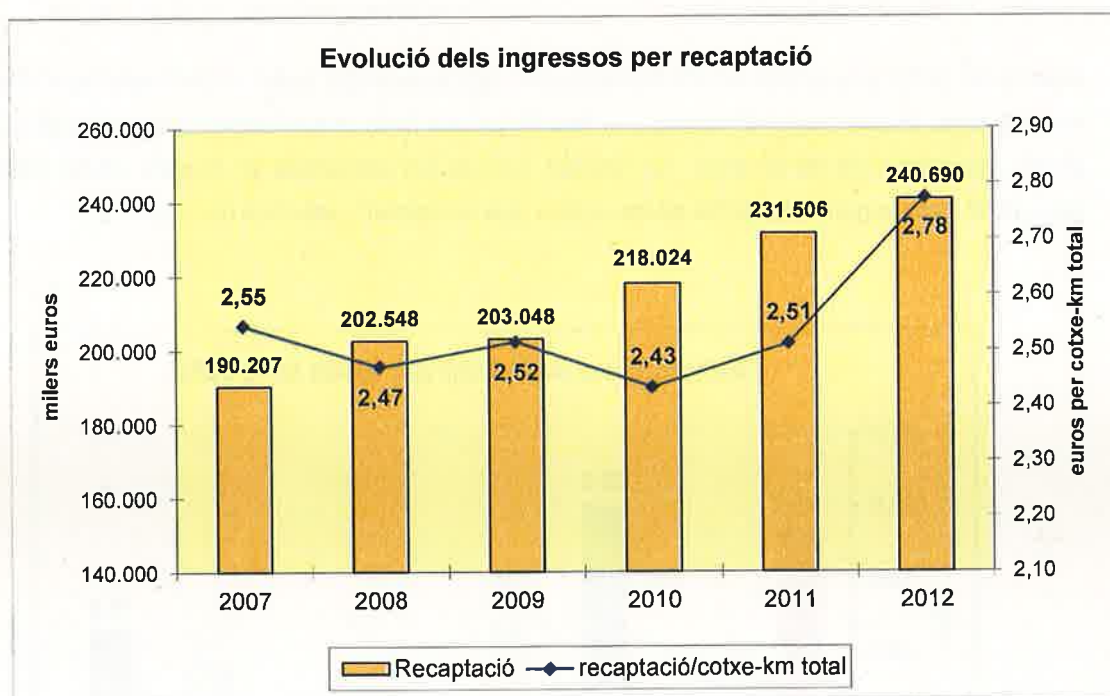
Tot i el descens de passatge apuntat anteriorment, la xifra de recaptació total de l'empresa FMB (abans de *ràpels*, comissions i descomptes) ha crescut 9,18 milions d'euros, el que representa un increment del 3,97% respecte l'any anterior. Aquest augment dels ingressos per recaptació s'ha degut a l'actualització de les tarifes de l'exercici.

Així mateix, la recaptació/cotxe-km total ha crescut un 10,43% respecte l'any anterior, situant-se en 2,78 euros/cotxe-km total.

Recaptació per cotxe-km total recorregut (en euros)

	2012	2011	% Diferència
Recaptació (milers euros)	240.690	231.506	3,97%
Cotxes-km totals recorreguts (milers)	86.735	92.129	-5,85%
Recaptació/Cotxe-km total	2,78	2,51	10,43%

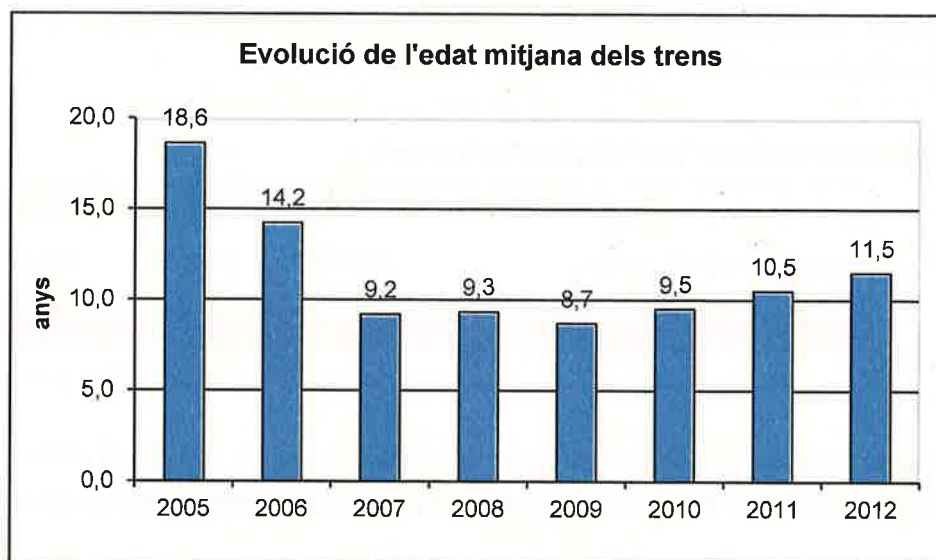
En el gràfic següent es pot apreciar com la recaptació per un costat, i la ràtio ingressos de la recaptació per cotxe-km total recorregut per un altre, han crescut notablement en els darrers anys.

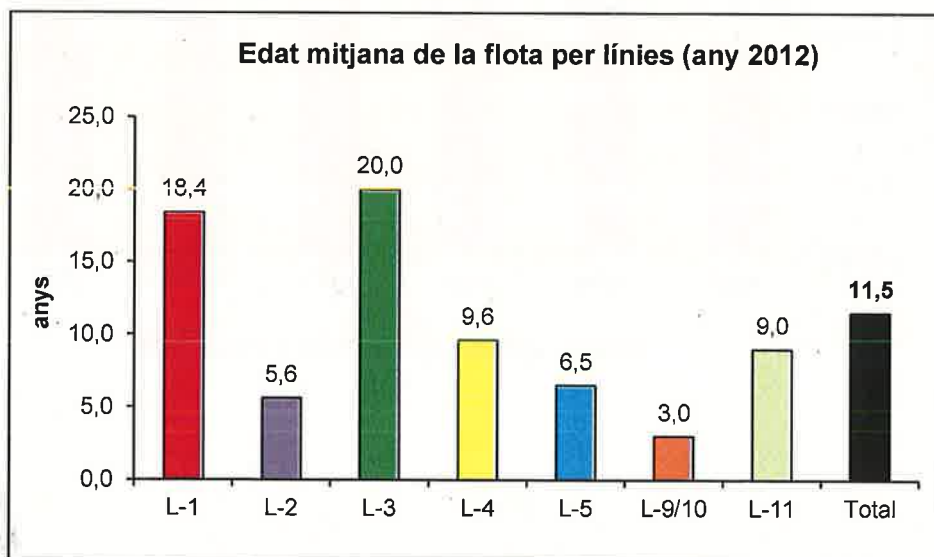
1.5. Evolució del Material Mòbil, les Instal·lacions Fixes i l'Operació

1.5.1. Edat mitjana del parc mòbil

La incorporació progressiva de nous trens en els darrers anys va fer que l'edat mitjana de la flota en servei anés disminuint any rere any fins al 2009. A partir d'aquell any, la no incorporació de noves unitats ha fet que l'antiguitat del parc mòbil hagi crescut cada any.

A finals de 2012, any en què no s'hi ha incorporat cap nova unitat, l'edat mitjana dels trens s'ha situat en 11,5 anys, la qual cosa representa una flota força jove si es té en compte que la vida útil d'un tren es pot situar entre els 30-35 anys. No obstant, com es pot comprovar en el gràfic, l'edat mitjana del parc mòbil varia segons l'antiguitat de les unitats que componen cada línia de metro.

Nota: No s'hi inclou els 2 trens del Funicular de Montjuïc

1.5.2. Novetats i millores

♦ Accions en l'àmbit de Material Mòbil

a) Remodelació de trens de la sèrie 4000

Al llarg de l'any 2012 s'ha continuat amb la remodelació dels trens de la sèrie 4000 (que circulen a la línia 1), dels quals s'han remodelat 5 unitats. En l'actualitat només queda 1 tren, la remodelació del qual es preveu finalitzar-la a l'abril de 2013.

L'evolució de la de la flota remodelada d'aquesta sèrie és la següent:

Nombre de trens remodelats sèrie 4000:	
Any	Nombre de trens
2007	1
2008	4
2009	2
2010	4
2011	7
2012	5
TOTAL	23

Durant aquest darrer any s'ha realitzat també el cicle llarg (posada a punt) del sistema de tancament de portes en els cinc trens remodelats de la sèrie 4000 de la línia 1.

b) Optimització dels plans de manteniment de totes les sèries de trens

Al llarg de l'exercici s'han optimitzat els plans de manteniment de totes les sèries de trens. Per fer-ho, s'han realitzat les anàlisis de l'estat dels diferents equips muntats als trens, desmuntant diferents equips crítics per veure'n el seu estat, i s'ha analitzat l'estat de conservació de les seves peces. Aquesta operació permet allargar o escurçar el períodes de manteniment amb garanties de fiabilitat. Tots els resultats obtinguts han estat validats pels constructors dels trens.

c) Estudi de Seguretat Ferroviària dels plans de manteniment de les sèries 2000, 3000, 4000, 5000, 6000 i 9000

S'han fet estudis de Seguretat Ferroviària, amb ajuda de consultors experts de les sèries 5000, 6000 i 9000. S'han iniciat plans d'acció perquè tota la documentació de manteniment n'inclogui els resultats i perquè tota la plantilla els conegui, així com també les seves implicacions.

Per una altra banda, s'ha continuat el treball, iniciat en el mateix sentit l'any 2010, amb les sèries 2000, 3000 i 4000.

d) Distància objectiu a la línia 5

S'ha realitzat la implementació de la funcionalitat de l'equip ATP-ATO amb la Distància objectiu. Durant el primer semestre es van provar les funcionalitats del mapa de tren i la integració amb la infraestructura amb les corresponents actuacions dins del camp de la senyalització. Pel que fa a la

seguretat ferroviària, s'han realitzat els dossiers de Seguretat Operacional de la implementació física del Sistema Operacional, per a la seva posada en servei. A partir del mes de juny es va posar en marxa amb resultat satisfactori. Actualment el sistema funciona amb funcionalitat de Distància objectiu.

e) Detectores de descarrilament a les línies automàtiques

L'any 2012 s'ha iniciat la implantació d'un detector de descarrilament als trens de les línies automàtiques (L9/10 i 11).

♦ **Rehabilitació d'estacions/intercanviadors**

- *Rehabilitació de les estacions de Bellvitge, Glòries, Sant Ildefons i Artigues/Sant Adrià*

Aquest punt es desenvolupa en l'apartat 1.14 Esdeveniments de l'exercici.

- *Redacció de projectes de rehabilitació d'estacions: Catalunya L1-L3, Passeig de Gràcia L3-L4, Plaça de Sants L1-L5, Verdader L4-L5, Paral·lel L2-L3 i Besòs Mar L4.*

La redacció dels projectes de rehabilitació comprèn la totalitat dels treballs a realitzar per millorar l'estat actual dels acabats, dels elements arquitectònics, la senyalització, les barreres tarifàries antigues i l'enllumenat, sense contemplar obres estructurals. La seva redacció es va adjudicar i iniciar al novembre de 2011 i s'ha completat a llarg del 2012. El projecte constructiu de l'estació Plaça de Sants es va rebre al mes d'octubre i la resta de projectes s'estan tancant introduint els comentaris a les maquetes.

- *Intercanviador d'Arc de Triomf (L1 i Rodalies).*

L'objecte de les obres, promogudes per la DGTM (Direcció General de Transports i Mobilitat), és l'execució de dos nous vestíbuls a l'intercanviador d'Arc de Triomf (L1 i Rodalies), a fi de adaptar-lo a PMR i l'evacuació. Les obres, que es van iniciar a finals de l'any 2007, també preveuen l'ampliació de la subcentral que hi ha a l'estació i l'any 2010 es va posar en servei el vestíbul costat passeig de Sant Joan.

Al llarg del 2012 s'han finalitzat els treballs de demolició de l'estructura existent a la plaça André Marlaux i s'ha executat, i gairebé finalitzat, el nou vestíbul secundari, que es va posar en servei el passat mes d'octubre. Actualment s'estan realitzat els treballs a les sortides d'emergència. La finalització de l'Intercanviador es preveu durant el primer trimestre del 2013 ja que resta pendent la instal·lació dels equips de la subcentral i la seva connexió amb la xarxa de distribució 6 KV.

- *Intercanviador amb ADIF: Passeig de Gràcia (L3)*

Continua l'execució de les obres que amplien els vestíbuls d'ADIF (*Administrador de Infraestructuras Ferroviarias*). S'ha tancat un accés directe per ampliar-lo i col·locar-hi una escala mecànica. En aquesta ampliació s'hi instal·larà l'ascensor que va del carrer al vestíbul.

- *Intercanviadors amb L9 (obres promogudes per la DGTM)*

Es troben en fase d'obres diferents enllaços de la línia 9 amb la resta de línies de Metro:

- *Torrassa L1:* es van migrar els equips de les dependències tècniques antigues a les noves, quedant totalment finalitzades. A finals d'any es van posar en servei les dues últimes sortides d'emergència de l'estació, finalitzant així l'actuació.
- *Zona Universitària (enllaç amb la L3):* degut a les noves planificacions de les obres dels diferents trams de la L9 realitzades per la DGTM i Ifercat, els treballs d'execució de l'estació de L9 de Zona Universitària s'han aturat. També s'han aturat els treballs de connexió del nou vestíbul amb el que hi ha de la L3, l'ascensor de carrer a vestíbul i l'ascensor de vestíbul a l'andana de via 1. D'aquesta forma l'estació, encara, no queda adaptada a PMR (en el seu dia la DGTM va executar, únicament, l'ascensor de vestíbul a l'andana de via 2) i, de moment, no hi ha data de reinici de les obres.
- *Collblanc L5:* finalitzat el pou de L9. Actualment s'estan realitzant els treballs d'arquitectura i instal·lacions de la nova estació de la L9 per a la connexió amb l'existent de L5. Aquestes obres adaptaran a PMR l'estació de Collblanc de la L5; de moment no hi ha data de finalització de les obres ni de posada en servei de les instal·lacions.

♦ **Talls de serveis per a la millora d'infraestructura**

Al llarg de l'any s'han fet diversos talls de servei a les línies 1, 2, i 5 per poder realitzar millores en la infraestructura. A mode de resum, es poden destacar:

- *Línia 1:*

El dia 13 d'agost es van iniciar les obres de millora a la infraestructura de vies entre Santa Coloma i Fondo que van comportar la renovació de la *bretelle* (aparell de via) existent a l'estació de Fondo i la reposició dels elements de senyalització, ATP-ATO i Cesares. La Línia 1 va tenir el servei restringit al tram entre les estacions de Santa Coloma i Fondo, quedant fora de servei aquesta última, a causa de les obres, entre els dies 13 d'agost i 2 de setembre.

- *Línia 2:*

El dia 6 d'agost es van iniciar les obres de millora a la infraestructura de vies entre les estacions d'Artigues/Sant Adrià i Pep Ventura. Aquesta actuació va comportar les següents accions:

- Retirada de la diagonal (aparell de via) de l'estació de Pep Ventura per degradació de la infraestructura.
- Instal·lació de la nova diagonal entre les estacions de Gorg i Pep Ventura com a substitució de l'anterior i per donar servei a l'intercanviador de Gorg L2-L9
- Consolidació de 300 metres de plataforma de via per degradació de la infraestructura.
- Actualització de funcionalitats i elements de camp de Senyalització, ATP-ATO i Telecontrol Ferroviari.
- Execució de la instal·lació dels seccionadors per a la diagonal de via de Gorg L2.
- Adequació de la catenària a Gorg L2. Es va modificar la catenària per obrir 2 nous seccionaments elèctrics, un a cada via, i poder-hi connectar en el futur nous seccionadors de tracció per poder establir un servei parcial elèctric entre les estacions de Gorg i Badalona-Pompeu Fabra. La Línia 2 va

tenir el servei restringit al tram entre les estacions de Paral·lel i Artigues/Sant Adrià, quedant fora de servei les estacions de Sant Roc, Gorg, Pep Ventura i Badalona-Pompeu Fabra a causa de les obres, entre els dies 6 i 26 d'agost. El servei entre les estacions de Sant Roc i Badalona-Pompeu Fabra es va cobrir amb un servei especial d'autobusos.

- *Línia 5:*

El dia 10 d'agost es van iniciar les obres pendents, des de la seva posada en servei, a la infraestructura de vies i instal·lacions entre les estacions d'Horta i Vall d'Hebron. Aquesta actuació es va realitzar a càrrec de GISA i l'acció va comportar:

- Rectificació de la inclinació del carril.
- Correcció de recolzaments als aparells de via de l'estació de Vall d'Hebron.
- Desviament de filtracions a la volta del túnel de la cua de maniobres de Vall d'Hebron.
- Reposició d'elements de senyalització en via i instal·lació de motors trifàsics a Vall d'Hebron.

La Línia 5 va tenir el servei restringit al tram entre les estacions de Horta i Vall d'Hebron, quedant fora de servei les estacions de Carmel, Teixonera i Vall d'Hebron a causa de les obres entre els dies 10 i 19 d'agost. El servei de metro de L5 entre les estacions Horta i Vall d'Hebron, es va cobrir amb un servei especial d'autobusos.

♦ **Manteniment de les Infraestructures**

Per tal d'optimitzar els recursos emprats en la construcció dels túnels i estacions, i prolongar amb garantia la seva vida útil, és necessari realitzar una sèrie d'actuacions destinades a impedir o retardar, tot el que sigui possible, la degradació de les característiques funcionals o estructurals dels elements de la infraestructura. Dintre d'aquest àmbit d'actuació, s'han dut a terme al llarg de l'any les següents actuacions:

1. *Estacions i Tallers-Cotxeres:*

Al llarg de l'any s'han fet consolidacions estructurals a diferents indrets entre els quals es pot destacar: El sostre de les andanes de Catalunya L1 (vies 1 i 2), el sostre de les dependències de Poblenou de la L4, l'andana d'Urquinaona L4 via 1, el sanejament i reparació de les juntes de dilatació en la llosa superior de l'estació i boca de túnel, costat de Collblanc, de l'estació de Pubilla Cases L5 i la consolidació del forjat dels vestidors del taller de Sant Genís.

Paral·lelament s'han realitzat diversos projectes de consolidacions estructurals a diferents indrets on s'han identificat diversos elements estructurals que requereixen una determinada reparació en un termini relativament curt.

2. *Túnels i ponts:*

S'han fet consolidacions estructurals, entre els quals cal assenyalar: la prolongació de la vida útil de l'estructura pas de les vies de L3 sobre el túnel de L5 a Diagonal, de l'estructura de pas de les vies de L4 sobre el túnel de L5 a Verdaguer, de l'estructura de pas de les vies de L5 sobre el túnel de FGC al carrer Balmes i la prolongació de la vida útil de l'estructura consistent en la reparació del forjat del vestíbul de l'estació d'Universitat L1 a la via 1 del túnel Universitat –Catalunya.

Així mateix, també s'han realitzat diversos projectes de consolidacions estructurals a diferents indrets per a futures actuacions a executar al 2013.

3. Vies:

Al llarg de l'any, s'ha dut a terme la renovació integral de via a L1 entre les estacions d'Espanya i Catalunya. L'actuació, que s'ha fet sobre 2.971 metres de via simple entre ambdues estacions, ha consistit en la renovació de balast, la instal·lació de noves travesses de formigó monobloc a via doble, travesses de fusta a via simple i travesses anti-vibratòries i la renovació de carril. Els treballs es van realitzar sense interrupció del servei entre els dies 9/1/2012 i el 14/6/2012.

♦ Intervenció, Seguretat i Protecció Civil

El pla de seguretat a Metro s'articula com un seguit d'accions diferenciades. A continuació es fa una descripció de les mesures implementades a llarg de l'any i de la seva continuïtat per al 2013.

a) Actuacions en l'àmbit de seguretat:

L'any 2012 es consolida la inflexió en el creixement en recursos de seguretat que es va produir l'any 2011, per raons de restricció pressupostària. Per minimitzar aquesta restricció, s'han realitzat accions encaminades a mantenir i/o augmentar la sensació de seguretat consistents en:

- La reducció del temps de visita per estació, que permet major nombre d'estacions visitades.
- La realització d'operatives conjuntes, amb visites a totes les zones d'una estació.
- La mobilitat de recursos de seguretat de serveis estàtics.

Serveis de Seguretat a Metro. Període 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Matí	16	44	55	55	63	79 (1)	84(1)	67(1)
Tarda	28	44	55	55	63	93 (1)	104(1)	86(1)
Nit	5	18	24	25	26	35	34	24
Operadors Centre Seguretat i Protecció Civil	2	3	4	6	8	8	9	8

(1) Incorpora hores de serveis antifrau.

Durant l'any 2012 s'han registrat en el sistema corporatiu d'informació un 17,25% menys d'incidències de seguretat que l'any 2011. Aquest menor nombre també es pot veure influenciat per la continuïtat de l'Operació Xarxa durant el 2012, amb presència i desplaçament entre estacions de metro d'efectius de la Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra.

S'han reduït també el nombre d'avisos de carteristes (un 43,78% menys) i de trobada d'objectes procedents d'actes delictius (carteres amb documentació, un 4,09 % menys).

S'ha consolidat com a millor opció preventiva, en torn de matí i tarda, la realització d'equips d'un vigilant de seguretat, anomenats Agent Únic (AU), que, en cas d'incidència, estan recolzats per altres agents únics o bé per equips de suport formats per 2 vigilants de seguretat o 1 vigilant de seguretat amb gos.

Distribució dels recursos de seguretat segons tipus de servei

Servei	Matí	Tarda	Nit
Agent únic	42	61	1
Equip de suport (2 vigilants)	5	5	12
Guia amb gos	11	11	0
Mòbil	3	3	10
Altres (1)	6	6	1
Totals	67	86	24

(1) Estructura Empreses seguretat

L'ajust pressupostari ha provocat una reducció de les hores contractades per prevenir conductes de frau. S'han suprimit les hores en aquells vestíbuls amb menor nivell de frau. Durant l'any 2012 en tots els vestíbuls de la xarxa, s'han realitzat un total de 1.689 hores setmanals.

S'ha seguit apostant per la formació diària als vigilants de seguretat, realitzant un total de 6.292 hores en aquelles matèries de major sensibilitat, com són: l'atenció al client, la gestió d'incidències, els consells per a la no discriminació, així com cursos necessaris per a la prestació de servei a Metro, per exemple la formació de "Pilot Homologat de Seguretat i Protecció Civil".

Durant l'any els equips de seguretat han interposat un total de 5.928 denúncies per infracció de la normativa vigent, de les quals 638 corresponen a la informació facilitada per part de les forces de seguretat de l'operació de la xarxa.

L'any 2012, amb la instal·lació d'algunes càmeres addicionals en dependències i en nous vestíbuls de les estacions d'Arc de Triomf i Selva de Mar, s'ha arribat a la xifra de 4.598 càmeres en instal·lacions de Metro, 752 d'elles en Línies Automàtiques.

Pel que fa al control d'accessos i a la detecció d'intrusions, s'han executat diversos projectes:

- Prova pilot de detecció d'intrusió en dos pous d'interestació de la L9.
- Instal·lació de vídeo-sensors en els túnels de La Pau
- Vídeo-sensor per controlar l'accés al taller de Vilapicina.

b) Actuacions en l'àmbit de la intervenció:

L'estratègia de la intervenció ha canviat respecte l'any anterior, s'han incrementat les intervencions

intensives als passadissos d'enllaç, amb major incidència en la població d'infractors, en detriment d'altres estacions amb menys visibilitat per als usuaris. Així, en termes absoluts, s'ha intervingut uns 4 milions i mig de viatgers, un 10% més que el 2011, i s'han interposat més de 75.000 denúncies per frau i conductes incíviques, un 5,64 % més que l'any anterior. Assolir aquest objectiu ha estat possible en base a la consolidació i increment del sistema d'intervenció intensiva en enllaços de línies, amb una major canalització de fluxos de passatge, i més alta informació prèvia a l'usuari. El total d'operacions intensives ha estat de 173 aquest any, un 96,6 % més que l'any passat. Totes aquestes mesures han fet possible una nova baixada de l'indicador de frau a la xarxa de metro.

Paral·lelament s'han implementat una sèrie de mesures tècniques i formatives encaminades a millorar el treball dels equips d'intervenció, com la de conceptualitzar un Manual d'Actuació del Departament d'Intervenció davant d'infraccions incloses a la Normativa d'Aplicació, així com la seva difusió al col·lectiu d'intervenció. Aquestes mesures han aportat una disminució del nombre d'agressions sofertes pels Agents d'Intervenció, consolidant la tendència iniciada al 2011. A més s'ha iniciat un nou projecte tecnològic de futur per dotar als interventors d'un nou terminal informàtic que doni resposta a les noves demandes, adequant-lo als nous reptes, com el dels cobraments de les denúncies mitjançant targeta de crèdit. Es preveu la seva implantació cap a finals del primer semestre de l'any 2013.

c) Actuacions en l'àmbit de Protecció Civil:

La prevenció, detecció i tractament de les situacions de risc exigeix que es prenguin mesures per tal que el Pla de Autoprotecció sigui suficientment conegut pels empleats i els clients. Durant l'any 2012 s'han realitzat accions formatives i informatives en aquesta matèria i s'han donat 352 hores de formació a 1.677 alumnes.

A data de 28 de novembre es va portat a terme un simulacre d'emergència a l'estació de Sagrada Família L2-L5, en el qual van participar les forces de seguretat, salvament i assistència, sota la direcció i supervisió de la Direcció General de Protecció Civil.

Durant l'any s'ha formalitzat la signatura d'acords de col·laboració amb 5 Ajuntaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona on hi ha estacions de la xarxa de Metro (Hospitalet de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, Esplugues i Sant Adrià del Besòs). Fruit d'aquests acords ja s'han materialitzat programes de formació amb els cossos policials de Cornellà i de L'Hospitalet de Llobregat. Així mateix, es va començar a treballar els acords de col·laboració amb el SEM (Sistema d'emergències mèdiques), els quals es recolliran en un Conveni de col·laboració a principis del 2013.

També s'ha treballat activament en l'actualització del Pla d'Autoprotecció de la Xarxa de metro, coordinant-se amb els departaments implicats i els col·laboradors externs en la matèria.

Destacar la feina d'actualització de dossiers d'emergència d'estacions realitzada amb coordinació amb el Servei d'obra civil i l'Oficina tècnica de GIS, i que tindrà continuïtat en el futur. Ressaltar també la incorporació progressiva d'aquests dossiers al sistema de cartografia digital (GIS), que constitueix una eina de gran potencial i precisió, i d'alt aprofitament, tant a nivell intern com extern.

Finalment, s'ha continuat amb la realització de dispositius de protecció civil en diferents situacions amb afectació directa a metro: Fira d'abril, revetlla de Sant Joan, Festes de la Mercè, Cap d'any, Rua de Reis, celebracions del FC Barcelona, etc.

♦ **Accions en l'àmbit de manteniment i de neteja**

L'any 2012 s'ha produït un punt d'inflexió en el creixement dels recursos de neteja dels darrers anys, a causa de l'ajust pressupostari. Per minimitzar-ne l'impacte, s'han realitzat accions encaminades a mantenir els nivells qualitatius assolits en els últims anys.

a) Pla de millora de la neteja:

Durant els mesos de desembre de 2011 i gener de 2012 es va modificar el contracte de neteja, establint una adequació del servei amb un nivell de reducció per sobre del 20%. El nou servei de neteja es va iniciar el mes de març de 2012. Els objectius dins l'àmbit de la neteja, s'han centrat en:

- Minimitzar l'impacte de l'ajust en el personal de neteja.
- Minimitzar les afectacions del nou servei reduït en el resultat qualitatiu.
- Implementar el nou sistema de gestió de l'Àrea.
- Finalitzar els procediments de qualitat d'acord amb el Sistema de Gestió.

Tots aquests objectius s'han assolit satisfactòriament, incrementant en alguns casos els valors qualitatius de l'indicador de l'MPS (Mesura de la prestació del servei).

També s'han assolit els resultats quantitatius i qualitatius previstos en el pla de manteniment en l'apartat de neteja de trens referent als túnels de rentat subcontractats de les línies L2, L4 i L9.

Durant l'any s'han consolidat les actuacions basades en el Sistema de Gestió de l'Àrea, incrementant el control qualitatiu de l'activitat de neteja i reorganitzant el servei amb actuacions i campanyes específiques, en funció dels resultats que s'han anat obtenint de la mesura de la prestació del servei.

S'ha treballat d'acord amb les noves metodologies de treball en torn als sistemes SAP i JANO (aplicació informàtica per al control dels equips de neteja), millorant el control quantitatiu dels serveis, remarcant que, amb els nous ajustos de servei, s'ha mantingut o millorat el nivell qualitatiu i s'ha obtingut un compliment de l'activitat prevista del 100%, realitzant mensualment avaluacions del servei i treballant amb un enfocament de millora continua.

En relació al Pla de manteniment preventiu de neteja, s'han realitzat 10.115 accions durant el període de gener a desembre de 2012.

b) Mesures antivandalisme

El mes de juliol de 2011, optimitzant les experiències dels darrers quatre anys, es va iniciar el nou contracte de manteniment integral d'antivandalisme. L'increment de productivitat i l'optimització de costos es va obtenir fusionant en un únic contracte l'activitat de manteniment relacionada amb el vandalisme: antigrafit, *antiscratching* i recuperació de paraments d'inoxidable afectats per ratllades i cremades amb àcids.

Durant el 2012 s'han implementat tots els criteris i estratègies d'actuació, en relació al manteniment antivandàlic, previstes en la licitació i, posteriorment, en el nou servei ajustat per a l'any 2012.

El gran increment de grafitos murals en els trens que s'ha produït aquest darrer any, ha fet aprofundir i revisar diferents operatives realitzades conjuntament amb el Departament de Seguretat i altres actuacions dissuasives complementàries com:

- La millora dels sistemes tècnics de seguretat en les instal·lacions.
- La revisió dels controls d'accessos en els centres amb més activitat de vandalisme.
- La vigilància continuada en punts negres, establint un mapa de les zones més agredides i amb més incidències de la xarxa, i realitzant-hi operatives específiques de seguretat.
- El seguiment, valoració i denúncia de danys.
- Suport dels dispositius de vigilància i control establerts als llocs de més afectació.
- Coordinació amb les forces de seguretat per a la prevenció i actuació.

Les principals actuacions d'antivandalisme dutes a terme durant l'any han estat:

- Neteja de grafitos murals en trens: s'ha dut a terme la neteja de 1.823 cotxes pintats amb grafitos murals, netejant més de 45.700 m² de superfície exterior dels trens.
- Els equips de manteniment antigrafit a l'interior dels trens han retirat més de 15.000 tags, netejant un total de 7.200 m² de superfície interior dels trens.
- En estacions s'han retirat 70.000 tags i petites pintades, netejant una superfície total de 37.500 m², s'han pintant 860 m² i s'han protegit amb antigrafit 80 m².
- Actuacions de manteniment d'*antiscratching* i de paraments d'acer inoxidable: s'ha reposat un total de 4.000 m² de làmina antivandàlica de l'interior dels trens i sanejat 600 m² de superfície d'acer inoxidable. Els equips de manteniment han reposat també un total de 4.700 m² dels paraments de vidre protegits en estacions i sanejat un total de 300 m² de superfície d'acer inoxidable.

♦ **Renovació i millora de la xarxa**

• **Remodelació de dependències**

- Renovació de l'aula de formació de l'estació de Tarragona

Ha consistit en la remodelació i actualització de les instal·lacions i acabats. L'actuació va finalitzar al setembre de 2012.

- Renovació de les dependències internes d'Urquinaona

L'obra va començar el mes d'abril de 2011 i va finalitzar el mes de gener de 2012.

- Rehabilitació de la Gerència de L1 i de la sala de descans de l'estació de Catalunya i la nova base a l'estació d'Arc de Triomf de L1

Les feines d'execució de la nova base a l'estació d'Arc de Triomf van finalitzar el mes de febrer de 2012, i els treballs de rehabilitació de la Gerència van acabar el mes de juliol de 2012. Les obres de renovació i adequació de la sala de descans es van iniciar el passat mes de desembre de 2012 i la previsió de finalització és el març de 2013.

- Renovació de les dependències de la Unitat de Comercialització de productes de l'estació d'Entença
Aquesta obra va començar a l'octubre de 2011 i va finalitzar a finals del mes de febrer de 2012.

- Reforma de les dependències de Gaudí a la L5

A finals de l'any es van executar i finalitzar les obres de reforma. L'actuació ha contemplat bàsicament la redistribució d'espais, la creació d'una sala polivalent, la recuperació d'espai perdut per antics forats d'escala, la construcció d'un nou lavabo adaptat i d'un passadís d'evacuació protegit.

- Reforma del Centre de Seguretat i Protecció Civil (CSPC)

Durant l'any han finalitzat els treballs de reforma del centre situat a la primera planta de l'edifici de Sagrera- c/ J.Estivill. Al costat s'hi ha creat la sala per ubicar-hi els equips informàtics de gestió i seguretat en un espai controlat i fora de la sala d'operadors.

- Renovació de barreres de peatge per combatre el frau.

La renovació s'ha dut a terme en diferents fases i durant el 2012 es van executar 2 estacions més (Torres i Bages L1 i Urquinaona L4). L'actuació va consistir en substituir la barrera de peatge per una de més efectiva, amb portes PAR (automàtiques i reversibles) i l'arranjament dels acabats afectats, paviments, revestiments, instal·lacions, senyalètica, etc. També es va adaptar un camí per a persones invidents tant als vestíbuls com a les andanes. També s'ha fet el projecte per al vestíbul secundari de Collblanc L5, les obres del qual es preveu iniciar-les al gener de 2013.

• **Actuacions en tallers**

- Ampliació del túnel de bufat del taller de Vilapicina

Per tal de poder reduir el temps de neteja i aspirat dels baixos dels trens de L5, es va desenvolupar un projecte d'ampliació de l'actual túnel de bufat. Amb això, la seva capacitat va passar de 3 a 5 cotxes (tren sencer). Les obres van finalitzar a mitjan 2012.

- Substitució de l'elevador del fossat número 4 de Vilapicina

Per tal d'agilitar les feines de manteniment i reparació de motors, es va eliminar l'elevador del fossat 4 i es va portar el que hi havia al fossat 3. Degut a les diferències geomètriques dels dos aparells, es va haver de modificar la geometria de la zona. Les obres van finalitzar a principis de 2012.

- Instal·lació de 20 plataformes elevadores al taller de Vilapicina

Els nous treballs de manteniment de cicle llarg de la sèrie 5000 plantejaven la necessitat d'instal·lar-hi 20 gats hidràulics (10 a cada costat de la via) per tal de poder elevar de cop un tren sencer i agilitar així les feines, evitant també haver de desconnectar els cotxes. Durant l'any es van realitzar els

treballs necessaris d'obra civil i instal·lacions (baixa tensió i comunicacions) per tal d'instal·lar-hi els nous gats.

- Construcció d'una zona d'aixecament de trens de composició triple al taller de Sagrera

Per la necessitat de fer aixecaments de composició triple al taller de Sagrera, s'han connectat els fossats de revisió de la via 1 del taller, s'han reforçat les condicions del paviment, s'han renovat les instal·lacions del fossat i s'ha executat el subministrament de les 12 noves columnes elevadores. En les obres s'han eliminat les columnes fixes existents.

- Redacció del projecte de legalització de la doble passarel·la de via 0 al taller de Vilapicina, i la legalització de la passarel·la de via 11 al taller de Santa Eulàlia.

En el transcurs de l'any s'ha redactat aquest projecte, l'execució del qual està prevista per a principis de 2013 a Vilapicina i la finalització de l'obra de Santa Eulàlia cap al mes de febrer de 2013.

- Laboratori electrònic al taller de Sagrera

S'ha licitat la construcció d'una edificació prefabricada de 120 m², dintre del taller de Sagrera, per crear-hi un laboratori electrònic per centralitzar el manteniment preventiu de cicle llarg dels equips electrònics de tot el material mòbil.

- Projecte 5S al taller central de Sagrera i al taller de Roquetes

Durant l'any ha continuat la implantació del projecte de gestió 5S (separar, ordenar, netejar, estandarditzar i autodisciplina) a tot el taller de Sagrera, i al taller de Roquetes en les zones de magatzem i la zona de taller de revisió, restant només pendent per al proper any la implantació de la cinquena "s". Com a principal resultat s'ha obtingut un ambient de treball menys atapeït i més net, i s'ha afavorit la realització de les tasques en menys temps i amb major qualitat.

• **Actuacions en edificis**

- Remodelació d'oficines de Vilapicina

L'abast d'aquesta remodelació ha consistit en una renovació dels acabats i instal·lacions, redistribuint una part de l'espai existent, creant una zona comuna d'oficines amb una petita sala de reunions. S'ha aprofitat també per realitzar uns sanitaris i petites actuacions a la sala de formació existent. Les obres es va iniciar al desembre del 2011 i van acabar al juliol de 2012.

- Adaptació dels altells de la nau taller de via i catenària a Can Boixeres

Les actuacions que s'estan duent a terme són: l'execució d'una escala metàl·lica d'accés i la instal·lació de baranes de protecció en tot el perímetre, desmuntables i amb portes batents com a punt de càrrega de material, la formació de pas al mur de separació amb la instal·lació d'una porta, la construcció d'una passera metàl·lica per a pas de persones, de comunicació entre els altells existents, l'ampliació de les lluminàries d'emergència, la senyalització de les vies d'evacuació i instal·lació d'extintors, actuacions totes elles necessàries per complir amb la normativa vigent. Les obres es van iniciar al novembre de 2012 i està previst que finalitzin al gener de 2013.

• **Actuacions en Telecontrol ferroviari**

A continuació es relacionen les accions més destacades que han suposat la modificació i actualització dels sistemes:

- Renovació del Telecomandament de Trànsit

S'han iniciat el disseny del sistema i la instal·lació del *hardware*. Durant el primer trimestre del 2013 es posaran en servei les dues primeres línies (L2 i L4).

- Telecomandament d'Energia

S'ha fet la renovació de les remotes dels Centres de Transformació de totes les estacions de L4 i de set remotes de seccionadors de catenària. S'han implantat, d'acord amb el Pla de Desenvolupament Tecnològic, les comunicacions per fibra òptica en subcentrals i remotes de seccionadors de catenària assolint uns nivells de compliment del pla del 98% i 75% respectivament.

• **Actuacions en Sistemes de Protecció Civil**

S'ha continuat amb el procés d'implantació del sistema del Pla contra incendis de la xarxa de metro, ampliant-lo a les següents dependències i estacions: Dependències de l'estació de Gaudí (Sagrada Família L5), nou vestíbul de Selva de Mar, nou vestíbul d'Arc Triomf, les dependències de RRHH de Paral·lel, la nova sala de Seguretat Ferroviària al Taller de Vilapicina.

D'altra banda, amb la finalitat de complir amb les actuacions sol·licitades pels bombers per a la concessió de la llicència ambiental als tallers de Metro, s'ha realitzat la implantació del sistema del Pla contra incendis a les següents dependències: Taller de Vilapicina i taller de Roquetes, incloent-hi el sistema d'extinció per a les subcentrals existents.

Pel que fa al Sistema de Ventilació d'Emergència, amb l'objectiu de millorar la seguretat en la resposta davant d'una emergència per incendi, s'ha desenvolupat la integració de les funcionalitats del sistema de detecció d'incendis i el sistema de ventilació d'emergència (fins ara funcionant de forma independent) a les següents estacions: Pep Ventura i Badalona-Pompeu Fabra, Roquetes, Trinitat Nova L3, Intercanviador de Diagonal, Hospital Clínic, Carmel, Teixonera i Vall d'Hebron L5.

• **Actuacions en Sistemes de ventilació i climatització de la xarxa**

Pel que fa a les millores de ventilació en estacions, aquest darrer any han finalitzat els treballs d'instal·lació dels nous equips de ventilació d'impulsió i extracció a l'estació de Cornellà i els treballs de ventilació a l'estació de Penitents.

S'ha fet la substitució i instal·lació de diferents equips de climatització en altres enclavaments de la xarxa per tenir un equip redundant, i garantir així la temperatura necessària per al correcte funcionament dels equips de senyalització.

• **Actuacions en Sistemes d'Alta tensió i tracció**

- Ampliació de potència de tracció (promotor GISA)

Es troba en execució l'ampliació de potència en la línia 5, un cop reformades les subcentrals de Fabra i Verdaguer, i en execució la reforma de la subcentral de Sants Estació i la nova subcentral d'Ernest

Lluch. Pel que fa a l'escomesa de la subcentral de Bellvitge L1, es troba pendent de posar-la en servei per part de l'empresa subministradora Endesa. Actualment hi ha una escomesa provisional.

- Alimentació elèctrica en subcentrals

S'ha continuat amb l'execució de la interconnexió entre les subcentrals de Llacuna i Urquinaona. El 2012 s'ha iniciat l'execució de la millora de les funcionalitats de l'escomesa de la subcentral d'Encants i la subcentral de Vall d'Hebron.

- Adequació d'equips de la xarxa de tracció i adequació d'equips en xarxa de distribució 25,6 KV

S'ha iniciat l'execució de la renovació de seccionadors obsolets i/o de capacitat reduïda de transport en diverses cambres de seccionadors de la xarxa. S'ha fet també la substitució i renovació de trams obsolets i/o de limitada capacitat de transport en 6KV en la xarxa de distribució per a alimentació d'estacions en el tram Sant Antoni – Encants de la L2.

♦ **Noves estacions i segons vestíbuls**

- *Nous vestíbuls a L-4: Llacuna, Bogatell (obra promoguda per la DGTM).*

El 2012 va continuar la construcció del nou vestíbul de Bogatell, que farà accessible l'estació a persones de mobilitat reduïda i la regularitzarà a nivell d'evacuació. Aquesta actuació la dotarà d'escaleres mecàniques i ascensors i de noves dependències tècniques. Així, s'hi està executant un nou centre de control, una línia de peatge en consonància amb els actuals criteris de TMB, nous centres de transformació i baixa tensió, sistemes d'alimentació ininterrompuda (SAI) d'estació, i la instal·lació d'aigua nebulitzada. També s'està ampliant l'antiga cambra de comunicacions. A nivell de senyalització s'adequarà tota l'estació a la normativa de metro. Es preveu posar-lo en servei durant el primer trimestre de 2013.

Pel que fa a Llacuna, el marc econòmic actual ha fet que no es pugui executar el segon vestíbul i l'actuació s'ha reduït a fer accessible l'estació mitjançant la construcció d'ascensors i la instal·lació de rampes a les andanes del vestíbul actual. S'aprofitarà per generar un nou centre de gestió de l'estació. En un projecte paral·lel a l'actual, i fora de l'àmbit de les obres, s'ha desenvolupat la solució per dotar l'estació de noves sortides d'evacuació. Està previst posar en servei els ascensors al llarg del primer trimestre de 2013 i finalitzar les noves sortides d'emergència en la primera meitat de l'any.

- *Adaptació a la normativa i millora de l'accessibilitat de l'estació de Virrei Amat de la línia 5 (obra promoguda per la DGTM).*

L'objecte de les obres és l'adaptació a la normativa i millora de l'accessibilitat de l'estació. La solució adoptada consisteix en: l'execució d'una sortida d'emergència a l'andana 2, l'ampliació del vestíbul principal amb dos nous cossos apantallats per a la construcció de les escaleres fixes i mecàniques per a l'accés a les dues andanes, l'execució d'ascensors d'andana a vestíbul i de vestíbul a carrer, l'execució d'un nou accés al vestíbul principal (Plaça Virrei Amat), amb escala fixa i mecànica, l'alçament d'ambdues andanes per tal d'adaptar al màxim els gaps verticals i horitzontals amb els trens.

Al llarg del 2012 s'han executat els treballs d'estructura i arquitectura i, pràcticament, han quedat finalitzats els treballs d'instal·lacions i alçament d'andanes. Les obres es van iniciar el mes de setembre de 2011 i la previsió de finalització és el primer trimestre de 2013.

♦ **Actuacions dins del camp de millora de l'accessibilitat**

a) *Actuacions d'adaptació d'estacions a Persones de Mobilitat Reduïda (PMR) al llarg de l'any 2012 (obres promogudes per la DGTM):*

Al llarg d'aquest any no s'ha adaptat cap estació més a PMR. S'ha posat en servei el segon vestíbul d'Arc de Triomf completament adaptat a PMR. El que s'ha fet és la col·laboració, seguiment i les al·legacions dels diferents projectes d'adaptació a PMR promoguts per la DGTM i redactats al llarg de l'any 2012.

Per tant, l'adaptació a PMR l'any 2012 quedava de la forma següent:

Estat de l'adaptació a Persones de Mobilitat Reduïda (PMR) (no inclou Funicular). Desembre de 2012.

	L1	L2	L3	L4	L5	L9	L11	TOTAL
Nombre total d'estacions a la línia	30	18	26	22	26	12	5	139
Nombre d'estacions ja adaptades	25	18	21	14	21	12	5	116
Nombre d'estacions en obres			2	2	2			6
Nombre d'estacions en fase de redacció del projecte	5		3	6	3			17

- Un 83% de les estacions estaven adaptades a PMR a desembre de 2012: 116 estacions adaptades amb ascensors.

- La DGTM ha elaborat un estudi d'alçament d'andanes de la xarxa per solucionar el gap andana/tren.

b) *Obres en execució:*

En el transcurs de l'any s'ha fet el seguiment de les 6 obres que hi ha en execució: Passeig de Gràcia L3 (previsió de finalització el setembre de 2013), Zona Universitària L3 (sense previsió de finalització, aturada per la nova planificació de les obres de la L9), Llacuna L4 (previsió de finalització el primer trimestre de 2013), Bogatell L4 (previsió de finalització el primer trimestre de 2013), Collblanc L5 (previsió de finalització el 2014) i Virrei Amat (previsió de finalització el març 2013).

c) *Projectes en redacció:*

Al llarg de l'any s'ha treballat en la redacció dels projectes d'adaptació a PMR a mínims (amb ascensors des del vestíbul a les andanes, afegir un ascensor de vestíbul a carrer i adaptar la correspondència entre línies), és a dir, sense segons vestíbuls, sense intercanviadors i sense adaptació a la normativa d'evacuació (excepte en algun cas), i minimitzant les actuacions en l'arquitectura de l'estació. Els projectes són els següents: Poble Sec L4 (inclusió d'ascensors), Poble Nou L4, (inclusió d'ascensors), Vallcarca L3 (inclusió d'ascensors), Just Oliveras L1 (inclusió d'ascensors), Verdguer L4/L5 (inclusió d'ascensors i enllaç), Espanya L1/L3 (inclusió d'ascensors i enllaç), Maragall L4/L5 (inclusió d'ascensors i enllaç), Urquinaona L1/L4 (inclusió d'ascensors i enllaç), Ciutadella L4 (segon vestíbul amb ascensors), Plaça de Sants L1/L5 (inclusió d'ascensors i

enllaç), Barceloneta L4 (només evacuació perquè ja comptava amb ascensors), Clot L1/L2/Renfe (inclusió d'ascensors i enllaç).

♦ Accions en l'àmbit de Seguretat Ferroviària

Dins d'aquest àmbit, les principals actuacions dutes a terme al llarg de l'any han estat, entre d'altres, les següents:

- Elaboració de la Documentació específica per a l'homologació dels Centres Formatius de Seguretat Ferroviària. Document que estableix, mitjançant les eines d'auditoria, els elements necessaris per validar un Centre Homologat de Formació (CHF) o, si escau, per fer el seguiment d'un aspecte concret que permeti saber el grau d'implicació del centre.
- Realització de l'auditoria de Seguretat al Tramvia Blau.
- Elaboració del nou manual de comunicacions de TMB.
- Sessions de Percepció de Riscos: segons el que es va acordar al Comitè d'Operacions de gener i segons el que es va planificar al Pla de Formació 2012, s'ha iniciat la realització d'accions formatives dirigides al col·lectiu de Comandaments tècnics operatius (CTO) i al personal del Centre de Control de Metro, relatives a la Percepció de Riscos. S'han realitzat 8 sessions, amb una durada de 28 hores, a 89 persones.
- Elaboració de noves Prescripcions especials recomanables per a la inspecció a la zona de vies de la L9/10 previ a l'inici del servei.
- Formalització del Grup de treball de Seguretat Ferroviària amb la DGTM: participació de l'ADIF, Ifercat, FGC, TRAM, ATM, TMB i Rodalies de Catalunya. Inici dels treballs amb la definició d'un model de gestió de Seguretat Ferroviària i, com a fil conductor i punt documental de base i partida, serà el Dossier de Seguretat elaborat per TMB per a la posada en servei de la Línia 9, ja que aquest document integra ja tots els sistemes i tots els rols (subministradors, gestors d'infraestructures i operador).
- La gestió i tramitació de la documentació per a la sol·licitud de llicència ISA (Avaluador independent de seguretat) al Ministeri de Foment.
- El desenvolupament, amb les àrees tècniques i la Unitat de Formació, d'un protocol per a empreses externes per homologar nous vehicles auxiliars ferroviaris i als seus maquinistes per realitzar treballs a Metro.

♦ Metratge del tram IV de la línia 9

La posada en servei del Tram IV de la línia 9 ha posat en evidència la necessitat d'implantar al túnel les plaques que materialitzin el punt quilomètric i, així, facilitar la ubicació i seguiment de les possibles incidències, i també el manteniment de la via i de la Infraestructura (com en la resta de línies).

Durant l'any s'ha materialitzat tota la nova xarxa topogràfica, bases i perns cada 40 metres. S'han fet les observacions del 90% de la xarxa i les vies.

Únicament queda per connectar la xarxa interna amb la externa, calcular les poligonals i punts de la via i instal·lar-hi les plaques de punt quilomètric. Es preveu finalitzar les actuacions al març del 2013.

♦ **Implantació i remodelació d'espais comercials a la xarxa**

S'ha seguit treballant en col·laboració amb el departament Comercial per tal de gestionar la implantació i remodelació dels espais comercials de la xarxa. Entre d'altres, s'ha fet el seguiment dels projectes dels nous locals de les estacions de: Espanya L1, Glòries L1, Diagonal L3 i L5, Hospital Clínic, Santa Coloma, Universitat, Sagrera L1, Clot, Lesseps i Sant Ildefons.

També s'han iniciat les auditories a nivell tècnic de tots els locals comercials de la xarxa, segons planificació consensuada amb el departament Comercial. Des del mes de novembre i fins a finals de 2012 s'han realitzat, entre d'altres, les auditories dels locals comercials de les estacions de Catalunya L1 i L3, Diagonal L3 i L5, Santa Coloma i Hospital Clínic.

♦ **Iniciatives per a l'estalvi energètic**

S'ha continuat amb la participació en el projecte europeu d'estalvi energètic SEAM4US, el qual té una durada de 3 anys. L'àmbit d'actuació és l'estació de Passeig de Gràcia i la seva finalitat és modificar la gestió dels equipaments per tal d'aconseguir un estalvi energètic d'un 5%, actuant, en principi, sobre l'enllumenat, els equips de transport vertical i la ventilació.

També s'han analitzat tot un seguit d'actuacions encaminades a aconseguir estalvis. De les diferents mesures plantejades, es treballa amb la possibilitat de poder desconectar de forma remota, des del Centre de Control de Metro, l'enllumenat, els ascensors i escales mecàniques per poder garantir que fora d'hores de servei aquests equips quedin desconectats i, per tant, sense consum elèctric. D'altra banda, s'ha iniciat l'estudi per definir en quines escomeses auxiliars es pot reduir la potència contractada, sense afectar el servei.

Per altra banda, s'han pres mesures i s'ha analitzat el consum de les diferents marxes de velocitats dels trens a les línies 2 i 5 per tal de trobar la que sigui més eficient energèticament. L'estudi s'ha basat en l'enregistrament i anàlisi del consum i s'ha traçat la marxa més eficient per a cada tram del recorregut.

A Línia 2 s'ha finalitzat l'estudi i, tan bon punt es prengui la decisió sobre la millor opció, es farà la posada en servei de les marxes seleccionades. A Línia 5 s'ha finalitzat la pressa de dades i el seu tractament, i s'estan redactant els informes per prendre la decisió de la millor opció.

♦ **Indicadors de qualitat de via**

Conjuntament amb el proveïdor COMSA i el departament de Projectes de Metro, s'ha definit un sistema per conèixer de manera objectiva l'estat de la infraestructura de via. El resultat d'aquesta classificació objectiva de l'estat de la via es pretén utilitzar per establir les pautes de manteniment, explotació i política de renovació. El sistema està fonamentat en tres fases o anàlisis independents i complementaris a la vegada.

♦ **Línia 11: avança cap a l'automatització completa**

El 16 de desembre del 2009 es va posar en servei el sistema de conducció automàtica *driverless* al tram de la L11 comprés entre les estacions de Casa de l'Aigua i Can Cuiàs (4 estacions i 1,9 Km de

longitud). Va quedar pendent, per a la completa automatització de la línia, l'estació de Trinitat Nova ja que l'andana que dona servei a L11 en aquesta estació no es va poder equipar amb portes d'andana perquè és compartida pels trens de les sèries 9000 i 2100 de la L4 i tots tenen diferents dimensions de distància entre portes.

En el camí cap a l'automatització completa de la línia, aquest darrer any s'ha començat a operar amb els sistemes anti-intrusió, complementaris al *driverless* i necessaris per a l'operació amb aquest sistema de conducció, al tram Trinitat Nova – Casa de l'Aigua, que és el que encara resta per posar en servei. Aquests sistemes són:

- Sistema de detecció d'objectes a la via (SDO): està basat en un equipament de radar i permet detectar la intrusió d'una persona o element a la zona de via a l'andana de Trinitat Nova.
- Sistema de detecció d'objectes embarcat (SDA): consisteix en una barra que s'instal·la als extrems del tren i detecta objectes o persones que estiguin a la zona de vies, aturant el tren de manera immediata.
- Sistema anti-arrossegament: consta d'unes vores sensibles a les portes del tren que detecten si un objecte fi (roba o tela) és atrapat i arrossegat en arrencar el tren, aturant-lo d'immediat. Aquest sistema s'ha instal·lat a tots els trens de la L11.

Després d'un període de proves i de marxa en blanc (en horari fora de servei sense passatge), es van posar en servei l'agost de 2012, un cop ja s'havia finalitzat la formació del personal. Restava pendent per a 2013 la posada en servei, en aquest darrer tram de la línia, del sistema de conducció automàtic *driverless*, que està en funcionament a la resta de la línia des de desembre del 2009.

♦ Línia 9/10

Pel que fa a la infraestructura dels trams 1 i 2 que resten per inaugurar, les obres d'estacions, tallers, túnel i viaducte estan força avançades. L'estat actual és el següent:

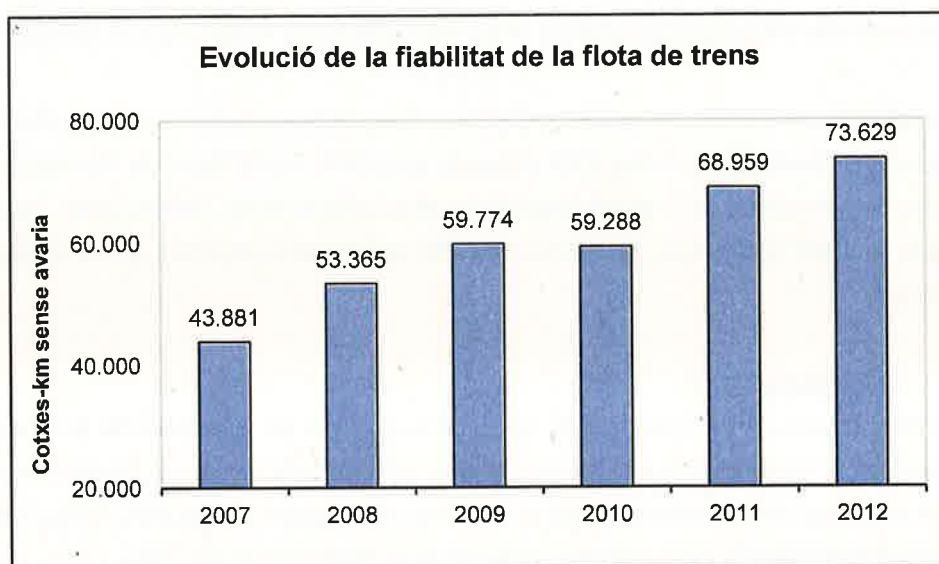
- Tram 1 (Terminal Sud – Amadeu Torner): l'arquitectura i les instal·lacions de les estacions estan pràcticament finalitzades. No es finalitzaran de moment les estacions de Ciutat Aeroportuària i Eixample Nord, ja que no es posaran en servei quan s'inauguri el tram. GISA ha realitzat un estudi d'alternatives per executar posteriorment un projecte constructiu per a la definició de les instal·lacions necessàries per a l'evacuació de la cua d'estacionament de Nova Terminal Sud.
- Tram 2 (Nova estació Zona Franca – Zona Universitària): l'obra civil de les estacions del viaducte està finalitzada, l'arquitectura està en fase d'acabats i les instal·lacions pendent de proves. Les estacions del Passeig de la Zona Franca (Motors, Foc Cisell i Foneria) estan aturades i s'està treballant a nivell d'obra civil en les estacions d'Ildelfons Cerdà i Provençana. En la resta d'estacions (Gornal, Torrassa, Collblanc i Camp Nou) s'està executant l'arquitectura de les instal·lacions.
- Respecte al Tram 3 (Zona Universitària – La Sagrera): en fase d'obra civil el túnel i estacions. Les tuneladores estan aturades. Les obres que conformen aquesta fase han quedat aturades.

Entre les actuacions i treballs pendents al tram 4, aquest darrer any s'han iniciat els treballs de construcció de la futura estació de Sagrera TAV (estarà ubicada entre les estacions de La Sagrera i Onze de Setembre) que, en una primera fase, ha consistit en reforçar l'estructura del túnel per a la construcció de les andanes (dins de la pròpia secció del túnel) i que ha tingut una afectació reduïda en el servei amb dos serveis degradats durant aquest any: dos dies a l'abril i quatre dies al setembre en els quals s'ha donat servei amb llançadora en el tram comú de la línia i un servei parcial en les branques. Els treball continuaran durant l'any vinent encara que amb una afectació mínima en el servei (reducció de velocitat en el tram en obres).

1.5.3. Fiabilitat de funcionament

La mitjana de quilòmetres recorreguts sense avaria (inclosa L-9/10) de l'any 2012 ha millorat un 6,8% respecte l'any anterior, fins a situar-se en 73.629 cotxes-km recorreguts.

Com es pot observar en el gràfic, coincidint amb l'entrada de nous trens i la millora en la gestió del manteniment, l'indicador de fiabilitat de la flota ha crescut notablement durant els darrers anys, ja que ha augmentat un 68% des de l'any 2007.

1.5.4. Consum d'energia

L'energia elèctrica que ha consumit la flota de trens en circulació l'any 2012 (sense incloure la L9/10) ha estat de 189,04 milions de kWh, la qual cosa representa una disminució de l'11,1% respecte l'any anterior. Aquest descens s'ha degut a la disminució de l'oferta de cotxes-km totals recorreguts, comentada anteriorment, i a un menor consum unitari d'energia per quilòmetre recorregut per la posada en marxa de mesures d'estalvi energètic.

1.6 Gestió de la qualitat i el medi ambient

a) Gestió de la Qualitat

Durant l'exercici de 2012 el Departament de Qualitat ha continuat treballant principalment en el desenvolupament del model de gestió de qualitat, el qual té com a principal repte aconseguir una gestió basada en processos d'acord amb el model ISO 9001, que permeti que l'organització estigui orientada en tot moment a la satisfacció de les necessitats dels clients, segons el model UNE 13816.

En l'àmbit corporatiu s'han realitzat les auditories interna/externa de les unitats certificades del Centre de Suport Telemàtic (CST), Punts TMB d'Atenció al ciutadà i de la Unitat de Formació. En totes elles s'ha aconseguit superar amb èxit el seguiment i la renovació de les certificacions. També s'ha donat formació a totes les noves incorporacions per promocions internes a les unitats certificades d'ISO/UNE.

▪ La Qualitat a Metro

Conjuntament amb l'Àrea Operativa de Metro i Serveis Centrals, s'ha treballat en la estandardització dels models de gestió en l'Àrea Operativa. Aquest projecte està emmarcat en el període 2012-2013, i té com a finalitat última l'estandardització dels model de gestió en aquesta Àrea i l'obtenció de les certificacions ISO 9001 i UNE 13816 per a la Xarxa de Metro per a l'any 2013.

Per aconseguir aquest objectiu al 2013, durant aquest any s'ha treballat en diferents àmbits, que són els següents:

1. Formació en matèria de qualitat a personal tècnic de les gerències de Metro i del personal de Serveis de Suport a la Xarxa.
2. La redefinició i creació de nous procediments operatius de l'Àrea Operativa de Metro
3. Definició del quadre de comandament d'indicadors comú per a la totalitat de les gerències, així com un quadre d'indicadors per a Serveis de Suport a la Xarxa.
4. Definició de la metodologia de seguiment d'indicadors, objectius i compliment de procediments.

Aquests treballs han permès la consecució dels objectius definits per a Metro, que es resumeixen en en el següent: Realització d'una auditoria interna ISO 9001 i UNE 13816, el resultat de la qual va ser favorable i conclou que es pot afrontar amb garantia d'èxit la certificació ISO/UNE de l'Àrea Operativa de Metro.

Els treballs fets els anys 2011 i 2012 són la base per assolir l'objectiu l'any 2013 d'obtenir la certificació ISO 9001 i UNE 13816 a la totalitat de la Xarxa de Metro de TMB.

També en l'àmbit de l'Àrea Operativa, i en estreta col·laboració amb les gerències, s'ha dut a terme un procés d'auditoria amb la finalitat de veure el grau d'estandardització de les instruccions vigents en l'operació de metro (projecte PECA). Paral·lelament, en els àmbits associats als tallers de metro, s'han realitzat les auditories internes i de certificació ISO 9001 per als tallers de Sagrera i Vilapicina.

Com a fet més destacat de la col·laboració amb l'Àrea de Manteniment de Metro, s'han definit les bases d'un projecte que permeti l'obtenció de certificacions ISO 9001 per a les diferents unitats d'aquesta Àrea.

b) Sostenibilitat ambiental

1. Millores dels sistemes de gestió de residus

En el període 2006-2010 es disposa d'un sistema de recollida selectiva i d'un magatzem de residus (Punt Verd) als centres de: Sagrera, Horta, Santa Eulàlia, cotxera de Triangle TB i de Metro, Vilapicina, Roquetes, Zona Franca I i Can Zam. L'any 2011 es posà en funcionament el Punt Verd de Ponent.

Aquest any 2012 s'ha treballat amb Infraestructures de Metro i els responsables de Boixeres i Sant Genís per identificar els residus generats en aquests centres, seleccionar contenidors de recollida selectiva i definir les àrees d'emmagatzematge de residus. S'han elaborat els projectes per a la construcció dels punts verds d'aquests dos centres i s'ha iniciat el procés de tramitació de la comanda per a l'execució de l'obra el proper 2013.

Durant el període 2013-2015 està previst posar en funcionament la recollida selectiva a les oficines dels centres de TMB.

La prova pilot de recollida selectiva a la xarxa de Metro va començar el 19 de juliol de 2010. Les estacions afectades van ser les de Catalunya, Paral·lel, Universitat i Passeig de Gràcia. De moment es descarta la possibilitat d'ampliar la recollida selectiva a la xarxa.

Pel que fa a l'ambientalització dels contractes del servei de neteja de Metro i TB, s'ha inclòs el nou sistema de recollida selectiva.

2. Sistema de Gestió Ambiental SAP per a l'obtenció i seguiment d'indicadors i objectius ambientals

Aquesta eina té com a finalitat fer un seguiment exhaustiu de la gestió dels residus de TMB des de la seva generació fins al seu destí final: productors de residus, quantitats de residus, despeses de transport i tractament, transportistes responsables de la seva recollida i transport, gestors responsables del seu tractament, etc.

L'1 d'octubre de 2009 es posava en funcionament el SAP EHS (*Environment, Health & Safety*) al centre de Santa Eulàlia. Un cop feta la prova pilot en aquest centre, es van recollir les incidències i es van analitzar les millores necessàries. Durant els anys 2010 i 2011 es va treballar en el desenvolupament de les millores i també per ampliar la seva implantació progressiva a la resta de centres. L'any 2012 es va decidir aturar aquest projecte per motius pressupostaris.

3. Pla Director de Sostenibilitat

El dia 16 de juny de 2010 es va presentar i aprovar el Pla Director de Sostenibilitat per part de la Comissió Executiva de TMB. D'acord amb els mecanismes de gestió establerts en el Pla, a partir de la seva aprovació es fa un seguiment semestral amb les Direccions d'Àrea i una vegada a l'any es presentat el seu seguiment a la Comissió Executiva.

4. Accions de formació i sensibilització ambiental

Des del Departament de Medi Ambient, en col·laboració amb el Departament de Formació, s'ha volgut impulsar la realització d'accions formatives que assoleixin l'objectiu estratègic del Pla Director de Sostenibilitat. Per aquest motiu, s'organitza un "Curs introductori a la incorporació de criteris ambientals al disseny, construcció i manteniment d'infraestructures". Aquest curs es va realitzar a principis de 2012.

Entre els mesos de novembre 2011 i gener 2012 es va fer la formació en compra ambientalment responsable del personal de Compres, Medi ambient i als especialistes de TMB per a cada grup de materials i serveis afectats. També es fa la formació Punts Verds per a cada centre on s'ha posat en funcionament. El proper any 2013 es farà la formació per als centres de Sant Genís i Boixeres.

5. Compra Verda

L'any 2009 es va aprovar la política de compra ambientalment i socialment responsable (CASR) i el dia 8 de juny de 2011 la Comissió Executiva va aprovar el Manual de compra ambientalment responsable. També aquell any es va introduir aspectes mediambientals al sistema de classificació de proveïdors (aplicatiu Protrans), i va començar un procés de classificació a SAP de productes codificats en funció del seu nivell d'ambientalització. Això permet el seguiment de la incorporació de criteris ambientals en la compra de productes i serveis.

6. Ambientalització dels edificis a través de l'elaboració i implantació del Manual de bones pràctiques ambientals

L'any 2009 es va publicar el Manual de bones pràctiques ambientals per fomentar l'estalvi d'aigua, energia i paper a les oficines de TMB. En un dels seus apartats es va posar a disposició del personal de TMB una plantilla per fer un inventari dels elements de senyalització necessaris per distribuir els missatges als llocs de treball. Aquest sistema de senyalització ja es troba implantat a la totalitat dels centres de treball de TMB des de l'any 2010.

7. Tramitació de llicències ambientals per a tots els centres de Metro

L'any 2005 es va realitzar el diagnòstic de TMB respecte a la normativa ambiental d'aplicació europea, estatal i municipal i respecte els requisits de la norma ISO 14001. En base a la diagnosi, l'any 2006 es van iniciar els processos de tramitació de sol·licitud de les llicències ambientals dels tallers de metro per a la seva adequació a la llei 3/98 de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental. En els anys posteriors s'han anat sol·licitant i tramitant les llicències ambientals dels diversos centres de TMB.

Pel que fa a les tramitacions de llicències pendents de l'any 2012, cal destacar:

- Hospital de Bellvitge: el 17 d'abril es visita el centre i es fa l'emissió del "certificat tècnic d'execució i finalització del projecte". Aquest certificat i la resta de documentació requerida es presenta a l'Ajuntament el 22 de maig.
- El 17 de juliol es va fer el control inicial del taller de Roquetes un cop finalitzades les adequacions. Un cop superat amb èxit, s'ha obtingut l'informe favorable (el dia 3 d'agost) que es va enviar a l'Ajuntament per obtenir la llicència ambiental definitiva.
- Setembre de 2012: Resolució de concessió de la llicència ambiental de l'Ajuntament de l'Hospitalet donant-se per assabentat de l'inici d'activitat del taller de Vies i Obres de Bellvitge L1.
- Centres de Vilapicina i Sant Genís: al novembre 2012 es va presentar a l'Ajuntament de Barcelona la sol·licitud d'ampliació de terminis establerts per poder adequar els centres de treball a la normativa. L'adequació de Vilapicina està pràcticament finalitzada i només resta acabar d'instal·lar-hi el sistema d'extinció automàtica de la sala de transformadors i de la sala d'alta tensió.

De cara als propers anys queden pendents les següents actuacions:

- Rebre la llicència definitiva del taller de Roquetes (previst per a 2013).
- Finalitzar el pla d'adequacions de Vilapicina i realitzar el control inicial del taller un cop finalitzades les adequacions. La previsió actual és fer-ho el gener-febrer de 2013. Un cop superada amb èxit, s'obtindrà la llicència ambiental definitiva.
- Adequació dels centres i obtenció de la llicència definitiva de la resta de centres: Sant Genís (2013-2014), Santa Eulàlia i Boixeres (2014-2015) i Triangle (a partir de 2015).

8. Gestió de l'aigua

Actualment es realitzen els controls semestrals de qualitat d'aigües als punts d'abocament dels 12 centres tal i com estableix la normativa. Cal destacar que s'aprofiten les aigües freàtiques a 3 dels 104 pous d'esgotament. Aquests pous, Besòs Mar (L4), Hospital de Bellvitge i Torrasa (L1), representen aproximadament 0,6 hm³ (dels 11,6 hm³ totals). L'any 2011 es va negociar el Conveni de Col·laboració amb l'Ajuntament per a l'aprofitament de les aigües freàtiques del pou de Lesseps. El Conveni es va signar el mes de novembre de 2012.

S'ha fet també l'actualització dels plànols de clavegueram de metro de tots els centres, excepte els de Can Zam i Mercat Nou. Es troba pendent també d'obtenir els plànols de clavegueram dels nous centres de Bellvitge i ZAL.

9. Acords voluntaris de reducció de CO₂

L'abril de 2011 TMB va signar els acords voluntaris per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle a Catalunya, que implica la presentació d'un inventari d'emissions de CO₂ verificat (18/04/11) i una proposta de mesures de reducció a l'Oficina del Canvi Climàtic de la Generalitat (OCC).

En el mes de maig de 2012 es va fer la presentació de l'inventari d'emissions de l'any 2011 i la renovació dels acords voluntaris de reducció de CO₂, i el mes de juliol es va presentar la resposta a les esmenes de l'OCC a la renovació dels acords voluntaris de Metro.

10. Conveni de col·laboració amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) per fer un Estudi de La Qualitat de l'aire al Metro: "Estudi de la Variabilitat de nivells i composició de partícules en suspensió (PM10 i PM2.5) al Ferrocarril Metropolità de Barcelona".

L'estiu del 2011 es van realitzar les mesures de qualitat de l'aire i el mes de desembre d'aquell any es van presentar els resultats de l'estudi. Els resultats van demostrar que la L9 té bona ventilació i és capaç d'arribar a nivells de partícules en suspensió dels més baixos enregistrats als metros del món. Durant l'any 2013 està prevista l'ampliació de l'estudi per determinar els factors que influeixen sobre la qualitat de l'aire al metro.

També per al gener 2013 es preveu fer un estudi de la repercussió de l'Efecte pistó del metro sobre la qualitat de l'aire. L'estudi consisteix en fer mesures de concentracions de partícules, temperatura, humitat, CO₂ i CO de les estacions de la línia 2 de Paral·lel, Sant Antoni, Universitat, Monumental, Clot, La Pau, Verneda, Artigues / Sant Adrià, Gorg i Badalona - Pompeu Fabra.

1.7. Estudis

L'activitat del Gabinet d'Estudis es pot dividir en dues grans línies de treball: els estudis periòdics i els no periòdics. El primer grup inclou totes aquelles investigacions que es desenvolupen de forma regular i que tenen una trajectòria d'anys i suposen la major part del pressupost del Gabinet. Pel que fa al segon, en formen part tots aquells estudis que responen a demandes puntuals o que, malgrat presenten certa regularitat, encara no han assolit l'estatus de periòdics. L'any 2012 s'ha seguit amb la línia estratègica iniciada els tres darrers anys: optimització dels estudis periòdics (automatització de tasques i reducció de costos) i potenciació dels estudis no periòdics amb un major enfocament cap el negoci (optimització de recursos, reducció de la despesa i increment dels ingressos).

– *Estudis periòdics:*

Els principals estudis periòdics són els tres següents:

Estudi	Objectius	Principals magnituds
Estudi de Percepció del Client (EPC)	Avaluar la satisfacció dels clients de Metro i Bus en relació al servei prestat per TMB.	Al voltant de 4.000 entrevistes presencials a clients de Metro i 4.000 entrevistes presencials a clients de Bus.
Estudi de Frau (EF)	Estimar els usuaris que viatgen de forma fraudulenta (sense bitllet) a les xarxes de Bus i Metro operades per TMB.	S'observen 201 vestíbuls a Metro i 110 vehicles a Bus cobrint la pràctica totalitat de l'horari de servei.
Mesura de la Prestació del Servei (MPS)	Mesurar el gap existent entre l'oferta prevista i l'oferta efectivament realitzada a les xarxes de Bus i Metro operades per TMB.	Cada dia feiner de l'any es disposa d'un equip a Metro i d'un equip a Bus que realitza inspeccions a les instal·lacions i vehicles.

Pel que fa a l'exercici 2012, cal realitzar les següents consideracions:

- Estudi de Percepció del Client (EPC): l'any 2011 es va realitzar el concurs per a la realització del treball de camp dels anys 2012-2015. L'adjudicatari va ser l'Institut DYM. Les noves condicions tècniques i el propi procés del concurs van permetre assolir una reducció sobre les despeses dels anys precedents. D'altra banda, l'any 2012 aquestes reduccions han estat majors pel fet d'haver realitzat 1 única onada (novembre) enlloc de les dues onades inicialment previstes (febrer i novembre).
- Estudi de Frau: l'any 2012 s'ha realitzat el concurs per a la realització del treball de camp per al període 2012-2015. L'adjudicatari ha estat l'empresa GESOP. El procés de concurs ha permès assolir una reducció sobre les despeses dels anys precedents.

A banda dels 3 casos anteriors, dintre del bloc d'estudis periòdics realitzats durant el darrer any cal destacar també les següents investigacions: l'Estudi de Satisfacció del Barcelona Bus Turístic, l'Estudi

de Satisfacció del Catalunya Bus Turístic, l'Estudi de Satisfacció dels Punts TMB, l'Estudi de Queixes, Reclamacions i Suggeriments i els Estudis de Satisfacció de les unitats certificades. En relació a aquest darrer punt, l'exercici 2012 s'han realitzat treballs per al Departament de Formació, per al Centre de Suport Tecnològic (CST) i per al Centre de Regulació i Operacions (CRO).

– **Estudis no periòdics més destacats:**

Entre els no periòdics realitzats al llarg de l'any, cal destacar:

- *Venda de títols de transport:*

L'any 2011 s'havia treballat en el projecte per optimitzar el parc de distribuïdores automàtiques i es va desenvolupar un model de simulació que va permetre avaluar diversos escenaris possibles de reducció. L'escenari finalment acceptat va implicar una reducció de 66 màquines als vestíbuls de la xarxa de Metro. L'execució del projecte va tenir lloc durant el primer trimestre de l'any 2012. Des d'aleshores, i amb periodicitat mensual, el Gabinet d'Estudis ha dut a terme una monitorització del projecte consistent en el càlcul de diversos indicadors mensuals referits als àmbits següents: vendes, nivell de servei, disponibilitat, costos i percepció del client. S'ha pogut concloure que el projecte no ha tingut cap impacte negatiu i que els estalvis previstos s'han assolit.

Així mateix, a instàncies també de l'Àrea de Promoció Comercial, a mitjan 2012 es va iniciar la Fase II del projecte d'Optimització del Parc de Distribuïdores Automàtiques a la xarxa de Metro. Es van presentar i avaluar diversos escenaris de reducció. Finalment, es va acordar l'anul·lació d'un total de 90 distribuïdores (10 de tipus DM + 80 de tipus DI), que han de suposar una reducció de costos. L'execució del projecte està planificat per inicis de l'any 2013.

A instàncies de l'Àrea de Promoció Comercial i per sol·licitud d'IFERCAT, durant l'any s'ha realitzat una revisió del dimensionament dels punts de venda automàtica de la L9-L10 de Metro (trams 1r, 2n, 3r i 4t). Es va fer ús del mateix model de simulació comentat anteriorment, adaptant els estàndards de nivell de servei a les característiques particulars de la nova línia. Aquest exercici ha permès revisar a la baixa l'amidament inicial ja que es passa de 289 distribuïdores (205 DM + 84 DI) a 227 distribuïdores (171 DM + 56 DI).

A instàncies de l'Àrea de Tecnologia de Negoci, s'han preparat varies propostes de dimensionament dels punts de venda automàtica en estacions afectades per projectes de millora de l'evacuació i de l'accessibilitat promoguts per GISA.

A instàncies del Departament de Logística de Vendes i Recaptació, s'han definit i avaluat diversos algorismes per retornar el canvi en efectiu a les distribuïdores automàtiques de Metro. Després de realitzar les proves pertinents en un entorn de simulació informàtica, s'ha decidit substituir l'algorisme Greedy instal·lat per defecte a les màquines, per un altre de nou anomenat "Ocupació Relativa". L'estalvi esperat se situa entre els 250.000€ -350.000€. S'ha col·laborat en la validació del *software* desenvolupat per INDRA i en la monitorització de la seva extensió al conjunt del parc.

Finalment, també a instàncies del mateix Departament, s'han realitzat propostes de millora en dos àmbits concrets del seu servei: Dimensionament de Bobines de Paper (determinar el nombre de bobines a subministrar setmanalment a les estacions) i el Pla d'emergència per als serveis de recàrrega i recaptació (revisió de l'algorisme actual i proposta d'un de nou a emprar en el cas de fallida dels sistemes d'informació).

- *Anàlisi i control del frau a la xarxa:*

A principis de 2012 es va tornar elaborar de nou la Planificació del Dispositiu de Vigilants de Seguretat ubicats als vestíbuls de la xarxa de Metro per dissuadir els fraudulents. Tot i que es va haver d'aplicar una reducció del 16% de les hores de vigilants contractades, es va estimar que la nova planificació permetria controlar un 3% més de fraudulents. Al segon trimestre de 2012 el departament responsable ja estava treballant amb la nova planificació.

En l'àmbit de la Intervenció de Metro, s'ha continuat donant suport a la planificació mensual de les rutes. Així mateix, s'han desenvolupat canvis associats a l'aplicació informàtica per tal de donar resposta a nous requeriments de la Unitat d'Intervenció. Aquests es troben en fase de test i seran traslladats a Àrea de Tecnologia si l'avaluació final aporta resultats positius.

Durant l'any s'ha donat continuïtat a l'avaluació dels comptadors de frau de les Portes PAR. S'ha desenvolupat una aplicació informàtica que permet: (a) calcular indicadors de frau amb periodicitat setmanal / mensual i (b) calcular indicadors de fiabilitat en el comptatge a nivell mensual. En el darrer any, l'anàlisi de fiabilitat ha permès detectar una problemàtica associada als comptadors de les portes en mode de sortida.

Durant el darrer semestre de l'any s'ha iniciat un projecte destinat a la monitorització mensual del procés de gestió de les sancions de frau. Abasta els principals àmbits d'interès: intervencions, sancions, cobrament segons tipus i canal, recaptació, al·legacions i trasllat a l'administració d'expedients.

- *Ingressos accessoris/títols propis:*

Durant el segon trimestre de l'any es va realitzar un Estudi de mercat de noves oportunitats de negoci en les botigues de la xarxa de Metro.

Durant el darrer semestre es va realitzar l'estudi "Els turistes i l'ús dels abonaments". L'objectiu és dotar als responsables de l'Àrea de Promoció Comercial d'un nivell de coneixement adequat sobre l'ús que fan els turistes de les xarxes de transport regular de TMB, contribuint a definir actuacions orientades a augmentar el nombre de vendes dels abonaments de 2, 3, 4 i 5 dies.

Altres estudis no periòdics han estat:

- Disseny del Quadre de comandament de JOTMBÉ, fent-ne un seguiment mensual.
- Col·laboració en la definició del Quadre de comandament digital: entorn web, xarxes socials i aplicacions per a mòbils.
- Inici de les tasques per dissenyar i implementar el Quadre de comandament de l'IAC.
- Inici a finals d'any del procés de simulació del nivell de servei (relació oferta/demanda) per tal de garantir un dimensionament adequat del personal assignat als Punts TMB.

Per altra banda, en l'àmbit de la Planificació del servei, tot seguit s'exposen els principals projectes en els quals s'ha treballat durant l'any 2012 i els que estan previstos per al proper any 2013.

• *Microsimulació de fluxos de vianants:*

A finals de l'any 2008 es va adquirir una llicència del programa LEGION, programari de simulació de moviments de fluxos de vianants, el qual ha estat utilitzat en múltiples simulacions en aquest àmbit.

Les microsimulacions que s'han realitzat durant l'any han estat:

- Avaluació amb microsimulació del nou vestíbul de Plaça de Sants de la L5.
- Avaluació de l'evacuació amb un nou vestíbul a l'estació de Ciutadella-Vila Olímpica de la L4.
- Avaluació amb microsimulació de les noves sortides d'emergència de l'estació de Barceloneta L4.

Durant l'any 2013 es continuarà amb el procés de microsimulació, i s'està en fase d'anàlisi de les estacions a modelitzar. En especial, es preveuen estudis sobre aglomeracions al voltant d'una estació de Metro.

• *Informació de càrrega en trens:*

Continuant amb el treball, iniciat l'any 2010, per tenir informació de la càrrega real dels trens dins de la xarxa de metro (i que durant aquell any es va aplicar a la L5 de metro) durant el 2011 es va començar a treballar també sobre la L1, i aquest darrer any 2012 s'ha començat a treballar sobre la línia 4. El treball es va ampliant conforme es van posant en circulació nous trens que permetin fer aquesta extracció de dades. També aquest darrer any s'ha iniciat el canvi d'aplicació per consultar i visualitzar dades ja processades.

Durant el pròxim any es preveu continuar amb el bolcat de dades en d'altres línies de metro i continuar depuraran el procediment automàtic d'anàlisi de la informació recollida.

1.8. Administració i Finances

♦ *Secretaria Tècnica i Assegurances*

Al llarg de l'any 2012 s'ha consolidat el paper de la nova Secretaria Tècnica i Assegurances en el context de la nova àrea creada d'Administració, Finances i Recursos Humans Corporatius, amb una gestió integrada.

En l'àmbit del seguiment de pressupostos (de despeses, inversions i plantilla) s'ha treballat en la coordinació de l'aplicació de mesures correctores, d'acord amb el marc de finançament del Contracte Programa, intensificant el model de gestió i seguiment de despesa i inversió de forma dinàmica i coordinada. S'ha fet l'elaboració, seguiment i execució de la planificació de plantilles, amb adequació a la situació econòmica vigent i normativa legal, fent èmfasi en l'acompliment rigorós del pressupost. En aquesta línia s'han fet actuacions de reducció de volum de plantilla sense realitzar cap actuació dràstica i s'ha donat resposta a les jubilacions parcials esdevingudes. S'ha fet el seguiment econòmic de la massa salarial i del cost de personal, donant resposta a les estimacions i càlculs dels diferents escenaris de negociació.

En l'àmbit de les assegurances, a part de la gestió ordinària, destacar la licitació per a la contractació dels serveis d'un *broker* d'assegurances. Ha estat adjudicada a GDS RISK per a dues anualitats. S'ha realitzat també una licitació per a la contractació de la pòlissa d'assegurances de danys del patrimoni, la qual ha permès incrementar els límits d'indemnització vigents, tot i rebaixar el preu de la pòlissa.

♦ *Logística de vendes, recaptació i serveis generals*

Dins d'aquest àmbit, cal destacar, entre d'altres, les actuacions següents:

- *Reducció del cost del servei de transport i manipulació d'efectiu:*
Implementació de noves versions de *software* i millores de la parametrització amb la finalitat de corregir les deficiències de funcionament detectades. Aquestes mesures han permès reduir el cost del servei en un 36% respecte el 2011, sense rebaixar la qualitat, tot i la reducció del parc de màquines distribuïdores (66 unitats). S'ha incrementat la productivitat com a conseqüència de la millora dels procediments.
- *Reducció del cost dels subministraments:*
S'han implantat mesures de reducció del cost dels subministraments com electricitat, aigua i gas dels edificis que depenen de Serveis Generals.
- *Acord per reduir la "Bossa" ATM 2013 per validacions pendents de consumir:*
Des de l'any 2009 fins el 2012 la "bossa" de l'ATM per validacions pendents de consumir s'ha anat incrementat anualment. Aquest darrer any la quantia s'ha incrementat fins arribar als 14 milions d'euros davant el 8 milions del 2011 per a tot el Sistema. Aquest augment es deu essencialment a les següents causes: per una banda, al desplaçament de la venda de títols senzills i de targetes T-10 cap a altres títols més econòmics i/o de viatges il·limitats (T-50/30, T-mes, T-trimestre o T-Jove) i, per d'altra, al fet que els clients moltes vegades no consumeixen la totalitat dels viatges associats a cada títol.

Pel fet que els ingressos es distribueixen en base a un nombre de viatges estimats, i a més s'ha comprovat que aquesta estimació és inferior a la que es dona en la realitat, juntament amb el fet que el repartiment de la bossa es fa cada quadrimestre, això ha provocat efectes negatius a la Tresoreria de TMB. És per aquest motiu que s'ha acordat amb l'ATM que es revisarà el nombre viatges assignats dels títols il·limitats amb la intenció de rebaixar la bossa a repartir per l'ATM l'any 2013, obtenint, per tant, més ingressos mensualment mitjançant la Cambra de Compensació per les validacions realitzades.

– *Nou sistema de finançament de la targeta T-12:*

Des de la seva implantació al 2009 i fins a l'any 2012, el sistema de finançament de la T-12 s'ha basat en detràure de cadascun dels títols venuts (pel Sistema Integrat) de T-10 d'1 a 6 zones, una quantitat inicial de 10 cèntims fins els 20 cèntims de l'any 2012. Tot i aquest increment, a finals del 2012 s'ha constatat que existia un dèficit de finançament d'aquest títol d'1,5 milions d'euros. Davant aquesta situació es va debatre a la Cambra de Compensació, amb l'ATM i amb els altres operadors que la integren, diferents alternatives per cobrir aquest dèficit i a més garantir el seu finançament en el futur. Analitzant les diferents alternatives, TMB va proposar cobrir el dèficit de l'any 2012 amb el saldo acumulat a la Borsa de l'ATM i que, a partir del 2013, es plantegés un nou sistema de finançament basat en un import a concretar, estimat inicialment en 2 cèntims per desplaçament, de tots els títols venuts pel Sistema Integrat, sistema semblant al que es fa amb la Taxa de Seguretat. Aquest import és una estimació, però podria incrementar-se en un futur si les necessitats de finançament de la T-12 augmentessin.

Aquesta proposta va ser aprovada per la Cambra de Compensació i s'inclourà en el seu Reglament amb entrada en vigor el gener de 2013.

♦ ***Nòmines i remuneració de personal de fora de conveni***

L'any 2012 ha estat un any de gran complexitat i volum de treball per al Servei de Nòmines, ja que hi ha confluït un seguit de circumstàncies extraordinàries, motivades per les modificacions de normatives derivades de la situació econòmica actual, i que han suposat un gran esforç i dedicació de tot l'equip. Així, al llarg de l'any, a més de la realització de les tasques i funcions ordinàries, s'han efectuat els següents tractaments especials amb resultat plenament satisfactori:

– *Inspecció de la Seguretat Social:*

El procés, iniciat el mes de maig de 2011, d'implementació i regularització de 4 anys dels conceptes salarials a integrar dins les bases de cotitzacions, a requeriment de la Inspecció de la Seguretat Social, es va prolongar fins a l'abril de 2012, mes en què es van fer les últimes liquidacions.

– *Pròrroga del Conveni Col·lectiu de FMB per a 2012 i 2013:*

Conforme a l'Acta de 27 de febrer de "Fi de Convocatòria de Vaga", es van fer les valoracions prèvies, l'elaboració de taules salarials i l'aplicació en nòmina de l'ajornament d'una part de l'IPC de 2011. S'ha aplicat l'increment de l'1,2% al 2012, corresponent a la meitat de l'increment de l'IPC de 2011.

– *Adequació de les aportacions del Promotor del Pla de Pensions de Metro:*

En base a l'Acord de la Comissió de Control del Pla de Pensions, en relació al que s'estableix en la Llei de Pressupostos, referit a les aportacions del promotor per a l'any 2012, s'ha efectuat l'adequació

corresponent, en compliment de la llei 2/2012, de 29 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat i als acords de la Comissió de Control.

– *Aplicació del RDL 20/2012:*

Conforme a allò establert en aquest Reial Decret-Llei, referent a la deducció d'una paga extraordinària, s'han realitzat les següents accions:

- Valoració dels imports individuals de cada empleat i afectació en les masses salarials.
- Aplicació de les deduccions individuals en les nòmines de setembre a desembre.
- Preparació de la informació per incloure en els rebuts de nòmina i en la intranet.

– *Implantació d'altres acords:*

En aplicació de les diferents mesures adoptades per tal de reduir les conseqüències de les deduccions del RDL, s'ha efectuat:

- La gestió de les moratòries de préstecs de setembre i desembre, fins al mes de gener (atenent a les peticions individuals).
- L'avançament de l'import corresponent a l'Acord de flexibilització de vacances, efectuat en el mes de desembre.

♦ **Servei econòmic financer**

Entre les principals novetats de l'exercici, es poden destacar les següents:

– *Sistema de digitalització certificada de factures de proveïdors:*

Des de mitjan any 2011 es va treballar en el disseny funcional dels procediments que persegueixen arribar a un sistema de comptabilització semiautomàtic dins de SAP R3. Després de deu mesos de la implantació de la digitalització de factures en productiu (inici l'1 de febrer d'aquest any), es pot considerar que el projecte serà més complex del que inicialment es va projectar, fonamentalment en la fase inicial del procés, degut a la gran diversitat de factures, conseqüència de l'ampli ventall de proveïdors.

Els percentatges de reconeixement de dades durant el procés d'escanejat de factures -els quals són inferiors als que es recollien en el projecte inicial-, i la variada casuística de la facturació a TMB, han obligat que s'hagi d'efectuar un estudi molt detallat de tots els processos, fet que ha repercutit en un seguiment més acurat del projecte.

En el segon semestre es va posar en marxa el procés de conformitat de "Factures de serveis", la qual cosa va possibilitar establir un sistema de *workflow* de la informació i conformitat de la documentació, simultani a la comptabilització de la facturació. En conseqüència, s'han obtingut una sèrie de millores traduïdes en un major estalvi de paper, major informació en la documentació econòmico-financera, més facilitat en la conformitat de factures, major agilitat en la comunicació de les incidències als proveïdors i millor coordinació dels diferents interlocutors de forma integrada en un mateix pla

– *Pòlisses de crèdit de Tresoreria de Ferrocarril Metropolità de Barcelona:*

Per poder afrontar les necessitats puntuals de tresoreria per a la gestió habitual del negoci, i donada la continuació de la crisi econòmica, se segueix disposant puntualment de les pòlisses de tresoreria.

El 30-5-2012 es va cancel·lar la pòlissa de tresoreria amb Nova Caixa Galicia Banco per petició de l'Entitat. La pòlissa de Banco Pastor, banc absorbit pel Banco Popular, que vencia el 2-10-2012, es va renovar pel mateix import.

– *Interessos prorata de l'IVA:*

En data 27 de novembre de 2007 la Societat va presentar davant l'Agència Tributària, reclamació per al càlcul dels interessos en la devolució dels imports de la prorata de l'IVA dels anys 2001 a 2004, degut a les diferències de criteri en la data d'inici de la seva meritació. En data 26 de març de 2008 la Societat va rebre l'acord desestimatori i, en data 3 d'abril de 2008, FMB va presentar reclamació davant el *Tribunal Económico Administrativo Central*. En data 17 de maig de 2010 la Societat va rebre l'acord desestimatori i, el 15 de juny de 2010 es va presentar recurs contenciós-administratiu davant la *Sala de lo Contencioso Administrativo de la Audiencia Nacional*.

En data 23 d'octubre de 2009 la Societat va presentar davant l'Agència Tributària reclamació per al càlcul dels interessos en la devolució dels imports de la prorata de l'IVA dels anys 1999 i 2000, deguts a diferències de criteri en la data d'inici de la seva meritació.

En data 1 de desembre de 2009 la Societat va rebre l'acord desestimatori i el 16 de desembre de 2009 es va presentar reclamació davant el *Tribunal Económico Administrativo Central*. En data 31 de maig de 2010 la Societat va rebre acord desestimatori i el 15 de juny de 2010 es va presentar recurs contenciós-administratiu davant la *Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional*.

En data 11 de gener de 2011 es va presentar una nova demanda en el curs del procediment contenciós-administratiu referent als interessos de demora de la devolució dels imports de la prorata de l'IVA dels anys 1999 a 2004 davant la *Sala de lo Contencioso Administrativo de la Audiencia Nacional*, fixant la quantia del recurs de manera conjunta per al període 1999-2004 en 651 milers d'euros.

En data 22 de novembre de 2012 s'ha rebut resolució desestimatoria de la *Audiencia Nacional*. Aquesta resolució és definitiva, ja que la Llei 37/2011 indica que solament es pot admetre recurs de cassació quan l'import superi els 600 milers d'euros en algun període reclamat, el que no succeeix en aquest cas.

♦ ***Aprovisionaments i logística***

A més a més de la gestió diària encaminada a la reducció constant en preu i manteniment/millora de les condicions pactades amb els proveïdors, s'ha de destacar una sèrie d'actuacions dutes a terme aquest any 2012:

– *Licitació de l'energia d'alta tensió:*

Aquest punt es desenvolupa en l'apartat 1.14 Esdeveniments de l'exercici.

– *Revisió de material obsolet:*

La quantitat important en magatzem de material obsolet, juntament amb el subministrament de nous materials, ha provocat l'esgotament de l'espai físic. Durant aquest exercici s'han donat de baixa per obsolescència diversos materials, s'han ubicat materials a nous espais i d'altres s'han eliminat físicament per treure'n millor profit com a ferralla, residus, venda i/o canvi per d'altres.

– *Revisió i actualització del registre de proveïdors d'aprovisionaments:*

S'ha anat recollint informació diversa de proveïdors, quant a requeriments de prevenció, dades a nivell comercial i de distribució, que són obligatoris i imprescindibles per tal de cursar qualsevol comanda i sol·licitud d'oferta.

1.9. Recursos Humans

1.9.1. Recursos Humans d'àmbit de Metro

◆ Gestió i administració de personal

La principal novetat respecte a la jubilació parcial ha estat la modificació del percentatge de jubilació i, per tant, del període de treball anual a recuperar per part dels jubilats parcials. El 2012 tots els col·lectius de jubilació parcial ho han fet amb un 75% de la seva jornada.

Durant l'any s'han gestionat 43 jubilacions parcials en l'àmbit d'Operacions, 12 en l'àmbit de Manteniment i Projectes, i 10 corresponents a empleats d'altres àmbits de FMB. Per gestionar aquestes 65 jubilacions parcials, s'ha contractat: 46 Agents d'atenció al client, que fins ara estaven contractats per caps de setmana, i la resta de processos s'han realitzat de les categories d'auxiliar de manteniment d'infraestructures i operaris de manteniment d'infraestructures i de material mòbil.

D'altra banda, s'ha gestionat amb els empleats i les seves prefectures els períodes de recuperació del percentatge de treball anual de les 368 persones que es trobaven en situació de jubilat parcial.

A nivell de contractació s'han fet 884 moviments contractuals (conversions, renovacions, ampliacions de jornada, formació d'estiu, prestació de servei de Agents d'atenció al client a l'estiu, ...) i s'han gestionat un total de 148 altes i baixes en la plantilla.

S'ha gestionat el lliurament anual de vestuari a tot el personal de tallers (694 uniformes), i la uniformitat d'hivern a tot el personal de l'operació (1.895). S'han atès 1.152 sol·licituds de reposició de peces variades de vestuari.

S'han elaborat 4.963 passis (ingressos, reingressos, alta de familiars, correcció passis defectuosos o deteriorats...) i se n'han tancat 144 (robatoris, pèrdues, caducitats, baixes definitives...).

El 2012 s'ha mantingut la possibilitat, iniciada l'any passat, d'escollir entre el tradicional lot de nadal i el que no conté productes amb alcohol (4.633 lots amb alcohol i de 1.033 sense alcohol).

◆ Relacions laborals i Assessoria Jurídica de Metro

En l'àmbit de l'Assessoria Jurídica Laboral de Metro, s'han rebut 89 denúncies judicials de les quals un 42% han acabat en judicis, la resta s'han gestionat arribant a un acord a la part actora o desistint de la demanda. Del conjunt de demandes resoltes, se n'han guanyat un 71% amb sentència favorable a FMB S.A. Destaquen per la seva importància:

- Sentències favorables en reclamació contra l'INSS per reclamacions de la prestació de Jubilació en matèria de Rellevistes amb reducció de jornada per cura de fills.
- Ratificació al Tribunal Superior de Justícia (TSJ) de la sentència favorable en matèria de reclamació del dret i quantitat dels Agents d'atenció al client a gaudir de 30 minuts de descans per fer tasques de conducció.

- Ratificació al TSJ de les sentències que desestimen les reclamacions de lloc alternatiu.

Pel que fa a la inspecció de treball, del conjunt de 49 denúncies rebudes durant el 2012, només un 2% han esdevingut en Acta d'Infracció.

En l'àmbit de les Relacions Laborals, durant el 2012 s'han instruït i resolt un total de 127 expedients disciplinaris per infraccions comeses dins l'àmbit laboral.

En l'àmbit de la negociació col·lectiva, destacar els següents esdeveniments:

- Com a conseqüència de les mesures de contenció de la despesa en l'àmbit laboral, obligades per disposicions legals i per la disminució dels recursos econòmics per al conjunt del sistema de transport a implementar a metro per al 2012, a primers d'any es va iniciar un conflicte laboral que va esdevenir amb la convocatòria de 4 dies de vaga durant el *Congres- Mobile*. Es va iniciar un procés negociador molt intens amb la Representació dels Treballadors, aconseguint pactar les mesures d'ajustos salarials i de contenció, mitjançant un acord, el 27 de febrer de 2012, de sortida de la vaga que va evitar-les i solucionar el conflicte.
- La Comissió Negociadora del 26è Conveni Col·lectiu de Metro, després de diverses reunions amb la part social, va arribar a un acord que prorrogava la vigència del Conveni anterior per als anys 2012 i 2013.
- Dins el marc del conflicte generat per l'aplicació del RDL 20/2012, es va iniciar al setembre un nou conflicte laboral que va desembocar amb 7 dies de vaga (3 convocatòries de duració parcial de tres hores per torn, 3 convocatòries de 24 hores i una d'elles corresponent a una vaga general). Durant aquest període es va gestionar el conflicte i després de diverses propostes per donar-li fi, es va negociar amb la part social un acord, de data 5 de desembre de 2012, que hi va posar fi.

♦ **Desenvolupament de les Persones a Metro**

Dins de l'àmbit de la Direcció General de Metro, durant l'any s'han realitzat 8 processos de promoció intern per cobrir 37 vacants i 4 processos de selecció externa per a 5 vacants.

- **Diagnosis, anàlisi i pla d'actuació a la Unitat d'Intervenció:**

S'ha realitzat un estudi, tant de la Unitat com del col·lectiu avaluat (Auxiliars de Control i Informació, Coordinadors d'Intervenció i Prefectura). Aquest treball, amb participació directa de tots els empleats, ha permès la identificació dels punts de millora organitzativa i del clima laboral centrats en cinc grans àmbits d'intervenció. Per la seva implementació s'ha definit un pla d'actuació.

Per altra banda, s'han formalitzat 7 Convenis de col·laboració amb centres acadèmics que han permès la realització de pràctiques formatives dintre de l'empresa.

Aquest exercici s'ha elaborat, conjuntament amb les Àrees de la Direcció General de Metro, un Pla de Formació específic adreçat als empleats i comandaments d'aquesta Direcció General.

Nombre de tipus d'actes de formació:	243
Nombre d'actes de formació:	1.764
Nombre d'hores assistent:	76.712
Nombre d'empleats participants:	3.064
Nombre de participacions:	9.926

1.9.2. Recursos Humans d'àmbit Corporatiu

1. Direcció de persones de les àrees funcionals

Dins de l'àmbit de Direcció de persones d'àrees funcionals, s'ha fet un esforç de contenció de la plantilla, gestionant la cobertura de llocs vacants de manera eficient. Així mateix, s'ha gestionat i coordinat la realització del treball corresponent a 44 jubilats parcials actuals. També s'han realitzat 21 contractes de treball a les àrees funcionals.

2. Centre de serveis de gestió de direcció de persones

- Selecció i promoció:

a) Selecció:

Durant l'any 2012 a TMB s'ha dut a terme una política de contenció pressupostària, d'acord amb les necessitats actuals de la companyia i les administracions públiques. Aquesta contenció ha tingut repercussions en la incorporació de personal a Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA.

No obstant, la companyia ha respectat el seu compromís envers les jubilacions parcials, la qual cosa ha generat cert moviment de selecció. Aquestes seleccions de personal base de manteniment, s'han realitzat entre les persones interessades de la borsa d'estiu d'agents d'atenció al client (340 persones convocades en total). Aquest fet diferencial respecte a altres anys ha permès optimitzar les cobertures. A banda d'aquestes seleccions, s'ha dut a terme la incorporació estival habitual d'Agents d'Atenció al Client, provinent de la borsa de l'any 2011.

S'han realitzat processos de promoció a diferents àmbits de Metro, els quals s'han localitzat principalment en l'àmbit de Manteniment. En l'àmbit de l'Operació s'ha consolidat el model actual amb les incorporacions dels Responsables de Torn de Gerències, al 2012. A banda de la incorporació dels agents d'atenció al client d'estiu, s'ha realitzat un procés de promoció interna de Responsable Operatiu de Zona.

Aquest darrer any ha suposat l'inici de la col·laboració a nivell de RRHH amb el Metro de Panamá, projecte al qual TMB està assessorant a diferents nivells. S'han preparat materials i propostes en matèria de descripcions de llocs de treball, i s'han dissenyat i executat els processos de Selecció dels primers Comandaments Intermedis d'Operacions que s'incorporaran a la companyia al gener del 2013.

b) Desenvolupament i gestió de la millora personal

- *Capacitació competencial i als Plans de formació de l'equip professional de fora de conveni:*

La capacitació professional i els plans de formació de l'equip professional de fora de conveni, vinculat al model de competències, són l'element central de les Polítiques de gestió de persones de TMB. L'any 2010 es va iniciar amb una prova pilot en el Grup 3 de Bus, i l'any 2011 a la resta del col·lectiu amb un total de 178 participants, on l'objectiu principal és tenir un bon coneixement de les habilitats de cadascun i la possibilitat de desenvolupar-les. S'ha aconseguit que, de forma voluntària i amb compromís, el 63% de les persones dissenyin, elaborin i implantin plans personalitzats que els ajudin a millorar la seva eficàcia en el treball.

Els plans d'acció consisteixen en una sèrie de mesures i tasques, elaborades pel propi participant acompanyats de personal tècnic del Servei de Gestió de Persones pretenent aconseguir resultats que millorin l'eficiència en una competència on hi havia àrea de millora. Per poder elaborar aquests plans, s'han fet un total de 126 reunions de treball i s'han concretat 113 plans d'acció.

A més dels plans d'acció, s'ha treballat paral·lelament sobre 4 formacions complementàries d'aquests plans que eren les més demandades: la comunicació, l'impacte i influència, la gestió del temps i la delegació eficaç. Ha estat aquesta última la que s'ha dut a terme amb un total de 13 participants, permetent aplicar les metodologies apreses en els seus plans d'acció individuals. També es van crear 9 tallers centrats en diverses competències: organització del propi temps, impacte i influència, planificació i organització, gestió de conflictes, etc.

- *Projecte Direcció de persones i treball en equip:*

Al juny del 2012, es va iniciar un projecte amb un grup de 16 persones del col·lectiu de Fora de Conveni (grup 4), 7 de Bus, 5 de Metro i 4 d'àrees funcionals. Finalment, van assistir-hi un total de 14 persones en un itinerari formatiu de 5 sessions on es tractaren temes de lideratge, donant-los d'eines i una avaluació tipus 360º per concretar accions que poguessin ser aplicables a la realitat del dia a dia.

- *Gestió de la millora de personal:*

El mes de juny es va iniciar l'Apresiasió de l'Actuació per al personal de Fora de Conveni a l'àmbit de Bus i serveis corporatius i, s'ha analitzat les avaluacions sobre les possibles necessitats de millora en el perfil de cada avaluat. Per això, 22 persones del col·lectiu G4 han realitzat una acció formativa externa al novembre i desembre, amb la intenció de fer, posteriorment i de forma individualitzada, un acompanyament per part dels tècnics de la Unitat de Desenvolupament.

Una altra competència que s'ha treballat, arran de l'anàlisi de l'Apresiasió de l'Actuació, ha estat l'organització del propi temps, amb la novetat que la formació ha estat exclusivament amb recursos interns. S'ha fet un taller com a prova pilot amb 7 persones.

- *Col·lectiu euro:*

S'ha iniciat una proposta per treballar l'any 2013 amb el personal anomenat "Euro" de l'Àrea d'Administració, Finances i RRHH Corporatius, amb un total de 91 persones.

S'ha elaborat un pla d'actuació que inclou ofertes de formació amb competències que consta de diferents fases: des del disseny de la proposta, la recollida de les necessitats, el pla de comunicació als cap i als assistents, a la realització de les sessions formatives, l'acompanyament individualitzat, el seguiment i anàlisi de resultats.

- ***Oficina tècnica de classificació organitzativa de llocs de treball:***

a) *Personal de conveni:*

S'ha participat en diversos projectes, aportant la informació, la visió i el criteri de l'Oficina Tècnica. El Projecte de Seguretat Ferroviària ha estat el més interdisciplinari en el qual s'ha participat, i el que més reflexions tècniques i conceptuals ha comportat.

S'han seguit revisant –utilitzant la metodologia TEA- totes aquelles descripcions de llocs de treball a les quals s'ha sol·licitat la revisió, actualització i/o valoració.

S'han creat els continguts funcionals –amb la seva missió i responsabilitats bàsiques- de tots aquells llocs que s'han necessitat crear de nou, per tal de procedir posteriorment a l'establiment del perfil competencial pertinent i de poder realitzar els processos de cobertura necessaris, -ja sigui via promoció interna o selecció externa-.

b) *Personal de fora de conveni:*

Al llarg d'aquest any s'han convocat dos Comitès de Valoració de Llocs de Treball de l'àmbit del col·lectiu de llocs de Fora de Conveni (un al primer semestre i l'altre al darrer). Entre ambdós han acabat passant al voltant d'una cinquantena de llocs de treball, provinents de reorganitzacions internes diverses: nova Àrea de Promoció Comercial i la de l'Àrea d'Administració, Finances i Recursos Humans Corporatius, així com la del Servei d'Informació i Atenció al Ciutadà (iAC) de l'àmbit de la Direcció Executiva de Presidència.

La represa del procés de l'Apresiasió de l'Actuació, ha obligat a fer una revisió exhaustiva de totes i cadascuna de les diverses "responsabilitats bàsiques" existents en els impresos de les descripcions de tots els llocs de treball.

- ***Unitat de gestió competencial, projecte i innovació:***

Entre les actuacions més importants de la Unitat destaquen la represa de l'Apresiasió de l'actuació per al col·lectiu de fora de conveni i la implantació d'una plataforma *d'e-learning* corporativa i la distribució d'un contingut propi.

Pel que fa a l'Apresiasió de l'actuació, s'han editat 1.558 formularis dels quals se n'han distribuït 1.372. Destacar la intensa campanya de formació realitzada en suport de l'actuació: 21 cursos de diferents modalitats, formant 226 persones, que representen 360 hores assistent de formació.

Pel que fa a la primera plataforma *e-learning* de TMB, s'ha fet el llançament massiu del curs *e-Learning Safety Pass* sobre les directrius de TMB en matèria de Prevenció de Riscos Laborals adreçades a tots els comandaments i directius de TMB (139 persones de TB i 60 de Metro).

- **Formació:**

Aquest darrer exercici, en general s'ha mantingut l'activitat de formació. Només es contempla un descens quant a participacions i hores assistent, donat que molts dels cursos han hagut d'anul·lar-se per diversos motius. Els cursos s'han programat ajustant-se al màxim a la disponibilitat dels participants en funció del servei, augmentant la formació in-situ que permet més flexibilitat especialment en col·lectius com el d'Agents d'atenció al client (AAC).

És important destacar que al 2012, com l'any anterior, s'ha fet un gran esforç per augmentar la cobertura de la plantilla (102% de la plantilla mitjana homogènia), tot i ser aquesta una dada prou elevada l'any anterior (96,3%).

L'índex de satisfacció global dels assistents respecte dels cursos de FMB ha estat d'un 3,19 sobre 4, la qual cosa suposa una valoració excel·lent i un increment respecte a l'any anterior (3,16).

FMB	2008	2009	2010	2011	2012	
Cursos (1)	1.193	1.722	1.931	2.404	1.906	(2)
Assistents (3)	2.412	2.730	3.188	3.789	3.285	(4)
Participacions (5)	6.041	9.022	9.762	12.037	10.747	(6)
Hores lectives (7)	19.432	25.112	25.958	22.060	24.192	(10)
Hores assistent (8)	75.935	131.901	110.009	96.856	90.652	(9)
Ràtios						
Participacions/curs	5,06	5,24	5,06	5,01	5,64	
Hores per empleat (12)	12,57	14,62	11,27	8,05	8,44	
% plant. formada	80,48	86,86	92,00	96,30	102,00	(11)

L'any 2012 ha variat lleugerament la forma de calcular les dades. Tot seguit s'explica en les notes que s'exposen a continuació:

- (1) Nombre de sessions realitzades al llarg de l'any. Per exemple, un curs es pot realitzar 5 vegades i per tant són 5 cursos.
- (2) Hi ha sumats els 1.764 cursos fets a la Direcció General de Metro més els 142 cursos transversals que han tingut al menys 1 participant de la DGMetro.
- (3) Els assistents són les persones que reben formació tenint present que una persona que, per exemple, hagi assistit a tres formacions només es comptabilitza com a una vegada.
- (4) Hi ha sumats 3.064 assistents de DGMetro més 221 que han realitzat formacions transversals.
- (5) Les participacions són les persones que reben formació tenint present que una persona que, per exemple, hagi assistit a tres formacions es comptabilitzarà com a tres vegades.

- (6) Estant sumades 9.926 participacions de DGMetro més 821 participacions de Metro a formacions transversals.
- (7) Les hores lectives són les hores de formador i es comptabilitzen per formacions realitzades.
- (8) Hores assistent són les hores del curs multiplicades pel nombre de persones assistents.
- (9) Hi ha sumades 76.712 hores de DGMetro més 13.940 hores a formacions transversals.
- (10) Hi ha sumades 15.415 hores lectives de DGMetro més 8.777 hores lectives de formacions transversals en les quals al menys ha participat un treballador de metro.
- (11) La plantilla mitjana homogènia del 2012 va ser de 3.218 treballadors i els assistents van ser 3.285.
- (12) Resultat de dividir les hores assistent pel nombre de participacions.

Pel que fa a la formació destinada a àrees funcionals que donen suport al negoci de metro i la formació adreçada a Projectes i Serveis de Mobilitat, es mostra a part, tot seguit:

ÀREES FUNCIONALS	TB	FMB	PSM
Assistents	237	367	22
Participacions	366	537	23
Cursos Àrees funcionals	58		

PSM: Projectes i Serveis de Mobilitat (Telefèric de Montjuïc)

El més destacable de l'activitat formativa de l'any a FMB ha estat:

- La continuació i finalització del reciclatge de tota la plantilla de Tècnics d'Operacions de Línies Automàtiques.
- El desplegament de la formació específica de normativa legal a l'Operació i també s'ha continuat amb el desplegament de la formació específica de prevenció de riscos laborals. A Explotació, s'ha iniciat de nou el cicle de 4 anys.
- S'han revisat els requeriments i competències necessàries per mantenir l'homologació a les empreses externes de formació en competència relacionada amb la seguretat ferroviària, per actuar com a personal docent adequadament capacitat.
- S'ha impartit formació sobre disseny de cursos en modalitat *e-learning* per capacitar a formadors interns habituals de TMB en programes com el *Maker* i el *Animgalery*, dues eines d'edició de cursos. Aquesta formació ha permès l'edició de cursos interns en aquesta modalitat, com és el cas del *Safety Pass* de Prevenció de Riscos Laborals.

Tot i no haver-se realitzat el total d'accions formatives contemplades en el Pla de Formació 2012, s'han arribat a fer un total de 78 accions formatives, compensant-se amb les accions realitzades fora del Pla (115), la majoria de les quals són les realitzades in situ i, per tant, corresponen a reciclatges formatius dins del propi lloc de treball. L'any 2012 pràcticament no hi ha hagut accions formatives fora del pla en l'àmbit d'operacions, gràcies a la feina feta l'any anterior en el que es van homogeneïtzar els criteris i l'edició de registres comuns per a la formació in situ. Aquesta feina es considera recomanable de fer també en l'àmbit de Manteniment de cara al 2013.

Grau de compliment del Pla de Formació 2012:

Metro		
	Núm. Accions Formatives	% Accions Formatives
TOTAL Pla de formació 2012	183	100,00%
Realitzades dins de PF 2012	78	42,62%
Realitzades fora de PF 2012	115	62,84% (*)
TOTAL REALITZADES	193	105,5%

(*) % de accions formatives realitzades fora del Pla en relació a les realitzades del Pla

Destacar també les accions formatives realitzades d'àmbit transversal recollides a continuació:

Àrees Funcionals		
	Núm. Accions Formatives	% Accions Formatives
TOTAL Pla de formació 2012	103	100,00%
Realitzades dins de PF 2012	39	37,86%
Realitzades fora de PF 2012	11 (**)	10,68% (*)
TOTAL REALITZADES	50	48,54%

(*) % de accions formatives realitzades fora del Pla en relació a les realitzades del Pla

(**) Tot i que es van demanar 16 accions formatives Fora del Pla, posteriorment se'n van anul·lar 5.

Un altre tema important ha estat les reunions que s'han mantingut durant l'any 2012 amb l'Àrea de Tecnologia en previsió de la posada en vigor de la Llei Ferroviària, el que comportarà adequar el SAP a les necessitats de registres d'habilitacions i reciclatges dels Agents d'atenció al client i Motoristes. Aquest treball s'incrementarà en el futur motivat per les successives adequacions a les noves exigències.

3. Compensació, Pensions i Assessoria Jurídico-laboral corporativa

Destacar el seguiment de les retencions judicials i d'altres organismes (167 l'any 2012), la participació en la Comissió de Préstecs d'habitatge i l'actualització de documentació de seguretat en aplicació de la Llei de Protecció de dades personals (LOPD).

Quant al Pla de pensions, durant l'any s'ha continuat fent les funcions de Coordinació Operativa, amb l'Oficina Tècnica del Pla de Pensions d'Ocupació de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, fent la intermediació amb la gestora, actuaris i assessors externs, i la col·laboració amb altres departaments interns. Això ha estat notablement complicat per la aplicació de la Llei General de Pressupostos de l'Estat per a l'any 2012, publicada el mes de juny, que ha obligat a complexes reunions i negociacions amb diferents àmbits i estaments, per poder arribar a acords que permetessin mantenir de la millor manera possible els plans i les seves prestacions. En concret, a Metro es van materialitzar els acords a la Comissió de Control el mes de juliol, comportant l'actualització de dades i informes diversos amb efectes d'1 de gener de 2012.

A continuació es detallen les dades corresponents a les notificacions de pagaments de l'any 2012:

Actuacions i Prestacions del Pla de Pensions FMB	31/12/12
Adhesions al col·lectiu C	45
Procedents d'Excedències	3
Jubilacions Totals	0
Jubilacions Parcial	49
Jubilacions Parcial Pendent de Resolució Judicial	0
Incapacitat Permanent Total < 45 Anys	0
Incapacitat Permanent Total => 45 Anys	0
Incapacitat Permanent Absoluta < 45 Anys	2
Incapacitat Permanent Absoluta => 45 Anys	5
Gran Invalidesa	1
Orfandat	0
Viduitat (per mort d'actiu/va)	0
Viduitat Reversible a capital (per mort de passiu/va)	15
En Tramitació per tots els conceptes	14

4. Salut, seguretat i benestar laboral

- Política de salut i seguretat laboral:

Durant aquest any, Prevenció de Riscos Laborals ha redactat la directiva de gestió de la prevenció de riscos laborals i ha elaborat el curs de formació *online (e-learning)* amb l'objectiu que totes les persones amb responsabilitat de comandament, puguin adquirir els coneixements necessaris (certificat *Safety pass*) per desenvolupar aquesta directiva amb èxit. S'espera que durant el proper any les persones amb comandament adscrites a la Direcció general de Metro puguin iniciar aquesta formació. Al llarg del darrer trimestre també s'ha dut a terme l'elaboració del Pla anual d'Activitats Preventives per a 2013.

Dins del Comitè de Seguretat i Salut de Metro, al llarg de l'any s'han realitzat 11 sessions ordinàries i 26 d'extraordinàries, a més de 9 visites de seguretat als centres de treball.

Durant el darrer any el servei de prevenció ha dut a terme: 62 revisions de les avaluacions de riscos dels llocs de treball, 105 visites i inspeccions de seguretat per actualitzar avaluacions de riscos estructurals de centres de treball i estacions, 77 mesures de vigilància higiènica, 12 avaluacions ergonòmiques, 6 revisions de plans d'emergència i autoprotecció, 8 simulacres parciais d'emergència i la redacció de 26 consignes d'autoprotecció de locals i dependències de la xarxa de metro.

Cal afegir també l'avaluació de comandes de serveis externs per assignació del nivell de risc (Controlar d'Achilles) (490 actuacions), així com les revisions d'adequació de màquines i equips de treball (1.640 actuacions) fetes durant les visites realitzades als centres de treball.

En el marc de desenvolupament del programa de prevenció de lesions per accident de treball relacionades amb el consum d'alcohol i substàncies psicoactives, s'han dut a terme 1.342 controls d'alcoholèmia, amb un resultat negatiu (0,0mg/dl) en tots els casos.

Dins del programa de vigilància de la salut, s'han dut a terme 1.787 reconeixements mèdics planificats i 574 no planificats. En tots el casos anteriors no s'han identificat danys a la salut relacionats amb les condicions de treball, segons el previst al RD 1299/2006 de malalties professionals. Pel que fa a la valoració de possibles riscos afegits a les condicions de treball, relacionats amb les condicions mentals i físiques dels treballadors que, potencialment, poden significar un risc per a la seguretat del propi treballador o terceres persones (conducció, treball en alçada, etc.), s'han efectuat 1.240 valoracions, amb un 87,9% d'aptes.

- **Política d'igualtat de gènere:**

S'han mantingut les accions dirigides a garantir la igualtat de tracte i d'oportunitats entre homes i dones i facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar.

- **Política de participació i benestar laboral:**

Continuant amb la política de foment de la participació del personal, s'ha seguit desenvolupant un seguit d'accions per a la millora contínua de processos, equips i sistemes de treball. Entre elles, destaca la formació de 34 Grups de Treball, integrats per un total de 175 persones, i 13 Iniciatives individuals de Millora. S'han fet 15 reunions de treball i anàlisi a les Línies Convencionals de Metro (amb la participació de 158 persones) i 94 sessions de la nova modalitat de participació activa del personal TAO (Team of Analysis and Optimization) a les Línies Automàtiques, amb la participació de 55 empleats.

Destacar també la implantació de la metodologia de les 5S (separar, ordenar, netejar, estandarditzar i autodisciplina) a la totalitat de les seccions del taller de Material Mòbil a Sagrera, sent aquest el primer centre de Metro on s'implanta aquesta metodologia. S'ha iniciat la implantació de les 5S a tres nous centres de Metro: Subcentral de Mercat Nou, al taller mecànic de Santa Eulàlia i al magatzem del taller de Roquetes.

També s'han fet 4 sessions d' "Esmorzars de treball" amb la participació de 47 empleats/des. Destacar també la celebració el dia 8 de juny de la XVI Jornada de Sistemes de Participació a l'Auditori de la ONCE, amb l'assistència aproximada d'unes 350 persones, on es va exposar la feina feta a través dels diferents mètodes de participació de Metro.

S'ha impulsat la creació d'un espai polivalent a les instal·lacions de l'estació de Sagrada Família, d'ús prioritari per al col·lectiu de jubilats de l'empresa, destinat també a acollir diversos actes corporatius.

Pel que fa a la promoció de la salut, s'han realitzat dues campanyes monogràfiques: per prevenir el tabaquisme (que ha estat molt efectiva, ja que s'han donat d'alta 80 persones al programa de cessació) i per a la prevenció de la grip estacional a persones especialment vulnerables (vacunació de 100 persones). S'han mantingut actius els programes de prevenció de l'obesitat i d'atenció mental integral (PAMI), en el marc dels quals s'ha prestat atenció a 11 persones a nivell d'hàbits nutricionals i 22 en el de salut mental. A més, hi ha un total de 85 persones en d'altres programes de prevenció.

També s'han promogut múltiples accions de comunicació amb l'objectiu de millorar la cultura preventiva i divulgar hàbits saludables, a través dels diferents canals existents. A destacar la difusió de recomanacions elaborades per l'AECC (Associació espanyola contra el càncer) per prevenir diversos tipus de càncer.

- Política d'assistència social i sanitària:

Des de treball social s'ha seguit fent un conjunt d'accions socials adreçades als treballadors i treballadores. (536 actuacions). Aquesta xifra representa un 27% més que l'any anterior. Probablement, aquest increment té relació amb la forta crisi social i econòmica que pateix el país. Pel que fa a accions més complexes que han requerit un seguiment exhaustiu dels casos, s'han obert 81 expedients, tots ells dirigits a ajudar a resoldre la problemàtica plantejada.

Respecte al treball dut a terme en el marc del programa de suport a les persones amb trastorns de comportament additiu per toxicomanies, s'han tractat i gestionat 12 casos, 7 d'ells nous de l'any 2012.

Un total de 81 persones s'han beneficiat, al llarg d'aquest any, dels ajuts mensuals gestionats pel Fons d'Assistència Social.

Pel que fa a la medicina assistencial, s'han realitzat un total de 1.157 visites al centre assistencial de Sagrera, totes elles derivades de lesions laborals. En aquest marc de tractament d'aquestes lesions, s'han fet 118 proves diagnòstiques, 284 inter-consultes amb metges especialistes, 10 intervencions quirúrgiques i 887 sessions de rehabilitació.

S'han fet també 2.966 visites en col·laboració amb els treballadors i el sistema públic de salut per contribuir a la reducció de la durada del temps dels episodis d'incapacitat temporal per contingències comunes. També s'han fet un conjunt de 15 proves diagnòstiques, 18 consultes amb especialistes i 15 tractaments de rehabilitació i 1 intervenció quirúrgica.

1.10. Desenvolupament de nous negocis, recerca i desenvolupament, i consultoria externa

a) Desenvolupament de nous negocis i consultoria externa

Al llarg de l'any la Direcció de Desenvolupament de Nous Negocis ha continuat amb les seves actuacions en el marc de l'assessorament i la consultoria d'empreses relacionades amb el món del transport públic. Aquesta Direcció té com a principals objectius:

- explotar el *know how* de l'empresa amb visió comercial;
- difondre i posicionar TMB com a operador de referència internacional i
- incrementar la qualificació dels tècnics de TMB amb els avenços tècnics en el món del transport.

La participació de TMB en les diferents col·laboracions externes, s'ha realitzat en solitari o en col·laboració amb altres enginyeries o empreses de consultoria, com ALG o SENER, entre d'altres. Altrament, TMB participa, en qualitat de soci, a ENSITRANS, conjuntament amb SENER, Metro de Lisboa i l'enginyeria portuguesa FERCONSULT.

Durant l'any 2012 s'ha guanyat la corresponent licitació per participar en tasques de consultoria a:

- Metro de Buenos Aires, Argentina
- Metro de Ekaterinburg, Rússia
- Metro d'Alger, Algèria
- Metro de Panamà.
- Metro d'Orà, Algèria
- Tramvia d'Orà, Algèria
- Metro de Hanoi, Vietnam
- Tramvia de Cuenca, Equador
- Tramvia de Saragossa, Espanya.

També s'han presentat ofertes per als concursos i licitacions dels següents projectes que es poden materialitzar durant 2013:

- Metro de Santiago de Xile
- Metro de Ho-Chi-Minh, Vietnam
- Metro d'Ahmedabad, Índia
- Tramvia de Cuenca, Equador (dues noves licitacions relacionades amb l'obra del tramvia i la mobilitat).

b) Recerca i Desenvolupament

A finals de 2012, Ferrocarril Metropolità de Barcelona participa activament en els següents projectes:

– ERRAC

Projecte del Setè Programa Marc de l'Unió Europea i renovat pel nou programa marc denominat Horizon 2020. És una plataforma tecnològica encarregada de promoure la investigació europea en el camp ferroviari, tant en la xarxa ferroviària nacional com a les xarxes locals, urbanes, suburbanes i

regionals. L'ERRAC agrupa els representants de la Comissió Europea, els Estats membres, i els actors de la R+D ferroviari (operadors, indústria, investigadors...) i proposa a la Unió Europea els temes prioritaris de R+D per als propers programes marc, en especial el vuitè.

Aquesta plataforma està establerta fins a l'any 2020 i TMB n'és un dels dos representats de l'estat espanyol i un dels tres representants del transport ferroviari urbà de tota Europa.

– **SEAM4US:**

L'objectiu de SEAM4US és el desenvolupament de tecnologies avançades que permetin el control òptim i escalable d'estacions de metro que permetria un estalvi mínim d'un 5% del consum energètic no dedicat a tracció. Aquest estalvi és equivalent al consum de més de 700 llars.

– **Seconomics:**

L'objectiu de Seconomics és sintetitzar la ciència sociològica, econòmica i de seguretat en coneixement concret, utilitzable i executable per als responsables de definir polítiques i els planificadors socials responsables de la seguretat ciutadana.

El projecte està orientat cap a casos d'estudi de la indústria i identificarà riscos de seguretat específics al transport (aeri, urbà i suburbà) i les seves infraestructures crítiques.

– **Secur-Ed:**

El projecte agrupa, mitjançant una gestió delegada, grans operadors i integradors de la indústria en la millora de la seguretat al transport públic urbà en ciutats grans i mitjanes, mitjançant demostracions. En aquest projecte TMB forma part del seu Consell Assessor.

Quant a nous projectes de R+D per a 2013, TMB participa en les següents propostes presentades a l'última convocatòria del 7è Programa-Marc de la Unió Europea:

- SUMMA (Estalvi Energètic a estacions de metro)
- NGTC (Nova generació de Control de Trens)
- *Fighway* (Internet del futur aplicat a la mobilitat)
- LIFE-DAVID (Vibracions i sorolls a la via)
- SWING (Vandalisme al Metro)
- E-Rail50 (Visió del transport ferroviari cap a 2050)
- TRANS4ALL (Orientació de Persones amb Mobilitat Reduïda al Metro)

També TMB formarà part del Consell Assessor dels següents projectes:

- SuperHUB (Integració d'aplicacions d'informació de mobilitat per a usuaris)
- ValueSec (Eina de suport a la presa de decisions estratègiques a la seguretat ciutadana)

c) Activitat internacional:

L'any 2012 hi ha hagut una intensa activitat en aquest àmbit traduïda en visites de delegacions internacionals a Barcelona i la presència activa de diferents professionals de TMB en diversos

organismes internacionals de transport públic. Aquesta activitat s'ha incrementat per l'ampliació de la Línia 9/10. De fet, el Director de línies automàtiques de TMB presideix l'Observatori de metros automàtics de la Unió Internacional del Transport Públic (UITP).

Destacar també la participació activa dels professionals de TMB en les activitats de la Unió Internacional del Transport Públic (UITP), l'*Asociación de empresas gestoras de Transportes Urbanos Colectivos (ATUC)*, l'*Asociación Latinoamericana de Metros i Subterráneos (ALAMYS)* i en el Grup de *Benchmarking* per a metros, Nova.

1.11. Àrea de Tecnologia

◆ Projectes corporatius de tecnologia 2012

Pel que fa als projectes tecnològics i organitzatius dins l'àmbit més global de TMB destaquen, entre d'altres, els següents:

- *Pla Director de Tecnologies (PDT):*

S'ha continuat amb aquells projectes identificats en el *Road Map* del PDT i que corresponien a inversions anteriors al 2012, ja que les corresponents a aquest any s'han reduït considerablement, i s'han fet accions encaminades a nous concursos de projectes per a 2013. Les principals actuacions dins d'aquest Pla han estat:

- Adequació de cambres tècniques: es va realitzar dins la Fase III, l'estació de Diagonal L3 i el trasllat parcial de Sant Pau L5. A data d'avui hi ha 51 cambres de comunicació acabades i 2 en execució d'un total de 126.
- Xarxa de Transmissió (MPLS): Va finalitzar la fase I i II prevista (Parts de L1 i L5). L'any 2013 es realitzarà el plec per licitar la fase III.
- Lloc central de radiocomunicacions: S'ha adjudicat i iniciat la seva execució en el Centre de Control de Metro, que permetrà substituir el sistema actual del lloc central que dona servei a la radiotelefonia analògica de Metro (totalment obsolet), i servir, alhora, de sistema per integrar de forma gradual els nous sistemes de radiocomunicacions com són el TETRA. Al llarg del 2012 s'ha realitzat l'adjudicació i el projecte constructiu s'iniciarà el 2013.
- Xarxa de radiocomunicacions TETRA: Adjudicació i inici d'execució per part de GISA del plec constructiu i proves de mesura per al projecte d'implementació de la xarxa de radiocomunicacions TETRA a les línies L1, L2, L3, L4 i L5.
- Sistema de Validació i Venda (SViV): Adequació monètica a les Targetes EMV: Continuació de la Fase II del desplegament de la solució tecnològica. A finals de 2012 estan modificades 157 màquines distribuïdores de títols de viatge (DA).
- Sistema de Videovigilància IP: Implantació d'un sistema Consolidador de Videovigilància que ha de permetre la integració dels actuals sistemes de vídeo de TMB.
- Evolució de Sistemes de Megafonia: Renovació esglaonada dels actuals perifèrics de megafonia i actuacions d'adaptació al Centre de Control de Metro.
- Digitalització de senyals analògiques. Dins d'aquest marc s'han realitzat els plecs de condicions del concurs de la telefonia del lloc central de metro, operatives i estacions per anar cap a una telefonia IP, d'acord amb les línies marcades al PDT, i així realitzar el concurs l'any 2013.
- Dispositius embarcats a Metro: Definició de l'arquitectura que englobi tots els sistemes TIC embarcats als trens (radiocomunicacions, megafonia, localització de persones, videovigilància, etc.)

- *Pla de sistemes crítics obsolets:*

Al llarg del 2012 s'han analitzat aquells sistemes crítics que han començat a esdevenir obsolets, com són la xarxa de transmissió PDH, el sistema de telefonia d'estacions, d'oficines i d'operatives, el sistema de radiotelefonia, etc., per tal de fer un pla conjunt amb les Àrees de Metro i Bus. Dins

d'aquest pla s'han presentat les inversions necessàries a realitzar en el període 2013-2017, a fi de renovar aquests sistemes, ja sigui de forma provisional o dins del marc del PDT.

- *Revisió del Pla Director de Tecnologies (PDT 2013-2018):*

Amb motiu dels ajustos pressupostaris dels darrers anys i els avenços tecnològics, es fa necessària una revisió del Pla Director de Tecnologia. En aquest sentit, aquest any el Comitè d'Estratègia i Projectes de Tecnologia va aprovar la "Revisió del PDT". Així, a finals d'any s'han iniciat els treballs encaminats a dur a terme aquest treball, que es preveu finalitzarà el 2014.

- *Informació i atenció al client (IAC):*

És el tret de sortida cap a una nova etapa en la informació i atenció al client de TMB per tal de donar cobertura a l'evolució de necessitats del ciutadà a través de nous canals digitals, tot millorant la qualitat i la seva gestió interna, amb una visió integradora de canals de Bus, Metro i formats digitals.

Durant el projecte s'han definit:

- *Polítiques d'informació del servei:* relació de missatges a donar en cada situació (alteracions del servei planificades i no planificades, dispositius de mobilitat, missatges corporatius, comunicació de crisi, ...). Tots ells definits per a cadascun dels 17 canals d'informació.
- *Polítiques d'atenció al ciutadà:* S'ha definit la manera de donar els diferents serveis d'atenció al ciutadà (Sol·licitud d'informació, queixes i reclamacions, gestió del frau, gestió de troballes, venda de títols, ...) elaborant un manual específic per a cada canal: presencial, telefònic i digital.
- *Model de Gestió:* S'ha definit un nou model de gestió, amb la creació de la nova unitat IAC (Informació i atenció al ciutadà), s'han definit els processos i les relacions internes amb la resta de departaments de la companyia, i la creació dels diferents Comitès com a òrgans de govern d'aquesta disciplina.
- *Model Tecnològic i RoadMap:* S'ha definit el model tecnològic que ha de donar resposta a les noves necessitats derivades de la posada en funcionament d'aquesta nova etapa en l'àmbit de la informació i atenció. S'ha definit un Full de Ruta a 5 anys amb la descripció, quantificació i planificació dels més de 30 projectes identificats.

- *Projecte T-Mobilitat (targeta sense contacte a la Regió Metropolitana de Barcelona):*

Es tracta d'un projecte impulsat per l'ATM amb el suport de la Generalitat que té per objectiu la substitució del sistema de bitlletatge magnètic obsolet per un sistema modern basat en targetes sense contacte (TSC).

Concebut inicialment com un projecte només de renovació tecnològica, ha estat aprofitat per plantejar la substitució del sistema tarifari integrat actual per un de nou, modern i innovador, que contribueixi a la fidelització dels clients i a la sostenibilitat econòmica del sistema de transport. Addicionalment, les Administracions van decidir canviar el model de gestió, introduint un esquema de col·laboració pública-privada per donar sortida a les inversions i compartir-ne els riscos. El projecte global resultant (projecte T-Mobilitat), tot i que ara afecta només a l'àmbit de la Regió Metropolitana de Barcelona, hi ha una voluntat de fer-lo extensiu a tot Catalunya.

L'Àrea de Tecnologia de TMB ha participat intensament en dues línies de treball:

- Internament, analitzant totes les afectacions derivades de la nova tecnologia i compartint-les amb l'organització, per tal que TMB pugui adaptar-se a la futura situació.
- Conjuntament amb l'ATM, per donar suport al projecte T-Mobilitat i ajudar en la seva definició, des de la vessant tècnica. El treball s'ha centrat en:
  - Redactar el programa funcional, on s'exposa la solució tècnica del sistema i el projecte per implantar-lo. Aquest document ha de servir per centrar els temes tecnològics en la fase de diàleg competitiu.
  - Garantir que la solució tècnica sigui coherent i estigui alineada amb les necessitats i plantejaments del nou sistema tarifari.

Els treballs tindran continuïtat durant el 2013, en què es preveu l'adjudicació del projecte.

- *Sistemes de videodifusió d'informació al ciutadà (Mou TV):*

L'any 2012 ha estat l'any del desplegament i consolidació d'aquest nou canal de videodifusió d'informació del servei arribant a més de 1.900 suports distribuïts a: les andanes de Metro, als trens i autobusos i als Punts TMB d'informació.

- *Estratègia digital:*

Actualització de l'estratègia digital de TMB, iniciada el 2009 a través del programa TMB Connecta, per tal d'evolucionar els canals de forma coherent i orientada a la realitat digital de la nostra societat. Aquesta nova estratègia marca l'horitzó digital de TMB en l'àmbit de la Informació, Atenció, Comunicació i Relació amb el ciutadà (Màrqueting Relacional) en el terreny de les noves tecnologies de la informació: Internet, Internet en el Mòbil, Aplicacions per a *smartphones* i tabletas, Xarxes Socials i Bases de dades d'usuaris.

- *Modernització dels Canals digitals:*

Amb l'objectiu d'extreure rendiment econòmic dels canals digitals de la companyia, s'ha analitzat el potencial de cadascun d'ells, establint el millor model de monetització, identificant l'impacte en els sistemes, i s'ha elaborat el plec de condicions per licitar-ne la comercialització.

- *Revistes digitals:*

El pas de paper a format web de les revistes corporatives de TMB ha possibilitat la seva adaptació a l'entorn digital, suposant també un estalvi derivat de deixar de banda la seva producció i impressió, i alhora, marcant un nou horitzó per al seu desenvolupament. Les noves revistes digitals de TMB són: Hora Punta, Gent TMB i l'I-CON.

- *Desenvolupament dels entorns col·laboratius:*

S'han desenvolupat i posat en marxa els entorns de col·laboració sobre la plataforma *Sharepoint 2010*. Aquesta acció s'ha consolidat com a nou servei de l'Àrea de Teconologia, facilitant la posada en marxa de 20 entorns amb més de 100 usuaris al llarg d'aquest any.

- *GeoPortal:*

Aquest any s'ha alliberat la primera versió d'un nou sistema anomenat GeoPortal. Es tracta d'una eina destinada a usuaris finals que permet explotar, d'una forma intuïtiva i amb un llenguatge molt proper al negoci, totes les dades geo-referenciades disponibles als sistemes GIS (Sistema d'informació geogràfica) de la companyia.

Aquesta eina és la part visible de l'esforç important que s'ha realitzat als darrers anys, tant a l'àmbit de Metro com de Bus, per identificar, estructurar, recopilar i carregar la informació de negoci susceptible de ser gestionada sobre el territori.

Els objectius de aquestes iniciatives s'emmarquen en tres àmbits:

1. Millora en la seguretat global:

- Treball diari sobre el terreny: millorar el coneixement de l'entorn ajuda a reduir el risc de situacions de perill no esperades.
- Tractament de situacions de contingència.
- Avaluació de la situació i presa de decisions estratègiques basades en el territori.

2. Increment del rendiment:

- Optimització dels processos d'operació de suport al negoci.
- Millora en les capacitats de manteniment, afavorint el manteniment preventiu.
- Disponibilitat de dades fiables que permetin reduir els processos de comprovació repetida de la seva exactitud i les situacions no esperades.

3. Modernització de l'estructura:

- Renovació dels processos i sistemes utilitzats.
- Increment de la visió global i integrada de la companyia.

- ♦ **Actuacions per a la millora de l'Operació del Servei de Metro**

En l'àmbit específic de l'Operació de l'Àrea de Negoci de Metro s'han desenvolupat les següents actuacions:

- a) En Operacions de Línies Convencionals:

Durant l'any 2012 s'ha continuat el pla de treball establert en un Full de Ruta que té com a objectiu la implantació d'un nou sistema d'informació per a la Planificació i Assignació de Serveis a Metro. Aquest sistema contempla des de la planificació del servei a llarg termini fins al seu tancament passant per la resolució d'incidències durant la seva execució. Durant l'any s'ha aconseguit posar en marxa el mòdul d'Oferta (Horaris) per als col·lectius d'agents d'atenció al client i motoristes i el nou mòdul d'assignació per al col·lectiu de motoristes (Quadre de Serveis de Motoristes). Ambdues fites a

més de suposar un avanç significatiu dins del projecte, han suposat l'eliminació de sistemes suportats sobre una arquitectura obsoleta.

b) En Operacions de Línies Automàtiques:

Amb les dades recollides dels Telecomandaments de Trànsit (Siemens), s'ha desenvolupat una aplicació que permet, fent una anàlisi d'aquestes dades, contrastar les hores de pas previstes en l'oferta respecte a les reals, amb l'objectiu de millorar la regularitat i el temps de pas.

S'ha implantat un Entorn Col·laboratiu on tots els diferents col·lectius de la Gerència poden compartir informació no estructurada, entre ells i amb altres àmbits de l'Empresa. Això ha de permetre facilitar i millorar en la comunicació interna, donant més cohesió de grup i evitant redundàncies d'informació, entre d'altres millores.

Per altra banda, un cop finalitzat el Contracte de Manteniment externalitzat dels diferents elements d'Infraestructures i Telecomunicacions de les línies L9/L10, TMB ha decidit gestionar directament tots aquells sistemes tecnològics on això ha estat possible. Això ha comportat un increment de responsabilitats en el manteniment i una major integració entre els diferents Departaments de TMB, amb un estalvi de despesa considerable.

Lligat a la internalització del manteniment, se està desenvolupant una reenginyeria de processos per millorar la Gestió de la Incidència des del Centre de Control d'Operacions.

c) En els entorns del Centre de Control de Metro, Seguretat i Protecció Civil i Riscos Ferroviaris:

Durant el 2012 s'ha revisat i millorat el sistema de comunicació, completant actuacions que permeten: una millor comunicació, identificació de la trucada, assegurar la resposta, imatges associades al interfon (lligam a videocàmera en temps real) i la integració entre el Centre de Control i les línies automàtiques.

En l'àmbit de la seguretat ferroviària, s'ha fet la integració d'eines de col·laboració, de gestió documental i tasques de divulgació dins de Metro, etc. També s'està desenvolupant el projecte per a l'obtenció del Registre Especial Ferroviari, segons normativa del *Ministerio de Fomento* per a les empreses de transport públic de viatgers.

♦ Actuacions per a la millora en el Manteniment

En l'àmbit específic del manteniment d'Infraestructures i de Material Mòbil de Metro, s'han desenvolupat les següents actuacions:

- Telefèric i Funicular de Montjuïc: Totes les unitats de Metro i la Unitat de Projectes treballen amb el mateix sistema informàtic (SAP-PM) per a la gestió del manteniment d'equips i instal·lacions. Aquest any s'han incorporat a aquest model la gestió d'incidències del Telefèric i del Funicular.

- Gestió d'incidències dels Agents d'atenció al client: Durant l'any s'ha posat en marxa una prova pilot a la línia 3 que permet, als agents d'atenció al client, enregistrar certes tasques de nivell 1 del manteniment de l'estació en el sistema SAP-PM.

♦ **Sistemes de creació i adequació d'Infraestructures de Metro**

A més a més de les actuacions descrites anteriorment en l'apartat referent al Pla Director de Tecnologies (PDT), destacar l'actuació sobre l'extensió del GSM a la xarxa de metro. Des del mes de maig de 2012 es disposa de comunicacions GSM a tota la xarxa convencional i a la línia 11.

1.12. Comunicació amb els clients, els empleats i la ciutadania

♦ Accions de publicitat corporativa

En el marc de la publicitat corporativa s'han fet un conjunt d'accions on destaquen les següents:

- *Concurs literari 2012:*

Tal i com s'ha fet durant els últims anys, aprofitant la diada de Sant Jordi, es va fer la celebració de la 6a edició del concurs de Relats Curts que va ser tot un èxit. Entre el 26 de març i el 26 d'abril els participants podien enviar els seus relats a la pàgina web que JoTMBé va dedicar a aquesta finalitat (www.relatscurts.tmb.cat) que va ser el punt neuràlgic de la campanya. Una de les accions comunicatives va ser la reproducció dels millors relats a les pantalles del MouTV.

En aquesta 6a edició s'han introduït canvis per tal d'afavorir la participació del públic:

- Introducció de dues noves categories en el concurs: "El relat més llegit", que es va extreure de comptabilitzar quin va ser el relat amb un major nombre de visualitzacions. I el Fotorelat, el qual consisteix en una frase o petit relat acompanyat d'una fotografia d'aquesta frase en el seu context.
- Assoliment de les xarxes socials, en especial *Facebook*, com un dels exercicis bàsics de comunicació, ocupant el 23,4% del total.

A més de la *microsite*, la campanya es va fer visible a través de: la Primavera Cultural, Oppis, Canal Mou TV, *Emailings*, Web Corporativa i les Xarxes Socials, sent *Facebook* la font principal de tràfic a la *microsite*.

Com a principals resultats de l'acció, destacar les 114.790 visites al *microsite*, els 1.594 participants i les 2.756 participacions.

- *Primer Aniversari de JoTMBé:*

A finals de 2011 es va realitzar el llançament del club "JoTMBé" (<http://jotmbe.tmb.cat>), enfocat com un programa de màrqueting relacional.

El club es basa en diversos pilars fonamentals: la informació de servei amb el sistema d'alertes, els beneficis emocionals amb les rutes per gaudir de Barcelona, els obsequis en l'aniversari dels socis, etc. i els beneficis econòmics amb els *vouchers* disponibles per als socis on hi ha descomptes en activitats d'oci i cultura a Barcelona.

Un any després del seu llançament, a finals de 2012 es va fer la celebració del seu primer aniversari. Per aquest motiu es va articular una campanya de captació de clients alhora que feia funcions d'agraïment per als usuaris actuals, en la qual es van sortejar 365 abonaments TMB de transport (fent referència als 365 dies dels que disposa un any natural). L'acció es va articular amb una aplicació que servia de plataforma perquè els usuaris hi poguessin participar. La duració de la promoció va ser de 3 setmanes (del 28/11/2012 al 19/12/2012).

Entre els principals resultats de l'acció, destacar els 12.798 nous registres d'usuaris i els 18.620 participants que van representar un total de 48.404 participacions, degut a la possibilitat de multi-participació. El volum de visites al web de JoTMBé també va ser força alt (71.263 visites).

- *Campanya de Nadal:*

Com l'any anterior, el Nadal de 2012 JoTMBé va iniciar la realització d'una campanya solidària. "Mou-te contra la fam i la pobresa" va ser el nom escollit per a la campanya (del 12 de desembre de 2012 a 9 de gener de 2013) i fa referència a un projecte que volia sensibilitzar i conscienciar els treballadors de TMB i la ciutadania sobre la problemàtica de la pobresa i la fam al nostre entorn més immediat. L'acció es va portar a terme amb entitats col·laboradores: majoritàriament Caprabo, i també es va col·laborar amb entitats com Creu Roja o Càritas.

El conveni de cara a la campanya solidària amb Caprabo va consistir en què per cada quatre clics aconseguits en les nostres comunicacions amb els membres del JoTMBé, s'abonava un cistell de menjar valorat en un euro. La campanya va comptar amb diferents apartats rellevants:

- *Espot:* La idea principal va consistir en seguir el ritme i la lletra d'una nadala catalana tradicional ("Què li darem al noi de la mare?"), fent referència a l'alimentació dels nens, tema principal de la campanya de Nadal. Ha estat el vídeo amb més repercussió amb més de 4.600 visualitzacions a la xarxa social de *Youtube*.
- *Microsite:* va ser la peça clau de l'acció, a través de la qual es van vendre les nades i es va informar als usuaris dels serveis especials.
- A més es va comptar amb la ràdio, *emailings* i les xarxes socials.

La campanya va tenir una gran repercussió *online*: 1.002 participants, més de 12.000 visites al web (increment del 133% respecte l'any anterior) i la visualització de l'espot amb 4.600 visites. També destacar els 3.000 euros aconseguits per part de Caprabo, mitjançant l'euro donat cada 4 clics als enllaços.

- *Altres campanyes a través del Club JOTMBÉ:*

- Promoció d'entrades:

JOTMBÉ ha realitzat fins a 22 concursos d'entrades dobles per tal d'assistir a alguns dels millors espectacles del panorama actual. Per participar-hi calia ser un membre del club i compartir la promoció a *Facebook*, amb la opció de guanyar més participacions si els amics s'hi registraven. Aquesta campanya va començar el 25/04/2012 amb Macadam Macadam, seguit de Luis Miguel, i finalitzant amb Albert Pla i *Hot Stuff* el 26/11/2012. El resultat de l'acció va ser: 13.513 visitants al lloc web, 1.110 registres nous al club JoTMBé, dels quals 904 van ser a través d'amics a *Facebook* i 2.225 participants.

- Promoció Comparteix TMB:

Del 24/04/2012 fins al 24/05/2012 es va realitzar una campanya que tenia com a objectiu principal promoure nous registres al JoTMBé. Seguint la mecànica clàssica de donar-se d'alta, compartir la promoció a *Facebook* i promoure la incorporació de nous amics al club a canvi de més participacions, es va realitzar el sorteig de 150 abonaments trimestrals i 50 de semestrals. Els resultats obtinguts van ser molt positius: 20.530 visitants, 730 nous registres, dels quals 709 procedien d'amics *MGM* de *Facebook*, i 3.496 participants.

- Promoció Jocs Olímpics:

Coincidint amb les olimpíades a la capital anglesa, JoTMBé va generar una promoció (del 02/07/2012 fins al 19/07/2012) a través del sorteig de 5 viatges per a dues persones, amb les seves entrades corresponents per a les Olimpíades. L'acció va girar seguint una nova sistemàtica de registre que girava entorn a una *app* al Facebook de JoTMBé. Els resultats van ser: 16.298 accessos a l'*app* de JoTMBé, 2.723 descàrregues de l'*app*, 586 nous registres dels quals 84 a través d'amics de Facebook i una participació de 1.603 persones.

- Promoció targeta bancària:

Per tal de promoure el sistema de pagament amb targeta implantat a les màquines distribuïdores de bitllets del metro, el club JoTMBé va proposar una campanya promocional consistent en el concurs de 10 abonaments mensuals entre els clients que havien comprat títols a través de targeta bancària. L'acció va durar més de tres mesos (del 16/05/2012 al 29/08/2012). Els principals resultats van ser: 18.867 visitants a la promoció, que va generar un total de 25.929 participacions i un volum molt alt de registres nous (1.353 nous membres) i un total de 3.488 participants.

- Promoció Fica't Barcelona a la butxaca:

La promoció va tenir lloc del 06/09/2012 al 26/09/2012. Per poder participar al sorteig i guanyar un dels 250 abonaments trimestrals sortejats per JoTMBé, calia estar registrat i compartir la promoció a Facebook, amb la opció de guanyar més participacions si es compartia també a Twitter. Els resultats de l'acció van ser: 17.715 visitants que van generar un flux de 20.411 visites, 2.167 nous registres i un total de 7.281 participants.

◆ **Promoció Comercial**

L'Àrea de Promoció Comercial té la doble missió d'obtenir ingressos accessoris que complementin l'activitat principal de TMB i de desenvolupar iniciatives que aportin valor afegit al viatger. A continuació s'exposen les accions més destacades de l'any 2012 dins de les unitats que actualment la componen i un resum dels principals projectes de cara al proper any.

1. *Comercialització publicitària*

L'explotació de publicitat gràfica, estàtica i audiovisual als llocs, espais actuals i/o futurs de la xarxa de metro, tant en els formats convencionals, com en els formats d'accions especials i Mou TV, correspon a l'exclusivista "JCDecaux España, SLU".

2. *Comercialització de productes i serveis*

L'any 2012, tot i ser un any extremadament difícil per l'actual conjuntura econòmica i per la caiguda del consum, s'ha seguit treballant per desenvolupar nous projectes amb l'objectiu de seguir aportant valor, tant econòmic com de servei, a TMB:

• *Locals comercials:*

Continuant amb l'aposta de construir un concepte de negoci específic per a l'estació de metro, s'ha seguit treballant, amb el recolzament d'una empresa externa especialitzada i de l'operador de retail

Enrique Tomás Barcelona, en el desenvolupament del pla de les botigues pilot, el qual s'implantarà a les estacions de Diagonal i Fondo. Actualment s'està ja treballant en la fase d'implementació.

Així mateix, dins de les dificultats pròpies del moment, s'ha aconseguit mantenir bastant estable el parc de locals arrendats, amb poques baixes, i, alhora, s'han pogut arrendar alguns nous locals a operadors de qualitat amb nous models de negoci (Grup SGEL a l'estació d'Hospital Clínic i Alsur Deli a l'estació d'Espanya).

- *Negoci de Vending:*

Tot i la davallada del consum i de les vendes dels operadors, s'han mantingut les ofertes clàssiques i ja consolidades de les empreses Selecta, pel que fa a l'oferta de begudes fredes i snacks, i Tecnotron, pel que fa a les fotografies de carnet. La part de creixement s'ha assolit amb l'ampliació del parc de màquines de l'empresa Mobiloso, que comercialitza complements relacionats amb el mòbil, passant a un parc total de 25 màquines. Així mateix, durant el darrer trimestre de l'any s'ha treballat per assolir un acord amb el Banc de Sabadell per a la implementació d'un parc de 10 caixers automàtics de la seva marca a la xarxa de metro.

- *Títols propis:*

Aquest ha estat un any de creixement de les vendes impulsat també pel creixement del propi sector turístic. El més rellevant, però, ha estat el desenvolupament d'un exhaustiu pla de màrqueting i vendes (per als abonaments de 2, 3, 4 i 5 dies) amb l'objecte de potenciar-ne el creixement a curt i a mitjà termini que s'implantarà durant el primer semestre de 2013.

- *Telecomunicacions:*

Els ingressos provinents dels contractes de cobertura de mòbil i de cessió de fibra òptica a la xarxa de metro s'han mantingut estables d'acord amb els contractes existents amb els diferents operadors.

3. Patrocini i grans comptes

- *JOTMBÉ:*

Al llarg de l'any el portal JoTMBé ha tingut més de 30 col·laboradors diferents amb els quals s'han realitzat 70 promocions (44 de tipus descomptes i 26 tipus sorteigs d'entrades).

- *Serveis especials:*

S'ha realitzat un Pla de Negoci, conjunt de Bus i Metro, dels serveis especials que permeti conèixer en profunditat els diferents productes que actualment integren el global dels serveis especials (exceptuant el Barcelona Bus Turístic i la resta de Transports d'Oci) i dotar-nos d'una visió de mercat que permeti saber si els serveis s'adapten a les necessitats del mercat.

4. Canals de venda

Els principals projectes amb els quals s'ha treballat al llarg de l'any, han estat els següents:

- *Pla de millora del parc de màquines distribuïdores de títols de viatge (DA):*

Encara que s'han fet gestions al llarg de l'any, les limitacions pressupostàries no han permès la posada en marxa de 13 mesures estudiades i valorades a l'exercici 2010, amb la idea d'aplicar-les als anys 2011 i 2012. Aquest pla de millora es trasllada per a 2013.

- *Projecte d'optimització del parc de distribuïdores automàtiques a la xarxa de Metro:*

S'ha executat amb èxit la primera fase del projecte, amb el tancament de 66 distribuïdores automàtiques (DA) sense problemes de cap tipus i amb l'estalvi previst. A la vegada, de nou i dins de la segona fase del projecte, s'han desenvolupat tasques conjuntes (amb la participació del Gabinet d'Estudis, Manteniment de Metro, Àrea de Tecnologia, Administració i Comercial), d'estudi i anàlisi de la situació resultant. Les tasques han finalitzat amb una nova proposta de desconexió de 90 distribuïdores automàtiques més, la qual es farà al llarg del primer semestre de l'any 2013.

- *Projecte per augmentar l'ús de les targetes bancàries com a mitjà de pagament a les distribuïdores automàtiques de Metro:*

Aquest projecte s'ha materialitzat amb la posada en marxa de dos operacions de publicitat i promoció. Publicitat ubicada en les tapes de les 66 distribuïdores anul·lades (veure projecte d'optimització), amb l'eslògan "Compra el teu bitllet amb targeta bancària" i la promoció realitzada mitjançant JoTMBé.

- *Estudi de viabilitat de pagament de multes de frau Metro-Bus a les DA de la xarxa de Metro:*

S'ha avaluat la viabilitat del projecte, donant com a resultat la seva desestimació davant dels alts costos associats.

- ♦ **Comunicació Corporativa, audiovisuals i màrqueting relacional**

Aquest any s'han eliminat les revistes en paper i s'ha emigrat cap a unes publicacions completament digitals que van començar a elaborar-se el mes d'abril. Es va fer un darrer número en paper, corresponent als mesos de gener-febrer, i en total s'han enviat 8 *newsletters* de cada una de les revistes Hora Punta i GenTMB en les seves versions ja digitals. Aquesta transició està en la línia de potenciar l'estratègia digital de les comunicacions de TMB i ha permès un considerable estalvi en la despesa d'elaboració de les publicacions. Seguint aquesta mateixa estratègia, s'ha confeccionat el fulletó Dades Bàsiques 2011 en versió digital (amb una petita tirada en paper d'uns 200 exemplars), totalment amb recursos propis.

Destacar també l'elaboració de l'Informe Anual 2011 en versió digital i més resumit. Aquest any, i degut als ajustos econòmics, s'ha confeccionat de forma interna i sense haver de recórrer a cap assessoria o recurs extern. S'ha fet l'actualització de la Presentació Institucional de TMB en tres idiomes (català, castellà i anglès) en versió digital, amb una presentació renovada i un nou disseny, la qual s'ha penjat a la intranet i al web de TMB.

Destacar l'elaboració del Pla de Comunicació de la nova xarxa de bus, així com de diversos documents de presentació i argumentaris sobre el projecte i la coordinació amb l'Ajuntament per a la posada en marxa de la primera fase d'aquesta nova xarxa. S'ha confeccionat també el Pla de Comunicació per a la celebració del 25è aniversari del Barcelona Bus Turístic i s'ha col·laborat en la organització dels diferents esdeveniments que s'han desenvolupat al llarg del 2012 amb aquest motiu.

Aquest exercici el departament d'Audiovisuals ha realitzat gairebé un centenar de vídeos, dels quals la majoria son de producció interna. La majoria dels vídeos produïts són continguts per a les publicacions o sobre les activitats institucionals realitzades per TMB, així com de temàtiques històriques. També hi ha altres que responen a encàrrecs d'altres departaments de la companyia de tipus més tècnic, formatiu o dirigits a la difusió.

Una altra activitat és la producció de continguts per a la programació mensual de la videodifusió dels trens de la xarxa de Metro. En aquest sentit, s'ha elaborat també una programació especial per a la videodifusió dels trens de L9/L10 i una altra per a les pantalles dels equipaments d'aquestes línies amb una maquetació diferenciada i específica per al format de les seves pantalles. També s'han elaborat gravacions per a la posterior producció de peces informatives i de continguts del nou canal MouTV. Bona part d'aquests continguts es pugen al *Canal TMB de Youtube*.

Pel que fa a les accions de Publicitat i Màrqueting Relacional aquest any s'ha posat en marxa el club JoTMBé. Al llarg de l'any s'han realitzat programes de captació i de promoció del primer aniversari, comunicacions mensuals (newsletter) o periòdiques (alertes, avantatges i novetats del club, felicitació d'aniversari, recomanacions a través de les xarxes socials, etc.) i sortejos.

♦ Comunicació Interna

L'exercici 2012 deixa tres grans reconeixements, dos de la mà de l'Observatori de la Comunicació Interna i Identitat Corporativa, en la categoria d'Innovació en Comunicació Interna, per "Metropolità l'Storytelling de TMB", i en la categoria d'RSE en l'àmbit intern, per "Tria la teva Causa 2011". També el Col·legi de Periodistes de Catalunya va atorgar el premi al Millor Pla de Comunicació, per "Tria la teva causa 2011" (veure apartat 1.14 Esdeveniments de l'exercici).

La informació corporativa es comunica a tota la empresa mitjançant aquest Servei. Al llarg de l'any s'han publicat 38 avisos de TB i 57 de Metro. Aquest any Comunicació interna ha tingut un paper especialment proactiu en la informació d'empresa destinada a reduir l'impacte dels conflictes socials que han esdevingut. S'han redactat, publicat i enviat al personal afectat un total de 23 Info-bus i 13 Info-metro.

També es va elaborar un pla de comunicació que tenia per objectiu informar a tots els treballadors, de TB i Metro, de la posada en funcionament de la Nova Xarxa de Bus, així com de l'eliminació d'algunes línies convencionals.

Pel que fa al portal Intranet, s'hi van publicar 55 destacats amb informació associada i 107 destacats amb informació del Departament de Salut. Ressaltar també l'enviament de 13 *emails* segmentats que responien a les necessitats de diferents àrees de l'empresa.

Pel que fa a les publicacions corporatives, s'ha treballat en les següents:

- Hora Punta i GenTMB (10 números- 9 digitals i 1 en format paper): definició de continguts, redacció i/o correcció de continguts, i producció de suports gràfics i publicació. Enviament de *Newsletters* mensuals.
- Línia TMB: elaboració i enviament a tot el personal de TMB de 26 números.
- I-CON: S'han publicat 2 números de l'i-CON Horta (1 en format digital), 2 de l'i-CON de Ponent (1 en format digital), 1 número de l'i-CON de Zona Franca en format digital i 1 número de l'i-CON de Triangle també en format digital. Amb motiu dels conflictes socials d'aquest any la direcció d'autobusos va decidir suspendre temporalment la revista.
- Enviament de les revistes digitals Hora Punta i GenTMB.

Pel que fa al Canal TMB, es treballa en la definició de continguts, redacció, correcció i publicació. S'ha fet també, juntament amb el Centre de Suport Tecnològic, el seguiment de les incidències del Canal. S'han fet 53 programacions setmanals. També des de Comunicació Interna es gestiona i es dona resposta a diferents bústies corporatives (Hora Punta, Comunicació Interna).

Respecte al projecte Club GenTMB, s'ha treballat en la gestió del web de les ofertes per als empleats, contacte amb els ofertants, la publicació de les ofertes i el seu seguiment, així com el manteniment del web. A data 31 de desembre de 2012 el club tenia 2.608 usuaris registrats, front als 1.403 que hi havia a 1 de gener de 2012.

Quant a TMB cultura, la confluència de les accions culturals amb la dinàmica del Club GenTMB ha donat un resultat molt positiu en la retroalimentació de totes dues. Aquest any s'ha participat activament en la difusió dels actes culturals de TMB com ara el Festival Músics al metro, el Ral·li, la sortida del tren històric, i les exposicions a l'espai Mercè sala. També s'ha col·laborat molt activament en celebracions de ciutat com ara la diada de Sant Jordi o la Campanya de Nadal, en les Campanyes solidàries i en les Campanyes de salut.

♦ Comunicació Digital

1. El web i les xarxes socials com a canals de comunicació corporativa i de servei

- Gestió del web corporatiu: des del web es dona suport a totes les iniciatives informatives i de comunicació de l'organització.
- Gestió de l'actualitat informativa: actualització de seccions, nodriment de l'agenda, programació setmanal de l'scroll informatiu, etc així com l'edició i publicació de pàgines informatives vinculades a campanyes de comunicació, de servei o de crisi. També es fa la implementació de noves pàgines i seccions.
- Gestió del canal: manteniment lingüístic del web en tres idiomes i actualització del llibre d'estil, report i seguiment d'incidències i d'errors tècnics i solució d'errors de continguts, entre d'altres.
- Gestió de continguts de la versió mòbil: revisió de continguts de totes les seccions de la versió mòbil del web, proposta de solució d'errors de coherència i continguts, etc.

- Pla d'accessibilitat del web: Incorporació del departament al pla d'accions necessàries per fer del web un lloc accessible, en col·laboració amb Tecnologies de la Comunicació i Internet (TCI).
- Gestió de les xarxes socials: TMB ha desenvolupat una presència activa en alguns dels principals espais socials a internet i, en l'actualitat, gestiona perfils en les xarxes socials de *Twitter*, *Facebook*, *Flickr*, *Youtube*, *Slideshare* i *Spotify*. La gestió de les xarxes socials impliquen diferents tasques:
  - Dinamització dels perfils a partir de la línia editorial definida i la política de continguts per a les xarxes socials (difusió de notes de premsa, articles d'Hora Punta, informació de servei, etc).
  - Monitorització diària de la marca i de les paraules clau definides per copsar l'estat d'opinió i la reputació de marca.
  - Atenció al ciutadà: seguiment i avaluació de comentaris, gestió de la resposta a consultes dels ciutadans, canalització de comentaris i peticions cap a l'organització i elaboració i manteniment dels models de resposta.
- Gestió dels canals: Totes les campanyes de comunicació, així com les diferents accions de comunicació en relació a la percepció i reputació de la marca, es canalitzen pels canals digitals web i xarxes socials.

2. El web i les xarxes socials com a canals vehiculadors i promocionals del club JoTMBé

Totes les activitats desenvolupades pel Club JoTMBé, així com les campanyes promocionals i de captació, es vehiculen a través del web i les xarxes socials, i molt especialment de *Facebook*. També es fa la Promoció de serveis: alertes d'esdeveniments amb afectació al transport públic, convocatòria de vagues, i alertes d'alteracions programades a bus i metro i la difusió dels *weekend plans*: ruta literària, ruta de les terrasses, ruta de Nadal, etc.

3. El web i les xarxes socials com a part de projectes de la companyia

- *Anàlisi del web i les xarxes socials dintre del projecte IAC*: La web i les xarxes socials, com a principals canals digitals, juntament amb les aplicacions dels mòbils, van ser matèria d'anàlisi en el projecte d'informació i atenció al ciutadà IAC, que va desembocar en la creació d'una nova àrea. La participació del Departament va implicar analitzar, definir i projectar el rol d'aquests dos canals en l'escenari de futur immediat que planteja el salt digital en els àmbits de la informació i l'atenció. El projecte es va tancar amb la redacció dels primers manuals de polítiques informatives, en aquest cas per a la web i les xarxes socials (febrer-octubre).
- *El llançament de la primera fase de la Nova Xarxa de Bus*: El Departament de Comunicació Digital va liderar la coordinació amb l'Ajuntament pel que fa a la creació d'una web específica conjunta sobre la nova xarxa, i es va ocupar, amb els tècnics de TCI i de Senyalització, d'implementar la informació del nou servei tant al web de TMB com al lloc web compartit amb l'Ajuntament. També va articular accions informatives pròpies al web corporatiu. A través de les xarxes socials es va establir una campanya informativa i d'atenció a l'usuari, sota el hashtag #nxbus. L'atenció en xarxes socials va ser assumida per TMB amb una derivació coordinada de consultes per part dels perfils de l'Ajuntament en *Twitter*, *Facebook* i també del perfil de l'alcalde.

4. *Evolució del web corporatiu i redefinició de l'estratègia en xarxes socials*

La definició i adopció d'una nova estratègia digital marca el final d'aquest any i l'inici del proper. Dos són els principals projectes que se'n deriven: l'evolució del web i el replantejament de la presència actual en xarxes socials.

El Departament ha impulsat la constitució d'una comissió digital on definir el pròxim marc de gestió de les xarxes socials, on predominarà l'especialització per perfils. S'estan redactant les polítiques de gestió, de relació entre perfils i les normes d'estil, es revisaran les normes actuals de participació, i es fixaran els principis i objectius de la presència en aquests canals en base a la nova estratègia definida. Tota aquesta documentació configurarà la guia estratègica de les xarxes socials.

◆ **Gabinet de Premsa**

Pel que fa al tractament dels mitjans de comunicació, s'ha detectat un fort augment de les aparicions de TMB, fins a les 14.530 aparicions, un 33% més en comparació amb l'any anterior. El 38% han estat favorables als plantejaments de l'empresa, el 18% n'han estat desfavorables i el 44% restant es poden considerar neutres. Entre els temes més comentats durant l'exercici, destaca el de les vagues (4.327 notícies i 30% del total), arran dels conflictes laborals de gener-febrer i setembre-desembre. També sobresurten, pel seu volum, (861 notícies i el 8% del total) les referències al sistema tarifari, conseqüència de les revisions ordinàries de preus i l'augment de l'IVA.

Un 10% de les informacions publicades o emeses han tingut l'origen en el Gabinet de Premsa de TMB i el 25% s'han iniciat de forma conjunta entre el Gabinet i altres institucions o estaments. A l'Ajuntament de Barcelona hi ha tingut l'origen el 4% de les informacions i a la Generalitat el 3%. El tractament donat pels mitjans al 56% de les informacions amb origen en el Gabinet de Premsa de TMB ha estat favorable a les tesis pròpies.

La tasca proactiva del Gabinet s'ha concretat en la realització i difusió de 5 dossiers informatius i 251 notes informatives (10 més que l'any anterior), a més d'un constant contacte amb els mitjans de comunicació. També s'han controlat un total de 1.043 teletips de les agències de notícies (Europa Press, Efe i ACN).

El centre d'informació CiTransMet, gestionat per TMB en conveni amb l'Autoritat del Transport Metropolità, ha realitzat un total de 13.956 connexions a la ràdio (816 més que l'any anterior), 5.201 de les quals van incloure notícies dels operadors. En el cas de TMB, van ser un total de 83 notícies que es van incloure en 2.715 connexions.

◆ **Informació i atenció al client (IAC)**

Després de més de quatre mesos de projecte d'auditoria interna feta per diferents professionals de TMB, el mes d'octubre, es va crear la Direcció d'Informació i Atenció al Client que té com a principal missió la consolidació de la informació i l'atenció al ciutadà.

L'IAC defineix el model d'informació i atenció al client basat en una unitat central per a la coordinació, de manera global, de tots els processos d'informació i atenció al client. Es defineix una estratègia integral que compren els següents àmbits d'actuació: La informació i l'atenció digital, la informació i senyalització estàtica, l'atenció presencial i la gestió d'expedients, QRS i Frau. De la mateixa manera, s'incorporen en l'àmbit de la coordinació funcional, el Centre de Difusió i Informació a l'Usuari (CDIU) de Metro i el Centre d'Informació de Bus.

A nivell de model, s'han determinat els següents objectius:

- Monitoritzar l'evolució del model d'informació i atenció al client (implementar un Quadre de comandament i constituir els primers Comitès estratègics d'informació i atenció al client).
- Redissenyar el model de recursos humans de l'IAC (reordenar els recursos interns, dotar de major cobertura el procés de Queixes, reclamacions i suggeriments (QRS), dissenyar la nova estructura d'informació i atenció digital).
- Dotar de la infraestructura tecnològica necessària per al desenvolupament del model d'IAC.

En l'àmbit de la informació s'han establert els següents objectius:

- Millorar el coneixement i els hàbits de consum d'informació de servei dels clients.
- Millorar i ampliar el ventall d'informació de servei que es proporciona al client.

Finalment, en l'àmbit de l'atenció al client s'han establert els següents objectius:

- Coordinar de manera més eficaç les polítiques d'atenció al client, constituint i evolucionant els Comitès de coordinació i atenció.
- Millorar l'atenció al client que TMB porta a terme de manera presencial (millora dels processos interns de les QRS, de gestió del frau i als Punts TMB).

a) Informació i senyalització de Metro:

- Campanyes de senyalització

S'ha treballat en l'acompanyament i suport a les Gerències i Protecció Civil en els estudis de necessitats de senyalització, necessitat i distribució d'hostesses, coordinació amb altres entitats (Gisa, Operadors, etc) i altres canals de TMB (web, xarxes socials, MouTV, premsa, megafonia...) en les següents accions:

- Tall Telefèric de Montjuïc (28 gener – 15 febrer 2013).
- Talls de servei a l'estiu per obres d'infraestructura a les línies L2, L5 i L1.
- Simulacre d'emergència realitzat a l'estació de Sagrada Família (28-29 Novembre): producció i col·locació / retirada de tòtems informatius.

- Projectes

S'ha treballat en l'estudi de projecte i plànols, definició de la senyalització necessària a les estacions, de les ubicacions òptimes a partir de l'anàlisi del circuit d'entrada i sortida de clients, i de l'anàlisi de les necessitats de l'Àrea Operativa. S'han realitzat visites a les estacions amb obres amb la Direcció

d'Obra i Projectes i Infraestructures de TMB a: Verdaguer, Clot, Maragall, plaça de Sants, Paral·lel, Besós Mar.

- *Aplicació de projectes a obres*

Consisteix en l'aplicació dels criteris de senyalització dels projectes redactats: control de l'aplicació correcta del manual de senyalització d'estacions de TMB i del manual d'identitat corporativa, i la revisió de la col·locació prevista. En alguns casos ha implicat reunions amb ajuntaments i amb exclusivistes afectats (JCDecaux i Cemusa) per decidir conjuntament les ubicacions dels elements de senyalització exteriors a les estacions, així com visites de seguiment amb la direcció d'obra i projectes d'infraestructura a les estacions de Virrei Amat i Llacuna.

- *Senyalització estructural*

S'ha treballat en l'anàlisi de la situació actual i en les sol·licituds de l'Àrea Operativa de Metro i en la realització de propostes de millora en diverses actuacions: projecte de botoneres d'ascensors, cartell informatiu de les andanes, etc.

- *Campanyes amb afectació a tota la xarxa de Metro*

S'ha treballat en el Manual exterior dels trens: adhesius actuals i nous materials més resistents al vandalisme, i la realització de proves, conjuntes amb Material Mòbil, per definir les noves especificacions tècniques i noves ubicacions. També s'han fet millores en el Manual interior dels trens. Finalment, destacar l'actualització de tota la informació de les noves tarifes 2012 el gener i la campanya informativa del mes de setembre 2012 amb motiu de l'augment de l'IVA en les tarifes.

b) Atenció presencial. Punts TMB:

En l'àmbit de l'atenció al client, s'ha de destacar l'elevat grau de satisfacció que el ciutadà mostra quan es atès als Punts TMB. En el darrer estudi d'ISC (Índex de Satisfacció del Client) han obtingut una valoració global de 8,68. Els Punts TMB un any més han tornat a renovar la certificació ISO 9001.

L'any 2012, els títols socials han adquirit una important rellevància en el còmput global d'actuacions en els Punts TMB. En concret, destaquen l'aparició d'un nou títol social, la T-Trimestre Bonificada per a persones en situació d'atur, posada a la venda a mitjan març, dels quals se n'han venut 22.363 unitats, a les quals cal sumar les múltiples actuacions informatives que s'han hagut de realitzar. Destaca també les actuacions que s'han fet sobre els títols de Famílies nombroses o Monoparentals, les quals han estat de 70.861 unitats al llarg de tot l'any.

Aprofitant la gran difusió que el canal Mou TV disposa, s'han dissenyat i elaborat continguts informatius específics que afecten als Punts TMB. En aquest sentit, s'han emès informacions referents a objectes perduts, a títols socials o a normes d'ús en el transport públic que han ajudat a millorar la informació als clients.

Al llarg de l'any s'ha treballat en la vessant qualitativa del *Call Center de TMB* per potenciar-lo. En aquest sentit els resultats obtinguts en les enquestes realitzades han estat molt positius, obtenint un valor final de 9,4 de valoració del ciutadà. Ressaltar també el paper que el *Call Center* ha tingut en la

gestió de la informació de les vagues, on les trucades s'han vist duplicades i on les ràtios de resposta s'han mantingut al voltant del 95%, mantenint informat en tot moment al ciutadà.

Finalment, com tots els anys, els Punts TMB han participat en les diferents de campanyes de comunicació i publicitat que TMB ha promogut i destacar especialment la participació que han tingut en el lliurament dels premis i la gestió informativa dels concursos i promocions del club JoTMBé.

c) Gestió de Queixes, reclamacions i suggeriments (QRS):

La gestió de les QRS permet detectar els punts febles del servei i conèixer les expectatives i necessitats dels clients (reals i potencials). Així mateix, es té consciència de les oportunitats de millora que proporciona l'anàlisi de les dades obtingudes de les QRS. En aquest sentit, s'han dut a terme les millores següents: restabliment de parades a les línies de la Nova Xarxa de Bus, la revisió, de forma conjunta amb l'Ajuntament, de la campanya publicitària prèvia a la implantació de la segona fase de la Nova Xarxa de Bus, la correcció de vibracions i soroll de pous de ventilació de la xarxa de metro, la modificació dels horaris d'inici d'algunes línies de bus, etc.

El nombre d'expedients de QRS registrats durant l'any ha augmentat un 8% respecte els registrats durant el 2011, sobretot a les àrees de metro i de bus. Cal considerar que el clima social a TMB, esdevingut al primer i quart trimestre de l'any, així com la implantació de la primera fase de la Nova Xarxa de Bus el mes d'octubre, han propiciat el trencament de la tendència descendent dels darrers anys, quant al nombre de QRS registrades.

d) La lluita contra el frau i les conductes incíviques:

A través de la Resolució TES/3013/2011, de 21 de desembre, publicada al DOGC de 5 de gener de 2012, la Generalitat de Catalunya va incrementar l'import de la percepció mínima de 50 a 100 euros euros. L'aplicació es va efectiva l'1 de febrer de 2012. Aquest increment, combinat amb la situació econòmica actual, ha comportat una disminució del nombre de cobraments en general i, especialment, dels que es fan efectiu en el moment de la intervenció.

Al llarg del 2012 s'ha dissenyat una nova aplicació de frau que permetrà treballar en base a les necessitats tècniques i de gestió actuals, reduint els temps dels diferents processos i augmentant la productivitat del departament. També s'ha elaborat un tríptic informatiu sobre la correcta utilització dels diferents títols de transport. També al llarg de l'any s'ha anat emetent, a través del MouTV i Canal Metro, diferents píndoles informatives sobre la utilització correcta dels títols de transport i les conseqüències de no complir la normativa.

En el mes de maig, es va dur a terme un canvi en el disseny del revers de les bobines de paper que es fan servir per imprimir les butlletes que lliura el personal d'Intervenció. Amb aquest nou disseny, el seu contingut s'adapta als requeriments de la normativa vigent en el que fa referència a la llei orgànica de protecció de dades.

Durant l'any es van ampliar els mètodes de pagament de les percepcions mínimes. Per una banda, es va iniciar una prova pilot incorporant en determinats EPI d'Intervenció de Metro la possibilitat d'efectuar el pagament amb targeta de crèdit. Atès que el resultat ha estat positiu, està previst que al llarg del 2013 tots els EPI de Metro incorporin aquesta opció. També es va obrir la via de pagaments per web en els casos en què l'infractor no s'hagi aollit al pagament bonificat.

El mes d'octubre, es va rebre la visita de la Síndica de Greuges de Barcelona, amb resultats força positius que, en la majoria dels casos, han permès reduir el circuit de recepció i tramitació de les sol·licituds d'informació.

1.13. Fundació TMB

▪ **TMB cultura**

El projecte TMB Cultura ha programat un conjunt de 17 activitats de diferents disciplines com arts gràfiques, música o arts escèniques, etc. Tota la informació de les activitats s'ha pogut trobar a la pàgina web de TMB <http://www.tmb.cat/ca/agenda-tmb>, a les diferents xarxes socials, a les pantalles del canal MOU TV, així com a través del club joTMBé i GentTMB, ràdio Metro i a les notes de premsa.

Dins de l'àmbit cultural aquest any s'ha fet:

- Músics al Metro: el 2 de març es va celebrar a l'estació d'Universitat la 7a edició de les proves d'idoneïtat per accedir al circuit de la xarxa de metro.
- Xè Festival de Músics al Metro: Celebrat el 24 de novembre a l'estació d'Universitat. L'edició va comptar amb la col·laboració del Taller de Músics.

Pel que fa a l'Espai Mercè Sala, l'any 2012 s'hi han celebrat 4 exposicions de diversa índole:

- Joan Miró. Apunts (F. Miró): del 26 de gener al 23 de març.
- Del Mur a l'Art: del 29 de març a l'1 de juny.
- Objectes de Museus. Les col·leccions dels museus (DHUB): del 7 de juny al 21 de setembre.
- 25 anys del Barcelona Bus Turístic: del 27 de setembre de 2012 a l'11 de gener de 2013.

De cara al calendari per a 2013, estan programades 4 exposicions de temàtica diversa.

Pel que fa a la cessió d'exposicions, la commemorativa dels 10 anys de Músics al Metro "En un món anònim", que havia tingut lloc al novembre de 2011 a l'Espai Mercè Sala, es va traslladar a la Sala d'exposicions de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona durant el mes d'abril. També l'exposició "La publicitat al transport públic" va estar exposada al Museu del Ferrocarril de Vilanova, des del mes de febrer fins a mitjan juny.

Aquest any 2012 s'han realitzat un total de 94 col·laboracions. Algunes d'elles han estat de caire social (Fundació Il·lunitat contra la Sida, Creu Roja, Fundació Esclerosi múltiple, etc) i d'altres culturals (Liceu, l'Auditori, FAD, MNAC, Sala Montjuïc, etc). Els suports que s'acostumen a cedir per a aquestes col·laboracions són majoritàriament: El Sistema de Videdifusió d'Informació, distribució de fulletons, Ràdio Metro, Agenda Web, etc.

▪ **TMB Educa**

Les principals xifres del 2012 es resumeixen a continuació:

- 433 visites amb un total de 8.370 participants
- 36 monitors distribuïts en 12 punts operatius de TMB
- 14 activitats educatives
- Convenis de col·laboració educativa amb 6 municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- Convenis amb la Diputació de Barcelona, el Consorci d'Educació i la Fundació Barcelona Formació Professional.

Pel que fa a noves activitats educatives, cal destacar aquest any:

- *"I tu, com et mous?"*

S'adreça als alumnes de 1r i 2n cicle d'educació superior obligatòria (ESO). A nivell curricular promou el desenvolupament de les competències comunicatives, fent especial incidència en la interpretació i expressió dels diferents llenguatges, ja sigui l'audiovisual, la creativitat i les matemàtiques aplicades.

TMB compta amb la participació de Guàrdia Urbana de Barcelona i la col·laboració del Consorci d'Educació de Catalunya per portar a terme aquest projecte.

- *"Ens mou la gent gran"*

Pretén fomentar l'ús del transport públic entre persones de la tercera edat, dotant-los d'eines per aconseguir una major autonomia i seguretat. Aquest taller compta amb la col·laboració del Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona i de les associacions de jubilats de metro i autobusos, i s'organitza en dues sessions: a la primera es treballen aspectes relacionats amb l'autobús i, en la segona, amb els de metro. Durant l'any hi ha participat un total de 452 persones i la previsió de cara al proper any és arribar al miler de participants.

- *"TMB es mou per l'educació"*

Projecte de diversificació curricular amb alumnes que durant 3 mesos estudien als centres de treball de TMB.

- *"TMB es mou per l'educació especial"*

Adaptació d'aquest taller amb una nova vessant dirigida a alumnes d'educació especial.

▪ ***Pla Director de Cooperació i Solidaritat***

Durant el 2012 s'han celebrat 5 reunions ordinàries de la Comissió de Programes Socials de TMB. Així mateix, s'ha continuat amb l'aliança estratègica amb Conductors Solidaris per a la realització conjunta de projectes de cooperació i suport a la seva activitat.

S'ha passat de 526 voluntaris TMB registrats l'any 2011 a 654 a l'actualitat, desenvolupant les diferents modalitats existents: conductor, mecànic, monitor de TMB Educa, guia de metro, etc.

En l'àmbit de la Compra Social, aquest darrer any s'han formalitzat comandes a 18 proveïdors socials de prop de 325.000 euros.

S'han realitzat 43 serveis especials de bus solidari, amb la participació de 23 conductors voluntaris diferents, que han invertit un total de 182 hores i han beneficiat a 1.282 persones. Així mateix, s'han desenvolupat 11 tallers de foment de l'autonomia a metro, amb la participació de 9 guies voluntaris que han invertit un total de 22 hores, i han beneficiat a 96 persones amb discapacitat. Amb data 26 d'abril, es va signar un conveni per a la realització de tallers de foment de l'autonomia i serveis solidaris d'autobusos, amb l'ONCE Catalunya.

Pel que fa a la cessió d'actius en desús, durant el primer semestre es van materialitzar dues donacions d'autobusos en el marc del conveni de col·laboració amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, destinant-ne un a la Fundació Akwaba i un altre a "Units en l'Acció".

El 21 de juny es va celebrar la reunió constitutiva del nou Consell Metropolità de Cooperació Internacional de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Durant el segon semestre, es van donar 6 vehicles mitjançant l'AMB:

- 1 microbús per a la *Asotiation HANANE* amb destinació a Tetuan, amb mediació de l'ajuntament de Montcada i Reixac.

- 3 autobusos estàndard per l'associació CECADE (*Centro de Capacitación y Promoción de la Democracia*), El Salvador, i els altres 2 a l'Alcaldia Municipal de Huizucar, El Salvador, tots tres amb mediació de l'ajuntament de Montcada i Reixac.

Cal indicar que donada la conjuntura econòmica, durant aquest any s'ha acordat un replantejament del programa de donacions de vehicles, de manera que s'ha prioritzat la venda dels vehicles que es retiren de la flota. Això ha fet que hagi disminuït considerablement el nombre d'unitats a destinar a projectes de cooperació respecte d'altres anys.

Pel que fa al material informàtic, s'han donat 10 ordinadors i, finalment, s'ha fet donació d'un generador elèctric a Conductors Solidaris de Catalunya per destinar-lo a un projecte de construcció d'una escola a Gambase.

Quant a la difusió i suport solidari, s'ha col·laborat amb 26 entitats socials a les quals s'ha donat difusió del seu missatge a través de suports publicitaris de TMB.

S'ha presentat la II edició del "TRIA LA TEVA CAUSA SOLIDÀRIA. La causa solidària més votada, va ser, amb un 48,4% dels vots, la lluita contra la fam i l'eradicació de la pobresa. Durant els mesos d'octubre, novembre i desembre, es va desenvolupar la campanya "MOU-TE CONTRA LA FAM I LA POBRESA", conjuntament amb Creu Roja, Banc dels Aliments, Càritas, i Fundació Alicia. Per a la creativitat de la campanya es va comptar amb la col·laboració desinteressada del conegut cuiner Ferran Adrià i d'un grup de treballadors i treballadores que van cedir la seva imatge a la campanya.

Un any més la campanya corporativa de Nadal va ser eminentment de contingut i missatge solidari. Es van definir diferents fórmules per recaptar fons per a les entitats col·laboradores:

- L'import íntegre de la primera tona de taps de plàstic que s'aconsegueixi anirà destinat a Càritas
- Es van recollir 1.000 kg d'aliments entre els treballadors de TMB que es van lliurar al Banc dels Aliments. I es va col·laborar en el trasllat dels més de 5.000 kg recollits per tres escoles de la ciutat.
- Recollida de joguines en favor de Creu Roja i venda de polseres solidàries durant l'última quinzena del mes de desembre en benefici també de Creu Roja.
- Aportació de 3.000€ per part de CAPRABO per lliurar a parts iguals a Càritas, Banc dels Aliments i Creu Roja, mitjançant la campanya de Nadal.

Finalment, s'ha col·laborat novament amb AFANOC en la campanya POSA'T LA GORRA 2012. Es van vendre 1.044 unitats i es van lliurar 5.220€ a aquesta entitat.

▪ ***Pla Director d'Accessibilitat Universal***

S'ha continuat amb el desenvolupament dels projectes que cada grup de la Comissió d'accessibilitat corporativa té assignats, els quals són un referent com a model de gestió operativa. A continuació es detalla l'estat de situació dels diferents grups de treball en l'àmbit de Metro:

- ***Formació***

S'han organitzat diverses sessions formatives a col·lectius estratègics com els monitors de formació de TB i els voluntaris que acompanyen els Tallers d'autonomia personal del metro.

- ***Infraestructures Metro***

Contemplat en un estudi de Prevenció de riscos laborals, la col·locació de baranes protectores a diferents estacions de metro. Adaptació a les mides del tren de les diferents rampes metàl·liques per salvar el gap a les andanes. Les estacions de metro Virrei Amat, Bogatell, Llacuna i Passeig de gràcia (L3) es troben en obres d'adaptació.

- ***Infoaccessibilitat Metro***

S'està fent recerca d'un projecte d'orientació a les instal·lacions del metro, que pugui referenciar-se amb la xarxa *wifi* i pugui ubicar i informar de la posició.

- ***Ascensors i escales mecàniques***

S'han definit els criteris tècnics i la tipologia de millor adaptació dels anells inductius a la interfonia dels ascensors.

▪ ***Patrimoni històric***

- ***Sortida nocturna del tren històric***

El 12 d'abril a les 00,30h va tenir lloc per 3r any consecutiu, la sortida nocturna del tren històric. Amb aquest acte, un any més, es va pretendre també apropar i donar a conèixer part del patrimoni històric i cultural de TMB. El recorregut va ser La Pau-Ciutadella de la L4.

- ***3r Ral·li d'autobusos clàssics Barcelona-Caldes de Montuï***

Els dies 5 i 6 de maig es va dur a terme la 3a edició del Ral·li d'autobusos clàssics organitzat per ARCA, Sagalés, TMB i la Fundació TMB, amb la participació d'uns 30 vehicles, tant locals com nacionals i incíus algun d'ells estranger. Durant el dia 5 a la tarda i el dia 6 al matí va tenir lloc l'exposició de vehicles a l'Av. Mª Cristina, la qual va tenir uns 15.000 visitants. El Ral·li va comptar amb diferents patrocinadors, el principal d'ells CEPESA.

- ***Conveni TMB-Grec***

La Fundació TMB va llogar a l'Icub, per al festival del Grec, l'autobús articulat 3036 per dur a terme, durant 4 caps de setmana del mes de juliol, l'obra de teatre a bord de l'autobús, "L'ànima del Bus".

- *Restauració, manteniment i comercialització de vehicles històrics*

Amb motiu del 25è aniversari del 1r Barcelona Bus Turístic, la Fundació TMB va decidir restaurar l'autobús MAN 2011, el primer autobús de dos pisos que va córrer en aquest servei. Aquesta restauració ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'empresa MAN. Aquest vehicle va ser un dels participants del 3r. Ral·li d'Autobusos Clàssics, i va participar també en els diferents esdeveniments relacionats amb el 25è aniversari.

Així mateix, s'ha treballat, juntament amb les Àrees Operatives de Bus i Metro, en un pla de manteniment dels vehicles històrics perquè puguin estar a punt per a possibles sortides en qualsevol moment. En paral·lel, s'està treballant també en la formació dels voluntaris per poder conduir els diferents vehicles, ja que les seves característiques fan que es requereixi d'una conducció especialitzada.

La Fundació TMB, juntament amb l'Àrea de Promoció Comercial, ha treballat unes tarifes comercials per als 7 autobusos històrics restaurats per poder posar en marxa la seva comercialització (per a pel·lícules, exposicions, trasllats d'invitats, etc) i que aquests ingressos serveixin per cobrir els seus costos de manteniment i siguin també una font d'ingressos per a la Fundació.

- *Acords de cessió d'ús d'imatges*

El 15 de juny es va signar, amb Viena Edicions, un acord de cessió d'ús de 51 imatges, que formen part del patrimoni històric i cultural de TMB, per incloure-les en el llibre "Funiculars i Telefèrics de Montjuïc". Amb data 25 de setembre, es va signar amb l'Editorial Efadós, l'acord de cessió d'ús de tres imatges per incloure-les dintre del capítol de transports del llibre "Recull Gràfic de Sarrià".

Amb data 12 de novembre, es va signar entre TMB i Virreina Centre de la Imatge, l'acord de cessió d'ús de la imatge d'un tramvia que es va incloure en l'exposició que s'ha fet el mes de desembre sobre el filòsof, professor i escriptor Arnau Puig. En tots els casos, la cessió d'us va ser gratuïta a canvi que es fes constar la titularitat de TMB en les fotografies.

- *Acords de cessió d'ús d'elements*

El dia 25 de setembre de 2012 es va signar, entre TMB i el Districte d'Horta-Guinardó, l'acord de cessió d'ús de quatre rombes metàl·lics de metro que havien estat a l'estació d'Horta entre els anys 1959 i 1975, per formar part de l'exposició "Història dels transports a Horta (segle XIX a XXI)" del 7 al 28 de setembre al centre cívic Matas i Ramis. La cessió d'ús va ser gratuïta a canvi de fer constar la titularitat de TMB sobre els elements.

Coincidint amb el XVè aniversari de l'arribada del metro a Sant Martí, el dia 6 de novembre es va celebrar l'acte commemoratiu a l'estació de Sant Martí. L'acte va incloure una exposició de fotografies i material històric, cedit per l'Associació de Veïns de Sant Martí, a les estacions de Sant Martí i Bac de Roda.

1.14. Esdeveniments de l'exercici

♦ ***Finalització de les obres de rehabilitació de les estacions de Glòries, Bellvitge, Artigues/Sant Adrià i Sant Ildefons***

Al llarg de l'any 2012 s'han completat les obres de rehabilitació integral de les estacions de metro de Glòries (L1), Bellvitge (L1), Artigues/Sant Adrià (L2) i de Sant Ildefons (L5), iniciades el 2011 dins del programa per actualitzar i millorar la funcionalitat d'estacions antigues o d'elevada utilització.

Les rehabilitacions integrals tenen com a finalitat deixar les estacions com a noves, tant en les parts visibles com en les invisibles, a banda de millorar aspectes de l'accessibilitat, sense afectar estructures. En tots els casos la intervenció és posterior i independent de les obres d'adaptació a persones amb mobilitat reduïda que realitza la Generalitat i que comporta la instal·lació d'ascensors.

S'han tornat a configurar vestíbuls per aprofitar millor l'espai, s'han substituït paviments, graons, sostres i revestiments de parets, s'ha millorat l'enllumenat, s'ha renovat la senyalització informativa i el mobiliari, i s'han instal·lat barreres de control del tipus més efectiu (excepte a l'estació d'Artigues on ja hi eren). En el disseny arquitectònic es procura distribuir els espais per facilitar els fluxos de persones, augmentar la sensació de lluminositat, amb acabats de tonalitats clares, i facilitar el manteniment posterior amb l'elecció de materials d'elevada resistència.

En tots quatre casos s'han complementat els treballs d'adaptació de l'estació a persones amb mobilitat reduïda, per disminuir les separacions verticals i horitzontals entre trens i andanes. L'actuació principal ha estat l'alçament de les andanes, per situar-les al mateix nivell dels estreps dels trens.

♦ ***Licitació conjunta dels metros de Barcelona i Bilbao i el Tramvia de Múrcia per al subministrament d'energia elèctrica de TMB de l'any 2013***

Després de l'èxit obtingut en la licitació per al subministrament de l'energia per a 2012, la qual es va fer de forma conjunta amb Metro Bilbao, s'ha afegit al grup de compra l'empresa que opera el Tramvia de Múrcia. Es tracta d'una licitació plantejada de forma conjunta, tot i que finalment se'n deriven tres contractes que tindran una gestió independent per a cadascuna de les empreses.

La licitació ha estat dissenyada en dues fases:

- Primera Fase: Es van demanar ofertes a preu fix, de forma que el preu fos estable al llarg de la durada del contracte. El mes de novembre es van obrir les ofertes en acte públic i el concurs es va declarar desert, atès que totes les ofertes rebudes sobrepassaven el pressupost de licitació, obrint-se doncs la segona fase.
- Segona Fase: El mes de desembre es van rebre ofertes a preu variable i es van demanar diferents informacions en el marc del procés negociador. Analitzades les ofertes, va resultar guanyadora Gas Natural Comercializadora, S.A., que va presentar una oferta altament competitiva en preu,

afegint una considerable flexibilitat per adaptar-se a les modificacions del mercat elèctric en el període contractat.

L'experiència assolida per la licitació conjunta en el subministrament d'energia, fa que TMB sigui un referent en el sector, sent un exemple per a d'altres explotacions ferroviàries i administracions públiques, les quals s'han interessat pels resultats obtinguts i per les tècniques emprades en el desenvolupament de la licitació.

♦ **Signatura del Contracte-Programa 2011-2012**

El passat 27 de desembre es va signar el Contracte Programa 2011-2012 entre l'Administració General de l'Estat (AGE) i l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM).

En el document queden reflectides unes necessitats del Sistema de Transport Públic de la Regió Metropolitana de Barcelona per al període 2011-2012 de 2.516,57 milions d'euros que es cobreixen amb les següents aportacions:

Concepte	Import total 2011-2012 (milers d' €)	%
Ingressos usuaris	1.138.582	45,24%
Aportacions AAPP:	1.187.849	47,20%
-AGE	227.124	9,03%
-Generalitat de Catalunya	618.742	24,59%
-Ajuntament de Barcelona	153.562	6,10%
-AMB	188.421	7,49%
Altres ATM+Devolució IVA	23.322	0,93%
Endeutament	166.817	6,63%
TOTAL	2.516.570	100,00%

♦ **Endeutament per compte de l'ATM**

Per a fer front al conjunt de necessitats de TMB, l'Autoritat del Transport Metropolità va demanar a TMB que s'endeutés fins a 66,9 milions d'€. Finalment, i malgrat les restriccions de crèdit del sistema financer, TMB va signar una operació per aquest import amb Caixabank.

El venciment d'aquesta operació és a llarg termini (7 anys, amb el dos primers de carència del principal).

♦ **Posada en marxa de les primeres Botigues virtuals de Pickbe al metro de Barcelona**

A finals del mes de novembre el metro de Barcelona va posar en marxa la primera experiència de comerç mòbil (compra mitjançant una aplicació instal·lada al telèfon) en botigues virtuals situades a la xarxa del suburbà, dins un projecte compartit per *Pickbe*, del grup empresarial Inspirit, i TMB.

Pickbe és una aplicació mòbil disponible per a telèfons *iPhone* i *Android* que permet comprar, amb descomptes exclusius, productes i serveis de les principals marques *online* del moment (Elivalia, Groupalia, Ulabox, Casa del Libro i Promociones Farma, entre d'altres). Amb l'aplicació, a més es pot captar informació continguda en els monitors de gran format que constitueixen les botigues virtuals, inicialment situades en dos vestíbuls: una a l'estació de Diagonal(L3) i l'altra a La Sagrada Família.

Funcionament del sistema: Els usuaris d'aquestes dues estacions de metro podran comprar el que els interessi, un cop descarregada l'aplicació de manera gratuïta i captant el codi QR situat al costat del producte mostrat a la pantalla. A més de poder fer les compres a través de les botigues virtuals del metro, els usuaris disposen a la mateixa aplicació d'una àmplia oferta de productes en funció de la seva localització, amb prioritat per a les més pròximes al lloc on siguin.

Amb les botigues virtuals, i de la mà de TMB, *Pickbe* es posiciona com l'aplicació que obre pas al "mobile commerce" a l'estat espanyol d'una forma innovadora, i es vincula amb els usuaris en els seus entorns més comuns.

♦ ***L'ONCE i TMB van dissenyar un plànol de la xarxa de metro en relleu i amb llegenda amb Braille***

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) va col·laborar amb l'ONCE en el disseny i desenvolupament del nou plànol de la xarxa de metro en relleu i en Braille. L'acord institucional és un pas més en el compromís de TMB per aconseguir l'accessibilitat universal en tots els vessants dels serveis que ofereix a la ciutadania. Un compromís que ja es va materialitzar l'any passat amb l'edició d'una guia de metro en Braille.

TMB va editar 500 exemplars del nou plànol de metro en relleu i en Braille (a disposició dels usuaris en els Punts TMB d'Informació), que permetrà als clients amb deficiències visuals consultar els recorreguts de les línies de metro mantenint en tot moment l'orografia de Barcelona i que els ha de permetre ubicar-se fàcilment tenint com a referència el mapa de la ciutat.

Amb aquest plànol del suburbà, TMB vol seguir contribuint a mantenir el tradicional sistema Braille per informar a les persones cegues o deficientes visuals, mentre treballa en el desenvolupament de nous sistemes electrònics per a la comunicació en matèria d'infoaccessibilitat, aprofitant el potencial que ofereixen les noves tecnologies.

♦ ***Acord de col·laboració entre els metros de Barcelona i Santiago de Xile***

Les empreses del metro de Barcelona i metro de Santiago de Xile van acordar l'any 2012 col·laborar i compartir coneixements pel que fa a l'operació i les tecnologies dels sistemes ferroviaris, amb vista a promoure projectes conjunts de suport i assistència tècnica.

L'acord marc preveu que els pròxims dos anys totes dues empreses públiques col·laborin en la supervisió de projectes de xarxes de transport ferroviari emergents en països d'Amèrica Llatina, com ara l'Equador, Colòmbia, Panamà, Perú i Brasil, i concretament en la presentació d'ofertes per prestar assistència tècnica en els àmbits dels sistemes tarifaris, la posada en marxa de noves línies, el manteniment i la seguretat ferroviària, entre d'altres.

Per facilitar la col·laboració i l'impuls dels projectes conjunts, ambdues empreses preveuen elaborar convenis específics i constituïran a més una comissió mixta que en faci el seguiment.

♦ ***Des de l'estiu de 2012 la totalitat de les línies convencionals disposen de cobertura de telefonia mòbil***

Per donar resposta a la gran demanda en la utilització de la telefonia mòbil, TMB posa a l'abast dels clients del metro la cobertura de telefonia mòbil GSM i UMTS, sistema conegut també com de tercera generació (3G), en el 100% de les línies convencionals.

La implantació de la cobertura de telefonia mòbil a la xarxa de metro s'ha fet de forma esglaonada. Va començar l'any 2005 gràcies a un conveni subscrit entre TMB i les operadores Movistar, Vodafone i Amena (actualment Orange) per compartir una infraestructura comuna per a tots els operadors i oberta a la incorporació de nous futurs operadors, com va ser el cas de la incorporació de Yoigo el febrer del 2008.

Es tracta d'un pla impulsat i coordinat per TMB i executat per les operadores, un model únic, ja que no es dóna a concessió, de manera que no suposa cap cost per a la companyia, sinó que la inversió es reparteix entre les empreses de telefonia.

L'execució de la instal·lació necessària s'ha anat realitzant en sis fases diferents, fins a abastar des del passat mes de juny la totalitat de la xarxa (tant als vestíbuls i andanes com a l'interior dels trens en els trajectes entre elles), excepte a les línies automàtiques 9 i 10 de metro, ja que les estacions i el túnel per on circulen els trens són propietat de la Generalitat, a través d'Ifercat, que també n'és responsable de les comunicacions neuràlgiques.

♦ ***TMB premiada amb diferents guardons al llarg de l'any 2012***

- *Premi CERMI en matèria d'accessibilitat.*

TMB fou guardonada amb el *Premi cermi.es 2012*, en la categoria Accessibilitat Universal, per aplicar l'accessibilitat universal a totes les seves modalitats de transport públic, convertint Barcelona en una de les ciutats més accessibles d'Europa en matèria de mobilitat.

Els *Premis cermi.es*, que concedeix anualment el Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI), busquen reconèixer les iniciatives i la labor de persones i institucions que més s'hagin distingit, en àmbits com la inclusió laboral, la investigació social i científica, l'accessibilitat universal i en l'esfera institucional, a favor de les persones amb discapacitat i les seves famílies.

En aquesta edició, es van presentar més de cent candidatures en alguna de les deu categories convocades.

- *Premi Corresponsables 2012*

TMB va ser guardonada a finals de novembre amb el *Premi Corresponsables 2012* a la millor empresa socialment responsable del sector públic, pel conjunt d'iniciatives aplicades per afavorir l'ús

del transport públic per part de les persones amb diversitat funcional i la implicació mostrada amb el principi de l'accessibilitat universal.

Els *Premis Corresponsables 2012* els organitza la "*Fundación Media Responsable*". A la tercera edició d'aquest guardó s'hi van presentar 266 iniciatives de responsabilitat social i sostenibilitat en les quatre categories previstes: grans empreses, pimes, administració i empreses públiques i entitats no lucratives.

La candidatura de TMB detallava algunes de les actuacions dutes a la pràctica per fer realitat l'autonomia de les persones discapacitades al transport públic i, en concret, de les persones invidents.

- *TMB finalista als premis "Telefonica Ability Awards" en accessibilitat*

L'any 2012 TMB va ser una de les tres empreses finalistes en la categoria d'orientació al client de la segona edició dels prestigiosos premis *Telefónica Ability Awards*, que reconeixen les entitats i institucions que tenen la discapacitat integrada en el seu model de negoci. Gràcies a la condició de finalista, TMB forma part del *Club Ability*, un fòrum que agrupa les empreses finalistes d'aquests guardons, per compartir les millors pràctiques i experiències.

La cerimònia de lliurament de guardons va tenir lloc a Madrid el 30 d'octubre passat, en un acte presidit per la Reina, al qual també va assistir la ministra de Serveis Socials i Igualtat i el president de la Comunitat de Madrid.

Els *Telefónica Ability Awards* volen reconèixer les bones pràctiques d'entitats i institucions en matèria d'accessibilitat, elecció, formació, prevenció o desenvolupament de productes i/o serveis adreçats a les persones amb discapacitat. En aquesta edició s'hi van presentar un total de 400 candidatures de 203 empreses en alguna de les nou categories convocades.

- *Reconeixement a TMB per part de l'Associació d'Amputats Sant Jordi*

El reconeixement és per aplicar l'accessibilitat universal a totes les modalitats de transport públic i, especialment, a la seva xarxa d'autobusos, dins del primer Fòrum de la Diversitat Funcional, organitzat per l'associació Amputats Sant Jordi.

- *Premi al Millor Pla de Comunicació atorgat pel Col·legi de Periodistes*

El Pla de Comunicació de TMB "Tria la teva causa 2011" va guanyar els IV premis del Gabinet de Comunicació del Col·legi de Periodistes de Catalunya, que va destacar la feina feta pels periodistes de fonts de la companyia durant els darrers anys.

A més, el jurat va valorar especialment que el pla dona resposta a diferents reptes de l'empresa, fa un ús intensiu (i alhora plenament justificat) de diverses eines de comunicació i presenta uns resultats que quantifiquen el retorn de la inversió.

La campanya "Tria la teva causa" es va posar en marxa el 2011, emmarcada dins del Pla Director de Cooperació i Solidaritat, i va néixer amb la intenció que fossin els propis treballadors de l'empresa els que decidissin quina havia de ser l'acció social en què la companyia havia de participar. La causa triada va ser la lluita contra el càncer.

- *Premi en la categoria d'Innovació en Comunicació Interna*

El mes d'abril el documental rodat a TMB "Metropolità", dirigit per Albert Solé, va rebre el guardó, dins la categoria Innovació en Comunicació Interna, en la quarta edició dels Premis a les Millors Pràctiques en Comunicació Interna.

Aquests premis, que tenen caràcter anual, estan promoguts per l'*Observatorio de la Comunicación Interna e Identidad Corporativa*, organisme format per l'*IE Business School*, la revista *Capital Humano* i *Inforpress*, i pretenen reconèixer els millors projectes desenvolupats durant l'any 2011 a tot el territori espanyol. En aquesta darrera edició hi van participar 78 organitzacions, que van presentar 106 candidatures.

Una altra iniciativa de comunicació interna de TMB, la campanya "Tria la teva causa", va quedar finalista dels mateixos premis en la categoria de responsabilitat social empresarial.

EXPOSICIÓ SOBRE LA SITUACIÓ DE LA SOCIETAT

2.1. Principals dades de la Xarxa de Metro

Les principals dades de la xarxa de Metro, a 31 de desembre de 2012, es recullen en el quadre següent:

Línia	Longitud km	Nombre d'estacions	Trens programats en Hora Punta	Interval de pas en Hora Punta
1	20,7	30	26	3'44"
2	13,1	18	22	2'49"
3	18,4	26	27	3'13"
4	17,3	22	19	4'00"
5	18,9	26	30	2'58"
9 i 10	11,1	12	6 i 4	3'00"
11	2,3	5	2	7'30"
Funicular	0,8	2	2	10'00"
Total xarxa	102,6	141	138	
La Línia 11 té 3 trens de 2 cotxes i la resta de línies tenen trens quintuples Funicular: 2 trens de 3 cotxes L'interval de 3'00" correspon al tram comú de L9 i L10, en els trams individuals és de 6'00"				

De les 141 estacions de la xarxa, inclòs el Funicular de Montjuïc, n'hi ha 99 de senzilles, 15 amb una correspondència i 4 amb dues correspondències.

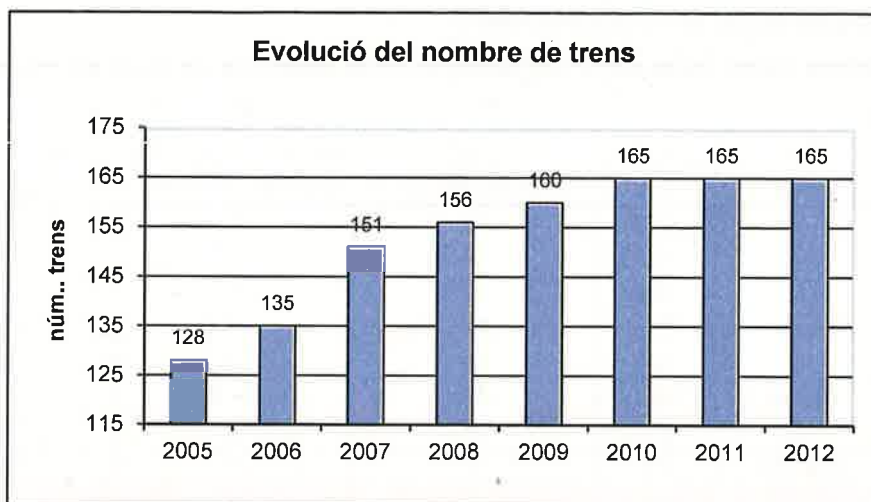
El parc mòbil del Metro (sense Funicular), a 31 de desembre de 2012, estava format per 162 trens quintuples i 3 trens dobles. Això representa un total de 816 cotxes, dels quals 654 són motors i 162 remolcs, tal i com es desglossen per sèries en el quadre següent:

Composició del Parc Mòbil operatiu (No inclou Funicular)				TOTAL
	Motors	Remolcs	total cotxes	TRENS
Sèrie 2000	24	6	30	6
Sèrie 2100	60	15	75	15
Sèrie 3000	72	18	90	18
Sèrie 4000	96	24	120	24
Sèrie 5000	156	39	195	39
Sèrie 6000	40	10	50	10
Sèrie 9000	200	50	250	50
Sèrie 500 (*)	6	0	6	3
Total cotxes	654	162	816	162 quintuples
(*) Els trens de la sèrie 500 són dobles				3 dobles

Per altra banda, el Funicular de Montjuïc, integrat a la xarxa de metro des de l'any 2002, compta amb una flota de 2 unitats de 3 cotxes cadascuna.

Tal com es pot observar en el gràfic següent, si bé la flota no ha variat en els tres últims anys, en el període 2005-2012 la flota ha crescut prop d'un 29%, fins arribar a les 165 unitats, la qual cosa ha suposat una millora substancial de l'oferta, tant en termes quantitatius com qualitius, dotant-la de trens de tecnològicament més avançats.

Les principals dades de la Línia 9/10 són les que es recullen en el quadre següent:

PRINCIPALS DADES DE LA LÍNIA 9/10	
Any 2012	
DADES D'OFERTA DE L-9/10	
Longitud de la línia a 31 de desembre (km)	11,1
Nombre d'estacions a 31 de desembre	12
Velocitat comercial en Hora Punta:	
Línia 9 (km / h)	29,25
Línia 10 (km / h)	32,4
Interval de pas en Hora Punta:	
En el tram comú:	3'00
En el tram individual:	6'00
Cotxes-km útils recorreguts (milers)	7.992,95
Places-km ofertes (milions)	1.558,63
Cotxes-km totals recorreguts (milers)	8.010,87
DADES DE LA FLOTA DE LA L-9/10	
Nombre de trens	16
Nombre de cotxes motors	64
Nombre de cotxes remolcs	16
Total cotxes	80
Edat mitjana de la flota de la L-9/10 (anys)	3,0
DADES DE DEMANDA L-9/10	
Viatgers transportats (milers)	8.406
PLANTILLA L-9/10	
Plantilla absoluta a 31 de desembre	164
Plantilla mitjana homogènia	153,15

2.2. Plantilla a 31 de desembre

La plantilla activa total a 31 de desembre de 2012 estava formada per 3.608 empleats, és a dir, 115 menys respecte el tancament de l'any anterior. Dins d'aquesta plantilla s'inclouen 375 empleats en règim de jubilació parcial vinculada a un contracte de relleu.

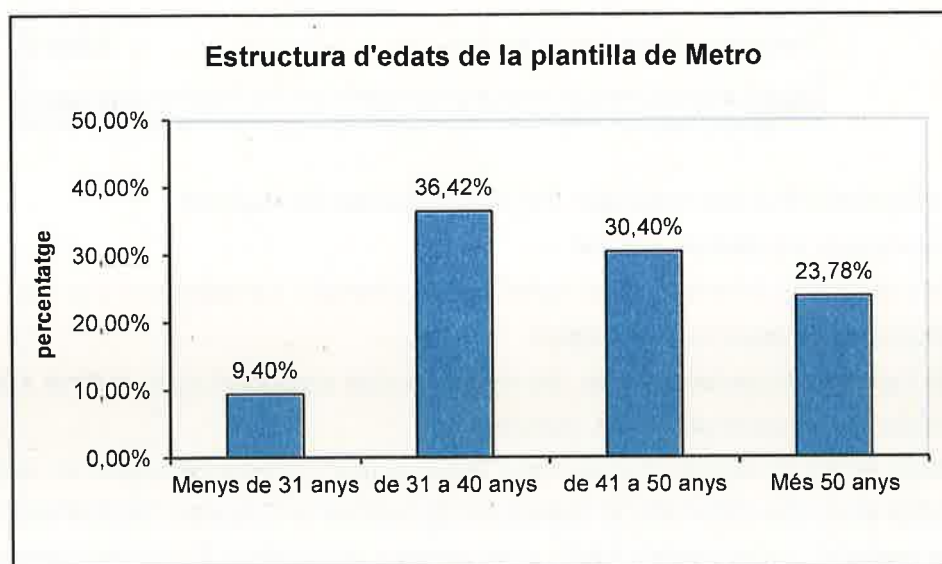
Per altra banda, si es considera la plantilla mitjana homogènia anual (la mitjana anual de la plantilla en termes d'hores d'empleat i any), ha estat de 3.218,16 empleats, és a dir, 86,29 efectius menys que l'any anterior. La major part d'aquest descens s'ha produït a les gerències de línies convencionals (aplicació de les mesures de racionalització de l'oferta) i, en menor mesura, a Manteniment i Projectes de metro i a la Direcció de Persones de metro.

Evolució de la plantilla mitjana homogènia de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA

	2012	2011	Diferència
Plantilla mitjana homogènia (*)	3.218,16	3.304,45	-86,29

(*) Mitjana anual de la plantilla en termes d'hores per empleat i any

Per altra banda, l'edat mitjana de la plantilla s'ha situat en 43,80 anys, xifra lleugerament superior a la de l'any 2011 que va ser de 43,41 anys. En el gràfic següent es pot veure la composició de la piràmide d'edats dels empleats de la societat.

2.3. Inversions

Les inversions realitzades al llarg de l'exercici han ascendit a 23,37 milions d'euros que es desglossen en: 0,90 milions d'euros corresponen a inversions en Immobilitzat Intangible (aplicacions informàtiques); 15,82 milions d'euros a immobilitzat material i 6,65 milions d'euros a variacions d'immobilitzat en curs.

Conceptes	Milers d'Euros
Immobilitzat Intangible:	899,6
Estudis i Projectes	0,0
Aplicacions informàtiques	899,6
Immobilitzat Material:	15.820,0
Terrenys i Béns naturals	0,0
Edificis i altres construccions	251,6
Instal·lacions fixes	6.272,8
Maquinària, instal·lacions i utilatge	3.526,9
Subcentrals	338,6
Mobiliari i estris	291,1
Equips per a procés d'informació	226,1
Elements de transport	2.480,2
Recanvis per a immobilitzat	2.432,7
Inversions Immobiliàries	0,0
Inversions en terrenys i béns naturals	0,0
Aplicacions informàtiques	0,0
Total	16.719,6
Variacions d'immobilitzat en curs	6.652,3
Total	23.371,9

Dins d'aquestes inversions destaquen, per la seva quantia, les següents:

- Inversions en immobilitzat material:
  - Dins del capítol d'Edificis i altres construccions s'inclouen les realitzades a la Sala del Centre de Seguretat i Protecció Civil de Sagrera.
  - En l'apartat d'Instal·lacions fixes, les inversions més importants s'han destinat a la rehabilitació d'estacions, enclavaments, vies, i senyalització.
  - Dintre de les inversions en maquinària, instal·lacions i utilatge destaquen les destinades a les Cambres de comunicacions, al Sistema contra-incendis de Roquetes, les inversions en el sistema de validació i venda (passos PAR), en la ventilació d'estacions i en la automatització de portes a les estacions, entre d'altres.
  - En l'apartat de subcentrals destaquen les inversions en la interconnexió de les subcentrals de Llacuna i Urquinaona, la interconnexió de Sant Antoni-Encants i les passarel·les en subcentrals.
  - Dintre de les inversions en Mobiliari i estris s'inclouen les destinades a caixes semi-blindades per a la L9/10 i mobiliari divers.

- Dins d'Elements de transport destaquen les inversions destinades a la remodelació de trens de la sèrie 4000 i al Sistema de videodifusió d'informació de servei als trens de la sèrie 5000.
- Dins dels recanvis per immobilitzat destaquen les inversions en material de senyalització Bombardier, bretelles, recanvis per a trens, recanvis per a vies, etc.

- Variacions d'immobilitzat en curs:

Quant a les variacions d'immobilitzat en curs, corresponen a les diferències de saldo d'aquest compte. Fan referència principalment a les inversions en rehabilitació d'estacions, en remodelacions de trens de les sèries 3000 i 4000, la renovació de vies, les destinades a cambres de comunicació, seccionadors, en el detector de descarrilament de trens i en portes PAR per a les estacions, entre d'altres.

2.4. Compte de Pèrdues i Guanys

L'exercici de 2012 s'ha desenvolupat dins d'un context de crisi econòmica en el qual les empreses de TMB s'han vist obligades a continuar aplicant mesures de racionalització de la despesa i, alhora, afrontar els compromisos de prestació del servei, optimitzant al màxim els recursos disponibles. Com s'ha comentat en pàgines anteriors, algunes de les mesures adoptades han buscat acostar l'oferta a la demanda real i aplicar els recursos existents a les rutes i les franges horàries que beneficien més persones. Totes aquestes actuacions destinades a optimitzar els recursos de la societat han tingut el seu reflex en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici que tot seguit es passa a comentar.

– *Ingressos de l'exercici:*

Els ingressos totals de l'any 2012, sense incloure les subvencions al servei, han crescut 6,5 milions d'euros, la qual cosa representa un creixement del 2,6% respecte l'any anterior.

En concret, els ingressos procedents de la venda de títols de transport han augmentat 9,1 milions d'euros (+4,0%), gràcies a l'evolució de les tarifes. Per altra banda, les comissions, descomptes i ràpels aplicats sobre les vendes dels títols de transport han crescut un 12,6% respecte l'any anterior.

La partida d'ingressos accessoris ha disminuït en prop de 1,6 milions d'euros, tot i l'augment dels ingressos procedents de la facturació de cooperació exterior en 1 milió d'euros. Les partides que més han baixat han estat: els cànons publicitaris i els ingressos procedents de la facturació a l'fercat en concepte de tasques de manteniment d'infraestructures de la L9/10 (reducció de despeses de manteniment). La baixada de les primeres és conseqüència de la conjuntura econòmica actual que ha obligat a una renegociació dels contractes publicitaris a la baixa.

Les subvencions especials han baixat lleugerament respecte l'any anterior (-1,7%) i els ingressos per pensions, que tenen un efecte neutre sobre el Compte de Pèrdues i Guanys, han disminuït 672 milers d'euros en aplicació del RDL 20/2012.

– *Despeses d'explotació:*

Fruit de les mesures de contenció de costos, les despeses d'explotació abans d'amortitzacions han disminuït un -5,1% respecte l'any anterior. Tanmateix, si s'hi exclouen el rènting dels trens i els cànons de L9/10, conceptes sobre els quals l'empresa no pot fer cap tipus de gestió per disminuir-los, aquestes despeses han baixat 21,8 milions d'euros, o el que és el mateix, un -7,8%. Per partides, aquest descens s'ha produït principalment als Serveis exteriors i a les despeses de Personal.

Fruit de les mesures d'estalvi, els Aprovisionaments han disminuït en -672 milers d'euros (-8,0%) respecte l'any anterior. Per contra, les despeses d'energia han crescut un 15,2% com a conseqüència de l'encariment de les tarifes elèctriques.

Pel que fa a les despeses de Personal, han patit una davallada de 10,4 milions d'euros (-6,3%), com a conseqüència, principalment, de l'aplicació del RDL 20/2012 de 13 de juliol (supressió de la paga extraordinària de desembre), els descomptes derivats de les vagues i la reducció de plantilla comentada anteriorment.

Una altra disminució important de despeses han estat els Serveis Exteriors. Concretament, sense incloure-hi el rènting de trens i els cànon de la L9/10, han baixat 13,4 milions d'euros, el que representa un -17,9% respecte l'any anterior. Aquest estalvi ha estat possible gràcies a la negociació de contractes amb els proveïdors que ha permès obtenir rebaixes en els costos sense penalitzar la qualitat del servei i la reducció de despeses de funcionament no operatives. Algunes de les partides que més han baixat, respecte l'any anterior, han estat: les de reparació i conservació (d'edificis, maquinària, instal·lacions i utilatge, escales mecàniques i d'elements de transport), la de manteniment integral d'estacions, la de transport i manipulació de la recaptació, les despeses de seguretat i vigilància, les assegurances i les de neteja d'estacions, entre d'altres.

Finalment, les variacions de les provisions han baixat en 702 milers d'euros i les despeses de Pensions, s'han reduït en 672 milers d'euros, però, com s'ha dit abans, aquestes últimes tenen un efecte neutre sobre el Compte de Pèrdues i Guanyos.

– **Altres despeses:**

L'amortització neta (amortitzacions menys subvencions en capital traspassades a l'exercici) han crescut un 3,1% respecte l'any anterior.

Les despeses financeres han augmentat en 4,4 milions d'euros i la major part d'aquest increment s'ha produït pel pagament d'interessos de les operacions d'endeutament requerit per l'ATM dels anys 2009-2012.

Les subvencions al servei de l'exercici, necessàries per equilibrar el Compte de Pèrdues i Guanyos, han ascendit a 177,6 milions d'euros, és a dir, 21,8 milions d'euros menys que l'any anterior. Cal tenir en compte que dins d'aquest import s'inclouen 125,6 milions d'euros de subvencions necessàries per fer front al rènting de trens i als cànon de la L9/10.

Finalment, destacar que tot i les mesures adoptades per reduir les necessitats financeres de la societat, els usuaris continuen donant una bona valoració al servei, tal i com es desprèn de l'Estudi de Percepció del Client (EPC) de metro 2012. Així, segons aquest treball, els clients li van atorgar una nota mitjana de notable (7,44 sobre 10).

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS (en milers d'euros)				
	(1) Any 2012	(2) Any 2011	Diferència (1) - (2)	(%)
A) OPERACIONS CONTINUADES:				
INGRESSOS				
Vendes	240.690	231.506	9.183	4,0
Comissions i ràpels	-2.845	-2.527	-318	12,6
Accessoris a l'explotació	16.616	18.208	-1.593	-8,7
Ingressos pla de pensions	943	1.615	-672	-41,6
Subvencions especials	3.108	3.163	-55	-1,7
Subvencions al Servei	52.017	74.779	-22.762	-30,4
Subvencions al Servei per rènting trens i cànon L9/10	125.615	124.608	1.007	0,8
TOTAL INGRESSOS	436.144	451.352	-15.208	-3,4
DESPESES D'EXPLOTACIÓ				
Aprovisionaments	7.734	8.406	-672	-8,0
Electricitat/Carburants	31.498	27.345	4.153	15,2
Personal	155.213	165.569	-10.356	-6,3
Pensions	943	1.615	-672	-41,6
Serveis Exteriors	187.498	199.936	-12.438	-6,2
Tributs	149	158	-9	-5,8
Variacions de les provisions	493	1.195	-702	-58,8
Resultat per vendes d'immobilitzat	108	206	-98	-47,6
TOTAL DESP. ABANS D' AMORTITZACIONS	383.636	404.430	-20.794	-5,1
Amortitzacions	43.894	42.767	1.127	2,6
Subv en capital imputades a pèrdues i guanys	-6.798	-6.798	0	0,0
AMORTITZACIÓ NETA	37.096	35.969	1.127	3,1
TOTAL DESPESES D'EXPLOTACIÓ	420.732	440.399	-19.667	-4,5
DESPESES FINANCERES				
Despeses financeres per sanejament CP	12.085	8.247	3.839	46,5
Despeses financeres estructurals (inclou leasing)	3.289	2.706	583	21,5
Interessos financ. Per devolució Prorrata de l'IVA	0	0	0	
TOTAL DESPESES FINANCERES	15.374	10.953	4.421	40,4
RESULTAT TOTAL ABANS D'IMPOSTOS	38	0	38	
Impost sobre societats	-38	0	-38	
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades (Després de l'impost s/ Societats)	0	0	0	
B) OPERACIONS INTERROMPUDES:				
Resultat de l'exercici procedent d'operacions interrompudes (Després de l'impost s/ Societats)	0	0	0	
RESULTAT DE L'EXERCICI	0	0	0	

Nota: Dins dels serveis exteriors s'inclouen en concepte de rènting de trens 75.871 milers d'€ de l'any 2012 i 73.754 milers d'€ de l'any 2011. També l'any 2012 hi ha inclosos 49.744 milers d'€ de cànon de la L9/10 i, pel mateix concepte, 50.854 milers d'€ a l'any 2011.

2.5. Balanç de situació a 31 de desembre (en milers d'euros)

FERROCARRIL METROPOLITÀ DE BARCELONA, SA			
	Any 2012	Any 2011	Diferència
ACTIU			
ACTIU NO CORRENT	629.146	643.507	-14.361
Immobilitzat intangible	6.324	6.290	34
Immobilitzat material	356.963	377.728	-20.765
Inversions immobiliàries	82	87	-5
Inversions en empreses del grup i associades a llarg termini	5.003	5.003	0
Inversions financeres a llarg termini	260.774	254.399	6.375
			0
ACTIU CORRENT	144.470	132.530	11.940
Existències	5.411	5.109	302
Deutors comercials i altres comptes a cobrar	118.899	113.388	5.511
Inversions en empreses del grup i associades a curt termini	13.521	6.468	7.053
Inversions financeres a curt termini	25	26	-1
Periodificacions a curt termini	628	861	-233
Efectius i altres actius líquids equivalents	5.986	6.678	-692
TOTAL ACTIU	773.616	776.037	-2.421
PATRIMONI NET I PASSIU			
PATRIMONI NET	216.517	224.155	-7.638
Fons propis:	118.693	118.693	0
Capital escripturat	10.227	10.227	0
Reserves	108.466	108.466	0
Resultats de l'exercici	0	0	0
Ajustaments per canvi de valor	-4.571	-3.731	-840
Subvencions, donacions i llegats rebuts	102.395	109.193	-6.798
PASSIU NO CORRENT	303.486	313.622	-10.136
Deutes a llarg termini	303.486	313.622	-10.136
PASSIU CORRENT	253.613	238.260	15.353
Provisions a curt termini	1.882	2.423	-541
Deutes a curt termini	115.295	133.861	-18.566
Creditors comercials i altres comptes a pagar	130.255	96.053	34.202
Periodificacions a curt termini	6.181	5.923	258
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	773.616	776.037	-2.421

ESDEVENIMENTS IMPORTANTS DESPRÉS DEL TANCAMENT DE L'EXERCICI

A més a més de l'entrada en vigor de les noves tarifes per a l'any 2013, aprovades per l'Autoritat del Transport Metropolità, després del tancament de l'exercici no s'ha produït cap esdeveniment remarcable i que no estigués contemplat dins dels plans econòmics i operacionals previstos per a l'any 2013.

El 8 de novembre de 2012 el Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA va aprovar per unanimitat la proposta d'adequació dels Estatuts i es va acordar presentar-la a la Junta General per a la seva aprovació. Els Estatuts s'han adequat a la llei que va crear l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que és el nou titular de les accions, i s'ha aprofitat també per fer uns canvis per adequar-los a modificacions de lleis que també els han afectat, bàsicament la Llei de societats de capital, el text refós de la qual va aprovar el Reial decret llei 1/2010, de 2 de juliol.

El 18 de desembre de 2012 el Consell Metropolità de l'AMB, constituït en Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA, va aprovar la modificació dels Estatuts i sotmetre el text refós a informació pública pel termini de 30 dies.

Passat el termini d'informació pública, sense haver rebut al·legacions, el passat 5 de febrer la Junta General de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA ha aprovat definitivament els Estatuts.

EVOLUCIÓ PREVISIBLE DE LA SOCIETAT I PROJECTES DE FUTUR

◆ Línies estratègiques de TMB

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), com a empresa operadora de la xarxa de metro i autobusos de la ciutat de Barcelona, té com a missió oferir una xarxa de transport públic que contribueixi a una mobilitat ciutadana de qualitat i a un desenvolupament sostenible de l'àrea metropolitana. A més a més, TMB ha d'esdevenir una empresa de transport i mobilitat ciutadana competitiva i referent a Europa, fent èmfasi en la seva projecció i viabilitat més internacional. Les directrius estratègiques sobre les quals es basaran els objectius per al proper any s'emmarcaran en una conjuntura econòmica encara convulsa i, per tant, seguirem sense poder parlar d'un creixement real de l'activitat. L'afectació de la crisi econòmica general és important a TMB, ja que impossibilita que les administracions facin créixer les seves aportacions al mateix ritme que les necessitats del sistema i obliga a adoptar mesures de contenció i internalització de costos que garanteixin la viabilitat i la qualitat del sistema de transport públic. En concret, per a l'any 2013, TMB continuarà aplicant el pla de racionalització de la despesa estructurat en dos blocs: 1) racionalització del servei de Metro i Bus; 2) mesures que afecten a serveis contractats i despeses diverses.

L'ús eficient de la tecnologia ha estat el que ha permès donar en els darrers anys un salt qualitatiu en la millora del servei i l'eficiència, i això continuarà sent així en el futur. Assolir l'èxit d'aquesta visió estratègica és l'objectiu sota el qual es va implantar el model de gestió *Balanced Scorecard*, un sistema de gestió estratègica amb una visió integral del negoci. En aquest model es mesura la gestió del negoci suportada en 4 grans eixos estratègics (perspectives): 1) Satisfacció dels clients/ciutadans, 2) Innovació i rendiment dels processos, 3) Desenvolupament i creixement dels recursos humans i 4) els Resultats financers.

a) Perspectiva de clients / ciutadans

L'objectiu estratègic final ha de ser la satisfacció del client, tot i que el servei de Metro es veurà reduït en totes les franges horàries i dies. A Bus, es continuarà amb la reconversió de la seva xarxa amb la posada en servei de noves línies o eixos d'altres prestacions, tot i mantenint l'ajust d'oferta a la demanda.

b) Perspectiva de processos

Ja que l'àmbit dels processos té una importància clau en el moment d'obtenir els resultats desitjats, els esforços de TMB aquest any i en aquest àmbit aniran en la línia d'optimització, sostenibilitat, eficiència i qualitat.

c) Perspectives de persones

Les persones són els inductors necessaris que permeten aconseguir resultats excel·lents en les altres perspectives. Els termes estratègics d'aquesta perspectiva passen per consolidar bones relacions laborals basades en el diàleg i en la competitivitat, el potenciar el desenvolupament personal i professional, és a dir, un canvi gradual en la cultura de l'empresa i establir la comunicació com a eix integrador (compartir la informació rellevant entre tots els nivells de l'organització), i aconseguir una

millora de la productivitat amb l'objectiu reptador de contenció de plantilles, contenció salarial i eficiència en la gestió del personal.

d) Perspectiva financera

L'objectiu de l'estratègia financera és la palanca necessària per assolir l'objectiu final de millora de la satisfacció del client, sense oblidar que l'any 2013 TMB se segueix trobant en un marc econòmicofinancer d'austeritat.

◆ **Previsió per a l'any 2013**

En aquests moments, la xifra final d'aportacions de l'ATM per a TMB no ha estat aprovada pel Consell d'Administració de l'ATM, a l'espera de l'aprovació del Pressupost de la Generalitat de Catalunya per a 2013.

Tot i això, TMB ha elaborat un pressupost operatiu provisional per a l'any 2013 sota la premissa de mantenir el mateix import de necessitats que es va aprovar en el pressupost 2012.

Això ha suposat fer un esforç important de reducció de les despeses d'explotació (bàsicament Serveis exteriors i Aprovisionaments) combinat amb el programa de racionalització de la despesa i un ajustament de l'oferta del servei a la demanda actual i futura, per poder fer front al creixement d'altres partides de despesa que augmenten a causa de factors exògens.

Destacar també que el pressupost operatiu elaborat ha hagut de contemplar la davallada de la mobilitat i, per tant, del passatge a l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, motivada sobretot pel creixement de l'atur i una reducció important del consum de les famílies.

SITUACIÓ DE LA PARTICIPACIÓ EN ALTRES EMPRESES

La participació accionarial de Ferrocarril Metropolità de Barcelona SA en altres societats, a 31 de desembre, es detalla a continuació:

- Participació amb 4.403,07 euros en l'empresa "Ensitrans, A.E.I.E" , quantitat que representa el 10% del seu capital social.
- Participació amb 60.101,22 euros en "Barcelona Regional Agència Metropolitana de desenvolupament urbanístic i d'infraestructures SA", xifra que representa el 3,92% del capital social d'aquesta societat.
- Participació amb 3.005,06 euros en "La Fundació per a la motivació dels recursos humans", quantitat que representa el 3,85% del total del seu capital social.
- Participació en la societat "Tramvia Metropolità SA" amb la quantitat de 2.624.400,0 euros, xifra que representa el 2,50% del seu capital social.
- Participació amb 51.821,0 euros en la societat "Catalunya Carsharing, SA", quantitat que representa 8,37% d'aquesta societat.
- Participació amb 513.000,0 euros en la societat "Tramvia Metropolità del Besòs, SA", que representa el 2,5% del seu capital social.
- Participació amb 1.550,0 euros en la societat "Transports Metropolitans de Barcelona, SL", quantitat que significa el 50% del seu capital social.
- Participació en la societat Projectes i Serveis de Mobilitat, SA en 5.001.550 euros, el que representa el 50% d'aquesta societat.

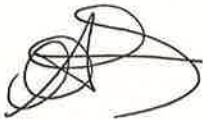
Els membres del Consell d'Administració de Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA en reunió del dia 21 de març de 2013, donen per format l'Informe de Gestió 2012, recollit en aquest document de 109 pàgines.

Joaquim Forn i Chiariello
President

Dídac Pestaña Rodríguez
Vicepresident Executiu

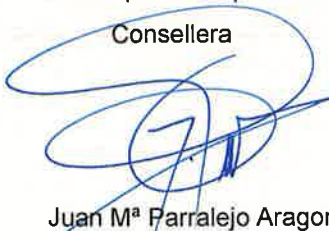
Assumpta Escarp Gibert
Consellera

M.ª Lluïsa Ibáñez Boira
Consellera

Antoni Poveda Zapata
Conseller

Juan M.ª Farralejo Aragonese
Conseller

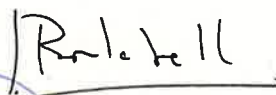
Antoni Vives i Tomas
Conseller

Eduard Freixedes Plans
Conseller

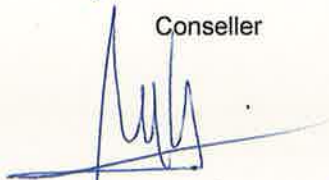
Joaquim Mestre Garrido
Conseller

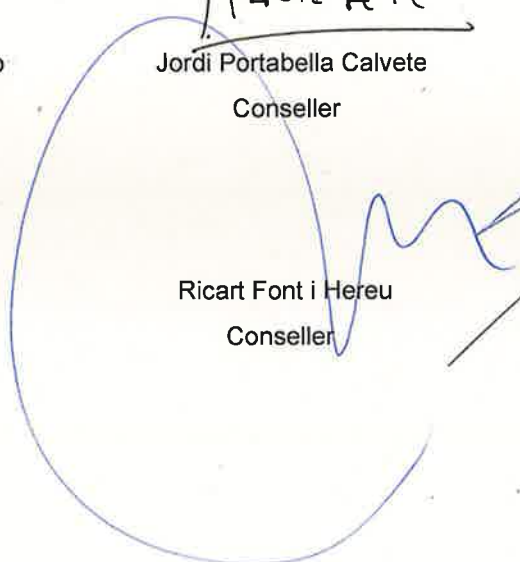
Jordi Portabella Calvete
Conseller

Sergi Alegre Galero
Conseller

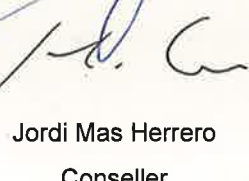
Enric Ticó i Buxadós
Conseller

Ricart Font i Hereu
Conseller

José Chito Salazar
Conseller

Jordi Mas Herrero
Conseller

